C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Cherryh_Carolyn_Janice-Kukacci_vejce.PDB

PDB Name: Cherryh_Carolyn_Janice-Kukacci_
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 5.11.2003
Modification Date: 5.11.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Seděl v místnosti vysypané syntetickým pískem, který se třpytil opálovými tóny. Pod bosými chodidly se zdál hebký a příjemný. Pohled z okna nenabízel výhled na město, ale na neustále rotující pláně Klogghutu: podvod. Zvenčí sem pronikal hluk dopravy.
Jmenoval se Duun. Celé jméno znělo Dana Duun Shtoni no Lughn. Ale pro běžnou potřebu prostě Duun. Nazývali ho i jinak. Sey - generál. Mingi - pán či něco velmi podobného. Hatani - to zas znamenalo cosi dočista jiného. Ale teď postačil Duun. Stejně existoval pouze jeden. Šonunové na celém světě tohle věděli a všichni ho znali. Když pak zacinkaly dveře a oni mu přinášeli vetřelce, ten, který ho nesl, se Duunovi vůbec nepodíval do očí, ne snad jen kvůli jizvám, které by dotyčný šonun mohl spatřit - světlé a hladké stezičky přetínající srst na polovině jeho obličeje jako bleskem zapálený strom, rýhy, které mu zdeformovaly ucho a levý koutek úst stahovaly do trvalého posměšku. Z té zkázy žhnulo jediné oko.
Byl Duun z rodu Shanoenů. Natáhl kupředu ruce, z nichž jedna byla znetvořená stejně jako jeho tvář, a uchopil zavřenou transportní skříňku, kterou mu příchozí podávali. Povšiml si přitom, jak mají uši sklopené dozadu a jak hrůzou odvracejí tváře od té jeho - ale ne před tím, co viděli: jako lékaři byli na
fyzické znetvoření navyklí. Zavinila to jeho vnitřní síla připomínající vichřici, žár sálající do jejich tváří.
Když však od nich přebíral transportní skříňku, byl dotek jeho rukou nečekaně něžný.
Hned potom zmateně couvali, otřesení tak, že slova zdvořilého loučení jim dočista vypadla z hlavy-
Mávnutím za nimi zavřel dveře, postavil transportní skříňku na desku stolu, otevřel ji a zevnitř vylovil malý zachumlaný uzlíček.
Šonunové se rodívali holí, pokrytí pouze stříbřitým chmýřím, na kterém však rychle vyrážely skvrny, až nakonec zahoustlo v šedivý kožich pokrývající celé tělo; ten pouze na údech, uších a hlavě přecházel do černá. Duun držel rozbalené stvoření na kolenou -pokožku mělo neochmýřenou, holou a růžovou, jako by je někdo čerstvě stáhl, pouze na vrcholku lebky trčela kratičká kštice nevýrazných chlupů. Bezmocně kroutilo a mávalo měkkými údy. Oči v ploché tváři ne nepodobné šonunům mělo zavřené a mezi nožkama mu ležel nadměrně velký orgán zvláštního tvaru a rozličných (aspoň jak tvrdili oni) funkcí. Nepřestávalo pohybovat ústy a vraštilo drobnou tvářičku. Duun se jí dotkl citlivými polštářky svých prstů -čtyřmi na levé ruce a dvěma na zmrzačené pravé — a prozkoumával horký a hebounký povrch bříška se čtverečkem náplasti, hrudníček i končetiny. Špičkou pazouru opatrně odtáhl jemný rtík, aby si prohlédl vnitřek úst - nic než bezzubé dásně, protože to byl savec. Stejným drápem pak zvedl i víčko spícího oka: bylo mléčně bílé, uprostřed modré a neklidně se za-chvívalo přirozenými neuvědomělými záškuby. Dotkl
se závitů drobných pevných uší. Prozkoumal orgán mezi nožkama a zaznamenal reakci: je tedy značně citlivý. Zajímavé. Pak si pozorně prohlédl buclatá chodidla bez drápů, která tvořil jednolitý polštářek sahající až k palcům. Obezřetným dotykem prstu opatřeného drápem rozvinul pěstičku s pěti prstíčky a drobounká pěst se opět zarputile sevřela.
Stvoření zamávalo končetinami. Z orgánu prudce vystřelil proud tekutiny a znečistil Duunovi oděv.
Každý šonun by při tom pohledu zhnuseně uskočil, ale Duun jen uchopil látku ovíjející drobné tílko a s nesmírnou trpělivostí se osušoval. Podobné nechutnosti prováděli i šonunští novorozenci, ovšem poněkud dis-krétněji. Stvoření začalo vydávat plačtivé zvuky, slabé, teninké a bezobsažné - tak ostatně pláčou všichni novorozenci. Zmítalo se však s mnohem menší silou, než jakou projevovaly děti jeho vlastního druhu.
Dobře věděl, do jaké podoby to stvoření vyroste. Znal jeho tvář. Znal každičký rys jeho těla. Přitiskl si je v té zapáchající přikrývce na prsa a vstal. Zamířil ke skříňce, kterou mu ráno donesli a nechali na podstavci vedle postele. Přidržel si tichounce poplakáva-jící stvoření v ohbí levé paže, protože pravou ruku měl pořád ještě zručnější, i když byla víc znetvořená. Podařilo se mu skříňku otevřít. Ohřál mléko - ne šo-nunské, ale mléko vyrobené syntézou podle vzorce sestaveného lékaři.
Před několika dny dostal údaje, které se beze zbytku naučil nazpaměť: stvoření plakalo stejně jako novorození Šonunové, protože si po narození cvičili plíce. Dýchalo vzduch stejný jako Šonunové a nebylo vyloučeno, že jeho trávicí soustava bude jednoho dne schop-
na přijímat maso, jímž se Šonunové běžně živí. Aspoň takto zněl názor lékařů. Zuby, které stvoření vyrostou, budou - tedy některé z nich - zašpičatělé jako přední zuby u šonunů. "Pšš, pšš," konej šil Duun stvoření a pohupoval jím na paži. Vytáhl z nádoby ohřáté mléko a strčil umělou bradavku do úst, která už nedočkavě hledala mezi přikrývkami.
Stvoření začalo hlučně sát a postupně se utišilo. Přešel po písku k sedacímu podstavci, z něhož před chvilkou vstal, znovu se posadil a houpal je, šeptal mu.
"Neplakej, neplakej."
Stvoření spokojeně zavřelo oči. Opět usnulo, nasycené a stulené v teplé náruči. Nemohl je brát jako samozřejmost, jako

šonuna. Proto se k němu choval nesmírně šetrně. Nakonec je položil do důlku své vlastní postele, posadil se k němu a dlouho pozoroval nepatrné pohyby živého tílka, pravidelné zdvihy drobného zakulaceného bříška. Oknem bylo vidět podvečerní moře, ale on se pořád ještě díval.
To pozorování se mu neomrzelo. Nevykoupal se; obyčejně byl velmi vybíravý, ale teď zhluboka vdechoval zápach stvořeníčka i jím potřísněné přikrývky, pach jeho potravy i těla, a neuhýbal, protože proti hnusu se vědomě zatvrdil.
Lékařům šla z toho hlava kolem, když se zas ukázali kvůli vyšetření novorozence. Vzali si ho dolů do svých ordinací, aby ho zvážili a zmorůtorovali jeho stav. Odnášeli ho v pečlivě uzavřené transportní skříncе -svým zápachem totiž nesmírně urážel jejich nozdry. Duun se jim celou cestu držel v patách.
A během té práce se mu ani jedinkrát nepodívali do
očí, dávali dokonce přednost tváři malého vetřelce, než by vzhlédli k Duunovu přísnému mrazivému pohledu, kterým sledoval je i veškerou jejich činnost.
Zvážili stvoření, poslechli si jeho dech i srdce a spěšně, s očima stále odvrácenýma se zeptali, zda se nevyskytly nějaké potíže.
"Duune-hatani, můžeš si zatím odpočinout," nabízel vrchní lékař, když si druhého dne opět přišli pro kojence. "Tohle vyšetření je pouhá rutina. Nemusíš s námi. Radši té příležitosti využij k -"
"Ne," řekl Duun.
"Ale měl bys -"
"Ne."
Rozhostilo se trapné ticho. Duun je pozoroval mlčky, bez odpovědi. Vrchní lékař mu nakonec pohlédl ustaraně a pátravě přímo do očí a hned poté si našel něco neodkladného, čím se zaměstnal.
Duun se po dlouhých dnech poprvé usmál - a ten úsměv přesně ladil s jeho pohledem.
"Děláš jim těžkou hlavu, Duune," upozornil ho šéf oddělení.
Duun poodešel od stolu, na kterém Ellud seděl, a zadíval se na falešné okno, za kterým zuřila imaginární sněhová chumelenice. Na větvích stromu sehnutého nad horkým vřídlem se tvořila námraza. Slunce tančilo po větvičkách ozdobených diamanty a do vzduchu stoupaly spirály páry. Duun se ohlédl, palec zmrzačené ruky zaklesnutý za zády do palce zdravé ruky, a zjistil, že jeho společník se už nedívá na něho, že svou pozornost raději zaměřil na cosi vedle jeho ramene. Zřejmě ho hluboce zaujala nápodoba západu slunce -
tady se hodila jakákoliv záminka. "Je ve vynikajícím zdravotním stavu," poznamenal Duun.
"Dunne, ošetřující -"
"Ošetřující personál odvádí svou práci." Ty oči se na něho nezaostřily ani jednou - aspoň ne úplně. Duun se zhluboka nadechl. "Chci Sheon."
"Duune -"
"Sheon mi přece patří, nebo snad nemám pravdu? Připomínám ti, že mi patří!"
"Bezpečnost na Sheonu -"
"Páchnu. Smrdím. Všiml sis toho, Ellude?"
Dlouhá odmlka. "Ta usedlost -"
"Slíbils přece, že mi dáš cokoliv. Nebo jsi to tak neřekl? Odmítáš slíbenou spolupráci? Což by si některý šonun na celém našem světě troufl mi odepřít, po čem zatoužím - můžu chtít ženu, muže, peníze i tvého nejbližšího příbuzného, Ellude - můžu vyhnat prezidenta z úřadu dočista nahého, můžu žádat přístup do státní pokladny -"
"Jsi hatani. To bys neudělal."
Duun se opět zahleděl na falešný pramen vybublá-vající do mrazu oblak vodní páry. "Bozi! Ty mi tedy musíš důvěřovat!"
"Jsi hatani."
Ohlédl se prvním jasným pohledem po mnoha létech, ale ani tím nedokázal Elludovy oči k sobě přilákat. "Prosím tě, Ellude. Musím se snad dožebrávat? Dej mi Sheon."
"Nastěhovali se tam osadníci. Jejich nárok už nabyl platnosti."
"Tak je vystěhuj! Potřebuju ten dům, ty kopce!
Soukromí. No tak, Ellude... chceš snad, abych se ti utábořil v kanceláři?"
To Ellud nechtěl. Byli přece přátelé. Kdysi. Teď Duun sledoval jeho ostražitě sklopené uši. Jakoby hanbou. Jako u člověka, který riskuje v situaci, na niž zoufale čekal, a teď je ochotný obětovat cokoliv.
"Dostaneš ho," přikývl Ellud. Na Duuna se však nepodíval. Elludovy pazoury se lehounce rozevřely a odhrábly stranou papíry na stole, jako by něco roztržitě hledaly. "Nějak už to zařídím. Postarám se o to."
"Díky."
To slovo konečně přitáhlo Elludovy oči. Zraněný pohled. Zděšený jako pohledy všech ostatních. Mučivá agónie přátelství.
Zraněné oddanosti.
"Vzdej to," požádal Ellud proti vlastnímu zájmu, proti zájmu všech. Oddanost se v něm přece jen probudila, i když tak opožděně.
"Ne." Na okamžik pohled z očí do očí, tentokrát žádné uhýbání z žádné strany. Vzpomněl si na Elluda v boji, vyrovnaného a chladného. Ale pohled nakonec zakolísal a cosi se zlomilo.
Poslední pouto.
Duun vyšel ven svobodnější, protože za ním nezbývalo už pranic. Už ani Ellud. Jenom bolest. A on se do té samoty zahalil a shledal, že mu vyhovuje.
Ráno dorazil do kopců Sheonu - a bylo to skutečné ráno, nad hřebenem vycházelo růžové a zlaté slunce, vítr, který mu

na té travnaté pláni vanul do tváře, byl vítr jeho dětství, bičoval mu plášť, šedý hatani-plášť, který Duun ovinul kolem sebe i kolem kojence. Ellu-
dův zástupce nijak neskrýval své zoufalství. Stáli v chvilkovém závětří koptéry, která je dopravila sem, k louce u prašné cesty mířící do kopců. Zástupce přitiskl uši těsně k lebce. Vichr mu rozfoukal úhledně zastřiženou hřívu a zpřeházel pečlivé sklady jeho sukně. Ta vichřice byla pro obyvatele měst, pro takové rozmazlence jako on, příliš mrazivá. "To je v pořádku," pravil Duun. "Už jsem vám to říkal. Nahoru jiná cesta nevede. Je zbytečné, abyste tu čekal."
Zástupce se tváří pootočil k venkovanům, kteří se shromáždili mimo hranice doslechu, tiskli se k sobě v hloučcích po rodinách a bez ohledu na chlad vyčkávali. Pak se opět ohlédl po Duunovi, zamířil ke shromážděnému davu a zamával pažemi. "Běžte pryč, rozejděte se, mingi o vás nestojí. Hlupáci," dodal ještě a obrátil se zpět, protože ucouvli nejvýš o píď. Sehnul se, sebral z cesty malé zavazadlo a přehodil si je přes rameno. "Hatani, doprovodím tě nahoru sám."
Stal se zázrak: zástupce pohlédl Duunovi do očí s neúhybnou upřímností. Ellud si vybíral zásadně mladé lidi a z nich jen ty nejlepší, jen ty nejčestnější. Duun měl na okamžik dojem, jako by na něho plnou září zasvitlo slunce, ale možná to byl jen závan opravdového větru provoněného trávou a čistotou. Pocítil, jak jeho srdce vychází tomu mladíkovi vstříc - a to bolelo.
Přesto se zazubil, zocelený starý voják, a vzhlédl k cestě vedoucí do kopce. Tentokrát byla s úhybným manévrem řada na něm, musel uprchnout před mladíkovou nevinností a zbožňováním. "Dej mi ten batoh," řekl a sundal mladíkovi popruh ze zad, aby si jej sám navlékl na nravé rameno. Kojenec mu zaměstná-
val levou paži, teploučký a hemživý, jako červík v záhybech pod jeho pláštěm.
"Ale Hatani -"
"Nepůjdeš se mnou. Nepotřebuju tě."
Zamířil pryč.
"Hatani -"
Neohlédl se. Nepodíval se ani na obyvatele hor, kteří lemovali cestu poblíž vznášedla. Byli mezi nimi i ti vystěhovaní, o tom nepochyboval. Ti vlastnili Sheon, získali ho, protože on sám se ho vzdal, ale teď byli odtud naráz vyhnáni. Cítil pohled jejich očí, slyšel šepot, ale nic určitého nevyrozuměl.
"Hatani," zaslechl. A potom: "Vetřelec." To šeptání bylo zbytečné. Cítil, jak se mu jejich oči pokoušejí proniknout pod plášť. Zřejmě žasli nad ním stejně silně jako nad tajemstvím, které s sebou přináší. "Hatani!" Zněla z toho úcta. "A co se mu to stalo s obličejem?" vyzvídalo jedno dítě.
"Mlč!" napomenul je dospělý. Rozhostilo se náhlé, rozpačité ticho. Vždyť to je jenom dítě. Nemůže tušit, od čeho ty jizvy pocházejí. Bylo pouze upřímné.
Duun jim nevěnoval ani pohled. Nezajímali ho. Byl hatani, odřekl se světa. Jeho zbraní byla právě ta věc, již skrýval na boku pod pláštěm. Žádal na celém světě jenom jediné. Tyto kopce. Tohle místo.
Trochu klidu.
Hatani je zbavil jejich statku. Venkované nastěhovaní do Sheonu svůj nárok zřejmě považovali za nezpochybnitelný. Půda ležela ladem. Dům byl prázdný. Stačilo, aby deset let nikdo neuplatnil nárok, a podle zákona přešlo všechno do jejich vlastnictví.
Ale jak Duun řekl Elludovi: neexistovalo nic, oč by nemohl požádat, co by nemohl získat.
Cítil na sobě jejich oči. Možná čekali, že promluví. Možná doufali, že si kvůli nim bude dělat těžkou hlavu, že nabídne slova útěchy.
Ale on je pouze minul a pokračoval vzhůru po cestě, po prašné cestě k vrcholkům, kde vysoko v kopcích stál dům vybudovaný z místního kamene.
Zaslechl, jak koptéra stoupá k obloze. Odplula za doprovodu tichých úderů, jež se na úbočí hory rozléhaly jako tlukot srdce. Přilétla sem a zase odlétla včera a v průběhu minulých dní mnohokrát, přivezla dělníky a dopravila sem zásoby potravin, speciálního vybavení a podobných věcí, aby Ellud a jeho věrní byli spokojeni.
Zbytečnosti, nic jiného.
Připravil se na to. Věděl, že Sheon se hodně změnil. Sebral v sobě veškerou odvahu, jako to dělával při jiných příležitostech. Potřeboval sílu. Našel ji v odříkání. Nalezl ji v lhostejnosti, když za pravého poledne vystoupil na horské hřebeny a zjistil, co všechno venkované se Sheonem provedli - což nakonec očekával: nově přistavená rozcapená budova z balvanů, která poničila bývalou krásu Sheonu jako dokonalého uměleckého díla nerozeznatelného od skutečné skály, jež je lemovala z obou stran. Teď se tu rozvalovala rozlehlá budova, neforemná a výhradně užitková. Dvůr kolem ní byl holý a prašný. Duun se však nezděsil.
Teprve když vstoupil dovnitř a zjistil, co Ellud a jeho lidé provedli -, teprve tohle s ním otřáslo. Namísto venkovského nepořádku, s nímž předem počítal
(a jenž se tak lišil od dob jeho dětství, kdy všechny kameny byly pečlivě nablýskané, kdy tu byly prostorné síně a písečná zahrada, v níž vítr kouzlil nejrozmanitější vzory), tu vláda nastolila království sterility, nalakovala kamenné stěny, podlahy posypala bílým pískem, ne červeným, vybudovala novou kuchyni, dopravila sem nové vybavení - a to všechno muselo být velmi nákladné. Páchlo to tu novotou a pronikavou vůní laků, barev a čerstvě vypáleného písku.
Stál v tom čistém, sterilním a nepovědomém místě, plném nespočetných zásob a nábytku nově dovezeného z města - to kvůli dítěti. Pochopitelně, kvůli dítěti. Lékaři mají strach o jeho zdraví. Požadovali maximální hygienu.
A zničili - zničili -
Dlouho, předlouho tam stál v mučivé trýzni. Dítě se zavrtělo a začalo plakat. Ale on se i ve svém hněvu k němu choval nesmírně šetrně, stejně opatrně jako kdykoli předtím. Prohledal skříně, aby našel nové plenky. Kolébka už byla připravená -
Dítě se pokálelo. Ten druh pláče už znal, poznal ten zápach, který je oba zahalil jako oblak a přehlušil i pach nátěrů a

suchou vůni písku.
Položil dítě na písek, svlékl si plášť a zbraně odložil na stůl vedle ohniště. Pozorně se zaposlouchal do dětského pláče. Stvoření povyrostlo. Hlas mělo silnější, chraptivější, a tvářička se křivila v zuřivém vzteku.
Vzal plenku, namočil ji a s ukázněnou trpělivostí odstraňoval z tělíčka nečistotu. Ohřál syntetický ná-poj a krmil dítě tak dlouho, dokud neusnulo. Potom bezcílně bloumal síněmi, čichal kojencův zápach, jenž
na něm ulpěl, a k tornu i vtíravý smrad čerstvé omítky, schnoucích nátěrů a nového nábytku.
V těchto síních běhával bosý, smál se, hrával si a vyváděl lumpárny s desítkami sourozenců a bratránků a sestřeniček - váleli se po pískové podlaze tak dlouho, dokud je vyčerpaní dospělí nevykázali na dvůr přenádherně stíněný starými stromy.
Stromy zmizely. Na místě, kde rostl ten nejstarší, přistavěli nové křídlo. Tak takhle dopadají návraty domů.
Rozdělal oheň. To jediné zůstalo původní, ty staré kameny v krbu, u něhož sedával jako malý. Venku, ve vysoké hranici poblíž skalní stěny, ležely naházené dřevěné úlomky ze zbořených hospodářských stavení a plotů. Přiložil pár kusů do ohně a tím pálil zase cizí vzpomínky na domov.
Vzal s sebou ven i dítě, dobře chráněné proti chladu. Nosil je po domě, po kuchyni, a nakonec s ním došel až před krb. Posadil se do čistého hlubokého písku před kameny ohniště a houpal je na klíně.
Pomalu si na dítě navykal. Plochý a zaoblený obličejík ho už přestával vyvádět z míry, zápach se postupně stal jeho zápachem, směsicí jeho a dětského potu. Dítě na něho upíralo ďábelská očka. Tvářička v komíhajícím se světle krbu a v záři roztančených plamenů dělala grimasy, jež neměly význam ani pro jednoho z nich.
Uchopil lebku stvořeníčka do obou dlaní, do té zdravé i do té zmrzačené, a choval se přitom tak jemně, jako by namísto z kosti byla jen z vaječné skořápky.
V úsměvu vycenil zuby a zamyšleně pohlížel do očí, jež ho možná viděly, možná neviděly.
"Wei-na-ya," zazpíval dítěti, "wei-na-mei," pěl hrubým mužským hlasem, který se ke zpěvu ukolébavek vůbec nehodil: ptáčku, rybičko - v tomhle domě ta píseň už kdysi zněla. "Hei sa si-lan-nei ..." Neodcházej. Vítr hučí, voda studí, ale tady je teplo. "Wei-na-ya, wei-na-mei."
A k tomu zazpíval i "Sha-khe'a," ale tichounce jako ukolébavku, i když to byla hatani-píseň.
Byla to píseň smrti, a on ji zpíval jako uspávanku a přitom se usmíval do dětské tvářičky.
"Ty jsi Haraš," oslovil šeredný ďábelský obličejík se škvírkami očí, jež měly uprostřed skvrnu temnou jak bouřkové mraky. Promluvil jazykem sadoth, jejž používali jeho předci z hor. "Jsi Haraš. Jmenuješ se Thorn."
Dítě na něho upíralo vážná očka.
Nebojácná.
Zamávalo ručkama. Zamával, připomněl si Duun v duchu. Je to on. Haraš. Thorn. Domem kvílel vítr, zavířil v komíně a rozkmital plameny v krbu.
Zazubil se, vesele zahoupal dítětem a vůbec vyváděl věci, nad nimiž by tuhla krev v žilách všem venkovanům, kteří se někde venku, vyhnaní ze svého pozemku, zimomřivě choulili k sobě. I všem lékařům. I Elludovi v jeho přepychovém městském bytě.
Držel dítě, jako by bylo šonunské mládě, a omýval mu oči jazykem (chutnaly slaně a odporně). Neexistovalo nic, čeho by se ušetřil, neexistoval žádný hnus, který by nakonec nepřekonal. Tak nebetyčná byla jeho trpělivost.
II
Dojížděli sem z hlavního města. Koptéry přistávaly a lékaři podnikali dlouhé túry do kopců a s sebou vlekli své nástroje, načež zas scházeli do údolí. Radost jim to rozhodně nedělalo. Možná měli strach z venkovanů, kteří se shromažďovali dole u cesty, kde koptéra přistávala, a ponuře na ně civěli.
Přicházeli, ale nezdrželi se ani o vteřinu déle.
Duun sledoval, jak odcházejí, choval přitom dítě a hovořil s ním - takový ten bezděčný hovor, který člověk vede se všemi malými dětmi.
I s ním. S Harašeni. S Thornem.
"Duun," jako by broukal Thorn. "Duun. Duun. Duun."
Thorn dělal na písku před krbem pěknou spoušť. Uměl křičet tak hlasitě, až to rvalo uši - to děti šonunů bývaly mnohem tišší. Pořád se ještě znečišťoval. Duun neměl tušení, kdy s tím skončí. Rovněž netušil, jak ho to odnaučit.
Thornova chuť k jídlu se však změnila a doba jeho nočního spánku se prodloužila - ke značné Duunově úlevě.
"Duun. Duun, Duun," zpívalo dítě a válelo se na zádíčkách před ohněm. A když je Duun prstem šťouchal do bříška, smálo se a prskalo. Když je něžně podrbal špičkou drápu, blažené zakvílelo a znovu se rozesmálo. Zbožňovalo drbání na bříšku, na buclatém
bříšku, které se však začínalo pomalu zplošťovat. Končetiny se mu prodloužily. "Duun." Duun se předklonil a štípl Thorna vzadu na krčku. Thorn ho popadl za uši a Duun se odtáhl, unikl sice dětským prstíkům, ale za cenu příšerného pocuchání. Nechal si mezitím dorůst hřívu: splývala mu po zádech celá rozježená a teď mu v pramíncích visela i přes uši.
Padl na všechny čtyři, opět na dítě laškovně zaútočil a Thorn se přitom řehtal a kopal nožičkama. Sápal se po Duunovi baculatýma ručkama, jež byly vyzbrojeny jen drobounkými nehtíky.
Duun se hlasitě rozesmál. Měl obrovskou radost.
Thorn běžel, utíkal a cupal na batolivých nožkách, ven ze dveří, na prašnou hlínu, kde stály hospodářské přístavby. V teplém jarním vzduchu pobíhal dočista nahý.
Duun si klekl. Nikdo až dodnes neviděl jeho tělo odhalené, jizvy v podobě žhavého blesku na pravé paži, odkud mu stékaly přes bok až k noze. Tady však nenosil víc než kratičkou suknici, protože bylo vedro. Keř hiyi, který rostl u zadních dveří, vykvetl a opadával do závějí okvětních lístků růžových jako Thornova nahá kůže. Vlasy dítěti vypadaly,

ale narostly mu nové, zlaté, které v zimě ztmavly. Možná to byl jen vliv ročního období, možná to vymezovalo další úsek Thornova života. Duun rozpřáhl ruce a Thorn se mu celý rozesmátý vrhl do náruče, provoněný horkým prachem a hlínou.
"Ještě," vyzval ho Duun, postavil dítě na zem a přikrčil se kousek od něho, aby tvorečka opět nalákal k běhu. Dětské nožky se rozběhly a selhaly, vy-
čerpané předchozí námahou. Duun Thorna zachytil, pohoupal ho a olizoval mu ústa a oči, což mu Thorn oplácel. Dítě se přestalo smát a zajíkat, zabořilo drobné pětiprsté pěstičky do Duunovy splývající hřívy a do kratší kštice nad čelem a natahovalo se tvářičkou vzhůru, aby lstivě kouslo Duuna do důlku na šíji, jakmile k tomu jen dostane příležitost. Duun uhnul hlavou do strany a kousl jako první. Maličká nezatínající se chodidla mu dusala v klíně, drobné tělo se napjalo a Thorn rychle sklonil hlavu a tvrdě hryzl Duuna do hrudi.
"Au!" vykřikl Duun a popadl dítě oběma rukama, poklekl a napjatými pažemi zvedl kopajícího a kvičícího Thorna vysoko nad hlavu. "Au! Ty ďáblíku!"
Opět ho k sobě přivinul a vysloužil si další kousnutí. Thorn zesílil a narostly mu zuby, ale Duunovu chrupu se příliš nepodobaly. Duun mu ožižlával dětské prstíky a Thorn jimi drapl Duunova ústa a páčil mu rty od sebe, aby si mohl osahat mohutné ostré tesáky. Duun se zahryzl a Thorn honem ucuknul, aby si zachránil ručku. Přitom blaženě vřískal.
Následovaly další návštěvy. "Pa, pa, pa," mával Thorn od zápraží podmračeně lékařům. Nahatý sebou žuchl do dřepu a ušklíbal se na ně. Pokousal vrchního lékaře a ten měl co dělat, aby tomu nevycválanému mláděti nevrazil jednu do nosu.
Ale lékař se včas zarazil. Vedle něho stál Duun v šedivém hatani-obleku a se založenými pažemi přihlížel.
Lékaři zmizeli, Thorn vydal neslušný zvuk a počural schody.
Duun se sklonil a palcem a ukazováčkem mu pořádně cvrnkl do ucha. Thorn začal naříkat.
"Fuj!" prohlásil Duun. Nářek pokračoval. Duun zašel do domu, do kuchyně, a namočil si ruku ve výlevce. Thorn běžel za ním, nahatý, vzpínal k němu ručičky, nepřestával plakat a samým zoufalstvím až poskakoval.
"Buď tiše!" napomenul ho Duun. Stříkl Thornovi do tváře studenou vodu. Thorn zamžikal, rozeřval se a zběsile se pověsil na Duunovy nohy - ale ne ze vzteku. Zvedni mě, to chtěl říct.
Duun ho uchopil do náruče, kterou cvalík už stačil zaplnit, a houpal ho v tom kolébavém rytmu, o kterém věděl, že ho dítě miluje. Drobná tvářička si pomaloučku razila cestu k jeho šíji, ale pokaždé to nemuselo znamenat kousnutí. Tentokrát skutečně ne. Thorn se k Duunovi přitiskl, popotahoval a zmáčel Duunovi oděv tekutinou z očí i z nosu.
"Byl jsi ošklivý," řekl Duun. Až k tak prostému způsobu uvažování se dnes snížila hatani-filozofie. Komíhal tělem ze strany na stranu a dětské vzlyky postupně ustávaly. Do Thornových úst bleskově zajel paleček, což byl nevykořenitelný zlozvyk, i když Thorn se už nyní živil masem, které mu Duun rozžvýkával a vyplivoval přímo do úst.
("To nemůžeme doporučit," starali se lékaři, posedlí strachem z nemoci. Jenže on v tom pokračoval, protože to byl starý zvyk, obyčej z místních hor, a navíc to bylo mnohem snazší než cpát Thornovi lžičku do vzpumých rtíků či vzápětí uklízet namokro v případě, že se Thorn krmil sám a všechno kolem pobryndal. Takhle Duuna krmili i jeho matka s otcem a on se teď v plnění této služby
mláděti vyžíval až zvráceně. Lékaře to šokovalo, což pro něho představovalo další zdroj zrůdného potěšení. Usmíval se na lékaře. Bylo to k nevíře, ale začínali se k němu chovat důvěrněji. Dokázali se mu dokonce podívat do očí, během jedné návštěvy někdy i víckrát. "Ellud-mingi posílá své pozdravení," vyřizovali. "Já posílám svoje," odpovídával na oplátku. A trochu zvrhle dodával: "Stejně tak i můj syn." To urychlilo jejich odchod - nepochybně proto, aby si hned začerstva udělali poznámky.)
Kolébal Thorna a roztržitě mu prozpěvoval: "Wei-na-mei, wei-na-mei." A Thorn se v jeho náruči pomalu uklidňoval.
"Už začínáš být na chování moc velký," řekl Duun. "Už jsi moc velký, abys směl dělat loužičky na schodech."
Když toho večera seděli před ohněm (jarní noci byly ještě chladné), připlazil se mu Thorn na klín a chvíli tiše seděl. Potom se v trojúhelníku Duunových zkřížených nohou vytáhl do stoje a dotkl se Duunovy tváře -té Zjizvené poloviny. Duun zadržel dětskou ručku vlastní zmrzačenou dlaní - a zase ji pustil.
"To je jizva," řekl.
Nebránil dítěti ve zkoumání. Přiměl se k trpělivosti. Zavřel oči a dovolil Thornovi, aby si sahal, kam se mu zlíbí, dokud ho dítě nakonec divoce nezatahalo za obě uši, což byla výzva. Duun naráz otevřel oči.
"Á!" vykřikl Duun a ve výhružném šklebu odhalil zuby. Thorn ucouvl a zapotácel se. Dunn ho v polovině pádu zachytil a začal se s ním válet, koulel se s dítětem v náruči, ale nikdy na ně nedolehl plnou vahou. Thorn výskal a lapal po dechu, a kdykoliv ho Duun kousl, sám mu kousnutí oplatil a ječel a zajíkal se,
dokud mu Duun nepřiklopil ústa dlaní, kterou tam chvíli podržel.
Thorn se ztišil. Očka mu zůstala vykulená úlekem. Tak. Tak. Děs a ne boj.
Duun si ho přivinul na prsa a olizoval mu víčka tak dlouho, dokud Thorn znovu nepopadl dech. Chviličku však jeho stav způsoboval Duunovi vážné starosti. Drobné ručky se ho křečovitě přidržovaly.
Uchopil Thorna oběma rukama a zvedl si ho k obličeji. Usmál se na dítě, ale to ne a ne se uklidnit.
Tu noc se Thorn stulený po Duunově boku probudil se strašným křikem: vyrážel ostré štěkavé zvuky a lapal po dechu.
"Thorne!" zvolal Duun, bleskově rozsvítil a popadl dítě do náruče - domníval se, že se na ně ve spánku převalil a nějak mu ublížil. Byla to však jen noční můra.
Thorn se k němu tiskl. Byl to právě Duun, z koho měl Thorn strach. On byl ta noční můra.
"Au!" vykřikl Duun, přepadl na záda a vytáhl Thorna na sebe. "Au! To bolí! Nech toho! To moc bolí!" -Jen aby dal dítěti pocit, že má vrch. Tady musela všechna hrdost stranou.
"Duun!" houkl Thorn a přitulil se blíž.
Občas jsou geny silnější než všechna moudrost. Vetřelec. Thorn se tulil k tomu, co ho děsilo.

"Duun, Duun, Duun -"
Duun ho k sobě tiskl. A nic víc nedokázal Thorn pochopit.
Pak přišel den, kdy si při ranní koupeli Thorn povšiml své holé kůže. Thorn právě drbal Duunovo i svoje břicho drsnou houbou. Najednou ji upustil,
položil si obě dlaně na bříško a zamyšleně si ho hladil. Když vzhlédl, kmitalo se za těma mléčně bouřkovýma očima a lehce zachmuřeným čílkem urputné přemýšlení. "Klouzavý," vyjádřil se o sobě. Jeho řeč se nevyvíjela tak rychle jako u šonunského dítěte. Ovšem byl tu rozdíl stavby mluvidel i jazyka. "Klouzavý."
Možná by se Thorn rád zeptal - kdyby se ovšem jeho mladičká mysl na takovou otázku zmohla - kdy také jemu začne růst srst. Hřívu na jeho hlavičce tvořily bujné zcuchané kučery, které se nakonec ustálily v barvě světlejší zemité hnědi. Oči mu však zůstaly celou tu dobu stejné. Bylo to nebezpečné období.
Duun vyndal Thorna z lázně, posadil si ho na levou paži a těsně před zrcadlem ho k sobě pevně přivinul. Thorn zrcadla znal, jedno měl dokonce mezi hračkami. Tohle zrcadlo viděl už mnohokrát.
Dnes čišelo z mladičkých Thornových očí zoufalství a nekonečný proud otázek. Thorn nikdy neviděl šo-nunské dítě. Nikdy neviděl ani další šonuny - s výjimkou lékařů. Možná mu v mozku začalo svítat nějaké příšerné poznání, mozaika sestavená z drobných bezeslovných útržků: z obrazů v zrcadle, z hladkých bříšek, ze zařízení umožňujícího močit v dlouhém, předlouhém oblouku, což jeden čas patřilo mezi jeho hlavní dovednosti. Přímo před tváří zrcadlového Thorna rozpřáhl pětiprstou ručku pohybem, který měl vysunout drápy - ale nevysunul. Zašklebil se na zrcadlového Thorna, jako by ho chtěl zastrašit a zahnat na útěk. (Běž pryč, ty ošklivý Thorne!) Opět zkusmo rozpřáhl prstíky. A znovu se zašklebil.
Duun se s ním obrátil na druhou stranu. Vyhodil dítě do vzduchu, aby odvedl jeho pozornost jinam.
Potom už Thorn na rozdíl jejich kůže nepoukazoval. Pouze čas od času zachytil Duun jisté náznaky: ve chvilce odpočinku, kdy Thorn ležící po jeho boku vztáhl ruku a hladil ho po paži, sčesával mu srst hned na jednu a hned zas na druhou stranu. Při jiné příležitosti, si Thorn k sobě přitáhl Duunovu ruku volně obrácenou dlaní nahoru a snažil se dospělé prsty přinutit, aby vysunuly drápy. Duun mu vycházel vstříc. Byla to pravá ruka, ale Thorn se nezajímal o její znetvoření, nýbrž o schopnost, kterou jí očividně záviděl. A Duun si náhle uvědomil mlčenlivé soustředění dítěte, to tajemství, jež se v něm vylíhlo zcela nepozorovaně, zrození malých a pečlivě střežených místeček, která znamenají zárodky samostatného myšlení. Thorn dospěl do stadia zrození svého já, jež vyráželo na výzkumy do světa a vracelo se s útržky poznání, které pak bylo třeba zhodnotit s nejvyšší opatrností a porovnat je (známka komplexního přemýšlení) s jinými stránkami reality: Thorn se dostal až k sebe-obhajování, protože - jak tornu vše nasvědčovalo -prožíval nad svým tělem zklamání. Uvědomil si svoje vlastní znetvoření. To Duunovo zřejmě vůbec nevnímal. Duun byl Duun. Duun měl jizvy odjakživa, patřily k němu, jako je slunce součástí světa. Neexistovala žádná minulost, protože v ní neexistoval Thorn, takže si ji dítě ani nedokázalo představit.
Ale Thornovy ruce se nijak nepodobaly těm Duu-novým. I jeho kůže byla jiná. A Thorn mírně zpanikařil, protože náhle začal svět podezřívat z nerovnováhy.
Duun si ho pevně přivinul do náruče, jako to dělával, dokud byl Thorn ještě maličký, koulel si ho po klíně a šťouchal ho do bříška, což Thorn s němým sviječím se chvíli snášel, ale nakonec se vzdal a s vřískáním a smíchem se neúspěšně pokoušel oplácet Duunovi stejným. Duun mu posléze dopřál vítězství, padl na záda do písku před ohništěm a břicho se mu pod Thornovým tělíčkem otřásalo smíchem, který ovšem nebyl úlevný j ako ten Thornův. Nechat si sahat na hrdlo či na břicho bylo totiž proti šonunské přirozenosti. V podobné odevzdanosti číhal prvek nebezpečí.
Ale dítě vyhrát muselo. Občas. A občas muselo i prohrát. V obojím byla síla.
"Vydrž, vydrž," naléhal na dítě a hleděl na ně dolů ze svahu. Skalnatý sráz byl pro krátké nožky obrovskou zkouškou, zatímco Duun se nijak nepokoušel omezit výhodu svého dlouhého kroku. Thorn tu stál široce rozkročený, s pažemi svěšenými podél boků. Pokusil se o pár dalších vystrašených krůčků. "Musíš vydržet," připomínal Duun. "Dokážeš to."
Další krůčky. Pak Thorn upadl a rozplakal se tenkými bezdechými vzlyky. "Nedokážu."
"Když máš dost dechu na pláč, máš ho dost i na to, abys vstal. Tak honem. Zdvihej se! Chceš, abych se za tebe styděl?"
"Rozbil jsem si koleno!" Thorn se posadil, chytil se za kolínko a kolébal s ním sem a tam.
"Já si zas jednou rozbil ruku. Vstaň a pokračuj. Někdo nás honí."
Thorn zatajil dech a podíval se z kopce dolů. Nepřestával skytat.
27
"Třeba nás to sežere," strašil Duun. "Vstaň. Jdeme dál."
Thorn pustil zčervenalé kolínko. Nožky se mu úsilím napjaly. Vyhrabal se do stoje, zakymácel se a nešťastně sebou zase plácl na zem.
"Lhal jsem," pravil Duun. "Ale to ty taky. Vstát dokážeš. Takjdem."
Vzlyky a pofňukávání. Vzteklý nářek. Thorn však vydržel jít dál. Duun pokračoval kratšími kroky, jako by se cesta stala příliš strmou i pro něho.
"Znovu." Duun podal Thornovi další kámen. Thorn hodil. Zasáhl skálu v trochu nižším bodě než při předchozím úderu.
"Teď to moc dobré nebylo. Znovu."
"Ty hoď."
Duun hodil. Kámen se vznášel vzhůru, vzhůru — a přistál až u vrcholku příkré skalní stěny. Dítě úžasem otevřelo ústa.
"Takhle to umím já," ohlásil Duun. "Zkus se mi vyrovnat."
"To nemůžu."

"Špatně slyším. Jako by tu něco říkalo nemůžu."
Thorn popadl kámen. V očích mu stály slzy. Hodil. Kámen letěl žalostně nizoučko a ztratil se mezi kamením pod patou skalní stěny.
"Aha. Vystrašil jsem tě. Thorn se bojí. Už zase slyším to nemůžu."
"Nemám tě rád!"
"Tak zkus hodit kámen na mě. Jsem blíž než ta skála. Možná zasáhneš aspoň mě." Duun podal Thornovi další kámen.
Thornova tvářička celá zčervenala. Oči mu plavaly
a rty měl roztřesené. Rozpřáhl se a místo na Duuna hodil kamenem ke skále.
Tak.
"To byl prozatím tvůj nejvyšší hod," poznamenal Duun.
l
III
Lékaři se vrátili. S nimi přišel i Ellud. "Ellude," podivil se Duun.
"Vypadáš dobře," pravil Ellud po dlouhém pátra-vém pohledu, zatímco oči mu kradmo sklouzly směrem k Thornovi, který vzdorně postával v hlavním sále budovy, kde si ti nenávidění lékaři připravovali své mučicí nástroje. Thorn se mračil jako čert. Slunce mu obarvilo pokožku do zlatavé hnědi. Vlasy, které mu Duun zastřihl, aby se mu nezaplétaly do větví či neoslepovaly ho při práci, měl čisté, v odstínu zářivě zemité barvy. Oči měl napůl bílé a napůl modré, nos vystupoval z tváře výrazněji než dřív, zuby měl silné, ovšem tupé. Stál bez hnutí. Ty mrňavé uši se nedokázaly stočit po zvuku ani náznakem. Thornův odpor prozrazovalo jen pravidelné zachvívání nozder.
"Thorne," vyzval ho Duun, "pojď sem. Tohle je Ellud. Chovej se k němu zdvořile, Thorne."
"Je to lékař?" otázal se Thorn podezřívavě.
Ellud sklopil uši. Kdyby k němu takhle srozumitelně promluvila skála, nebyl by šokovaný o nic míň. Ohlédl se po Duunovi, ale neřekl nic.
"Ne," odpověděl Duun. "Můj přítel z dávných dob."
Thorn vzhlédl a zamžikal. Přišel lékař, odvedl ho a chystal se změřit mu pulz.
"Vrať se do města," řekl Ellud. "Duune, vrať se."
"Je to žádost, nebo rozkaz?"
"Duune -"
"Rád bych ti připomněl, žes mi slíbil splnit každé moje přání. Ještě ne, Ellude."
Toho večera byl Thorn zamlklý, zasmušilý a ponořený do myšlenek. Na Elluda se nezeptal jedinou otázkou. O lékařích se tentokrát taky nezmínil.
Thorn už spal odděleně. V jeho těle proběhly změny, které si to opatření vyžádaly. Zašel do pokoje, který byl v té spoustě místností výlučně jeho, a zachumlal se do lože. Duun se na něho přišel později podívat.
"Narostou mi uši?" zeptal se Thorn. Z polštářů upíral pohled na Duuna stojícího na prahu.
Uši. Možná to byla nejsnazší a nejmíň bolavá prosba. Duun stál mlčky. Chystal se, jak bude odpovídat na otázky o drápech a chlupech a tvaru tváře a rozdílu jejich klínů. Připravil si odpovědi na všechny otázky - jen na ty o uších ne.
"Myslím, že ne," odpověděl tedy. "Ale mně to nevadí. Tobě snad ano?"
Drobný stín v ložním důlku mlčel.
"Jsi výjimečný," pokračoval Duun.
Ozvalo se fňuknutí.
"Mám tě rád takového, jaký jsi," dodal Duun.
"Mám tě rád," ozval se teninký přiškrcený hlásek. "Mám tě moc rád, Duune." Láska, uvědomil si Duun, nepatřila mezi slova, která by kdy před Thornem použil. Mít rád. Jako máme rádi teplý oheň či hřejivé slunce na prochladlých zádech.
"Já tě mám taky rád, Thorne."
"Nechci už ty lékaře!"
"Promluvím s nimi o tom. Chtěl bys jít zítra na lov?
Dostal bys svůj vlastní nůž. Ukážu ti, jak se brousí ostří."
"Na lov čeho?" Popotáhnutí, Stín-dítě si pohybem paže otřelo oči a pohybem druhé nos. Z hlasu mu zaznínal zájem.
"Jsem hatani, Thorne. To je něco strašně obtížného. Proto jsem na tebe tak přísný."
"Co je to hatani?"
"Ukážu ti to. Zítra. Naučím tě to. Naučíš se dělat všechno, co umím i já. Bude to tvrdá škola, Thorne."
Další otřeni očí.
"Tak zítra, Thorne?"
"Ano."
"Zkus tedy usnout."
Duun se vrátil k ohni. Venku v nočním chladu skučel vítr. Oheň poskočil. Poslední poleno ze zásob dřeva venkovanů už zmizelo. Začali topit starými kládami, které ležely pod svahem. Duun je nařezal elektrickou pilou, kterou si objednal spolu se zásobami, a kousek po kousku je vynosil nahoru. Nikdo z venkovanů by si nedovolil ukrást tu hromadu dřeva, kterou navršil u cesty. Drželi se z dohledu a k domu nepáchli ani náhodou. Přesto věděl, že tu jsou.
Měli by konečně pochopit, jakou má hatani trpělivost. Venkované měli zase svou vlastní. Možná se všechno zase změní. Třeba hatani umře. Třeba se vetřelci přihodí neštěstí. Třeba jejich nárok zas nabude platnosti.
Možná mívali zlé sny, tam dole v údolí, na druhé straně hor, kam nedosáhne zrakem ani myšlenkami. Možná je tlačily noční můry, to když si uvědomili, že jejich lesy jim už víc nepatří.
A že jim ty lesy nebudou patřit už nikdy, až do skonání světa ne.

Duun si vyžádal dům a pozemky Sheonu, ale pozemky až donynějška nepoužíval.
Z horní police zamčené skříně sundal své zbraně. Tam na ně nedosáhly zvědavé mládčí prstíky. Už je vyndával mnohokrát, aby je ošetřil, ale Thornovi -k jeho velkému zoufalství - nikdy nedovolil sáhnout si na ně. Dítě by mělo mít i nevyplněné touhy. Mělo by vědět, že všechno není dovoleno. Thorn se nepochybně snažil zákaz překročit. Děti nejednají vždycky čestně. S tím se muselo počítat. A muselo se to zvládnout.
"Vyzkoušel sis někdy tohle?" zeptal se Duun, když se Thorn posadil naproti němu. Mezi nimi na přikrývce ležela malá výstava nožů a dvě pušky - jedna na střely a druhá na šípy. "Už jsi s tím někdy zacházel?"
"Ne," odpověděl Thorn.
"A sáhl bys na ně někdy, i kdybych ti to zakázal?"
Vetřelec zvedl oči v úleku, který mu zúžil a hned zase rozšířil panenky: zákmit prchavého odhodlání souhlasit, jen tak lehkovážně, za což by hned následoval trest - možná. Následovalo by rychlé cvrnknutí vyčítavým prstem do ucha. Možná dost tvrdé, aby se oči zalily slzami. To by Thorn vydržel. Nic netrvalo věčně. Nic nebylo naveky. Jako mu chyběla minulost, chyběla mu i představa reálné budoucnosti, takže věřil, že nic ho nemůže omezit nastálo.
Pro Thorna neexistovalo nemůžu. To ho naučil Duun.
"O nic tě teď nežádám," napřímil Duun osamělý ukazovák na své pravé ruce. "Jen ti něco říkám a byl bych rád, kdybys tomu věřil. Sáhneš někdy po těchto předmětech, i když ti to zakážu?"
Z dětinského vzrušení a ze hry rovnýma nohama do zmatku. V návalu úzkosti svraštil Thorn obočí. Co když Duun svůj slib nedodrží? Co když si z něho utahuje?
Duun shodil plášť a pustil ho za zády k zemi. Zdvihl wer, středně velký nůž. Natáhl obnaženou levou paži, zaťal pěst a přitiskl si čepel na předloktí.
"Ne!" vykřikl náhle Thorn. Hra? Pohrůžka? Provedl snad něco? Dělá si z něho Duun legraci?
Duun pomalu tlačil nůž dolů a zabořil ho do hloubky. Vytryskla krev a v těžkých a pravidelných kapkách dopadala na zbraně a na přikrývku. Duun nepřestával svírat ruku v pěst. Rukojeť nože si zapřel o koleno. Thorn měl oči vytřeštěné hrůzou, ústa dokořán, ale nedokázal z nich vydat ani hlásku.
"Tak k tomu slouží zbraně," poznamenal Duun. Krev se lila dál a vsakovala se do přikrývky. "Pokaždé, když je vezmeš do ruky, vzpomeň si, k čemu slouží."
"Nech toho!" vykřikl Thorn. "Přestaň, Dunne, zastav to krvácení!"
Duun natáhl nůž. Krev vytrvale proudila z rány. Obrátil nůž ve zmrzačené ruce a střenkou jej podal Thornovi. "Dokázal bys to?"
Thorn uchopil zakrvácený nůž. Oči mu ještě pořád vylézaly z důlků. Rty se mu samy sevřely, vtáhly se dovnitř úst. Napjal paži se zaťatou pěstí a přiložil nůž na pokožku. Stejně jako předtím Duun i on zařízl nožem dolů, zatímco tvář měl celou zrudlou a z očí se
mu valily slzy. Nozdry a rty mu však zbělely. Opřel se do nože a z předloktí mu začala kanout krev. Malá ručka se odtáhla, nůž poskakoval v záškubech, které zmítaly ozbrojenou paží a začínaly se zmocňovat i té druhé. Stejně jako předtím Duun, i Thorn si opřel střenku nože o koleno. Tvář mu zesinala a pokryla se perličkami potu, zatímco krev kanula dolů a tvořila na přikrývce další temné skvrny.
Tak. Tak. Duun počítal, že dítě na poslední chvíli ucukne. Hlava se mu zatočila jakoby opilostí. Jeho řez byl hlubší a hojně krvácel. Natáhl ruku a vzal si nůž zpět. Viděl, že dítě je k smrti vyděšené. (Co přijde na řadu teď, Duune? Co ještě? Oč to bude horší? Já se bojím, Duune!)
"To není hra/' připomněl Duun. Položil nůž a přitiskl pravou dlaň na svou krvácející ránu. "Můžeš to říznutí sevřít. Pevně ho stiskni." Ze sedu na zkřížených nohou se zvedl bez opory a zamířil ke skříňce s léky, aby si na ránu přiložil hojivý film. Pak se vrátil k Thornovi a další čtvereček položil na jeho předloktí a držel ho, dokud se pevně nepřichytil a hebký, zrudlý krví nezakryl ránu, která se později zajizví. Duun rozpřáhl náruč. Vetřelcovy oči k němu vzhlížely, utopené v bělmu. Duun ho něžně objal. "Na tohle nezapomeň," řekl. "Nezapomeň, co jsou zbraně zač. Nikdy na ně nesahej, pokud ti to nedovolím."
"Poslechnu." Hlásek zněl třaslavě.
"Budeš je používat, jen když tě vyzvu. A když řeknu, okamžitě je zas položíš."
"Ano."
"Výborně." Rukou potřísněnou od krve přejel přes Thornevu hlavu až k šíji a třel mu ztuhlé svaly tak
dlouho, dokud napětí nepovolilo a Thornovo tělo se nezačalo kolébat sem a tam v rytmu hlazení, s očima stále ještě upřenýma na Duuna. "Věř mi, Thorne. Teď mi věř. Máš bolest. Poslechl jsi, udělals, co jsem řekl. To bylo statečné."
Svaly v Thornově tváři se třásly jako v mrazivém průvanu. Končetiny se mu křečovitě chvěly. Dunn pokračoval ve tření a hlazení, dokud třas zcela neustoupil. Thornovy oči konečně ztratily zdivočelý výraz, ale dál se v nich zrcadlilo usilovné přemýšlení a zlověstné předtuchy. (Co dalšího si na mne vymyslí? Co jsem teď vyhrál? Co bude následovat?)
Duun ho pustil. Kývl na zakrvácené zbraně. "Očisti je. Ukážu ti jak."
Thorn se zavrtěl a přistoupil k řadě zbraní vyložených na přikrývce. "Ale tys řekl -" začal.
"Řekl jsem?"
"Že půjdeme na lov. Řekls - že dneska jdeme na lov."
"To také půjdeme. A pokud něco neulovíme, jsme dnes bez večeře."
Thorn podruhé vzhlédl - uměl to, aniž by musel pohnout hlavou. Tím pohledem žadonil o potvrzení, že jde o žert, ale Duun se tvářil neústupně.
O výsledku lovu totiž nemohlo být pochyb. Všude kolem bylo plno nepříliš ostražité zvěře. Nikdo ji moc nelovil. Doposud. A hatani uměl najít potravu i v té největší pustině.
Ale Thorn se to naučí také, jen co začne hladovět. Jen co zakusí hlad na vlastní kůži a pochopí, že se chová příliš

hlučně a neohrabaně.
Jen co zjistí, co všechno skrývá země a co všechno divoká zvěř zná.
"Slíbil jsem ti nůž."
Pohled vzhůru, obezřetný zájem. Upřené bělmo doširoka rozevřených očí.
"Ten wer-nůž. Ten, cos použil. Hodí se přesně pro tebe. Jestli chceš, je tvůj. Má skvělé ostří. Musíš je udržovat bez poskvrnky. Potřísní je dokonce i dotyk prstů. Ukážu ti, jak o něj pečovat."
Thorn opět natáhl ruku a uchopil střenku. Držel svůj nůž.
Vyčouhlý chlapec se klátil po cestě a myslel si o sobě, že je úžasně ostražitý. To bylo Duunovi jasné. Thorn se ohlížel hned sem a hned zas na opačnou stranu. Mozolnatými chodidly se po hliněné stezce mezi skalami pohyboval téměř nehlučně.
"Nahoře," sykl Duun. "Podívej se náhorní"
Thorn zvedl hlavu. Duun mezitím zmizel v křoví.
Chlapec ještě pořád vzhlížel k nebi, když ho Duun zasáhl kamenem doprostřed zad. Thorn se otočil a vymrštil vlastní kámen, který se mezi skalami a keři s rachotem skutálel dolů ze svahu. Duun se mu vyhnul plavným pohybem kyčli a zůstal stát nezraněný, nezasažený.
"Příliš pozdě," řekl. "Jsi mrtvý, a já ne."
Thorn svěsil ramena. Zahanbeně sklopil hlavu.
Pak se bleskově otočil a spodním švihem vypálil další kámen.
Duun se vyhnul i tomuto hodu, stačilo mu přesunout se sotva o krok. Thorn se netvářil překvapeně, jen vyčerpaně. Konečně uznal porážku.
Duun se zazubil. "To bylo lepší. Vážně mě to zaskočilo." Úsměv zmizel. "Ale výběr téhle stezky dobrý nebyl. Tady ses dopustil první velké chyby. Co myslíš, jak jsem tě vystopoval? Zkusíš na to přijít sám?"
Thorn sotva popadal dech. Schoulil se na cestě k zemi a pažemi si objal odřená kolena. "Protože jsem byl unavený a tenhle výstup je nejsnazší."
"Výborně! Máš pravdu. Příště mysli víc dopředu. A vezmi v úvahu všechny možnosti. Tuhle cestu přece znáš. A skály nad svou hlavou jsi mohl zahlédnout ještě dřív, než jsi k nim došel."
Žádná odpověď. Thorn to věděl. Duun věděl, že to ví. Thorn si přejel loktem přes obličej a rozmázl si prach do vrstvy potu. Dokonce i na tak velkou vzdálenost páchl potem a kouřem.
"Navíc," připomněl mu jemně Duun, "když jsi obcházel horu, vítr ti vanul přes rameno, ve směru ke skalám. Už chápeš, že tohle tě mělo předem varovat?"
Thorn mrkáním setřásl clonu potu a opět se otřel. Začínal být mrštný, údy se mu prodlužovaly. Břicho pod hrudním košem už zploštělo a nad látkou ovinutou kolem boků se rýsoval val svalů. Na kůži mu bíle svítily jizvy. "Pach," zašeptal. Sotva lapal po dechu. Ve zpola udušené tváři se mu odráželo zklamání. "Promiň. Moc se omlouvám, Duune."
"Jenže omluvy by tě nezachránily. Pokud nemáš čich ty, neznamená to ještě, že ho nemá nikdo na světě. Jsi mrtvý, Thorne!"
"Ano, Duune." Slabý, chraptivý hlas. Ramena opět svěšená. "Ale podruhé už mě nechytíš."
..Opravdu?"
"Duune. Já mám strašný hladí"
Duun přešel ke stromu, opřel se o kmen a zamračeně se na Thorna zadíval. "Tak tedy něco ulov! Hlupáku! Nesmíš mi prozrazovat, jaké máš potřeby. Takhle je mi naráz jasné, kde tě mám hledat. Nedůvěřuj mi, Thorne!"
"Já už nehraju, Duune!"
"Však já taky ne." Duun se obrátil a zamířil po svahu dolů. "Tentokrát tě už dostanu, Thorne!"
"Duunel"
Oheň praskal na mýtině. Uzavřeli příměří. Thorn si ošetřoval pohmožděniny. Duun rozděloval svůj úlovek, maso, na které se Thorn dychtivě vrhl a přehazoval si ho z ruky do ruky, dokud trochu nevychladlo.
"Vedeš si dobře," řekl Duun.
"Když ti nevadí, že nemám čich, tak asi ano," připustil Thorn ochraptěle. "Když ti nevadí, že každou chvíli vletím do pasti."
Duun zatřepal ušima. "Výborně, děláš si těžkou hlavu kvůli svým nedostatkům. Budeš na ně myslet a už na ně nezapomeneš."
"Duune, co je se mnou v nepořádku?"
Ta otázka Duuna zarazila. Maso mu spálilo prsty, takže jím začal spěšně pohazovat a nakonec je odložil na skálu. "V nepořádku, hm. Kdo říká, že je něco v nepořádku?"
Na druhé straně ohniště zavládlo ticho. Žalostné ticho.
"Jsi jiný," přikývl Duun. "Nebo jsem jiný možná já. Napadlo ti to někdy?"
Nenapadlo. Thorn vylekaně zamžikal. Pak se mu do očí vkradla podezřívavost. Znal přece lékaře. Viděl Elluda. Thorn se nedal zmást a Duuna to potěšilo.
"Jsi chytrý," řekl Duun. "Jsi rychlý a bystrý. Statečný. Tohle všechno jsi. Jsi Thorn. Co když jsi výjimečný? Co kdybych byl jediný Duun na celém světě? Byl by v tom rozdíl? Jsi všechno, čím jsi schopen být. Víc nepotřebuješ. Já také ne."
"Mluv tak, abych ti rozuměl, Duune!"
"Svět je široký, hochu. Široký. Je na něm devět moří. Jsou na něm města, cesty a silnice. Lidé pořád spěchají. Města jsou plná hluku. Sheon je nejlepší. Tak se jmenuje tohle místo, Sheon. Náš svět je dílem bohů, kteří jako první stvořili právě Sheon. Mluvíváš s větrem, Thorne. Slýcháš, jak ti bohové odpovídají? Ano, Thorne?"

"Nevím."
"Ve městě bys je neslyšel. Obyvatelé města nemají čich. Je tam příliš mnoho vůní a z toho bolí hlava." Duun odtrhl kus masa a polkl. "Bohové stvořili náš svět a šonuny stvořili až úplně nakonec, ze zbytků. Proto jim taky leccos scházelo. Mrzelo je to, takže jeden se vzdal jednoho kousku sama sebe, druhý zas jiného kousku, a tak dlouho vyplňovali mezery, dokud neměli dost materiálu. A to jsme my, samé zbytky a pár kousíčků božství. Všechno je to slátanina. Má to své dobré i špatné stránky. Tak ty nemáš čich a já mám dohromady jen šest prstů. Ty jich máš pět jen na jedné ruce!"
"A jak jsi-"
Vida. Tak rybička zabrala. Duun od samého začátku doufal, že tou návnadou odvede řeč jinam. Pokrčil rameny. "Udělal jsem chybu. Rozumíš? Dokonce 1 já dělám chyby. A to jsem dobrý, Thorne, proklatě dobrý. Vůbec netušíš, jak moc jsem dobrý."
Thorn se právě dusil soustem. Musel je rozžvýkat
víc než Duun a občas na to ve spěchu zapomínal. Chvíli lapal po dechu, ale ani potom dlouho nepromluvil. "Ale co se ti stalo?" zeptal se konečně. "Duune - co se ti stalo na té -"
"Ach. Tak dobře. Zkoušel jsem ulovit něco, co se bránilo, chápeš?" Zdvihl zmrzačenou ruku. "Musíš počítat s tím, že jakmile se do něčeho pustíš, můžeš si to šeredně odskákat, Thorne."
"A co to bylo?"
Duun si uhryzl další sousto a polkl. "Jez. Vychládá to."
"Duune!"
"Možná ti to řeknu. Až mě dokážeš porazit, čestně nebo lstí."
"Ale to je vyloučeno!"
"Hm. Možná že není. Nezapomeň, že máš nade mnou i jistou výhodu. Jsi mladší než já. Když prší, píchá mě v kolenou."
"A nemohli by lékaři -?"
"Třeba o to nestojím."
Thorn otevřel úžasem ústa. Pak je sklapl a přestal se vyptávat. Pohled měl zmatený nevyslovenými otázkami a příliš mnoha odpověďmi. Stával se z něho obezřetný lovec, proto se nepustil po stezce, kde pravděpodobně číhají pasti. Thorn si tedy opět naplnil ústa a mlčky jedl.
"Naučím tě střílet," slíbil Duun. "Tím kamenem jsi mě málem trefil."
Thorn vzhlédl. Opět nechal svou pozornost odvést jinam, dal se zlákat vidinou příslibu. (Ty hlupáčku! Hlupáčku, který mě miluje! Thorne.)
"Další číselná posloupnost," řekl Duun. "Tentokrát je základem číslo deset. Přičti šestnáct, čtyřicet devět, padesát dva, devadesát sedm, osm a dvě."
Thorn seděl na zadní verandě domu. Kolem kvetly květy hiyi. Růžové okvětní plátky se v bzukotu hmyzu opile snášely k zemi. Thorn zavřel oči a svraštil obočí. "Dvě stě dvacet čtyři."
"Vyděl to třetím číslem v posloupnosti."
Thorn si přiložil dlaně k očím. Silně přitlačil, "čtyři celé tři," Otevřel oči. "Nemohli bychom jít na lov, Duune? Jsem unavený -"
"Na víc desetinných míst."
Další stisk víček. Ruce tlačily tak silně, aby ne-vpustily ani paprsek světla, "čtyři celé tři nula osm."
"Přidej devět. Odečti čtyři celé osmdesát dva. Násob šesti."
Ruce slétly dolů. Oči zamrkaly. "Promiň, Duune, ztratil jsem nit. Zapomněl jsem -"
"Ne. Jen si na to nevzpomínáš. Mysli přece. Zopakuj si ta čísla."
"Já -"
"Zase uslyším nemůžu?"
"To jsem neřekl ..."
"Neřekl! Neřekl! Představ si hnízdo maganů: tady a tady a tady! Kolik jich bylo? Do kterého hejna patřili? Vždyť tě dostali, ty hlupáku!"
"Maganové nelátají po padesáti!"
"Stydím se." Duun zastrčil pěsti za opasek své suk-nice a zamířil pryč.
"Duune -"
Duun se obrátil se vztyčenýma ušima: "Tak sis vzpomněl."
"Ne! A ne! Nevzpomněl! Nemohl jsem si vzpomenout! Nepamatuju si to!"
"V tom případě se stydím dál." Duun sklopil uši k lebce, obrátil se a odešel.
"Duune -"
Duun se však neohlédl. Za jeho zády tekly slzy. Zuřil vztek. To už měl Thorn v povaze.
Stejně tak měl ovšem v povaze vrátit se nakonec k domu, když padla tma, Duun rozdělal oheň a seděl před ohništěm, zatímco se připravovala večeře. Duun dojedl a odnesl Thornovu večeři ven, kde ji bez jediného slova položil na schod. Thorn nebyl v dohledu. Ale jakmile se setmí, objeví se a přizná svou porážku.
Thorn přišel a stoupl si do písku vedle Duuna. "Dvě stě dvacet čtyři," řekl.
Duun vztyčil uši. "Plus devět. Mínus čtyři. Osmdesát dva. Šest."
"Sto čtyřicet jedna."
"Ale! Takže můžeš."
Thorn si klekl a dlaněmi se opřel o podlahu. "Čeho je na světě dvě stě dvacet čtyři?"
"Hvězd. Stromů. Druhů plevele. Koryt řek. Trucu malých dětí. Svět je široký, malý Thorne. Umím spočítat rychlost větru, vyjmenovat hvězdy a města na světě. Umím každému vyčíst z očí, co má v úmyslu."

Duun se prudce otočil a udeřil otevřenou dlaní. Thornova dlaň už čekala, zarazila úder a celá roztřesená držela.
"Ale? Tak tys hatani, co? Vzdej se, rybičko. Ještě nejsi tak zralý, abys mě dostal. Pusť mou ruku."
Byla to past a Thorn se do ní nechytil. Držel pevně, oči vytřeštěné a lemované bílým bělmem, a třesoucí se dlaň opíral proti soupeřově dlani s takovou silou, až Duun sklopil uši.
"A co uděláš teď?" zeptal se Duun.
"Nech toho." Třas sílil. "Nech toho, Duune."
Duun zvedl zmrzačenou ruku a svěrákem dvou zbylých prstů jemně obkroužil Thornovo zápěstí. Zatáhl. Ruka odmítla opustit jeho dlaň. Dětská paže se chvěla. Thorn Duuna sledoval horečně rozšířenými panenkami v očích.
"A copak máš v plánu teď, rybičko? Stojíš před problémem, nemám pravdu? Dovolils totiž, abych se zapojil oběma rukama."
Thorn pozvedl druhou ruku. Roztřeseně zamrzla uprostřed pohybu.
"To není moudré. To není ani trochu moudré," poznamenal Duun. "Přepínáš se. Radši bys toho měl nechat, nemyslíš?"
"Pokračuj."
"Pusť. Pusť mě a důvěřuj mi."
"Ne!"
"Jednou jsem ti říkal - pamatuješ? - když jsi tenkrát vzal nůž, řekl jsem ti, že ho vezmeš jen tehdy, když ti to dovolím, a když přikážu, zase ho položíš. Teď je ta chvíle, Thorne. Teď ti říkám, abys položil zbraň. Slyšíš mě? Říkám ti, abys tu zbraň položil, Thorne."
Třas zesílil. Dlaň se pomalu odlepila od jeho dlaně. Duun sevřel prsty kolem Thornova zápěstí a škubnutím si hodil dítě na prsa. Thorn zcela ztratil rovnováhu a plnou vahou se na něho zhroutil. Duun se zazubil, objal Thorna oběma pažemi, obnažil drápy, opět si trhem hodil chlapce do dlaní a pohlédl mu zpříma do očí. "Měl jsem ti ihned rozervat hrdlo. Věříš tomu?"
"Ne."
"A proč jsem to neudělal?"
"To nevím, Duune!"
Duun Thorna pustil. Thorn dopadl na zadek a třel si paže. Bude je mít samou modřinu a samé škrábance od drápů. To Duun věděl předem.
"Jsi tedy vážně tak hloupý?" vyzvídal Duun. "Proč jsi mě pustil?"
"Protože bys mě uhodil," odvětil Thorn s nenapadnutelnou logikou.
"To ano," přikývl Duun.
Další změna. Thorn seděl s pokleslou dolní čelistí, v slzících očích ohromené mlčení. Chlapec objevil ve světě chaos, příklady, u kterých neexistuje jediný správný výsledek. "Svět je plný dvojakých špatných možností," vysvětloval Duun. "Číslice ale fungujou vždycky. Na ně se můžeš spolehnout pokaždé. Proto se také učíme počítat. Abychom ve světě nastolili nějaký řád. V životě neexistuje jiná oblast, kde by to vycházelo tak jednoznačně. Pochopils to?"
"Ano," zadrkotaly Thornovi zuby. "Chápu."
"Jsi hatani. Wei-na-hatani, rybička. Malý hatani. A hatani, to nejsou zbraně, není to nůž, puška. Nic z toho není hatani. Říkal jsem ti, že přijde čas, kdy tyhle věci bude třeba dát stranou. Ty je teď nepotřebuješ. Můžeš zdvihnout nůž a zase ho položit. Správného hatani nedělá nůž. Je ti to jasné? Ani srst, ani drápy, ani oči. Je ti to jasné? Učím tě, aby ses proměnil v hatani. Uvnitř."
Thorn rychle zamrkal a lapí po dechu. "Duune, kdes mě vlastně vzal?"
"A kde myslíš?"
"To nevím."
"Ale důvěřuješ mi. Nesmíš skočit po každé návnadě, rybičko. Některé jsou past. Copak tě to neučím? Používej rozum. Přičítej jen to, co se přičíst dá. Pamatuj si všechna čísla v číselné řadě. Ať ti nevypadne ani jediné. To jedno by se ti zaručeně vynořilo za zády a zabilo by tě. Ve světě druhou šanci nikdo nedostává. Nic není dvakrát."
"Jak se tedy člověk může něco naučit?"
"Pamatuj si všechna čísla. Dokonce i ta, která jsi zaslechl už hodně dávno. Ať ti nikdy žádné nevypadne. Nikdy nevíš, kdy budeš nějaké potřebovat. Neodmítej vůbec nic. Nemáš tušení, co se ti jednou může hodit. A to všechno ti já dávám."
"Kde jsi mě vzal?"
"Vylovil jsem tě z řeky, rybičko. Topil ses a já tě zachránil."
"Je to pravda, Duune?"
"Ne, to jsem lhal." Duun natáhl ukazováček zmrzačené ruky a pohladil Thornovu tvář, kde rašilo světlé chmýří. I jinde po těle začínaly Thornovi růst stále tmavší chlupy. Zdroj Thornovy naděje i zoufalství. (To je horší než nic! vztekával se před zrcadlem v koupelně. Roste to na mně v záplatách, Duune!) Objevovaly se další znaky. "Povím ti, že tohle bych radši ustřihl, rybičko. Bylo by to lepší. Tady a tady je to jinak dlouhé - nejlíp to zarovnat."
"Přestaň s tím! Neodváděj řečjinaml Chci odpověď, Duune!"
"Ach. Tak tys odhalil moje triky, co?"
"Chci odpověď, Duune."
"Rybička odhalila hatani-triky."
"Chci odpověď, Duune."
Duun našpulil rty. Sklopil uši dozadu. "Přidáme odpověď k mé ruce. Až mě porazíš, odpovím ti."
Thorn shrbil ramena. Sehnul hlavu. Tak to je absolutní porážka. Pak k Duunovi pozvedl pronikavé úzkostné oči.
"Duune - Duune, pověz mi pravdu. Jedinou pravdu. Buď ke mne upřímný. Víš to vůbec?"

"Vím," odvětil Duun a oplácel mu pevným pohledem, dokud Thorn neodvrátil tvář.
IV
Jsem víra tvá, když žádnou pravdu nenajdeš. Jsem pravda, když ostatní je lež.
Jsem nová naděje, když stará zemřela, jsem příslib, když jistota zmizela.
Jsem pomsta, jež svou cenu zná, jediný zisk, když ti nic nezbývá.
Thorn zpíval. Byla to hatani-píseň. Duun jeho zpěvu a hraní naslouchal - jako ostatně při všech lekcích -utopen v polosnění. V Thornově hlase zněl překvapivě sladký tón a ruce mu přebíhaly po strunách s obdivuhodnou zručností. Možná to byla ta divošská náruživost, která chlapce nutila milovat právě tuto píseň, možná v tom byla nevinnost toho dítěte z rodiny venkovanů, jež se vyptávalo na jizvy hataniho, šťastné ve své nevědomosti. Možná se Thornovi ta melodie jen docela prostě líbila. Zpívat však uměl skutečné dobře.
Duun si od něho vzal strunný dkin a dvouprstou pravačkou vybrnkal nový nápěv. Vyťukal pak rytmus na ozvučnou desku a Thorn jej s naprosto přirozenou zručností doprovodil na malém bubínku.
Mladičká hlava se skláněla nad nástrojem, mladé oči lišácky vzhlížely zpod temné kštice, rty s nedávno oholeným chmýřím se rozšířily v úsměvu. Chlupů vyrostlých na obličeji se Thorn vzdal. Na těle si je však pěstoval dál. Navíc ho tam břitva škrábala. (Vypadáš mnohem líp, pochválil ho Duun, když Thorn dokončil svůj pokus a nejistě se připlížil pro jeho vyjádření. A podle všeho se Thornovi nesmírně ulevilo.)
Je zranitelný. Tak zranitelný je ten mladý Thorn!
Zelená pod letním sluncem,
bílá pod sněhem,
vždycky jsi krásná, moje zem,
a krásná je i ta, již znám,
za kterou večerní září
v jejích stopách chodívám.
Láska a ženy a další světské starosti. "Hatani nemá příbuzné," poznamenal Duun, zatímco rukama dál vyhazoval hudbu. "Jakmile se z tebe stane hatani až do morku kostí, obejdeš se beze mne."
Bubínek zmlkl. Otázka však nepřišla. Svůj zájem Thorn stejně prozradil a dál Duun zacházet nechtěl. Thorn se už občas řídil vlastním rozumem, za ty roky se naučil obezřetnosti. Duunovi to stačilo, nechal tedy dál znít melodii, ten něžný nápěv. "Když jsem přišel o tak velký kus ruky, bál jsem se, že už nikdy nebudu moct hrát. A dostal jsem se z toho. O spoustu jiných věcí jsem ale přišel nenávratně. Když přijdeš o něco, cos nepoznal, není to vlastně ztráta. A ty nikdy nepoznáš lásku, Thorne. Nikdy. Znáš vůbec to slovo? -Chyť znovu rytmus."
Thorn se připojil k melodii a skláněl přitom hlavu tak nízko, aby mu nebylo vidět na oči.
"Povím ti," promluvil Duun do tichého drnkání strun, jež podbarvovaly dunění bubnu, "že vždycky je co ztratit. Když si myslíš, že ti už nic jiného nezbývá, pak jsi hlupák, Thorne. Pořád něco zůstává, dokud nezemřeš. A co je potom - to vědí jen bohové. Víš vůbec, jak jsi starý?"
Thorn vzhlédl, zakolísal v rytmu a zase chytil krok.
"Ve městě to vědí. Vím to i já. Lékaři sem už nechodí. Uběhlo půl roku a celou tu dobu se neukázali. Jestlipak znáš důvod, Thorne?"
Zavrtění hlavou. Nezná. V Thornových očích číhal strach.
"Nu," pokračoval Duun, "prostě nechodí. Možná že vědí, co jsi zač."
Rytmus zněl dál, pravidelný jako tlukot srdce a stejně bolestný.
"A co jsem?"
Duun se na něho úkosem podíval. "Hatani. Jako já. Soběstačný."
Thorn na něho upřeně zíral. Znal ty triky. (To je podlost, Duune-hatani. Zlomyslnost a podlost.)
"Jsi zraněný, rybičko. Krvácíš do vody. Že bys to nevěděl?"
Thorn stiskl čelisti. Oči mu ožily usilovným přemýšlením. "Necítil jsem tvůj pach po větru, Duune-hatani. Ulovils mě."
„- Znovu."
"Lékaři."
Duun zvedl hlavu.
"Mluvils o lékařích, Duune, a o městech. Co je s nimi?"
"Oho! Rybka zabrousila do hlubších vod!"
"Chceš mi něco naznačit, Duune-hatani. Nikdy neříkáš nic, co bys nechtěl prozradit."
"A do ještě hlubších vod."
"Zavolals jim. Je to tak?"
"Ne." Zpod Duunových prstů se linula hudba, klopýtla a přešla do jiné melodie.
"Tak volali oni tobě."
"Ellud volal."
"Proč?"
"Aby se poptal, jak se ti vede. Řekl jsem jim to. Lepší se, řekl jsem. Roste. Byli spokojení."
"Kdo je vlastně Ellud? Proč se o to zajímá? Proč se lékaři tak starají o mne a na tebe se nikdy ani nepodívají?"
"Pšš. Ještě je čas. Ještě zbývá trochu času, víš?"
"Času na co?"
"Tsss. Hlupáku. Vyrovnej krok a dech, copak to neumíš?"
Bubnování se rozeznělo znovu a změnilo rytmus, a nabylo na síle a dosáhlo melodičnosti.
"Chceš mě vyzvat na souboj?" Duun začal řešit problém víc zeširoka.

Bubnování neochvějně dunělo dál. "Čas na co?" zeptal se Thorn. Duun jen pokrčil rameny.
"Na Sheon."
"Na město? Na lékaře?" Thornovi se v náhle zdivočelých očích rozšířily zorničky. "Hrom vem bohy - my tam půjdem?"
"Učil jsem tě snad takhle klít? Ne, učil jsem tě úctě. Jsi ještě dítě. Uvažuješ nelogicky. Copak jsem někdy mluvil o odchodu do města?"
"Tak cos myslel tím časem?"
"Tohle." A Duun znovu přeladil. "Byl čas, kdy jsem myslel, že bys mě mohl porazit, rybičko. Myslel jsem, že bys mě mohl zaskočit ve spánku. Poraz mě poctivě nebo nečestně, tak jsem ti to řekl. Napadlo tě to někdy?"
"Napadlo."
"Tak pročs to neudělal?"
Dlouhé váhání. "Mám rád vlastní spánek, Duune— hatani."
"Ach."
Thorn na něj vrhl ostražitý pohled. Duun se na chlapce zazubil, ale v tom úsměvu nebyla ani kapka veselí. Takže Thornovi ten háček došel. Zaťaté čelisti. Oči poplašeně rozkmitané.
(Střež si svůj spánek, rybičko. Pravidla se právě mění.)
Náhle se Thorn usmál, podmračeně a nevesele, začal do svého bubnování vplétat složitý rytmus a beze stopy úcty vnášel do hatani-písní nečekané variace.
(Co je to hatani? Duun. Duun je Duun. Jako slunce. Staneš se Duunem, rybičko, a ani se neptáš, co je Duun zač. Duun - to jsou stromy a hory, všechno kolem. Duun je pevná víra. Zpíváš píseň. Slyš její slova, Thorne, wei-na-mei, rybičko v mém potoce.)
Thorn nalil čaj. Se zkříženýma nohama přitom seděl na podstavci před ohništěm. Ruka se mu chvěla a kolem očí mu ležel stín, jakoby podlitina, i když ho nikdo neudeřil. "Jen jez," vybídl ho Duun po jeho boku. "Dnes tě čeká výstup na horu."
Oči ztemnělé stínem k němu vzhlédly. Ramena se už opět mírně shrbila. Možná Thorn v duchu zauvažoval o protestu. Pokud ano, vzdal to. Thorn znal pravidla hry.
"Černá nit," upíjel Duun čaj. "Včera v noci napříč dveří. To je ale hodně prastarý trik, věděla to?"
"Ne."
Duun se zazubil a polkl sousto. "Jez. Tak jez! Na těch skalách si jinak zlámeš vaz."
Thorn si naplnil ústa a dusil se při polykání. Oholil se. Umyl se. Včera v noci se probudil, když se mu na polštář pokládal nůž. "Jsi mrtvý," zašeptal Duun, pokaždé stejně tiše, už popáté, už pátou noc Thornovy nespavosti.
Thorn zaútočil, chytil Duuna za zápěstí a v černočerné tmě prohrál i tenhle boj, prohrál v oparu spánku, který ho noc co noc vtahoval do křečovitých záškubů mdloby.
"Dnes bys měl zkusit usnout," poradil mu Duun mírně nad šálkem čaje. "Bylo by to od tebe moudré."
Thorn se na něho zadíval s ponurým údivem.
Duun se zazubil. "Ale na druhou stranu by to mohlo být i nemoudré. Chtěl by ses vyspat, rybičko? Zkus mě porazit hned, v boji muže proti muži."
"Ne. V konvici je oblázek, Duune-hatani."
Duun se zarazil vprostřed doušku. Pozorně pohlédl na tu přepadlou tvář.
"A já čaj vůbec nepil," poukázal Thorn.
Duun postavil šálek na desku stolu, před své zkřížené kotníky.
"Nepoložím ti svou otázku," prohlásil Thorn chraptivě. "To by nebylo čestné. Přemůžu tě v poctivém boji. Předem tě budu varovat."
Duun se dlouze nadechl. Thorn se obrnil vůči všemu, co teď přijde. Soustředil se na možnost úderu: celý se přitom roztřásl.
Duun se dlouho ani nepohnul. Nakonec zvedl levou ruku v nepatrném gestu, jež znamenalo, že nebude následovat žádný útok, a dvěma prsty své pravačky si sáhl za pás.
Na hladký povrch podstavce položil oblázek.
Thorn se na něj podíval. Poznal ho. Upřel na Duuna podivně zprůzračnělé oči.
"Tajně bych ti ho dal, než bys odešel," řekl Duun. "Dal bych ti ho, ale tys mi svůj oblázek prozradil. Tys mi, rybičko, nabídl milost. A nabídnout ji mně -"
"Omlouvám se, Duune."
"Ta nit, to byla chytrá past. Změna pravidel ještě chytřejší. Ale pak tě zaslepila pýcha. Rybičko, tys změnil pravidla, uvědomuješ si to?"
Chraptivý šepot. "Ano, Duune-hatani."
"Buď ostražitý ve všem, rybičko. A milost hatanimu nikdy nenabízej. Čestný boj je jenom cvičná hra. Čestný boj jsem si vybral dobrovolně. Měl bych snad využít všech svých dovedností a odradit tě? Teď už padly všechny zábrany, rybičko. Co podnikneš dál?"
"Byl bych hloupý, kdybych se ti s tím svěřil, Duune—hatani."
Duun pomalu přikývl. Thorn sebral svou misku s jídlem. Hned nato ji zas postavil - lžíce tiše cinkla o misku - a zadíval se na Duuna.
"Ano," přikývl Duun. "Je dobré se ptát, co může být v jídle. Nemyslíš? Jez, rybičko. Tohle ti ještě prozradím. Jídlo je naprosto bezpečné."
Thorn se na podstavci posunul dozadu, rozpletl nohy a spustil je přes okraj. "Říkals žádnou milost. Tomu věřím."

"Ale když tvrdím, že jídlo je bezpečné, tomu nevěříš?"
"Ne." Thorn vstal a přešel po písku. Sebral z police svoje zbraně a u dveří si vzal plášť. Pak se zastavil a přes rameno se ohlédl.
A otočil se a odešel. Běžel, chodidla rychle dusala po schodech venkovní verandy.
Duun usrkl čaje a postavil si šálek na koleno. Thorn zřejmě počítal, že získá náskok. Takové věci považoval za samozřejmé.
Duun vstal a posbíral své zbraně a plášť.
Tak tedy žádná milost.
Thorn běžel, běžel, protože věděl, že nemá času nazbyt. Nebyl čas odvolat výzvu, nebyl čas na lítost, zůstaly jen běžící nohy a zem -
("Vítr a zem, wei-na-ya, vítr a zem.")
("Nemáš čich, ale mě zase při dešti píchá v kolenou -")
Zakličkovat a znovu a znovu: hlupákovy potřeby vládnou jeho rozumu. Rozum moudrého člověka ovládá jeho potřeby.
("Hatani diktuje ostatním, jaké budou jejich potřeby.")
Hlupáku, děláš přesně to, co ti nařídil hatani!
Thorn zadržel dech a skočil na skálu, bosýma nohama se snažil přidržovat jako drápy, ale navíc se mohl přizpůsobit všem výčnělkům kamene a ulpíval na něm hebkým polštářkem chodidla. Holýma rukama se chytal tam, kde by Duun nemohl - zhoupl se na větvi,
která mu umožnila zkrátit si cestu přes útes, pustil se po svahu, kde budou Duunovy nohy klouzat, kde mu můžou dočista selhat -
A vítr, ty hlupáku, vítr ti vane do obličeje! Duun dnes ráno ověřoval, odkud fouká! Neexistuje žádný kout, který by si Duun neprozkoumal dřív, než si jeho kořist vůbec všimne, kudy se tam zahýbá -
Oblázek v čaji -
Nahoru, nebo dolů? Udělat, co řekl Duun, a překvapit ho poslušností? Nebo udělat pravý opak?
Běžet a běžet: je rychlejší než Duun, to je jeho jediná výhoda. Tady v těch kopcích vyrůstal, ale to přece Duun také.
Thorn je ovšem pohyblivější. Dokáže vyběhnout na vysoký a příkrý svah bosýma nohama mnohem rychleji než Duun - - Ale to Duun ví také.
Musí tedy volit naslepo. Bez logiky. Vystřelil po svahu dolů.
Vítr mu vane do tváře, vítr odnáší jeho pach. Musí nejprve oběhnout ten zákrut kolem úbočí hory.
Duuna má v zádech. Ne, to nebyla bolest, čeho se Thorn děsil, ačkoli ta by ho zaručeně čekala. Byl to Duun. Jedině Duun.
Vítr přinášel pach a Duun se ho zhluboka nadechl -hlupák, pomyslel si Duun u kraje skal, ale dvojnásobný hlupák j e lovec, který si j e svou kořistí příliš j ist. Tady totiž hrozilo vábné pokušení - zvítězit okamžitě, skočit po první příležitosti, po možnosti, která se sama vnucuje.
Jenže jeho kořistí měl být hatani. Už žádná rybička, ale ryba v temné vodě.
Nasál vítr a odhadl Thornův směr i vzdálenost. Dobře znal tu odbočku, jež umožňovala přístup k útesu, a věděl, že tou cestou, kudy tam dorazil Thorn, on sám jít nemůže - znal přece ve zdejších kopcích každý kámen.
Thornovi je ale jasné, že on to ví. To bylo nádherné vědomí: jak skvěle svou rybičku vyškolil.
A jak byla milá, jak přizpůsobivá, jakou vrozenou zručnost měla v kostech i v krvi... jak vysokou inteligenci, jak úžasné instinkty!
Pětiprsté ruce -jistější úchop. Talent na šplhání, to rybička měla. Patřilo jí mládí a silné nohy, které neznaly bolest.
A věděla - pokud jen trochu užívá rozumu - jak se dávno zmrzačený šonun naučil kompenzovat tyto své slabiny.
A bude se - stejně jako hatani - snažit předvídat, snažit se hodnotit příležitosti a obracet je ve svůj prospěch.
Rybička páchla strachem a potem dokonce i poté, kdy vítr její pach odvanul. Páchla ještě čímsi jiným, hořkou, nakyslou příchutí.
Běžet a běžet. Hlavní Thornovou výhodou byla rychlost. Byla to mrštnost - ale tu měl Duun také, v té si byli rovni.
Ovšem Thorn měl velký náskok, zvlášť ve skalách, měl výhodu v dovednosti rychle šplhat po stromech nahnutých nad propast -
(Hlupáku! To přece pozná -)
(Ale ztratí přitom čas!)
A Thorn zatím mezi sebe a Duuna položí celou horu, všechny tyto skály, aby zmátl svou pachovou stopu.
Ale Duun dokáže čichem rozeznat, kde se skal dotýkala ruka, stačí mu přiblížit se k ní nosem. Aspoň to tvrdil.
(Utíkej, rybičko. Už se blížím, rybičko...)
Po svahu dolů. Opak toho, co mu Duun radil udělat. Měl by se rozhodnout jinak? Ale co je ta druhá možnost, co ještě nikdy neudělal?
(Bozi, jak strašně ho bolí žaludek a vnitřnosti! Ze strachu? Z úprku? Ze skoků z jedné skály na druhou?)
(Nebo snad v tom jídle skutečně něco bylo?)
Duun klopýtl. Po štěrkovitém svahu se skulilo poleno. Tato past byla nalíčena ve spěchu. Na dřevu lpěl čerstvý pach.
Pak rozeznal i druhou past - větev ohnutou tak, aby prudce švihla. Stačil však ruku stáhnout ještě včas.
Dvojitá past, vida.
(Výborně, rybičko. Dobrá práce, tohle, ale ne zas dost dobrá.)
Thorn si klekl na všechny čtyři. Dostal se na cestu a přešel ji. Záměrně zanechával stopy. Zastavil se, aby na větev položil zrádný kámen, zabočil ke svahu, kde ve spěchu může noha uklouznout, ale sám se pak omylem smekl dolů.
Zanechal za sebou brázdu a na ostrých kamenech dole kousky vlastní kůže.

Rozpláclý pod svahem si přiznal, že se přepočítal. Tvář ho pálila hanbou. Pomalu se zdvihl v předklonu, celý zpocený, protože odolal opoře blízkého kmínku.
(Ničeho se nedotýkej, nezanechávej žádné stopy —)
Duun by mu ublížil, ale to bylo to nejmenší. Šlo
o pohled Duunových šedých očí. O ten pohled, o to pohrdání.
Thorn se zlomil v pase. Pomalu se mu vrátil pravidelný dech. Mozek mu opět začal pracovat. Vzhlédl ke svahu, odkud se právě skutálel.
(Postav se mi teď tváří v tvář!)
(Zábrany padly, rybičko. Co uděláš teď?)
(Spal Duun? Spal víc než on sám během těch posledních dní strávených v domě?)
Neproležel Duun-hatani každou noc v bdění - protože si domýšlel, že rybička by mohla podniknout pokus? Čekal snad na to?
Byl Duun unavený stejně jako on?
(Přichystej snídani, rybičko. Slyšíš?)
Hatani má v zásobě triky. A hatani dokáže odhadnout, co jeho nepřítel podnikne.
Oblázek v čaji. (Přichystej snídani, rybičko.)
A čemu jeho nepřítel věří.
Zaplavil ho hněv. Potlačil ho.
(Ovládej svůj hněv. Není tu na něj místo.)
(Může být strach vůbec k užitku?)
Duun se zastavil kousek před okrajem lesa. Dole se rozprostírala pole. Po svahu se táhly černé a zelené skvrny korun stromů. A za stromy se rozprostírala rozlehlá pláň, říční nížina, koryto uzoučké řeky Oun, která kraj zavlažovala a klikatila se plání.
A najednou ho napadla pochmurná myšlenka.
Prorocká. Srdce se mu rozbušilo dvojnásobnou rychlostí. Vybral si roli lovce, protože na tu byl navyklý. Thorn útoky vyvolával jen zřídka, spíše se pokoušel
odvracet ty jeho, snažil se bránit - klást nástrahy. To byla hlavní Thornova moudrost.
(Postav se mi tváří v tvář - tak se obořil na Thorna. Ne! prohlásil Thorn, když ho vyzval na souboj.)
Thorn uplatňoval neměnnou únikovou taktiku. Úhybné manévrování.
(Najdi mě, Duune-hatani. Najdi mě, jestli to dokážeš. Najdi mě, kde já sám budu chtít.)
Pokaždé jinde, ale pořád jen hledání.
Utíkat, to se Duun neodvážil. To bylo pro pronásledovatele vždycky největší riziko. Thornovy pasti byly sice nedomyšlené, polovičaté, ale na pádu ze svahu nic polovičatého nebývá. Thorn tedy Duuna nutil k jistému stupni obezřetnosti.
A Thorn byl rychlejší. Mladší. Bystrý jako vítr.
Duun se rázně pustil dál. Vzedmul se v něm hněv a hned zas rychle odumřel.
(Výborně, rybičko, pokud jsi to skutečně zamýšlel. Nestydím se. Ne za tebe.)
Duun pochopil, v čem je hlavní riziko. A jelikož měl ten mladý blázen za sebou hatani-výcvik, doufal, že ví, co dělá. Snad.
Thorna neopouštěla bolest. První křeče ho zlomily v pase. (Ach bozi, bozi, bozi, to břicho!) Spustil se ztěžka k potůčku, u něhož ještě nikdy nelovil, aby si opláchl tvář. Kořen livhl. Znal tu bylinku dobře a znal i jiné. Chutnaly příšerně, ale uměly ztišit křeče ve vnitřnostech. Nechal po sobě stopu. Když ho bolest přemohla, začal se dopouštět chyb.
Rozžvýkal kyselé listí, spolkl ho a ledovou vodou z potůčku si omyl obli-
čej. Ruce mu zbělely chladem, který ho mučil krutě a nelítostně.
Hlupáku, chtít vzdorovat Duunovi! Nabídnout mu milost! Obrátit pravidla naruby! Nic není bezpečné, na nic se už nemůže spolehnout. Prudce se vzchopil a rozběhl se potokem dolů po proudu -
- Starý trik. Prastarý trik, řekl by Duun. Vymysli něco originálního!
Nezbývala v něm ani špetka síly. Kolena ho bolela od zápasu s vodním proudem a od lezení po skalách, v kostech ho píchalo chladem: klouby jako by mu povolily a bolely a napínaly se při každém došlápnutí na uvolněné kameny v korytu potoka. Chlad se mu zahryzl do kostí a celého jej roztřásl.
(Může se umřít po požití bylinky livhl? Byla to vůbec bylinka livhl?)
Podvrtl se mu kotník. Taktak se zachránil před pádem do studené vody, přebrodil se ke břehu a ruce a nohy se mu třásly tak zběsile, jako by jím zmítal jed záhadné drogy. (Ach Duune, to není čestné!)
Žádná milost. Žádná.
A znovu dolů po svahu.
Slunce zapadlo za obzor. Léčivá bylina začala účinkovat. Duun rozeznal pach kořene livhl, ačkoli Thorn se choval velmi opatrně a brodil se potokem, aby tu vůni přehlušil. Byla v jeho potu, ulpěla na všem, čeho se dotkl. Duun došel k potoku a sledoval jeho tok po břehu - Thorn neměl žádné plavidlo, jímž by mohl zamaskovat, na kterém místě vystoupí. Pokud se to Thornovi v hlavě nezačalo plést, bylo nutno počítat s další pastí. Duun obešel místo Thornova výstupu a bez obtíží našel stopu, i když voda ji částečně smyla. (Dobře vymyšleno, rybičko. Křoví je tu husté, takže příležitostí k útoku ze zálohy dává bezpočet. Mám sledovat tvou stopu až k nastraženému balvanu, či ke smrtelnému pádu ze skály?)
(Kde je ten přelom, Thorne? Kde se mám propadnout vstříc smrti? Kams to zabočil?)
(Nebo jsi spadl jako první? Jak dlouho jsi padal, Thorne?)
Duun zrychlil krok, ale kulhavá noha ho zradila. V boku ho píchalo. (Jsi starý, starý - slepili tě dohromady, tak jsi jim měl

dovolit, aby ti vyměnili koleno a nechali ti dorůst ruku - teď toho lituješ, ale už je pozdě.)
Našel další cestu - odhadoval, kudy tak Thorn asi zamířil, a spletl se.
(Tak. Naučil se svou lekci až příliš dobře. To se ve mně tak vyzná? Ví to? Nebo to zkouší naslepo? Je to moudré poučení, nebo hlupákovo štěstí?)
(Jak starý je asi podle měřítek svého druhu? Muž ještě není. Ještě není dospělý. Ale téměř už ano.)
(Thorn-jejž-jsem-kolébal. Haraš, Thorn, jehož jméno značí keř zraňující ruce, které ho uchopí, i nohy, které po něm šlapou, keř, jímž zarůstají cesty, jenž vykvétá hořkými květy a plodí jedovaté ovoce.)
V zapadajícím slunci se násobily stíny. Thorn lapal po dechu a ucukával rukama, kdykoliv se instinktivně chtěly zachytit kmene, pařezu či kamene při prudkém sestupu do údolí. Vyhlédl si kámen a došel až k němu, protože se mu podlamovaly nohy. Pak si vyhlédl další a dovlekl se zase k němu. Tak se teď dostával dopředu.
(Opusť známý kraj, dostán se na stezky cizí nám oběma. Duun zná zdejší hory příliš dobře - až příliš dobře.)
(Běž tam, kam by tě Duun nikdy nepustil - rozhněvej ho - hněv mého nepřítele je můj přítel, můj přítel -)
Ucítil kouř. Bylo to sice hluboko v údolí, ale Thorn tam zamířil.
(Jen ať si Duun kvůli mně dělá starosti. Jen ať mě tam přijde hledat. Sem, mezi venkovany. Sem, mezi ostatní. Mezi lidi.)
(Utíkej a utíkej. Zastav se, aby ses stočil po větru. Ať hrajeme tu hru na schovávanou na dočista neznámých místech, mezi cizinci, kteří o tom nemají ani potuchy.)
- Musí tam být jídlo, jídlo, kterého se Thorn dokáže zmocnit hatani-lstí. ("Jsou to pastevci," vysvětlil mu Duun. "Pastevecký lid. Ne, rybičko, žádní hatani, nic takového. Cítí před námi natolik velký respekt, že si netroufnou přijít až sem nahoru. To jediné je drží na uzdě. Kdysi žili tady.")
(Kde jsou domy, je i jídlo, je i úkryt. Musí nejdřív zjistit, co jsou zač, jestli ho obelžou či schovají. - Možná ho schovají.)
Vedla tam cesta. Kolem se vznášel pach zabydle-nosti, který rozeznal dokonce i jeho nos, pach plísně a starého hnoje, svědčící o častém procházení dobytka.
Thorn se dal do klusu. Ten zápach skryje jeho vlastní pach. Zmate Duunův čich. Ty stopy skryjí jeho stopy. Jen ať si Duun trochu láme hlavu. Thorn zrychlil a řítil se po cestě vpřed. V ústech ucítil krev.
("- Nikdy nikoho neobtěžují," řekl Duun, když mluvili o sedlácích. "O obtěžování oni nestojí a my tam stejně nechodíme.")
("Nemohli bychom je navštívit, Duune-hatani? Nemohli bychom se jít na ně podívat?") Thorn by rád věděl, jestli vypadají stejně jako lékaři a Ellud. Jestli jsou -
(- Och bozi, jestli jsou aspoň někteří jako já!)
Přece v tom širošírém světě, o kterém Duun pořád vypráví, musí existovat někdo další jako já.
Duun si to hned myslel. Hlupáku! proklínal se v duchu. Hlupáku! Chceš manipulovat vetřelcem a neodhadneš tohle hned na začátku - jsi ten největší hlupák pod sluncem! Bez čichu, přiotrávený bylinou livhl, hledá Thorn úkryt, hledá místo zaplněné pachy, kouřem a stopami, což by pronásledovatele zmátlo. Hodlal se ukrýt za pach šonunů.
Thorn zamířil na to jediné ze všech míst na světě, jež měl zapovězeno. Měnil pravidla. Kazil hru.
Jakmile se do ní zapojí další lidé, půjde o něco zcela jiného.
(Duune, co je se mnou v nepořádku?)
(Klouzavý, stěžovalo si děcko a hladilo se po bříšku.)
Tváře v zrcadle.
(Duune, a narostou mi někdy uši?)
Duun své vlastní uši přitiskl nazad k lebce a zrychlil, riskoval teď všechno, riskoval hanbu, že ho ta rybička lapí do pasti.
Ale toho už Thorn dosáhl.
V soumraku se objevil dům - ne veliké stavení jako
jejich sídlo nahoře v horách, ale spíš chatrč na rozpadnutí, částečně z kovu a částečně ze dřeva. Kolem byly ploty slepené stejným způsobem z nejrůznějšího odpadu a zbytků. Ploty - Thorn to slovo odhadl. Duun vyprávěl, že venkované brání dobytku zatoulat se do lesa právě pomocí plotů: a Thorn vídával dobytek vysoko z vrcholku hory, bílé a hnědé skvrnky pobíhající po nížině v letním oparu. ("Dobytek poskytuje městu maso," vysvětloval Duun. Na to Thorn: "Nemohli bychom jej lovit?" "Ten se lovit nemusí," prozrazoval Duun. "Je ochočený. Hloupý. Stojí a čeká, až ho zabijou. Na člověka jen kouká. Šonunům bezmezně důvěřuje.")
("A oni jej zabíjejí, Duune?")
V ohradách se k sobě choulila bílá zvířata. Soumrak propalovalo světlo na vysokém stožáru tyčícím se vedle domu. Thorn si všiml drátů přivádějících energii, jež se rozbíhaly dvěma směry - k domu a daleko odtud přes pozemky...
(Energetická jednotka je odtud tedy daleko. Nemohla by tu poblíž stát další stavení?) Pustil se přímo přes porost a mířil k místu, odkud měl lepší výhled na dům i na prašný dvůr za plotem. Rostly tam květiny hiyi, v tomto ročním období jen s listím, bez květů. Zaslechl vysoké hlasy a zavírání dveří. "Už tě mám!" zapištěl nějaký hlas, ale byl plný smíchu. "Už tě mám, Mon!"
Další jekot. Thorn se přiblížil ještě víc a zabočil opět k cestě. Pod světlem u přední verandy pobíhaly a na honičku si hrály dvě malé postavy.
"Pojďte dovnitř!" zavolal hlas z otevřených dveří. "Honem domů, je čas k večeři!"
Byly to děti. Běhaly a křičely a radostně po vy ková-
ly-
A vypadaly stejně jako Duun. Thornovi zamrazilo u srdce. Stál nehybně na cestě a zíral přes plot, zatímco děti si přestaly hrát a zíraly zas na něho.
Vypadaly jako Duun. Byly stejné jako on, jen srst měly víc do šedá, světlejší. Jako Duun měly i uši, oči, tváře - měly

všechno, co dělalo Duuna Duunem.
"Aiiiil" zaječelo jedno dítě. Druhé se rozkřičelo. Tiskly se k sobě a vřískaly - nejspíš aby ho zastrašily, aspoň tak se domýšlel. Thorn stál na místě a při pohledu na ně se celý třásl. Z domu vyšli další lidé Duunova druhu.
Ale i děti byly jako Duun. Děti se nerodily holé: nebyl tedy dítě, jemuž omylem nenarostla srst -
-Byl-
(Duunef)
Ucouvl. Na schody verandy vyběhl muž. "Dovnitř! Honem utíkejte dovnitř!" Thorn myslel, že to vyzývá jeho, ale ještě otálel. "Ili! Ili! Přineste pušku!"
(Ach bozi! Pušky! Duune!)
Otočil se na patě a prchal. Za sebou uslyšel prásknutí dveří, dokonce opakované. Zaslechl, jak se k plotu blíží dusající kroky, v zádech se mu ozývaly vzrušené hlasy. "To je ta věc - ta věd"
Byla to past. Zosnoval ji Duun. Duun učinil nástrahu z každé cesty, z celého světa: neexistuje místo, nikde, nic, všude už Duun kdysi byl a předem tam na něho nastražil past -
(Dostal jsem tě, rybičko, zase jsem tě dostal -)
Thorn lapí po dechu a uskočil z cesty, po hlavě se
vrhl do podrostu. Za ním znělo vytí zvířat a hlasité volání - "Ten z hor! - Je to on! Přišel sem!"
(Ach bozi, Duune - bozi -) Dech ho bodal v boku. Větvičky mu drásaly tělo. Běžel a cosi se v něm zlomilo, bolelo to, narůstalo mu v hrdle -
Lovili ho. Všichni ho lovili. A pomoc neexistuje.
Žádná milost.
Vedle něho prudce vzplálo listí. Paprskomet. Zaslechl hvízdání projektilu.
Do obličeje mu vystříkly třísky. Vyhodil ruce nad hlavu a narazil do kmene či do podobné překážky: náraz mu ochromil paži a otočil jím dokola. Země ho udeřila do tváře. Cítil, jak ho do rukou bodají větvičky, jak ho odírá hlína pokrytá suchým listím. Podařilo se mu vzepřít se na ruce a potom i na kolena. Zůstal na všech čtyřech a z očí se mu valily slzy. Ochromená paže se mu bezvládně houpala po boku. Zaslechl jekot dalších výstřelů.
"Tamhle jel"
Vyskočil, zavrávoral a opět se zhroutil na kolena. Pochopil, že je v šoku. Jednou spadl ze skály a bylo to podobné, ochrnul od hlavy k patě, vyděšený k nepří-četnosti, dočista bez dechu - a vstal a běžel dál a teprve mnohem později si uvědomil, kde vlastně je, a zjistil, že z jedné vysoké skály ho pozoruje Duun.
A Duun začal tehdy slézat k němu dolů, hru pustil nadobro z hlavy, uchopil Thornevu tvář do své zmrzačené dlaně, bradu mu stiskl mezi palec a ukazováček a upřeně se mu zahleděl do očí -
"Slyšíš mě, rybičko? Slyšíš mě?"
Duun!
Thorn sklouzl na jedno koleno a opět se zvedl a ra-
menem přitisknutým k drsné kůře stromu se obrátil. Kolem se míhala světla, vyla zvířata a za světly se míhaly stíny, lidé zběsile svítili hned tady a hned zas do křoví nad jeho hlavou.
"Mám ho! Tady běží!"
Stoupl si tak, aby ho od nich dělil kmen stromu, a znovu se rozběhl. Levá paže se mu komíhala podél těla jako mrtvá věc. (Dostal jsem to. V šoku mě k zemi srazila střela. Trefili mě. Smím teď použít nůž?) Běžel a běžel, smekal se po svazích, rozdíral si kůži o trní. (Je to skutečné? Je to hra? Duune - tos nastrojil ty? Čeká se ode mne, že budu zabíjet? Duune, já se bojím!)
Seběhl po úbočí kopce, dole se smykem zastavil, bleskově se otočil na patě a rozběhl se doleva podél potoka.
Na stezce před ním se vynořil stín. Thorn skočil stranou, aby mu unikl, ale stín tam trčel dál, páchl jako šonun, pravou rukou odrazil jeho úder a pravil: "Thorne!" ještě dřív, než dvouprstý stisk uchopil Thorna za hrdlo, zbavil ho rovnováhy a škrtil ho v dusivém sevření. Thorn se předklonil, zachytil paži zdravou rukou a snažil se ji vypáčit. Až ke kořínkům zubů ho zaplavila nevolnost. Cosi ho táhlo dozadu a on pozpátku klopýtal v listí. Hrubý stisk mu zkroutil poraněnou paži. "Honem odtud!" syčel mu do ucha Duun. "Thorne, Thorne - to jsem já! Utíkej! Honem domů!"
Duunova ruka ho konečně pustila a tvrdě ho postrčila mezi lopatkami. Thorn se rozběhl. Běžel a smekal se po listí a opět se zvedal a rozbíhal se. V boku ho pekelně bolelo - proletěla jím ohnivá střela. Paže ho pálila a bolest vyšlehovala při každém kroku.
(Utíkej domů!)
(Věřím ti, Duune - dělám, o cos mě požádal? Je tohle taky past, Duune?)
Práskla puška. Několik pušek. Zaslechl ozvěnu ve skalách. Ozýval se křik - změť hlasů a zvířecího vytí.
(Ale Duun je tam vzadu.) Thorn vrávoravě zastavil, oslepené narazil do stromu a pak se o něj opřel zády. Pohled se mu rozostřoval. Bolest se teď slila do nepřetržitého a nesnesitelného tepu - buď už přesáhla hranice snesitelnosti, nebo se mu prohryzala až k srdci. Mrkáním se snažil zaplašit tmu před očima - kolem se snášela noc. Světla se nepřestávala míhat. Přidaly se další křičící hlasy - vytí, jekot, hulákání. Další střelba.
(Duune!)
Thorn se pustil dolů ze svahu a přitom se snažil přidržovat si zraněnou paži. Větve ho šlehaly do tváří, uhýbal tedy hlavou do stran a slepé se řítil dolů, přičemž se spolehl na to, že sklon kopce mu napoví další směr - a nakonec si při tom letu musel pravačkou chránit obličej před trny a levička se mu plouhala křovím v mrazivě ochromujících záškubech. Slyšel svůj dech, cítil, jak mu pukají plíce - už neexistovala noc, neexistoval svět: všechno se smrsklo do jeho těla, všechny zvuky splynuly se zvukem jeho dechu a jeho srdce.
(Zabijí mě jako ten dobytek! Duune!)

Do cesty mu skočila větev, ovinula se kolem něho jak živá, sevřela ho a držela. "Thorne! Ksakru - ty hlupáku!"
Thorn zůstal viset na Duunově paži. Duunovo prudké trhnutí jím otočilo, Duun ho uchopil oběma rukama a zalomcoval jím tak prudce, až Thornova hlava poskočila dozadu.
"Hlupáku! Kam se řítíš?"
Na to odpovědět nedokázal. Bolest ho zalévala v mocných vlnách. Duun jím opět zatřásl. Byl to Duun. Páchl jako Duun. (Nemá čich. Hlupák bez čichu.)
"Musel jsem jednomu z nich ublížit!" křičel Duun. Byl to hněv. Duun jím lomcoval. "Slyšíš mě, ty hlupáku? Kvůli tobě jsem musel jednomu z nich ublížit!"
"Já myslím - myslím -" Šok na něho dolehl plnou vahou. Nedokázal ovládat své čelisti, zaťaté zuby mu drkotaly jako v zimnici. Duun ho položil na zem. ("Kolikrát tě zasáhli? TJ všech bohů! U bohů! Už to vidím...") Položil Thorna na lesní svah a prohmatával mu paži, zatímco svět mizel a zase se vynořoval z mlhy.
"Proč?" vyptával se Duuna. "Proč mi to udělali?"
Zatím se svíjel v křečích, čelisti mu drkotaly a bolest ho zalévala a opět odplouvala. "Duune, tys jim nařídil, aby to udělali?"
"Mlč!" přikázal Duun. A způsobil mu bolest, ať už záměrně, nebo nevědomky. Thorn na okamžik ztratil vědomí a probral se, až když ho Duun lehce Popleskal po tváři. "Dokážeš pohnout prsty? Dal jsem ti na ránu gel. Pohni prsty! Slyšíš?"
Thorn to zkusil. Měl dojem, že se pohnuly. Zaťal zuby, protože Duun si ho opřel o rameno a přehodil si ho přes záda. Celý svět se převrátil vzhůru nohama, Duunovo rameno se mu zarývalo do rozkroku, paže se pohupovala, každý Duunův pohyb se změnil na oslepivou bolest. Svět zčernal a zrudl, před očima mu poskakovaly jiskry v černočerné temnotě. Větve mu
drhly do zad. V Duunově šplhání bylo znát nejistotu, proto se Thorn neodvažoval jediného pohybu. Ale ta bolest, ta příšerná bolest...
Byla tma. Duun zhoupl Thorna dolů a spustil ho na úbočí na kolena. Pořád si ho přidržoval. Ve tváři ucítil Duunův dech.
"Musíš jít sám," řekl Duun. "Slyšíš mě, Thorne? Teď musíš jít sám." Duun ho paží objal kolem ramen a vytáhl ho do stoje. "Jdi! Slyšíš?"
Thorn slyšel. Pokusil se. Slyšel Duuna ztěžka oddechovat, opřel se tedy o něho a zápasil o rovnováhu na kamení, hlíně i mechu. "Šplhej!" syčel Duun. "Bozi věční, tak přece šplhej!"
V lese za nimi zesílilo vytí. Propůjčilo Thornovi novou sílu stejně jako Duunovy kletby. Duun ho kousek poponesl a pak ho shodil do listí tak prudce, že si Thorn pádem o hlínu vyrazil dech. A hned nato ho Duun udeřil dlaní do tváře.
"Dýchej, proklatě, dýchej přece!"
Snažil se. Zalapal po dechu. Duun ležel na jeho těle a křečovitě oddechoval. Srdce jim bušila ve stejném rytmu a spolu s nimi tepala i bolest.
Další šplhání. Duun ho opět postavil na nohy. Thorn si vůbec nepamatoval jak. "K cestě už není daleko," řekl Duun. "Nad ni si už netroufnou. Honem!"
A pak dlouho zhrouceně seděl na plochém kameni u cesty, kam ho Duun usadil, kde ho přidržoval jednou paží kolem ramen a druhou kolem hrudníku. Svět opět začal dostávat barvy. Svítalo.
"Dýchej! Budeš muset zase jít."
"Ano," odpověděl. Neptal se na nic. Duun je Duun, zdroj všeho a síla. Jako slunce, jako vítr. Chvíli ještě odpočíval, ale potom se opět ztěžka zdvihl, srdce mu tlouklo jako kladivo a tělo se mu kymácelo na nejvyšší hoře světa a hluboko pod nimi šepotaly koruny stromů jako černé jezero.
Pokračovali v cestě. On a Duun. Duunova ruka na jeho opasku: Duun mu zdravou paží ovinul kolem žeber a držel ho za zápěstí. Po cestě se jím šlo líp. Thornova chodidla zaznamenala bolest, do desítek malých oděrek se mu zadíraly kameny. V hedvábném prachu mu vyprahla ústa. Na holé kůži chladil vítr a Duunovo tělo ho příjemně hřálo.
Další odpočinek. "Posaď se," vyzval ho Duun. "Tak se přece posaď." A přitáhl si ho k sobě a podržel ho v objetí.
"Proč stříleli?" zeptal se Thorn, protože odpověď byla nad jeho síly. "Duune, proč?"
"Vystrašila je," vysvětlil Duun. "Báli se, že jim ublížíš."
Vystrašil je. Tak on je tedy vystrašil. Thorn si vzpomněl na děti. Zachvěl se. Duunova paže ho svírala pevně.
"Hlupáku!" zavyčítal Duun. A plným právem. Thorn se zastyděl.
Usnul. Pak otevřel oči na strop hlavního sálu jejich domu - na cestu od poslední zastávky až sem si nevzpomínal ani náznakem. Zaslechl Duuna přicházet a zas odejít. (Hlídám tvůj spánek, rybičko. Odvážil se vůbec spát?) "Pij," přikázal Duun. Zdvihl Thornovi hlavu a přiložil mu šálek ke rtům. Thorn uhnul ústy, nechtěl být dvakrát po sobě obětí. (Hlupáku! To ses ještě nepoučil?) "Pij! Kčertu s tebou, Thorne!"
Zamžikal, pořád ještě v mlžné závrati. "Livhl -"
"Ksakru, to ne! Tentokrát ti říkám, abys pil!"
Poslechl. Byl to slazený čaj. Sklouzl mu do žaludku a zůstal tam těžce ležet. Byl rád, že se hlavou stačil opřít o polštář dřív, než tekutinu vyzvrátil. "Prohrál jsem," zašeptal. "Porazils mě, Duune."
"Nehýbej se." Duunova zmrzačená ruka mu pročísla kštici. (Duun ho chová, Duun si s ním hraje, Duun ho takhle hladí - to už je dávno, strašně dávno.) "Lékaři jsou už na cestě. Zavolal jsem je. Slyšíš?"
"Nechci lékaře." (Ellud stojí v hlavní síni. Starý přítel, říká Duun. Buď zdvořilý.) "Duune, vzkaz jim, ať nejezdí!"
"Pšš. Musíš být zticha." Opět se mu na vlasy sneslo pohlazení. A na tvář. "Odpočívej. Spi. Všechno je v pořádku, slyšíš?"
(Duun v noci ve dveřích do ložnice. Běž spát, rybičko. Ve dveřích nejsou nataženy žádné černé nitě. Konec her. Teď

klidně usni, rybičko.)
V
"Za to budou pykat!" prohlásil Ellud. Dostavil se spolu s lékaři. Dům páchl dezinfekcí, obvazy, gelem a krví. A Thornovým zoufalstvím. Duun si založil ruce na prsou a zahleděl se na kameny krbu. Na studený popel. "Budou muset pykat," dodal Ellud. "Nemyslíš?" Zazněl v tom náznak kritiky. Duun se ohlédl po Elludovi a upřeně se na něj zadíval. Ellud uhnul očima stejně jako tehdy před šestnácti lety. Trvalo mu to však déle, protože překypoval hněvem. Uraženou spravedlností. "Slíbils mi, co budu chtít," připomněl Duun chraptivě. "Říkám ne. Netrestej je za to." "Nic jiného mi však nezbývá! Stříleli po vás!" "Opravdu? Na nic podobného si nepamatuju!" "Zavolali soudce. Přiznali se. Dobře si uvědomili, čím se provinili."
"Ale." Duun zamířil k zavřeným dveřím. Ten lékařský pach mu dráždil nozdry. Uši měl svěšené a kulhal. Každičký sval v celém těle měl namožený. Ellud tu stál v neposkvrněných a dokonalých městských šatech. Duun na sobě neměl víc než úzkou suknici. A jizvy nechal bez zakrytí. Sice by si mohl obléknout hatani-plášť, ale záměrně ho nechal viset vedle dveří. "Promluvím si s nimi sám, Ellude. Tresty se ale konat nebudou."
"Přece nemohou provést tak hroznou věc a vyváznout bez trestu -"
"Protože jsem posvátný a nedotknutelný?" obrátil se k němu prudce Duun s ušima přitisknutýma k lebce. "Slíbils mi všechno, čeho se mi zachce, Ellude. Teď tě žádám: žádné tresty. A Sheon přepis zpátky na ně!"
"Vždyť se vás snažili zabít!"
"A skoro se jim to povedlo, u všech bohů! Bod pro ně. Na pouhé rolníky si nevedli špatně. Cožpak musím nést i tohle břemeno?"
Ellud chvíli mlčel. Koutky úst mu povisly.
"Radši to udělej. Správně bys z toho měl být štěstím bez sebe," zaryl Duun. "Přijedu. Doufám, že mi najdeš vhodný byt."
Další dlouhá pauza. "Je na čase. Je na čase, Duune. Venku mám koptéru. Můžete odletět rovnou s ní."
"On dolů sejde sám!" oznámil Duun. "Pozítří. Bude toho schopen."
"A to projde kolem nich? Bozi, což těch potíží už nebylo dost?
"Vždyť je Hatani, Ellude." Duun vzhlédl k zamračenému Elludovu pohledu a pevně mu vzdoroval. "Pochop to přece! Odejde odtud po vlastních nohou!"
Po odjezdu lékařů se Thorn vzchopil a postavil se na nohy. Duun předpokládal, že to udělá. "Posaď se," nařídil Duun a sám si sedl na jeden z podstavců, které lemovaly pokoj. Písek na podlaze byl zdupaný a temně skvrnitý. Thorn jej hojně pocákal krví. Teď stál ve dveřích s paží zavěšenou v pásce na krku. Pokožku měl nechutně voskově bílou s výjimkou paže, kde krví zrudlý gel uzavíral operační ránu. Zůstane mu jizva,
a to pořádně dlouhá. Zranění těsně minulo hlavní nerv - aspoň tak to tvrdili lékaři. Kost byla naštíplá, ne však zlomená.
"Dostals do žil spoustu plazmy, hochu. Většinu vlastní krve jsi nechal v tom údolí. Pojď se posadit."
Thorn přistoupil blíž. Duun leštil zbraně. Thorn se spustil na sedací podstavec do kleku a opatrně se usadil s jednou nohou nataženou. Na hladkém čele mu stál pot. Vlasy se mu k němu lepily.
"Odejdeme," oznámil Duun. "Odejdeme do města. Budeme žít tam."
"Odejít odtud -"
Duun k němu vzhlédl. Sheon byl pro ně ztracený. Teď už podruhé. V pohledu měl zachmuřenou temnotu a Thorn ho pozoroval nepřátelsky zakalenýma očima, v nichž se kmitaly zběsilé myšlenky a hrůza. (Proč vlastně stříleli, Duune? Je to snad pomsta? Co mají proti mně? Udělal jsem chybu, Duune? Co špatného jsem tam dole provedl?)
"Já ale nechci odejít, Duune."
"Po našem odchodu sem přiletí z města a odvezou všechno, oč budeme stát. Ale tohle -" Duun leštil čepel. "Tohle si vezmeme rovnou."
"Já ale nechci nikam jít."
"To vím." Duun se na něho podíval. V Thornových očích se leskly chvějivé slzy. "Venkované dostanou pozemky. Teď jim budou konečně patřit. Třeba tak splatíme za to, že jsem jednoho z nich zabil. Rozumíš mi, Thorne? Harasi? Posloucháš dobře?"
"Ano, Duune-hatani."
"Odletíme odtud. Dostaneme se na místo, kde vítr páchne, a ty nebudeš rozumět ničemu kolem sebe.
Otázky mi však budeš klást pouze v soukromí. Kolem nás bude plno lidí. Ustavičně. Bude konec s lovy. Žádné lesy. Jen ocel. Jen tisíce a tisíce lidí. Spoustě šonunů se takový život zamlouvá. Zvykneš si na to i ty."
Thorn zabořil tvář do ohbí paže opřené o koleno. Duun silně vnímal jeho přítomnost, díval se však jen na čepel, drobnými tahy naolejovaného klůcku jemně leštil třpytné ostří. Pach oleje a oceli. Ocel a olej. Zmrzačená ruka svírala klůcek, ta zdravá zas nůž.
"Vzdej se toho, Thorne. Jsi hatani. Hatani nevlastní pranic. Jen zbraně a plášť na vlastním těle. Teď ztrácíš jen tohle místo. Až se však staneš tím, čím se stát máš, nebudeš vlastnit už vůbec nic. Zdejší dům jsme jen používali. Ty a já. Bylo to jeviště a teď už nám neslouží."
Thorn zvedl tvář. Otřel si ji a zůstaly mu na ní šmouhy. Řasy měl vlhké. "Promiň, Duune."
Duunovy ruce strnuly a rozhostilo se dlouhé mlčení. Pak se opět začaly pohybovat. "Ztratil jsi přibližně rok. Rok života tady. Možná dva. Pak bychom odešli tak jako tak. To není mnoho, dva roky. Z očí ti tečou slzy. Opovaž se to udělat zítra a dostaneš výprask! Slyšels mě?"
"Ano," přikývl Thorn.
Vyrazili za úsvitu: zvolna kráčeli točitou stezkou a na Duunovi nebyla vidět sebemenší stopa hněvu. "Joiit," pravil jednou, to pojmenoval ptáčka. Thorn si pomyslel, že v místě vřícím lidmi, jež mu Duun popisoval, žádní ptáci žít

nemohou. Nad ptačí písní doléhající sem z lesa se mu rozbolelo srdce. Bolelo ho při
pouhém šumotu listí. Při hedvábném doteku prachu pod bolavými chodidly. Při chůzi ho pálila bolest v paži. Hlava se mu točila. Zavřeli dům a vyšli ze dvora. A Duun se nazpět ohlédl jen jedinkrát, stejně jako Thorn - ve chvíli, kdy se dům už ztrácel z dohledu. Vypadal navlas stejně jako jindy, kdy odtud odcházeli jen na lov. Na hnědých kamenných stěnách zářilo stejné světlo, na světlounce zelených trávnících tu a tam rostly trsy hiyi. A z této vzdálenosti a v ranním světle bylo všechno lehýnce zbarveno do odstínu hlíny. Takhle to vypadalo každé ráno. Dům jako by počítal s jejich návratem. A bude na ně čekat nekonečnou řadu dní. Někdo přijde, jak řekl Duun, a zařídí místnosti vlastním nábytkem. Venkované si přijdou vzít nazpět svůj majetek. Děti budou prohledávat místnosti a hrát si na dvoře s pálkami -
- a lovit v lesích. Objeví, že rozsocha starého stromu slouží skvěle jako lehátko, až se jim zachce povalovat se na slunci. Najdou dutou skálu, která se svažuje nad jezírkem vzadu v horách. Poznají cestičky a stezky, kudy ho vodíval Duun - Thorn neprolil jedinou slzu. Když se mu srdce rozbolelo až k nesnesení, vzhlédl k nebi, podíval se na cestu, něco prohodil - nezáleželo na tom, co - zaťal pěst zraněné ruky, což přivolalo bolest a odvedlo jeho myšlenky dočista jinam. Udělal to, když se rozezpíval pták. A když se vítr tak teskně rozšuměl v listí. A když si sám uvědomil, že dokáže vnímat spoustu vůní, i když mu vlastně chybí čich - že cítí prach a trávu a drsnou vůni květin lugh, která zesílí, když je člověk rozdrtí v prstech, a kterým malý Thorn kdysi trhal korunky květů
a zjistil, že má ruce celé ulepené od šťávy provoněné sluncem a těmi úchvatně zlatavými květy -
Všechno to na něho dolehlo jak prudký příval. Každý výjev podél cesty ho mučil vědomím, že jde o loučení. A Duun skoro pořád mlčel. (I Duun tady prožil svoje mládí. I on znal starý strom, kámen - stezky -ukazoval mi je. Já je po něm vlastně zdědil. Duune!)
Stromy se rozbíhaly od cesty dolů jako nachová a zelená záplava listí. Za nimi údolí prudce spadalo k místu, kde žili venkovani, a za ním se táhl lehký opar nad krajinou zploštělou jako talíř. A nekonečné nebe, jeho opojně namodralá až nafialovělá barva a kaluže obláčků jak zamrzlá oka rybníků, vysoko, vysoko nad nížinou, až se daleko na obzoru ztrácely v mléčné běli.
Thorna se zmocnil děs. Obloha za horami byla až příliš rozlehlá. Odtud odletíme, říkal Duun. Jsou na to stroje, Duun se o nich zmiňoval. Tu a tam, když je přišli navštívit lékaři, spatřil některý z těch strojů zdáli, než se mu za horami opět ztratil z dohledu. Občas se na obloze objevily bílé pruhy: stopy po letadlech, vysvětloval mu Duun. Létají v nich lidé.
("A kam, Duune? Kam to letí? Proč tam letí? A vidí nás?" Maličký Thorn na letadla mával a přitom stál s hlavou rozvířenou závratí na té nejvyšší skále, na kterou dokázal vyšplhat: "Tady jsem, tady, tady!")
(Všimněte si mě! Dejte mi znamení, že mě vidíte! Tady jsem, jste stejní jako já? Až přistanete, uvidíte taky děti, jako jsem já? Mají stejně hladkou kůži jako já? A oči? A mají taky pět prstů jako já?)
(Tisíce a tisíce šonunů žije ve městě. Budou aspoň někteří jako já?)
Cesta se vinula stále dolů, mezi stromy a zase mezi holými skalami. V dálce se ozýval sílící zvuk, na jaký se vichr nikdy nezmohl: mechanický zvuk bušící v tom zlověstném rytmu, který vždy zvěstoval příchod lékařů.
"Už přilétají," poznamenal Duun. "Za chvilku tam budou. Počkají na nás."
Po cestě vzhůru jim vstříc přicházeli cizinci. Ne lékaři, ale neznámí lidé, od krku po paty oblečení do šedi a modři. Se spoustou zbraní. Thorn při pohledu na ně zaváhal, ale Duun pokračoval klidně v chůzi, takže zřejmě nebylo nutno mít z nich strach. "Nepotřebujeme vás," pravil Duun, když se s nimi setkali. "Dostali jsme rozkaz!" odpověděl jeden z nich, a tím to skončilo. Thorn přitom stál tiše v zákrutu cesty. Pohlédli na něho, ti cizí lidé, a hned zas sklouzli očima stranou, jako by vůbec nebyl důležitý, jako by byl pouze Duunův přívěšek. A pak je ti modře a šedě odění neznámí lidé odváděli dolů, jeden šel za nimi a jeden kráčel po Duunově boku.
Hory za jejich zády už nebyly jejich. Patřily cizincům. Cizinci je přišli připravit o jejich poslední chvíle strávené s horami, o poslední chvíle, které Thorn s Duunem tráví v horách. Dobře věděl, proč by byl Duun radši, aby se vůbec neobjevili. Přesto jim to však Duun nedal najevo ani slůvkem a kráčel dál, aniž by stromům a kamení věnoval jediný pohled, aniž by se kolem sebe rozhlížel, jako to dělal před jejich příchodem. A nemluvil ani s ním. Duun byl zahořklý. Duun trpěl a Thorn si to uvědomoval. (Moje chyba. Za to můžu já. Za všechno. Měli vzít jen mě a odvést mě pryč a Duunovi by dál zůstaly jeho hory.) Ale tuhle možnost
Thornovi nikdo nenabídl. Taková možnost patrně ani neexistovala.
Stále dolů, poslední krátký úsek svahu k nížině skrz poslední zatáčku horské cesty.
Na louce seděl stroj. Měl mohutné lopatky, které v širokém kruhu udusaly mléčně zelenou trávu. Sbíhaly se tam nedlážděné prašné cesty a na křižovatce, zahnaní do bezpečné vzdálenosti, stáli lidé.
"Držíme je hezky stranou," pravil člověk, který dosud nepromluvil. Jenže tento člověk vůbec nevypadal jako Duun či jako Ellud, ba ani jako lékaři. Měl široké boky, odlišnou chůzi a hlas měl tišší, výš posazený. Žena, pomyslel si Thorn, když zaslechl tu větu, a srdce se mu rozutíkalo ještě rychleji.
("Ženy jsou," vysvětloval Duun, když byl Thorn ještě malý, Jako my a navíc jiné.")
("A jak jiné?" naléhal Thorn.)
("Uvnitř. Zvenčí sice nepatrně také, ale uvnitř mají místo, kde dělají děti. Muži jim je tam vloží a ženy je dotvoří.")
("Ale jak?" vyptávalo se dítě-Thorn. "Tímhle,"odpověděl Duun a ukázal mu, čím. "Ale já to nemám!" prohlížel si Thorn udiveně vlastní tělo. "Duune, já to nemám! Já mám všechno takhle venku!")
("Jsi jiný," vysvětlil Duun.)
("Jsem tedy žena?")
("Ne," odpověděl Duun. "Jsi dítě a vyroste z tebe muž.")
("A jak vlastně ženy dělají děti?")
Tehdy mu Duun neodpověděl. Nebo odpovědět zapomněl. V každém případě se to Thorn dozvěděl až později.
("Podívej," vyzval ho jednou Duun. Ukázal mu

mládě v břichu deiggena, kterého Thorn ulovil. "Tohle jsou děti. Samice deiggenů nesmíš zabíjet. Poznáš je podle uší. Nikdy je nelov, slyšíš?")
Thorn si to pamatoval. Vyndal však tehdy mládě z lůna samice a položil je na plochý kámen, aby si je mohl prohlédnout. Nejsilnější dojem však na něho neudělala smrt ani krev. Kdepak, nejvíc se do něho zarylo vědomí, že mládě na sobě nemá žádné chlupy, že je stejně holé jako on.
(Narodil jsem se a vyrůstal nějak špatně. Vyndali mě na svět moc brzy.)
Sledoval páření deiggenů. (Jak to dělají? To černé tělo na zádech druhého těla ho zajímalo i děsilo stejně jako ty podivné křeče, která stvořeními zmítala, jako by se jednomu z nich chtělo zvracet.)
("Šonuni to obvykle dělají obličeji k sobě," vysvětloval Duun. Thorn se zhrozil dvojnásob. Zezadu se mu to zdálo divné až dost. A muset přitom někomu hledět přímo do tváře -)
Tato - žena - nesla na boku pušku. Při chůzi pohupovala boky. Měla zářivě bílou hřívu, ale vyholovala si ji daleko dozadu jako všichni obyvatelé města, ne jako Duun, který své černé chlupy ve hřívě nosil dlouhé a při chůzi volně rozevláté.
Thorn si vzpomněl na samici deiggena. Zaťal pěst, aby tu představu od sebe zaplašil. Už způsobil Duunovi dost potíží. Není přece jaro. Nehodí se to. Nějakou roli v tom jistě hrál pach a čich, ale Duun se o tom odmítl s Thornem podrobně bavit.
Vyšli na rozlehlou mýtinu a zamířili ke stroji, který za vířením lopatek vypadal celý rozmazaný a vydechoval pach oleje a teplého kovu. Koptéra. V tom stroji se
vznesou do vzduchu. Zdál se příliš těžký. Thorn naráz pustil z hlavy všechny myšlenky na ženy. Srdce se mu vyděšeně rozbušilo. (Hlupáku! zavyčítal si. Duun ho přece varoval. Když se ta věc dokázala dostat sem, dostane se s nimi i odtud. Nesmí před těmi cizinci dát najevo strach. Nesmí páchnout strachem, protože všichni přítomní by to ucítili. Nesmí zahanbit Duuna. Dostal bys výprask, řekl Duun. Na to si teď Thorn vzpomněl a pochopil, proč mu Duun takhle vyhrožoval. Aby mu neudělal ostudu. Proto - když ho vedli dovnitř - nedal znát sebemenší zaváhání.)
Duun sledoval především venkovany, diváky, které stráže hlídaly v patřičné vzdálenosti na té druhé cestě. Držel uši ostražitě vzpřímené a snažil se zachytit každé jejich slovo, které k němu mohl náhodně zanést vítr. I na tu vzdálenost cítil, jak páchnou. V mysli se mu rýsoval obraz jejich nenávisti a strachu. Je hlupák, že si s nimi nepromluvil a nevysvětlil jim to: co kdyby některý z nich tajně donesl pušku?
Jenže oni sami zavolali soudce a sami se udali. Ze strachu, pomyslel si hořce, před mnohem těžším trestem. Teprve později ho zaplavil smysl pro zodpovědnost. Šestnáct let čekali a utěšovali se nadějí na zno-vunavrácení pozemků Sheonu.
(Tak teď je Sheon váš. Užijte si ho a udavte se jím, ke všem bohům!)
Při té myšlence se zastyděl. Přišel sem s čestnými úmysly a teď si odváží -
- odváží si tenhle stín po svém boku. A ledové pohledy všech, kdo byli svědky, jak hatani nedodržel svou přísahu, kdo šestnáct let žili ve strachu před tím, co se děje v horách, jež tolik toužili získat zpět.
Tak, tak. Třeba to nakonec ani nebyla chyba. Duun se podíval ke koptéře, vyměnil si povinné zdvořilostní fráze s kapitánem stráže a jemně sevřel Thornovi vnitřní stranu předloktí. "Pojď," vyzval ho s pohledem upřeným na kapitána. (Urychlete to. Neprotahujte to. Ať už jsme odtud pryč!)
Thorn po Duunově boku zvedl pod lopatkami kopté-ry v údivu hlavu - a Duun ho pleskl do zad: "Hlupáku, v tomhle místě musíš držet hlavu co nejníž!" Thorn se přihrbil a šel dál, ale lopatky naštěstí rotovaly nesmírně lenivě, takže vítr, který rozproudily, nestál ani za řeč.
Tak tedy vzhůru po schůdcích do kovového světa, vstříc umělohmotným sedadlům, pachu oleje a paliva. Duun Thorna posadil: "Tak, tady je bezpečnostní pás. Zatáhni, ano, správně. A takhle se rozepíná. Takhle se zas zapíná. Nech si ho na těle." Podíval se Thornovi do očí, k čemuž nikdo jiný neměl odvahu, a nalezl v nich neskrývanou hrůzu. Zamračil se a protáhl se kolem Thorna k druhému sedadlu, ke kterému se připoutal.
Posádka zaujala svá místa. I strážci se vyšplhali dovnitř. Koptéra se jejich kroky a vahou rozhoupala. Pilot spustil stroj na vyšší obrátky - wup, wup, wup! Thorn se zadíval bočním okénkem, natáhl se k němu a hlavou pohyboval podle kmitání lopatek. Duun se natáhl přes společné opěradlo a ostře, s drápy vysunutými, mu stiskl paži. (Chovej se slušně!)
Thorn se tedy usadil opět rovně. Jak lupavý svist lopatek postupně sílil, koptéra sebou trhla, vzlétla
a obrátila se ve vzduchu ocasem k venkovanům, běžícím v oblacích prachu zvířeného lopatkami.
Wh-wh-wh-! V jednom okénku jen nebe, v druhém zase jen zem. Duun pohlédl na Thorna a spatřil, jak mu ze samého přemáhání vyvstávají na šíji žíly a šlachy. Další stisk drápů. Thorn se viditelně uvolnil. S pečlivě hranou vážností se obrátil k Duunovi.
Tak. Duun sjel prstem po Thornově paži až k místečku, kde na zápěstí vystupovaly žíly těsně na povrch. Pod polštářkem prstu mu prudce tepal pulz, jako by srdce, jež jej pohánělo, mělo užuž prasknout.
"Přidržuj se očima obzoru," křikl Thornovi přímo do ucha. "Nebude ti špatně od žaludku."
"Já se nebojím," vykřikl Thorn odpověď. Ale koptéra mezitím prudce zabočila k západu a Thorn zaťal prsty do obou opěradel.
Obrovská plochá nížina, další hory, hodina letu nad lesy a cestami a stády, jež se pod nimi řítila jak vzedmutá hnědá vlna. V tom se za lemem stromů vynořila obrovitá plachta zátoky, voda stříbřitě zajiskřila ve slunci a táhla se na jih k nedohlednu. Thorn ihned zapomněl na svůj strach a ukázal prstem: "Co je to?"
"Zátoka Djohin," křikl Duun. "A to velké, to je moře, rybičko! To je širošíré moře!"
Za tím zářícím povrchem se na východě vynořila pevnina: předzvěst města, jež se na obloze rýsovalo jako temná skvrna. "Co je to?" zaječel Thorn do řevu rotoru.

"To je Pekenan!" odpověděl Duun. "Přístav. Už se blížíme k hlavnímu městu. Tamhle - to je odpalovací rampa, vidíš ten šedý pruh?"
"Co je to odpalovací rampa?" nechápal Thorn. "Co je
to hlavní město?" Ve sluneční záři, jež se dovnitř lila bočními okénky koptéry, měl pokožku úplně bílou. Potil se. Na takové cestování bylo příliš brzy. Neznámé prostředí a cizost nových poznatků se navzájem násobily. (Neomdli mi, rybičko, teď ne, tady ne. Čeká tě toho ještě víc.) "Tumáš." Duun ze zavazadla u svých nohou, v němž nesl zbraně, vylovil inhalátor. "Přitiskni si ho na ústa - a dýchej hodně zhluboka." Stiskl sprej a Thorn se zakuckal a začal kašlat. S vytřeštěným a ukřivděným výrazem padl zády na opěradlo. Přesto se mu ten voskový odstín z tváří vytratil a zorničky se mu rozšířily. "Tak. Chceš ještě?"
"Ne, Duune," odmítl Thorn vážně. Obrátil se a vyhlédl z okna.
Duun sám po výhledu netoužil. Dobře věděl, co by uviděl. Hlavní město. Dsonan. Vysoké budovy, kde Šonuni žijí napěchováni v patrech nad sebou.
"Podívej!" vykřikl Thorn náhle a ukázal na střed města.
"Já už je znám, rybičko." Vysoké budovy v Duunovi zájem neprobudily. "Na střeše jedné z nich přistaneme. Budem tam žít. Uvnitř." Bližší vysvětlení by si vyžadovalo příliš mnoho překřikování rotoru, jehož hluk se mu hnusil. Vybavil si polohu těch betonových soutěsek a budov míhajících se pod nimi. Uchopil Thorna za zápěstí a přitiskl mu prst na tepající žílu. Thorn se na něj podíval. Dobře chápal, co Duun dělá, a podle jeho výrazu bylo znát, že se za svoje neovladatelné srdce nesmírně hanbí. "Dívej se dolů," vyzval ho Duun, když se město ocitlo pod nimi. "Zvykej si."
Thorn před tím pohledem neuhýbal. Jak město pod nimi klouzalo, opět se mu zrychlil tep. ("Co je to?"
zeptal se Thorn, když pod nimi zahvízdal vlak.) Co je to? Duun zatím nestál o otázky. Na ty vhodná doba teprve přijde. Pod špičkou prstu mu bušil tep s rychlostí téměř neúnosnou. "To už slétáme?"
"Nikdy se nestane, že by se netrefili," uklidňoval ho Duun. "Dávej pozor na střechu, rybičko. Vidíš tam ten kruh? Přesně tam přistaneme."

VI

Okno jim nabízelo výhled na potok a lesnatou krajinu. Duun jí nevěnoval jediný pohled. Vítr z klimatizace k nim přivál lesní vůni. Byla - stejně jako opálový písek na podlaze - syntetická a nesmírně drahá. Thorn však nad tím nepřestával žasnout a zkoumavě sáhl na okno: "Dům se snad otáčí?" divil se, protože výjev se pohnul. "Neotáčí," odpověděl Duun zatrpkle. "Cožpak jsi zapomněl? Za zdí není nic než město. Trochu se vzpamatuj. Tobě to nepatří a mně také ne. Prostě to tady je, na tom nic nezměníme. Nemusíš nad vším pořád tak žasnout."
("A komu to tedy patří?")
Duun zalitoval, že na to zavedl řeč. A Thorn možná pojal podezření, že je ve společnosti více než jedné iluze vytvořené speciálně kvůli němu. Thornovo dychtivé nadšení vyprchalo a zanechalo pouze výraz bolesti, křehký výraz člověka, jemuž docházejí zásoby sil. Dlouhodobý nedostatek spánku, průjmy, stesk po lese, poranění, srdce, jež při letu koptérou pracovalo silněji než její motory, což bylo pravděpodobně víc, než se na obyčejném srdci mohlo právem vyžadovat. Duun zamířil do své místnosti, chvíli lovil v zavazadle a vytáhl sedativum. V kuchyni je zamíchal do mléka. Byt byl mnohem prostornější než jejich bývalý dům. Tvořily ho celkem čtyři ložnice, kuchyň, obývací pokoj, jídelna, pracovna, koupelna, tělocvična, solárium (rovněž jen iluzorní), knihovna, vyhlídkový pokoj, sauna, oblékárna, špižírna a pokojíky pro obsluhující personál. Ty byly prázdné. Pak ještě místo pro stráž — to prázdné nebylo. Ale Thorn neměl o dalších strážích a monitorech a velké hale venku ani tušení. V bytě se našlo pár místností, v nichž nasimulovali dost slunečního svitu, aby se v nich dařilo rostlinám, pokud by o to někdo stál. Koupelna a hlavní ložnice měly kolem stěn trojrozměrnou obrazovku - ale u všech bohů, neukazovali tam výhradně přírodní scenérie! A člověka se z toho začínalo zmocňovat pokušení. Město v tom směru nabízelo spoustu možností. Bylo tam mnoho míst, kam si mohli lidé vyrazit, spousta zábavy, kterou bylo možno vychutnat. Ovšem hatani musí být diskrétní. Ale i hatani mohl - s vhodně taktní ženou - vychutnat nějaké to potěšení. Duun přitiskl uši k lebce. Po pár hodinách tady měl pocit, jako by těch šestnáct minulých let vůbec neexistovalo. Jejich důkazem je však bytost, která mu teď stojí za zády.
Otočil se a podal Thornovi šálek. "Přinesl jsem ti mléko. Napij se a běž si lehnout."
Thorn si šálek vzal. Ale dost možná, že Thorn přece jen nebyl tak docela bez čichu. Očima položil ostražitou otázku. Unavenou a zmatenou.
"Sedativum," vysvětlil Duun. "Vypij to. Běž si lehnout. Vyspíš se."
"Duune." Thorn postavil šálek s mlékem na stolní podstavec. Ve tváři byl opět křídově bílý. Opřel se o zeď — neměl tolik síly, jak předstíral. Když přicházel za Duunem do kuchyně, viditelně kulhal.
"Tys tady už někdy byl?"
"Já tu žil." Duun zvedl mléko, uchopil Thornovu ruku a pevně mu vtiskl šálek do dlaně. "Vypij to. Mám tě snad přinutit, Thorne?"
Thorn tedy nápoj vypil. Až do dna. Postavil šálek na stůl.
"Takže objevuješ, o čems neměl ani tušení, Thorne," poznamenal Duun. "Děsí tě ten svět hodně, Thorne? Musíš tu rozlišovat, co je iluze, víc v tom není. Musíš prostě poznat, co je skutečné a co ne."
"Budeš se mnou."
"Harasi-hatani! Thorne, co to slyším? Je to snad potřeba? Narážíš snad na něco, co já mám a co tobě chybí? Copak je to?"
"Odvaha." Thornův hlas zněl chraptivě a dutě.
"Že bych zas slyšel nemůžu?"
"Ne, Duune-hatani."
"Shánějí tě lékaři. Chtějí si s tebou pohrát a opět se ti budou dloubat v té paži. Chystají se na tebe vyrukovat se svými

přístroji a odebrat ti vzorky kůže a změřit tě do výšky i do hloubky. Přikázal jsem jim, aby s tím ještě den dva počkali."
Ticho. Thorn měl rozšířené zorničky, ale nemohlo to být jen sedativem. "Děkuju, Duune-hatani."
"Běž si lehnout."
Thorn odešel. Kulhal.
Takhle tedy. Žádný odpor se nekonal. Přitom by se dal očekávat. Duun se upřeně zahleděl k prázdnému kuchyňskému prahu. Byt páchl po nedávné přestavbě, dokonce i přes tu umělou vůni dřeva. I přes tu nápodobu větru a falešný výhled z oken. A písek pod jeho chodidly s mozoly zatvrdlými na kámen mu připadal příliš jemný, skoro jako pudr.
Zamířil do ložnice a našel Thorna ležet v posteli. Byla noc. Duun to instinktivně vytušil, přestože výjevy za oknem nebyly s reálným časem synchronizované a ukazovaly časné odpoledne. Thorn spal a v hladké, dohněda opálené ruce křečovitě svíral okraj světle modré přikrývky. V obličeji mu seděl prázdný výraz, čelist se mu uvolněním ve spánku prodloužila, lícní kosti vystupovaly viditelněji než obvykle.
Poslední zrněny. Téměř dospělý muž.
Duun vyhledal noční výjevy. Světla pohasla a na stěnách pokoje zazářil hvězdný prach. Klimatizace vydechovala nedefinovatelnou vůni, cosi syntetického a vzdáleně připomínajícího moře.
"Takže co, Duune?"
Duun se posadil se zkříženýma nohama na sedací podstavec (městské zvyky se mu po šestnácti letech dost zajídaly), opřel se lokty o stehna a zápěstí volně spustil do klína. (Nuže?) Vzhlédl k Elludovi, který seděl na svém podstavci obklopen kancelářským vybavením, dále monitorem a nejrůznějšími komunikátory. Moucha v pavučině. Odtud vedou dráty do všech stran, na každé místo na celičkém světě. "Je v pořádku," odpověděl Duun. "Myslím, že to zůstane bez následků. Jedna dvě jizvy - to přece nic není."
Ellud se na něho díval: Duun mu pohled oplácel tím nenapravitelně pokrouceným úsměvem. Bylo v něm znát pobavení a Ellud se zřejmě nakonec rozhodl, že se s tím smíří, i když se mu to vůbec nezamlouvá. "Převodní smlouvu už obě strany podepsaly. Venkovani jsou patřičně vděční. Celá ta záležitost je uzavřena."
"Výborně."
"Ušetřil jsem tě mnoha nepříjemných otázek, Duune. To jistě víš."
"Vím. A ty všem vyřiď, ať ho nechají na pokoji. Nezapomeň! V životě neviděl koptéru. Perfektně sice zvládá všechny domácí práce, ale myčku nádobí zkrátka zatím nezná. Je tím, čím jsem já sám. Říkal jsem ti to. Lékaři se k němu budou chovat s úctou. Jinak si to s nimi vyřídím. Ne. On si to s nimi vyřídí. Dal bych mu k tomu svolení."
"Tohle bych neradil."
"Je to hatani, Ellude."
"Hrstka rolníků ho bezmála připravila o život. Pro živého boha, Duune, vždyť oni ho chtěli zabít! Snažil ses tomu vůbec zabránit?"
"Utekl jsem. Málem totiž zabili i mě, abys věděl! Půl tuctu chlapů není maličkost! Nevychoval jsem hlupáka, ale zaskočili ho! Ne zbraněmi, ale reakcí na jeho přítomnost! Měli obrovské štěstí, že utíkal. Neuvěřitelné štěstí. Ty pušky by jim nebyly nic platné. Tohle všechno svým lidem klidně řekni!"
"Oni ho provokovat nebudou."
"Oni s ním nebudou ani mluvit! A ten zákaz platí napořád! Prosím, děkuji, sedněte si. Nadechnout, vydechnout. Bez poznámek. Bez jakýchkoli jiných projevů. A s úctou. Budou s ním jednat s úctou. To myslím smrtelně vážně!"
Ellud do sebe vtáhl dlouhý, předlouhý dech a stejně pomalu zas plíce vyprázdnil. "Jak je vlastně zralý?"
"Velice - v mnoha ohledech. V jiných zas vůbec ne. A opakuju ti: nikdo s ním nebude mluvit!"
"Jak dlouho?"
"Tak dlouho, dokud ten zákaz bude platit."
"Chtěli by zkusit ty nahrávky."
Duun se zachmuřil. "To ještě nespěchá. Upozorním tě včas."
"Měls na to celých šestnáct let!"
"To měl i on. Kdo vlastně ví, kolik jich potřebuje? Chci, aby mi tvoji lékaři šli z cesty, Ellude. Jinak se přestěhuju jinam. Když to bude nutné, třeba i na druhý konec světa."
"Chceš tedy klid tak dlouho, jak dlouho to bude zapotřebí, ano?"
"Přesně tak."
"V pořádku. Nedovolím, aby ti šlapali na paty. Promluvím s personálem. Možná by sis měl trochu odpočinout. Možná by lékaři měli vyšetřit i tebe."
"O to nestojím."
"A o co stojíš?"
"Je Dogossen ještě pořád tady?"
Ticho. "Přestěhovala se k Rogotovi, to je její druhý manžel."
Plnou vahou na něho dolehla léta, všechna naráz, v úderu tupé bolesti. "Tak. A Hounai? To samé?"
"Chceš tedy ženu, Duune? Poptám se mezi svými lidmi, možná -"
"Nesmí být hatani." Sklopil oči a pozorně studoval rýhy svých dlaní, té celé i té zmrzačené. "Hatani nechci. O nic podobného nestojím. Uběhla příliš dlouhá doba."
"U bohů doufám, že ano."
Duun prudce vzhlédl. Měl to být zpola žert. Ellud stáhl uši dozadu a pod Duunovým pohledem je přitiskl těsně k hlavě.
"Věř mi," požádal Duun. "Zkus někomu zaplatit. Nestojím o žádné povídání. U všech bohů přísahám, že o další manželku nemám zájem. Zkus nějakou zaplatit. A nechci ani žádnou z tvých lidí. Postačí někdo z přístavu. Jen ať si ochranka dělá těžkou hlavu."

"Nejsem přece tvůj -"
"Říkejme tomu projev přátelství." Duunův hlas zněl hrubě a ochraptěle. Ruce se mu samovolně zatínaly, a kdykoli si to uvědomil, zase je povolil. Ellud měl uši sklopené k lebce a díval se na Duuna, jako by si přál, aby tu proti sobě viděl někoho úplně jiného.
"Duune-hatani -" Opatrně. Ellud, v němž vřel strach, uražený cit a obezřetné dotazy, tu otázku nedokázal vyslovit. Nechtěl ublížit. Připomenout samotu. Zpochybnit příčetnost. Ticho trvalo celou věčnost.
"Budu chtít taky vlastní personál," pravil Duun. (Copak jsi provedl, Ellude no Hsoine? Čeho se bojíš? Násilí? Starý příteli - co ode mě čekáš?) "Schopné lidi. Mladé, aby uměli přijímat rozkazy."
"Tím ovšem přestupuješ podmínky dohody." Ellu-dův smích zněl křečovitě, jako by byl vynucený, jako by Ellud potřeboval zavést řeč někam jinam. Jako by chtěl hovořit co nejvíc bezstarostně. Ale smích odumřel. "Kolik?"
"Čtyři pět. Ženy i muže. Jejich výběr nechám na tobě. Musí si přece navykat na lidi. Můžou být starší než on, řekněme - tak dvacet až pětadvacet. A ke všem bohům, ať jsou sehraní. Jistě mi rozumíš."
Dlouhé ticho. "Rád bych začal pracovat s těmi záznamy na kazetách."
"Tys zapomněl," řekl Duun tiše. "Tohle je sice tvoje kancelář, ale ty chod věcí neřídíš. Řídím ho já. Tvůj starý přítel. Nejsem žádný tvůj podřízený z kdovíjaké-
ho zapadákova, který je celý vykulený z návštěvy v hlavním městě. Nepatřím k tvému personálu."
"Pořád na mě tlačí, Duune."
"Oni."
"Rada."
Duun se zhluboka nadechl. Zavřel oči a opět si vzpomněl na lesy.
"Duune."
Otevřel oči. Ellud tam seděl jako zkamenělý. "Tohle přece nepatří do jejich kompetence," odpověděl Duun. "Šestnáct let. Hrozně rychle to uteklo."
"Dva členové už zemřeli. Rothon a -"
"Já vím. Četl jsem všechny noviny. Co si představuješ, že jsem tam asi dělal? Vím, kdo tam sedí, a taky vím, čeho jsou všichni schopni. Ale odstranit ho? Vždyť je to hatani. Na tom nezmění už pranic."
"Duune - třeba tě zkusí zavraždit. Dokonce i toho jsou schopni."
Duun se rozesmál. "Politika," vysvětloval Ellud. "Byli by hloupí, kdyby se o to pokusili, ale politika už udělala hlupáky z mnohých. Neber to příliš lehkovážně, Duune. Před tvými dveřmi stojí moje stráž. Děkuj bohům, že je tomu tak. A tu ženu vyberu taky ze svých lidí. Budu klidnější. Chovej se zdvořile, Duune-hatani. Někteří z těch mladých pošetilců tě zbožňují."
Duun sklopil uši k hlavě. "Ksakru, Ellude."
"Chceš, abych zařídil ještě něco, Duune-hatani?"
"Zachraň mé před hlupáky."
"Snažím se. Hlavně před jedním, jehož jsem kdysi miloval, Duune."
Duun zůstal sedět velmi dlouho bez hnutí. Nakonec
se zazubil a pocítil, jak mu jizva vytahuje koutek úst nahoru. Vyštěkl kratičkým smíchem a Ellud se zatvářil vylekaně.
"Bozi," uchechtl se Duun. "Topím se a někdo mi nabízí provaz."
Ellud se zatvářil ještě nervózněji. V očích se mu bíle zablesklo.
"Patří mi svět," prohlásil Duun. "Ženy nevnímají moje jizvy, můj svěřenec mě zbožňuje a můj poslední přítel mě nazývá hlupákem." Opět se rozesmál, přehodil nohy přes okraj podstavce, spustil je na písek a vstal. "Vážím si toho," ušklíbl se. A odešel.
Mladé svaly se napjaly, v uzlech a pruzích nabíhaly na holých a potem zalitých zádech: Thorn se na cvičné hrazdě vytáhl nahoru, dolů, nahoru, dolů. Vtom vstoupil do tělocvičny Duun, tiše přesel po udupaném a potem zkropeném písku a chvíli postál se založenými pažemi. Konečně Thornovo tempo polevilo, nahoru se vytahoval jen s nadlidským úsilím. V záchvatu zvráceného smyslu pro humor ho pleskl Duun přes zranitelná záda rukou s povytaženými drápy, Thorn sebou škubl, vytáhl se nahoru a seskočil, přičemž se před dopadem na podlahu stačil obrátit, udýchaný, ale s očima rozzářenýma ranní svěžestí a překypujícíma zdravím. Duun se ušklíbl. "Nezlobíš se, viď?"
"Kdepak," Duuna se zmocnil stínek podezření. Pozorně si Thorna prohlížel. Přemýšlel. S Thornem se vycházelo snadno, takže se ho tak naučil nazírat, a už to samo o sobě bylo dostatečným důvodem k opatrnosti. Tady v těch zdech to pro Thorna bylo dvojnásob těžké, Thorn se probouzel a shledával, že ho unáší vířivý proud noci, a dusíval v sobě výkřiky, které by
mu vysloužily jen další Duunovo pohrdání. Nakonec tedy Thorn každou noc sám zapínal výjev s hvězdna-tým nebem, v závrati došel ke svému loži, vrhl se na ně a přiměl se vzhlédnout nahoru, rozhlížet se kolem, spočívat s údy volně rozhozenými, jako lehával v létě na horských svazích, a ničím se nemusel chránit před oblohou, která pozvolna měnila svoji tvář. Vzpomněl si, co prožíval při letu. Vzpomněl si, jak se země závratnou rychlostí míhala pod koptérou a jak se koptéra kolébala pod vahou pasažérů, vzpomněl si na ten pocit pádu umocněný výškou tak obrovskou, že dobytek se proměnil ve hmyz a údolí v záhyby na rukávu. A temnota a hvězdy ho uchopily a vířily s ním tak dlouho, dokud se pocit letu zase nevrátil, a Thorn tam záměrně ležel, překonával svůj strach a usínal s novou odvahou. Několik druhů strachu mu Duun vštípil záměrně, ale tomuto by se vysmál, to Thorn dokázal odhadnout - a Duunův výsměch byl horší než strach z výšek, horší než pád do propasti. Nyní doufal, že si vysloužíDuunovu pochvalu... ten bleskově sklopený pochvalný pohled, napjaté rty - to pro takové maličkosti se takhle namáhal, ale pro něho měly obrovský význam. Plesknutí do zad ho zabolelo - byl to však žert. Duun s ním žertoval a pokoušel ho a to znamenalo - to možná znamenalo, že Duun ho už přestane omezovat - že k němu přestane pociťovat jen soucit. Duun - to Thorn dobře vytušil

- si tohle místo hnusil stejně jako důvod, který ho sem přivedl. (Odpusť mi, Duune-hatani. Odpusť mi za to všechno. Že musíme být zde. Že jsem tak bezmocný a že jsem tě zklamal, a — u všech bohů — nezlob se na mě, Duune.)
Duun ho šťouchl do břicha. Tvrdě. Thorn to vydržel
bez mrknutí oka. Soustředil se v očekávání - snad náhlého útoku. Rány, která mu srazí hlavu. Duun věděl, že Thorn by se bránil. Thorn se zamyslel a náhle pustil myšlenky na útok z hlavy. Chvilka napětí, kdy byl k tomu zralý, pominula, a on se rozechvěl, uhnul a věděl, že je to na něm znát. A Duun to dobře poznal.
"Na co myslíš, Harasi?"
Thorn se opět soustředil. Duun ho obešel a stoupl si za něho. Thorn napnul sluch. Naslouchal tichému Duunovu došlapování na písku. Vlastní rychlé dýchání mu rozostřilo sluch a představovalo pro něho nebezpečí. Nepohnul se, dokud nezaslechl Duuna po své levici, načež pootočil hlavu a sledoval Duunův pohyb, který si zahrával s jeho pozorností.
Duun zvolna vztáhl pravou ruku k Thornově tváři -(útok?). Thornovi poskočilo srdce a v tom kritickém okamžiku ta ruka předběhla jeho reakci a on ji nechal, dovolil Duunovi, aby se dotýkal jeho brady, kterou Duun jemně uchopil do dvouprstého stisku jako učitel žáčkovu bradu, ale ta pomaloučku se posunující ruka by se změnila v bleskově rychlou, jakmile by se pohnul, třeba sebemíň. Byl zranitelný a uvědomoval si to. Hýčkal to vědomí. Jakmile v něm Duun nalezl nějakou slabinu, okamžitě na ni zaútočil, ale tahle slabina byla povolená, tahle představovala bezpečí, které jejich hry udrželo na úrovni her. To Duun dodržoval bez výjimky. Duunovy temné oči se ocitly v úrovni Thornových a přelévaly do něho sílu jako temnota noci, jako temnota a všechny ty hvězdy, v nichž tolikrát vířil a umíral.
"Co ti schází, Harasi-hatani?"
(Ó bozi, Duune - nedělej to!)
"Co potřebuješ, Harasi-Thorne? Proč jsi mě pustil za svůj obranný instinkt? Čím jsi tak zranitelný? Pojmenuj to."
"Ty, Duune-hatani. Potřebuju tebe."
Stisk zabolel. Drtil. "Co pro tebe znamenám, rybičko?"
Chyběla mu slova. Stisk pomalu sílil. Oči uhnuly, nechaly jeho pohled na pokoji a on konečně mohl zamžikat. Pak Duun stáhl ruku a Thorn se roztřásl.
"Chápeš, co jsem s tebou provedl, rybičko? Viděls, jak snadné to pro mě bylo? Myslíš, že bys mi to dovolil ještě jednou?"
(Duun ho kolébá u krbu, Duun ho hladí, tolik vřelého citu mezi nimi bývalo! Už nikdo ho nikdy nepohla-dí. Nesmí to udělat Duun ani nikdo jiný-) V očích Thorna zaštípaly slzy. (Tečou ti slzy. Udělej to zítra a dostaneš výprask.) "Ano," odpověděl Thorn. V prsou cítil bolest. "Ano, Duune-hatani. Právě teď bys zase mohl."
Duun se očima zaklesl do jeho pohledu. Oči temné a hluboké a ledové jak umělá noc. A Duunova ruka se zvolna zvedá podruhé. (Tentokrát ti ublížím, Thorne.) Thorn začal stejně pomalu zvedat vlastní ruku a zachytil Duunovo zápěstí.
Duun se tvářil spokojeně. Opět Thorna obešel a tomu na zádech naskočila husí kůže. Hýždě mu ztuhly. Opět k jeho boku a opět před něho.
A tentokrát udeřil bleskově jako had. Thorn vystřelil paži a dlaní zasáhl Duunovu dlaň s plesknutím, jež se místností hlasitě rozlehlo. Tentokrát ne síla. Žádné přetlačování, ani z jedné strany. Tak to Duun naznačil druhou rukou a Thorn na to přistoupil, ale
neztrácel obezřetnost ani v okamžiku, kdy Duun ruku odtáhl a schoval ji za zády.
Vyzýval k úderu. (Troufneš si, pískle?)
"Nejsem hlupák, Duune-hatani."
"Jsi jím míň, než jsi býval." Myslí tu záležitost s rolníky. Tohle byl jediný případ, kdy Duun na to učinil narážku.
"Nejsem připravený, Duune-hatani."
"Svět se tě nebude pokaždé ptát, jestli jsi připraven, Harasi. Na to se nemůžeš spoléhat." Duun zastrčil ruce za opasek. "Budeš mít ještě další učitele. Ach jistě, já tu zůstanu. Prozatím. Ale budou i jiní. Další mladí lidé. Nejsou hatani a vědí, že ty jím jsi."
(Lidé jako já, Duune? Podobá se mi některý?) Ale otázka mu uvízla v hrdle. ("Co ti schází, Harasi-hata-ni?") Bylo to vražedné nebezpečí. Otvíralo v něm hlubiny, které si raději nepřiznával. "Kdy?" zeptal se. (Duune, já jiné učitele nechci.)
(Chci, rybičko? Slyšel jsem chci?)
"Zítra. Pozor, aby ses nepředváděl. V mnohém budeš lepší, v mnohém horší než oni. Jsi vynikající v matematice: naučíš se pracovat novými přístupy, ale tentokrát ne zpaměti. Na počítačích. Ti lidé nejsou hatani. Jakmile jednoho z nich udeříš, zabiješ ho. Rozumíš mi? Máš příliš rychlé reakce. A oni nevědí, jak se ti bránit. Budeš si tedy muset vypěstovat ještě rychlejší reakce, než máš nyní - abys ses jiných reakcí zcela vyvaroval - Rozumíš mi? Odlož nůž. Odlož ho na celou tu dobu, co budeš v přítomnosti lidí. Jednej s nimi chytře. Tak. A teď stůj klidně." Potřetí mu Duun vztáhl ruku k tváři. Thornova ruka se rovněž zvedla - a zastavila se, nerozhodná. (Trik? Nebo co to
vlastně znamená?) Dovolil Duunovi, aby ho pohladil po hraně čelisti, aby ten dotyk sklouzl dolů až pod bradu. "Tak je to dobře," pochválil ho Duun a ruku odtáhl. "Pamatuj si to. Jsou prostě takoví. Žádný z nich tě nedokáže zarazit. Žádný z nich nemá vedle tebe šanci. Žádný z nich netuší, jak se správně postavit, jaké použít hmaty. Mají zakázáno se tě dotýkat. To je hlavní zásada, kterou si musejí zapamatovat. Ale dokonce i kdyby zapomněli - ty nereaguj. Rozuměls, Thorne?"
VII
Bylo jich pět: Elanhen, mladík, jenž měl černou srst na zádech stínovanou dosedá, široká ramena a ostražitý pohled, který na svět kolem sebe upíral s ostýchavým a vždypřítomným úsměvem. Choval se nejpřirozeněji a nejmileji ze všech (nejmoudřeji, pomyslel si Thorn. Slušné chování je jediné, co je ochoten před světem odhalit, to ostatní drží pečlivě v

tajnosti). Pak tam byl Cloen, pomenší mládeneček, který měl srst na břiše skvrnitou - ("Vůbec se o tom nezmiňuj," varoval Duun Thorna předem, když chlapci Cloena sám popisoval. "Zůstaly mu totiž znaky kojence.") A právě Cloen byl nejméně vstřícný a většinou se kabonil. (Je raněný, pomyslel si Thorn, a krvácí do vody. Kdyby to někdy bylo zapotřebí, bude Cloen představovat snadnou kořist.)
A Sphitti, samá ruka samá noha, ježatý nečesaný Sphitti. I tohle jméno znamenalo druh rostliny, stejně jako to Thornovo. Sphitti sedával a přemýšlel a přemýšlel a slovo abys z něho páčil.
A nakonec Betan - ženského pohlaví. Pohybovala se s rozmáchlým pohupováním v kyčlích, úsměv věnovala i tehdy, kdy to člověk nejmíň čekal, a mozek měla nejbystřejší ze všech. Betan se od ostatních lišila pachem. Betan na Thorna pokrčila nos a zazubila se na něho tak, jak ještě nikdy nikdo, což ho vylekalo. (Se-
bejistota. Zná věci. Zná věci, které já neznám, a ona ví, že mne v nich předčí.) Kdyby se na něho takhle díval Duun a tajně se přitom v duchu smál, Thorn by odumřel od hlavy až po paty. Nejedl by nic a nepil by nic z toho, čeho by se Duun mohl třeba jen dotknout, a neodvážil by se ani spát ve vlastní posteli. Skutečnost, že se na něho takhle dívá cizí osoba, byla ochromující. Při prvním setkání zůstal Thorn na Betan zírat jak zkamenělý a honem nasadil svůj nejstrnulejší a nejbezvýraznější obličej.
(Jsou bez citu, tvrdil mu Duun. Ale Duuna už přistihl i při lži.)
Všech pět se setkalo v místnosti, kam je zavedl Duun - o patro výš nad jejich bytem. "Běž dovnitř," vyzval ho Duun a před očima strážce u dveří naznačil, že sám odchází. Už tato vyhlídka stačila Thorna zahltit děsem. "Hlídej své způsoby." Duun neřekl: Nezapomeň, co j sem ti říkal. A právě to, co Duun nevyslovil, mívalo odjakživa největší váhu. Očekával, že Thorn si bude pamatovat věci i bez připomínání. "Ano, Duune," odpověděl Thorn a nutil se vystupovat samostatně. Strážce otevřel dveře, aby ho vpustil dovnitř. Dotek Duunovy dlaně na jeho zádech byl na rozloučenou, nikoli aby ho postrčil kupředu.
Čtyři cizinci se zvedli ze svých míst, sotva překročil práh, čtyři cizinci, jejichž společný pach vyjadřoval směsici ostražitosti a vůně květin. Místnost byla vysypaná bílým pískem, rozlehlá téměř jako dolní tělocvična, a stálo v ní pět stolů. Okna v této sterilně bělostné místnosti předváděla výhled do mlází připomínajícího podrost v lesích Sheonu, změť zaměstnávající oči i mozek. Museli v něm vycítit pach strachu.
Zastavil se. "Vítám tě," pravil jeden z nich, kterého si zařadil jako Elanhena. "Vítám," pokývl Thorn a nasadil ten nejvhodnější možný výraz, na který se zmohl, výraz, jejž vídal u Duuna při každém setkání s lékaři. "Já jsem Haraš." Harašeni byl pro lidi zvenčí, tak znělo jeho hatani-jméno. Ostatní se představili. To byl tedy začátek. "Jsme studijní skupina," vysvětlil pak Elan-hen. "Říkali, žes vynikající."
Nebyl osrstěný jako oni, neměl čtyři prsty a oči a uši podobné těm jejich. (Jsem jiný. Na Sheonu po mně stříleli. Cožpak nejste ani trochu šokovaní?) Ale jak se zdálo, rozdíl nikdo z nich nebral na vědomí.
(Duun, napadlo Thorna. Duun je zná. Duun tohle všechno nastrojil. Duun je připravil.) Cítil se jako uvězněný v pasti. Nechal je, aby ho pozvali ke stolu, jenž měl patřit jemu, a aby mu předvedli počítač. "Budeš nás muset v učení dohonit," poznamenal Elan-hen. "Posaď se, Harasi-hatani."
Poslechl. Položil si na klín klávesnici a vyzkoušel ji. Měl sice potíže s klávesami, ale s vlastní matematikou ne. Jednou pokazil příkaz, zastyděl se a vzhlédl ke Sphittimu v obavách, že spatří výsměch.
"Zkus to znovu," vybídl ho Sphitti. "Úplně od začátku." Nebyla v tom ani špetka zlomyslnosti.
Ostatní ho sledovali. Thorn se soustředil, vzpomněl si na Sphittiho rady a tentokrát měl úspěch.
"To bylo dobré," usmála se Betan a Thorn se na ni obezřetně podíval. Vyhrát pochvalné slovo nebylo nijak jednoduché. Předpokládal, že se všichni baví na jeho účet. (Co mají za lubem, kdy se to ukáže? Jakou hru tady vlastně hrají?)
Snažil se nedělat chyby. Naslouchal a všecko si ukládal do paměti.
Toho dne ani toho následujícího se Duun o škole vůbec nezmínil. (Kdy s tím začne?) Thorn spal jako na vodě, bál se jíst, a pokud už jedl, snažil se chutí rozeznat podezřelé jídlo. (Příště mi žádné varování neposkytne. Rozhodně ne. Zaútočí. Ale jak? A kdy?) Uhnízdil se v něm strach, začal mu unikat smysl věcí, namlouval si, že Duun může kdykoli odejít, když se teď o Thorna stará tolik ostatních lidí.
(Co bys potřeboval, Harasi-hatani?)
Třeba se jednou ráno vzbudí a zjistí, že Duun odešel, a to všechno jen proto, že Duun ví, jak zoufale ho potřebuje, a potřebovat něco není správné.
Možná Duun ještě na cosi čeká. (Třeba až zaútočím, třeba až tentokrát začnu já ...) Ale Thorn by prohrál. Dosavadní vývoj tomu nasvědčoval. A navíc ho užíralo mnohem děsivější podezření: že i kdyby nastokrát vyhrál, byl by výsledek stejný - protože porážku by Duun nesnesl. Odešel by. Thorn by stejně nakonec zůstal sám, dočista sám mezi tou hromadou lékařů a cizích lidí, které mu vnutili. Proto se snažil zůstat stejný. Nadosmrti. Proto si tolik přál nerozzlobit Duuna, třebaže obojí se očividně vylučovalo.
Hrál pro Duuna na dkin. Seděl přitom na podstavci. ("Teď žijeme ve městě," poučoval ho Duun, "a obyvatelé města používají podlahu pouze k chůzi." Thornovi to připadalo nerozumné. Měl rád hřejivý písek i s jeho schopností přizpůsobit se tvaru lidského těla. Ale Duun jednou rozhodl a Thorn byl poslušný.) Hrál všechny písně, které znal. Duun mu zahrál zase jiné.
Tohle se tedy nezměnilo: Thorn se uklidnil a u Duuna to vyvolalo úsměv.
Jednou jsem zabloudil na cestu,
na niž jsem nikdy nevkročil.
Jednou jsem narazil na stezku
a poprvé jsem na ní byl.
Běžela přes hory přes kopce,

přes cesty necesty,
a tam jsem potkal člověka,
moudrého nad všechny pověsti.
Neznám nikoho jako on,
nevím, kdo jednou rozhodne,
až potká tohohle cizince,
v čem je svůj, v čem připomíná mne.
Měl moji tvář i moje oči,
měl moje způsoby, vše, jak mě znáš.
Ty hlupáčku, řekl a zazpíval
píseň, jíž právě naslouchášs.
Když Duun dozpíval, Thorn se zasmál. Poté Duun s úsměvem dotáhl strunu. "Půjč mi nástroj," požádal ho Thorn. "Ale kdepak, žádná pomsta se konat nebude. Můj repertoár je nevyčerpatelný." Zjizvené rty se pokřivily, jak bývalo pro Duunův úsměv typické. "Zatraceně!" Struna praskla. Thorn zamrkal. "Je stará," poznamenal Duun. "Strašně stará. Zítra seženu jinou." Duun podal dkin Thornovi, aby jej uložil, a Thorn nástroj opatrně uchopil a schoval do pouzdra.
"Běž se trochu prospat," vyzval ho pak Duun.
"Ano," přikývl. A opět se na podstavci obrátil, pro-
tože Duun vstal a přistoupil k němu zezadu - na to si Thorn dával obrovský pozor. Zvedl oči. Duun na něho dlouho hleděl, pak se otočil a kráčel pryč. Ticho Thorna zamrazilo. Hlasitě zacvakl pouzdro s nástrojem.
(Má něco za lubem. Něco chystá. Chce, abych to věděl. Bozi, ale co?)
Duun se zastavil ve dveřích vedoucích k ostatním místnostem. Ohlédl se přes rameno - a vyšel ven.
(Čekal, že udělám - co?)
(Což Duun udělá někdy něco bezdůvodně? Což někdy učiní bezdůvodně i ten sebemenší krok?)
(Já se těch lidí smrtelně děsím. Ví to?)
Slitina bílého světla a bílého písku - tělocvična zavířila a písek udeřil Thorna do zad: překulil se a vyskočil na nohy. Před očima mu vybuchovaly hvězdy.
"Znovu!" vyzval ho Duun.
Thornovo levé koleno se podlomilo. V prudkém úleku přistál na všech čtyřech a cítil, jak si odírá kůži. Sklouznutí odnesla i jeho ramena. Štípal ho do nich palčivý pot. Vytáhl se do kleku a zdvihl ruku na znamení, že Duun má počkat, dokud závrať neustoupí.
Duun se k němu přiblížil a uchopil jeho obličej do obou dlaní, povytáhl víčka, aby mu prohlédl zorničky, ohmatal mu pozorně celou lebku.
"Znovu!" prohlásil Thorn. Duun jeho hlavu pustil s pošťouchnutím, jež ho zbavilo rovnováhy, zatahal ho za ucho a odstoupil.
Thorn se vyhrabal do stoje a kymácel se s nohama doširoka rozkročenýma.
"Takže ty ses to přece jen všechno nenaučil, rybičko.
Tentokrát hezky pomalu. Znovu postupně, krok za krokem."
Thorn k němu přistoupil, vztáhl paži v pomalém tanci, který ho Duun naučil, otáčel se a otáčel a opět vše ukončil podle návodu pozvolna ukazující ruky.
"To je ono. Takhle to dělej, rybičko."
Následoval úder. Přiblížil se k Thornovým žebrům v pomalém, ale vytrvalém letu a jemu se - bleskovým zabrzděním - podařilo ztlumit aspoň hlavní sílu nárazu. Pot z něho stékal a rozstřikoval se do písku, při víření dokola mu odletoval z vlasů jako sprška. Padl. Duun na něho hleděl s dlaněmi opřenými o kolena. Duun se nepotil. Jazykem si občas přejížděl po vnitřních stranách tváří, ústa měl otevřená a ostré zuby odhalené. Jazyk se kmitl a slízl nitku sliny. Pak se Duun sehnul a vyzval ho k útoku. "Pozor na zbrklost, Thorne. Pořád ještě znám spoustu triků."
Thorn nezapomněl, že Duun je zná. Světlo, jež tančilo v Duunových očích, ho vystrašilo. Prozatím ještě nikdy nezažil, že by se mu Duun postavil smrtelně vážně, ne doopravdy. Teď k tomu došlo.
Duunova ruka vystřelila kupředu a ve chvíli, kdy se Thorn vzpamatoval, se dotkla jeho tváře. "Jsi mrtvý. Mrtvý, Harasi-hatani,"
Thorn si otřel obličej. Jeho soustředěnost zmizela, ale bleskově ji zas nalezl. (Nenech se zastrašit. Zažeň strach. Zažeň ho, rybičko.)
Duun ho stiskl v pevném sevření. Zaklonil ho a držel, aby nepřepadl dozadu. Nakonec stisk povolil a Thorn se před potupným převálením do písku zachránil jen díky mohutnému zavrávorání. Zpocenou kůži mu pokrýval povlak písečných zrníček.
Duun se k němu obrátil zády a zamířil pryč.
"Duune! Duune-hatani!" Tvář Thornovi jen hořela.
Duun se otočil. "Nemusíš říkat nemůžu. Ty to slovo jsi. Svět ale nezajímá, v jaké náladě právě jsi, rybičko."
"Tak mě vyzkoušej!"
Duun se vrátil a v mžiku Thorna s vyraženým dechem srazil do písku. Zadíval se na něho. "Nu, tentokrát tě neporazilo to tvoje nemůžu. Slíbil jsem ti snad zázrak?"
Thorn se převalil a pokusil se podrazit Duunovi kotníky.
Tentokrát skončil na břiše a plival přitom písek, který se mu nalepil na obličej, tělo i ruce. Do zad se mu zarývalo Duunovo koleno a paže měl bolestivě zkroucené dozadu. Konečně ho Duun pustil a posadil se naproti němu do písku.
(Výzva?) Ale Duun zvedl ruku. "Ne," pravil, "to by nebylo moudré." Thorn věděl, kam by ho útok dostal -kdyby se

nedal přehodit přes Duunovu hlavu, aby se vzduchem dostal na půl cesty ke stěně, skončil by v Duunově sevření a s Dutinovými zuby těsně u hrdla. Nikdy se mnou nesmíš zápasit, vtloukal do něho Duun doma na Sheonu. Příroda ošidila tebe, ne mě. A tehdy se na něho Duun usmál vyceněnými tesáky, aby dů-raznost zákazu ještě podtrhl.
Thorn přitiskl kolena k hrudníku a objal je pažemi. Křečovitě lapal po dechu. Do očí mu stékal pot. Přejel si rukou olepenou pískem přes čelo, napjal prsty a roztáhl je před sebou.
"Vytahuješ drápy, Duune-hatani." Bolest se v něm vzedmula, zaplavila mu prsa - a přitom ani zdaleka nešlo jen o bolest způsobenou tou spoustou pádů na
podlahu. "Roztrhal bys mě na cucky. Rozdrásal bys mi hrdlo. To by udělal každý, kdo je normální."
"Oči," připomněl mu Duun a dotkl se vlastního oka zastíněného huňatým obočím. "To je nejhorší. Pustil sis mě k tváři. To už nikdy nesmíš!"
"Omlouvám se, Duune."
"K čemu by bylo omlouvání, až bys byl slepý - j asné? Stačilo, abych to dotáhl do konce. Ještě jednou a zjiz-vím tě. Slyšíš?"
Thorn schoulil tělo do oblouku. Cítil se celý bolavý. V kostech ho bodalo, jako by se mu v těle zpřeházely.
"Ano, Duune."
"A pokud jde o drápy - mohou ti ublížit, jen pokud se tě dotknou. Jen pokud budeš hlupák. Já jsem výjimečně dobrý, Thorne. Nenapovídá ti to něco?"
Thorn se odmlčel. Bolest mu pronikla až do hrdla a tam uvízla a vyvolala v něm pocit zahanbení. "Že takový můžu být i já."
"Dotkl ses mě?"
"Nedotkl, Duune-hatani."
"Slyším v tom opět nemůžu?"
"Ne, Duune-hatani."
"Máš plnou hlavu těch nových lidí. Nakazil ses jejich chováním. Dovolils jim, aby se tě dotkli?"
"Dotýkají se jeden druhého, ale mě ne."
"Dotkli se tě - tady." Duun si ukázal na čelo. "Ztra-tils svou schopnost soustředit se. Mládí, Thorne. Musíš se vzdát i toho."
Thorn znovu bolestivě vtáhl vzduch do plic. (Patří ti. Nebo snad ne? Hatani diktuje kroky ostatním ... Duun-hatani).
"Mohou mě naučit něco, co ty bys nemohl?"
"Obyčejné věci. Jaký je svět."
(Svět je široký, rybičko.)
"Duune - ale oni se chovají, jako bych se nijak nelišil!"
Duun jen pokrčil rameny.
"To mi lžou, je to tak?"
"Co ti napovídá tvůj úsudek?"
"Že lžou. Že předstírají. Tys je ke mně poslal. Ty to všechno řídíš."
"Tssss. Jsi příliš podezřívavý, Harasi-hatani."
"Řídil jsi všechno odjakživa. Přiblížil jsem se tím poznáním k tvé porážce? Nikdo se mi nepodobá. Nikdo mně podobný neexistuje. Jsem jiný. A oni si tak strašně dávají záležet na tom, aby si toho nevšímali, že by to mohli rovnou vykřikovat. Proč, Duune?"
"Stavíš mosty na obloze."
"Na skále. Na tom, co vidím, i co si domyslím." Svaly Thornova těla se náhle roztřásly. Křečovitě zesílil stisk paží ovinutých kolem pokrčených nohou, aby ten třas nedal znát, ale Duunovi stejně neušel. Duun nepropásl nikdy nic.
"Co je se mnou v nepořádku? Proč jsem se narodil takový?"
"Nepochybně jde o zásah bohů."
Takové rouhání a navíc od Duuna ho šokovalo. Připojil tedy k němu své vlastní. "Cožpak bozi mají smysl pro humor?"
Duunovy uši se přitiskly k lebce. "Promluvíme si o tom později."
"Ty mi na moje otázky nikdy neodpovíš. Je to tak?"
Dlouhé ticho. Souhlas i nesouhlas balancovaly chvíli na ostří nože. Vůbec poprvé Thorn vycítil, že Duun je už téměř ochoten mu odpovědět a že stačí pouhý
vánek, aby tu rovnováhu zvrátil. Zadržoval dech tak dlouho, až ho začalo píchat v bocích. "Ne," pravil Duun. "Ještě ne."
"Je inteligentní," přiznával Ellud. Duun si objímal dlaněmi překřížené kotníky a opětoval Elludův kamenný pohled.
"Říkal jsem snad, že není?" otázal se. "Co ještě ti tvoji mladí agenti prozradili?"
Ellud sklopil uši dozadu. "Předaljsem je přece tobě."
"Ale jdi, Ellude. Na kolik stran hraješ najednou?"
Ellud se na svém podstavci nepokojně zavrtěl. "Dělám ti štít před vodopádem kamení, Duune, a ty to víš."
"Ano, vím to. Zajímá mě však, s kým vším o tom mluvíš."
"S Radou. A Rada chce mluvit s ním."
"Ne."
"Říkáš ne. Ode mne tedy slyší také ne a začínají na mě útočit přes zadní vrátka. Dostávám zkrácené příděly. Dostávám je se zpožděním. Zprávy pro mě se záhadně ztrácejí."
"To nebude shoda okolností."
"Ne, když jsou ty náhody tak četné," přitakal Ellud. Duun se zhluboka nadechl a napřímil záda. Ellud zdvihl dlaň.

"Zařídím to, Duune. Teprve kdybych to nesvedl, přijdu za tebou."
"Jaké hlášení o mně podala Tshon?"
Ellud svěsil koutky. "Duune -"
"Neurazil jsem se. Jaké hlášení podala?"
"Já - řekl jsem Radě, žes naprosto spolehlivý a vyrovnaný. Její hlášení mělo příznivý účinek. Pro nás oba."
Duun se usmál - i s tou doprovodnou hrůzou znetvoření, jež na diváka vždycky zapůsobila. A právě v Elludově přítomnosti si to uvědomoval nejvíc. "Poslal jsem Radě dopis. Pokud stojí o hatani-pomstu všichni dohromady a ještě každý zvlášť, pak stačí, aby nedodrželi naši dohodu. Původně ji přece vypracovala vláda. A tak to bude platit až do mé smrti."
"Nebo do té jeho."
"Chceš mi snad něco naznačit, Ellude?"
"Nevzpomínám si, že bych ti cokoli naznačoval. Jsem ochoten i přísahat, že ne."
Duunovu rovnováhu dokázalo narušit jen málo věcí, ale tahle poznámka mezi ně patřila. Ellud zcela znehybněl, ruce volně položil do klína a Duunovi nehybně oplácel upřený pohled.
"Myslíš, že by mohlo dojít k nehodě?" zeptal se Duun.
"Nemám představu, jak by se to dalo provést. Je hatani, říkáš? Pak by nešlo o nic jednoduchého. Duune - snaž se to pochopit. Není to jen Rada, roli tu hraje i tlak veřejnosti: ta záležitost na Sheonu přece jen prosákla ven."
Duun mlčel a Ellud zvedl konejšivě ruku. Plaše doplnil vysvětlení: "Přivolali soudce a soudce zavolal na správu provincie, protože všichni byli strachy celí bez sebe, že došlo k překročení pravomocí Cechu. Všichni se v tom průšvihu kvůli tvému hatani vyráchali až po krk - prostě všechno se nafouklo do neúměrné velikosti, zapletlo se do toho i pár dalších úřadů, dozvědělo se o tom na večírku pár bohatých pozemkových magnátů - no a nakonec se z toho vyklubala záležitost politického zájmu. A Rothenův nástupce -"
"Shbit."
"Shbit, přesně tak. Chce si hrát na politika. Prý proto, že ta věc začíná podezřele zavánět." Ellud bezmocně rozhodil pažemi. "Duune, je k nevíře, že někdo by mohl být tak krátkozraký -"
"Mně se to nezdá těžké ani trochu. O úplatkářství mám vysoké mínění. A o hlouposti jakbysmet. Zítřek se nekoná a kámen vyhozený vzhůru nedopadne k zemi. I jako asketa dokážu uvažovat velice prakticky, Ellude. Na to bys neměl zapomínat."
"Nezapomínám." Přiškrcený, chraplavý hlas. "Duune, pro boha živého - oni se snaží rozeštvat tebe a Cechy! Víš přece, že to je jejich styl. Snaží se zpomalit chod mé kanceláře nevyřizováním a zdržováním materiálů. Vyžadují dokumentaci o věcech tam, kde je zakázaná. Ode všeho si dělám duplikáty. Schraňuji je v rukou spolehlivé osoby, která by je dopravila Cechu - kdyby - se něco mělo stát."
"To je moudré."
"Lidé jsou vystrašení, Duune."
"Běž tedy hlídat ta svá zadní vrátka, já se ti postarám o přední vchod. Na mě se spolehni."
"Pro boha živého -"
Duun mu věnoval mrazivý pohled. "Vyřešila by to návštěva u Shbita."
"Ty za ním jít nemůžeš."
"Že nemůžu?" Duun zkřivil rty. Vdechl vzduch páchnoucí politikou a krev se mu v těle rozproudila rychleji. "Tak dávej pozor."
"Bozi! Nedělej to! Nedělej! Nepotřebuju nic než držet trumfy. Poslyš - Duune. Dej mi ještě trochu času. Nech mě, ať to vyřídím. Víš, co by se přihodilo, kdyby
se ti všechno vymklo z ruky? Ty máš svůj Cech, ale mě by nechránilo nic. Myslíš, že to nezvládnu? Zvládal jsem to, zatímco tys celých šestnáct let rezivěl nahoře v horách. Pro bohy živé, přenech politiku mně a sežeň mi, co potřebuju. Máš vlastních starostí až nad hlavu. Zkus mi v tomhle důvěřovat."
Duun se zamračil. "Takže?"
"Prostě - dovol mi shromažďovat údaje. Prozatím."
"Cech má ale jiný názor. Třeba se rozhodne pro vlastní řešení."
"Bozi! To nemyslíš vážně."
"Zatím mluvíme obecně."
Ellud rozhořčeně sklopil uši.
"Pracuju na tom," uklidňoval ho Duun. "Věř mi. Ale není ještě připravený."
"Víš, co všechno to může zavinit?"
"A víš, čemu všemu to může zabránit?"
Následovalo dlouhé ticho. Nakonec prosba: "Ty kazety s pásky, Duune. Pro bohy živé, začni s nimi. Mohl bys udělat aspoň tohle?"
Duun chvíli s kamenným výrazem přemýšlel. "Ano."
Seděli všichni pohromadě. Elanhen a Betan a Sphitti a Cloen: "Tak takhle to je," vysvětloval Elanhen. "Jsme známkovaní dohromady. Všichni. Tebe k nám sice přihodili dodatečně, ale pokud to nezvládneš, propadneme všichni."
"Vyhodili by nás ze zaměstnání," dodala Betan.
"A jaké máte zaměstnání?" zeptal se Thorn, protože mu většina rozhovorů s nimi připadala nesrozumitelná.
V tom okamžiku se všichni zatvářili uzavřeně. O tohle tajemství se s ním nehodlali podělit.
"Ty řešíš příklad, viď," naklonila se k němu Betan, zatímco Thorn zápolil na klíně s klávesnicí a díval se, jak se okno na konci místnosti mění na obrovský displej. Zablikaly řady čísel a překřížily se. "To je trajektorie. Kde je při tomto

zrychlení hranice?"
Občas ty příklady dávaly smysl, ale občas taky ne.
(Čeho je na světě dvě stě dvacet čtyři?)
(Hvězd. Stromů. Druhů plevele. Koryt řek. Truců malých dětí.)
(Umím vypočítat rychlost větru, pojmenovat hvězdy, vyjmenovat hlavní města na celém světě -)
"... a ty částice-"
Betan se k němu sklonila a zavadila mu přitom o paži. Voněla jinak než ti druzí. A nechovala se k němu tak odtažitě. Když se teď přes něho nakláněla, neudržovala si uctivý odstup. Celé hrdlo si nechala nechráněné, tělo měla hlaďounce osrstěné, s vyzrálou pižmovou vůní -
"Máš to dobře," prohlásil pak Sphitti, když se ostatní schumelili kolem jeho stolu a posedali na okraje desky. "Tady je příklad na praktickou aplikaci. Kdybys padal prostorem - žádné tření a žádná přitažlivost -"
(Chtějí mě nachytat.) "To nejde."
"Řekněme, že bys mohl."
Betan na něho střihla uchem. Možná dělali vtipy na jeho účet.
"Napiš to," řekl Cloen.
"To nemusím."
"Jen ať to dělá podle svého," dovolil Sphitti. Takhle se Thorn nemohl ve výpočtech splést.
"Je to správně," pokývl pak Elanhen, když kontroloval Thornův výsledek.
"Ten zatracený nafoukaný hatani!" usykl Cloen ještě v doslechu, když se pak vracel s Elanhenem ke svému stolu.
To bolelo. Vůči tomu Thorn imunní nebyl.
(Duune, co mám dělat, když mě lidé urážejí? Když mě nenávidějí? Jak mám na to reagovat, Duune?)
Ale nahlas tu otázku nikdy nepoložil. Pocit hanby ho příliš deptal. Navíc si domýšlel, že na tu odpověď by měl přijít sám.
"Jen zvuky," vysvětlovala Betan. "Vůbec nesejde na tom, co znamenají. Je to paměťový test. Poslouchej pásky a nauč se ty zvuky nazpaměť."
"Vždyť to přece nejsou slova!"
"Předstírej, že jsou. Prostě to zkus. Nauč se to zpaměti. Přehrávej si to tak dlouho, dokud to nebudeš znát opravdu dokonale."
Thorn se podíval nejdřív na Betan a pak na Sphitti-ho. Do dvou párů šedivých očí. Měl na ně takový vztek, jako kdyby ten úkol na něho vymysleli sami. Ale tihle dva si z něho nikdy neutahovali, ne, pokud šlo o vyučování.
Nasadil si sluchátka a zaposlouchal se. Snažil se to blábolení sám vyslovovat. (Budou se mu smát. Zní to jako zurčící voda.) Rozhlédl se po nich, ale všichni se zabavili vlastními úkoly u počítačů. Soustředil se tedy na svou práci a přitiskl si dlaně na oči, aby se odřízl od světa.
(Vzpomněl si na dny na verandě Sheonu, na květy hiyi -)
Vyslovoval zvuky. Zpomalil rychlost přehrávání, ale pak ji zas zrychloval a vkládal si úseky zvuků do paměti. Bylo to mnohem těžší než fyzika se Sphittim. Od sluchátek ho bolely uši.
"Už toho mám po krk!" prohlásil, když se naučil začátek a ostatní se kolem něho seběhli, aby si ho poslechli. V životě by se neodvážil pronést tuhle větu před Duunem, ale oni to brali jako něco normálního.
"Jenže dnes dopoledne máš dělat výhradně tohle." upozornil ho Elanhen. "Tak pokračuj."
Thorn seděl na podstavci a v duchu si říkal, že by dokázal zbít kohokoli z nich (dokonce i Betan, protože Duun ho přiměl věřit, že on je nejlepší a v právu).
"Vrať se k práci," vyzval ho Cloen.
"Jdu domů," prohlásil Thorn.
"Nemůžeš. Dveře jsou zamčené. Stráž tě nepustí."
"Drž klapačku, Cloene," zasáhla do hovoru Betan. "Thorne, vrať se ke svému úkolu. Prosím. Moc tě o to prosím."
Thorn se upřeně zadíval na Cloena. A taky na Betan. (Ale těšilo ho, že ho poprosila. To ještě neudělal nikdo. Napadlo ho, že by si měli dělat starosti pro případ, že by se začal chovat vzpurně, a že by se ho měli bát - včetně Betan- stejně, jako on se bojí Duuna. Ta představa byla docela příjemná.)
Pustil tedy pásek, našel místo, kde skončil, a zatímco ostatní se vrátili ke svým vlastním úkolům, pracoval, jak ho Betan požádala, až mu uši brněly a hlava třeštila.
Když se ale chystali k odchodu, zaonačil to tak, aby Cloen o něho nechtě zavadil.
Jediným prudkým pohybem paže ho odrazil tak rázně, až se Cloen rozplácl o stěnu chodby. A zastavil se v šokovaném kroužku studentů u strážce před otevřenými dveřmi.
"Jsem Hatani! Ještě jednou na mě vztáhni ruku a já ti ji přerazím!"
Cloen tiskl uši dozadu k lebce. Čelist mu poklesla. Odstoupil od stěny a podíval se na Elanhena: "Ani jsem se ho nedotkl!"
Thorn pokračoval v chůzi. Přicházela pro něho vždy stráž, aby ho doprovodila domů. Byl to Duunův nápad a Duunův příkaz. Thorn mávl rukou na muže čekajícího venku a bez ohlédnutí vyšel.
"Běž do tělocvičny," vyzval ho Duun, když vyšel ze své pracovny. Nebylo to sice obvyklé, ale Thorn šel, v tělocvičně se otočil a zůstal stát. Duun do něho prudce strčil.
"Mám dojem, žes mě udeřil!" pravil Duun a v očích mu seděla tma. Náhlý strach zalil Thorna jak ledová sprcha. Thorn ucouvl. Duuna přece neudeřil! Napadlo ho jediné: že když vešel, hovořil Duun s někým po telefonu. "Jak se mám zachovat?" zeptal se Duun. "No, pověz, Harasi-hatani?"
"Omlouvám se ti, Duune." Z Thorna se lil pot. (Bozi, ať už se na mě vrhne! No tak!) Jeho soustředěnost se roztříštila.

Netroufl by si utéct, ale zrovna tak by si netroufal čelit rozzuřenému Duunovi: po tom nikdy netoužil. (Ach bozi, Duune, nezabíjej mě!)
"Ten nůž, rybičko. Polož jej! Slyšels? Povídám ti -polož jej!"
Thorn se vychýlil z rovnováhy, protože posunul těžiště těla pozvednutím hlavy- Zůstal stát s pažemi volně svěšenými a s roztřesenými koleny.
"Tak je to dobré," Popleskal ho Duun po tváři. "Tak je to vynikající!"
(Ach bozi, Duune, ne!)
Špička drápu mu jemně vykreslovala stezičku až k bradě. "Potřebuju s tebou mluvit." Ruka se svezla až k jeho paži, uchopila ji a pozpátku jím mrštila doprostřed podlahy.
"Duune-hatani, omlouváni se!"
"Posaď se!"
Sedl si na čerstvě rozrytý písek. Duun se usadil před něho.
"A komu se omlouváš?" vyptával se Thorna. "Cloe-novi nebo mně?"
"Tobě se omlouvám, Duune-hatani. Neměl jsem to dělat. Omlouvám se. On —"
"Co udělal?"
"Nenávidí mě. Nenávidí mě, to je všechno, a záludně to skrývá."
"Záludně]i než ty? Harasi-hatani, já žasnu nad tvou jasnozřivostí!"
Thornovi vtrhl do tváře žár. Sklopil oči do písku. "Snaží se o záludnost. Můžu se snažit sebevíc, on to neocení."
"Lišíš se stejně jako se liší Cloen se svými kojeneckými skvrnami. A každého podezříváš, že si tvé odlišnosti všímá. A chceš se neustále ujišťovat, že tě všichni respektují. Mám aspoň z poloviny pravdu?"
"Ano, Duune-hatani."
"Potřebuješ něco, Harasi. Uvědomuješ si to? Mohl bys mi prozradit, oč jde?"
"Nelišit se."
"Hlasitěji."
"Nelišit se, Duune-hatani!"
"Bylo rozumné, cos udělal?"
"Nesmí si dovolit mnou pohrdat!"
"A je to tak důležité? Co ti patří? Co patří každému hatani?"
"Nic. Nic, Duune."
"A přesto žijeme v přepychovém bytě. Máme dost jídla. Nemusíme lovit -"
"Dávám přednost lovu."
"Já také. Ale proč jsme vlastně tady? To proto, že jsme, jací jsme. Ty nevlastníš vůbec nic. Nemáš žádné sobecké zájmy. Kdyby tě Cloen požádal, abys mu pomohl vyřešit problém, udělal bys to. Nemá sebemenší právo ti diktovat, jak to máš provést, kdy nebo kde - ale Cloen je tvůj svěřenec. Celý svět je tvůj svěřenec, Harasi-hatani. Zdalipak víš, že můžeš kráčet po všech cestách a jít dům od domu a nikdo ti neodepře jídlo a pití a nocleh? A když za tebou někdo přijde a požádá o pomoc, zdalipak víš, jak ho varovat? Víš to, Harasi-hatani? Víš, co musí hatani takovému prosebníkovi odpovědět?"
"To nevím, Duune-hatani."
"Řekneš mu: Jsem hatani. Co ztratíš, to už nenalezneš: svou žádost už nemůžeš vzít zpátky. Co udělám, to je mé vlastní řešení. Poslyš, Thorne, žil jednou zlý muž a ten si zavolal hatani. Zabij mého souseda, požádal ho. To ale není hatani-úkol, odmítl hatani
a šel pryč. Zlý muž si našel jiného hatani. Můj život leží v troskách, začal před ním naříkat. Nenávidím svého souseda. Přál bych si vidět jeho smrt. Tohle je hatani-úkol, přikývl hatani. Vkládáš řešení do mých rukou? Ano, odpověděl zlý muž. A hatani ho jednou ranou usmrtil. Pochopils řešení?"
Thorn zděšeně zvedl oči.
"Cožpak to nechápeš?" divil se Duun. "Jeho problém se tím vyřešil. A světu se ulevilo. A právě to jsi ty. Řešení. Pomoc našemu světu. Přeješ si řešení svého problému?"
Thornovi se zběsile rozbušilo srdce. "Co si mám počít, Duune-hatani?"
"Požádej Cloena, aby tě jednou udeřil. Požádej ho, aby se v té záležitosti řídil vlastním úsudkem."
Thorn se na Duuna nesmírně dlouho díval. V břiše mu hlodala bolest. "Ano," odpověděl.
"Pamatuj si tu lekci. Udělej, jak máš nařízeno. Jednou budeš natolik moudrý, abys řešil problémy. Do té doby je však sám nevyvolávej. Slyšels mě?" Duun vztáhl paži a sevřel prsty koleni Thornova ramena. "Slyšels?"
"Slyšel."
Duun ho pustil.

VIII
"Rozhodně to k ničemu nepřispělo," poznamenal El-lud se zprávou zářící v jeho rukou. Odhodil ji stranou a optický film se sám zavinul kolem roličky opravdového papíru a dál zářil přízračnými a odsuzujícími písmeny. "Potrestal jsem svého zaměstnance. Nevím, proč jsem ho vybral. Ale zatraceně, Duune - tys ho prověřil!"
"Prošel kvůli svým chybám," vysvětlil Duun, "stejně jako kvůli svým kladům. Nikdy jsem nečekal dokonalost. Nežádal jsem ji. Proto jsem se řídil tvým výběrem."
"Proklaté hatani-triky!" poznamenal Ellud po chvilce přemýšlení. "Chápu, co děláš, ale nezamlouvá se mi, že to provádíš s mými lidmi. Cloen mohl přijít o život."
"Já mám jiný názor. V tomhle případě jsem měl pravdu."

"Dostal jsem přesnou zprávu, co se přihodilo. Vidělo to příliš mnoho svědků. Těžko nad tím mohu mávnout rukou. I když vzhledem k tomu špiclování kolem činnosti Rady bych to udělal s největší radostí."
"Co se stalo, to je výhradně moje vina. Nezkrocená síla. Počítal jsem ještě se dvěma lety na Sheonu. Haraš se krotil! Povím ti něco, co by mělo být zřejmé na první pohled. Hatani-řešení jsou pro mladou mysl příliš náročná. Jeho morálka odpovídá vědomí, že musí svou
sílu držet na uzdě. Pro využití této síly je však zatím nedostatečná."
"Udělat z něho hatani - Duune, právě tohle děsí Radu ze všeho nejvíc -"
"Já vím."
"Bral jsem ho jen jako nastrčeného mluvčího. Víc jsi ho naučit nemusel. Tohle bys přece zvládl."
"Ale jdi,"
"Nu, bylo by to jednodušší. Ale když tys byl rozhodnutý dotáhnout to do konce. Až se to k nim donese -"
"Snaž se to utajit."
"Kdyby tak Cech mohl přijít na přijatelný kompromis - na chytré řešení, kdyby tak dokázal vymyslet nějakou poloviční hodnost -"
"Žádná poloviční cesta neexistuje. Dát mu, co jsem mu dal, a zakázat mu to používat? To snad ne!"
Ellud se natáhl a vypnul nahrávač. Ve tváři se mu objevil zmatený údiv. Hrůza. "Pro živé bohy, Duune! Což jsi vážně přišel o rozum? Co tím sleduješ? Co tím vlastně sleduješ, Duune?"
"Touhle dobou už Shbit určitě dostal můj dopis. Rada by se jím měla trochu zklidnit."
Kratičká odmlka, plná stejného rozrušení. "Cos mu napsal?"
"Poslal jsem mu pozdrav. Poblahopřál jsem mu k jeho zvolení do Rady. Popřál jsem mu pevné zdraví. Podepsal jsem se. Byl to naprosto obyčejný dopis. Neodpověděl. Počítám, že tvoje zásobovací potíže se budou odstraňovat sice pomalu, ale že pominou."
"Jsi dočista jiný než dřív," zmuchlal Ellud mezi
prsty lem své suknice. "Nemám ponětí, jak se v tobě vyznat."
"Starý příteli, měls odvahu zůstat v úřadě takhle dlouho, doufám tedy, že se v něm hodláš udržet i nadále."
"Musím. Bez svého úřadu jsem obnažený terč. Okamžitě by po mně šli. Shbit a jeho lidé. Proklatě, vždyť jinou volbu ani nemám! Shltli by mě zaživa!"
"Jsem tady. Důvěřuj mi."
Ellud se na něho upřeně zadíval.
"Udeřil tě Cloen?" zeptal se Duun, když se Thorn vrátil domů. S ušima bystře vztyčenýma se opřel o rám dveří své pracovny.
"Ne," odpověděl Thorn. V tónu jeho hlasu nebylo po spokojenosti ani stopy. (Co všechno umíš, Duune? Víš všechno už předem? Vždycky to víš?) Duun mu žádný klíč k odpovědím na otázky nenabízel. ‚Cloene,' řekl jsem mu, ‚nezachoval jsem se správně. Dovoluju ti, abys mě jednou udeřil.' Cloen tam stál s ušima sklopenýma dozadu a pak zvedl zamítavě ruku. Odešel na druhý konec místnosti a začal se něčím zaměstnávat."
Duun se obrátil a vrátil se opět do své pracovny.
"Duune?" Thorn ho následoval až k prahu. Duun se posadil a zapnul počítač. "Duune, udělal jsem, cos chtěl?"
"Udělals skutečně, co jsem chtěl?"
Thorn chvíli mlčky uvažoval. "Snažil jsem se, Duune."
"Slyším zas nemůžul"
"Ne, Duune."
Zvuky ztrácely svoji počáteční obtížnost. Thorn pracoval s očima zavřenýma a pohyboval rty, jak si je tiše opakoval. Když pak nahrál vlastní verzi, zněla totožně.
"Je to shodné," připustil Cloen. "Nedokážu je od sebe rozeznat."
Teď už se Cloen choval opatrně. V obličeji nikdy nedal znát jiný pocit než úctu. A strach. Ten byl u něho všudypřítomný.
"Už jsem s tím páskem hotový."
"S tím jedním ano." Cloen si olízl rty a zatvářil se vystrašené. "Poslali další. Ale za to já nemůžu," dodal honem. Musel mu věřit. Cloen nevypadal jako lhář. Teď vytáhl z vaku kazetu a podal ji Thornovi.
"Dávám přednost chemii," zabručel Thorn. Od chvíle, kdy mu Cloen odmítl vrátit ránu, se mezi nimi cítil přirozeněji. Dokázal pronášet podobné poznámky a narážky na každodenní povinnosti, jako to dělávali i oni. Tento způsob vystupování si osvojil při vstupu do učebny a při odchodu ho zas odkládal. Napadlo ho, že se jim s ním takhle líp vychází. Dokázal se s ostatními i smát - občas - protože sám sebe přesvědčil, že předmětem jejich smíchu nemusí být vždycky on. I kdyby byl, už by mu to tolik nevadilo.
(Ale ta cvičení s náslechem zvuků nenávidím! Nenávidím ten nesmysl! Mám dojem, že mi ten úkol zadávají s obrovskou škodolibostí. Jako by si utahovali z hatani, na kterého jinak nemůžou. Ostatně, já si z nich utahuju taky. Dokážu naprogramovat počítač tak, aby nabídl Sphittimu výsledek úlohy, který je
absolutním nesmyslem. A to je legrace. Chtěl bych víc studovat fyziku a míň tyhle nahrávky.)
(A taky bych chtěl, aby Betan seděla se mnou místo s Cloenem.)
(Na tohle bych správně neměl ani pomyslet. Duun by mi za to zlomil ruku.)
"Díky," poděkoval suše a zastrčil novou kazetu do přehrávače.
Cloen ho nechal o samotě. Dospívali každý jinak. Thornova ramena se rozšiřovala, ale chudáka Cloena se jeho kojenecké skvrny tvrdošíjně držely.
Betan právě chyběla. ("Je jaro," vysvětlil Elanhen a zažehl tím v Thornově obličeji žár. "Bere sice tlumící léky, ale chtěla

si vzít krátkou dovolenou. Zase se vrátí.")
"Je jaro," poznamenal Duun téhož večera. "Jak jsem vyrozuměl, odešla Betan na dovolenou."
"Ano," přisvědčil Thorn. Na kolenou držel dkin a ladil. Uvnitř celý ztuhl, sám nedokázal určit proč, snad jen že záležitost s Betan před ostatními tajil jako skrytou ranku. A Duun neomylně věděl, jak podobné věci vyhmátnout.
"Říkali, že bere tlumící léky, ale že chtěla dovolenou. Myslím, že má přítele."
"Pravděpodobně ano," souhlasil Duun věcně. "Dávej si pozor, ať se ve škole chováš zdvořile. Muži své období nemívají, zato jejich sestry, matky a polovina známých ano. A Elanhen, Cloen i Sphitti mají své životy i mimo školu, to přece víš. Nesmíš je nijak provokovat."
(A co já?) - Ty jsi hatani, připomněl by mu Duun, pokud by ovšem Thorn byl takový hlupák, aby tu otázku položil přímo. A hatani žádné potřeby nemají.
(Bozi, právě o tomhle se s ním bavit nechci, rozhodně ne dnes!)
Betan se skutečně vrátila. Jednoho dne si to připlula samý úsměv a šibalství a výhradně mužská a zachmuřená společnost plná obezřetných zdvořilůstek opět ožila.
(Jako kdyby se srdce zas vrátilo na své místo.)
Thorn cítil, že se mu v hrudi rozvírá prostor, jako by odtud vypadla těžká úzkost. Jaro skončilo.
"Chyběla jsem ti?" zeptala se Betan.
Ostatní zastříhali ušima a zakouleli očima jako pokaždé, když se dostali k zakázaným tématům. To znamená, že otázka měla chlípný podtext.
"Ano," přiznal se Thorn prostě. Důstojnost se mu pro tu situaci zdála nejvhodnější. (Utahují si z ní, že měla období, ale vsadil bych se, že letošní jaro se žádný z nich k ženě ani nepřiblížil.)
(Já ostatně také ne. A ani se nepřiblížím. Hatani nemá nic. Vůbec nic nevlastní. Betan má majetek ve městě. Ta se vdávat nemusí. Může mít své děti výhradně sama pro sebe.) Mezi Duunovými otázkami a oplzlými žerty se Thorn přece jen přiučil pár nových věcí. (Ale stejně bych se vsadil, že někdo bude jednou schopen obětovat kvůli ní absolutně všechno.)
"Když Ghosan-hatani přišla do Elantenu, žily tam dvě sestry, jež ji požádaly, aby rozhodla spor mezi nimi a jejich manželem. Obě byly na pět let provdané za stejného muže. Manželství mělo následovat po sobě. Všichni tři byli hrnčíři a muž měl v dědictví po matce získat hrnčířský krám, takže manželství se zdálo vy-
hodné. Ale během čtvrtého roku manželství s první sestrou porodila druhá sestra dítě, jež bylo pouze její. Manžel odmítl uzavřít druhý sňatek, pokud žena své dítě nevydědí. Pohrozil, že jinak obě ženy přijdou o všechno, co do obchodu zatím vložily. "To je ale maličkost/ prohlásila Ghosan-hatani. .Rozsuďte to samy.' Manžel s nimi pochopitelně nebyl, protože o řešení nijak nestál. A druhá sestra se na Ghosan jen podívala a ztratila odvahu. ‚Pojď pryč,' vyzvala svoji sestru. ‚Co nás to popadlo, že jsme požádaly o pomoc právě tuhle hatani?' A utekla pryč. Ale první sestra zůstala. ‚Chci, aby se to vyřešilo/ trvala na svém. Takže Ghosan-hatani chodila v Elantenu dům od domu a každého ve vesnici se vyptávala, co o tom ví. A přeptala se i u soudce. A všichni jí tvrdili přesně totéž, co sestry předtím vykládaly. ‚Dejte mi pero/ požádala Ghosan. Soudce hatani vyhověl a Ghosan zapsala do obecních knih, že obchod patří dítěti a jeho potomkům, a pokud by žádné nemělo, tak obchod připadne vesnici Elanten."
"Vždyť by to dítě nenáviděli," namítl Thorn.
"Možná že ano," přisvědčil Duun. "Ale až dítě doroste a manžel už nebude na vrcholu svých sil, co by dítěti zabránilo, aby manžela nevyhnalo? Nakonec dotyčný nejen že se s manželstvím smířil, ale dokonce se chtěl s tou ženou oženit nadobro, jenže sestry se za něho provdávaly střídavě pouze na rok, i když byl na ně i na dítě nesmírně laskavý. Hrnčířská výroba v Elantenu stále ještě prosperuje a vesnice vyváží výrobky do celého světa."
"Žení se taky hatani?" Myslel přitom na Betan. Srdce mu zběsile bušilo. (Měl jsem tu otázku vůbec položit? S příběhem přece nemá žádnou souvislost.) Ale nemohl se zbavit pocitu, který se k němu plížíval za nocí, kdy míval neurčité a znepokojivé sny a hanbil se sám za sebe. Ale Duun se o těch chvilkách nikdy nezmiňoval, pouze na něho ochranitelsky hledíval, což Thorna nijak neuklidnilo. (Dělá Duun v noci totéž? Určitě nejsem normální. To se přece vyloučit nedá. Kdo byla moje matka, kdo byl můj otec? Byl jsem jako to dítě z příběhu?)
(Učinil nějaký hatani rozhodnutí za sebe, že mě odeberou matce? Byl to Duun?)
"Jsou takové případy," přikývl Duun.
"Byls ty někdy ženatý?"
"Několikrát."
To přiznání Thorna šokovalo. (Dělal — to — s ženou!) Tvář se mu rozhořela. (Takže bych mohl.) Vzpomněl si na deiggena v lese. Neklidně se zavrtěl a objal si kolena. (Mysli na něco jiného. Co dalšího Duun dělal? Kde přišel k těm jizvám? Patří to všechno do jednoho příběhu?)
"Byl kdysi hatani jménem Ehonin," začal vyprávět Duun. "A ten měl dceru s ženou, jež nebyla jeho manželkou. Když ta dcera dorostla, odcestovala do jedné provincie, kde se Ehonin tehdy náhodou nalézal. Požádala ho, aby našel řešení pro ni a něho samého, protože její matka se provdala a dcery se zřekla. Ehonin z ní udělal hatani. Zemřela během výcviku. To bylo její dědictví. Ehonin věděl, že nemá schopnosti. Byla příliš slabá, ale neměl, co jiného by jí dal. Kdyby zabil matku, stejně by ničemu nepomohl."
"Mohl tu dceru jednoduše provdat."
"To by sice bylo další řešení, ale vhodný kandidát
k maní nebyl a on jen těžko mohl někoho zatáhnout do situace, která se ho netýkala. To nedělá nikdy dobrotu. Jakmile se řešení dotýká hatani osobně, bývá vždycky složité: čím míň lidí je zapleteno do případu, který řeší, tím menší počet řešení bývá možný."
"A nemohl nového manžela matky přinutit, aby to děvče adoptoval?"

"To jistě mohl, protože manžel by řešení skutečně představoval, ale to by ho dcera musela požádat, aby našel řešení mezi ní a manželem své matky. Pak by to možná i udělal. To byl také důvod, proč začal mít Ehonin tušení, že se z ní nikdy nemůže stát hatani. Požádala ho o první věc, která ji napadla, přestože měla spoustu času na rozmyšlenou. Taky je ale možné, že s manželem své matky nechtěla mít nic společného. To se vyloučit nedá. V každém případě neměl Ehonin příliš na vybranou: jít za matkou a zjišťovat u ní pravdu by nikam nevedlo. Sama dceři žádnou podporu nenabízela a dcera se o ni stejně neprosila. Takže hlavními postavami sporu zůstal on a dcera. Jiné řešení prosté najít nemohl."
"Kdyby ho nepožádala o hatani-řešení, třeba by jí mohl pomoci jinak."
"To by jistě mohl."
"Tak byla hloupá, Duune-hatani."
"Byla však také velmi mladičká a rozhněvaná. A svého otce nenáviděla. To všechno byly nevýhody."
"Nemohl ji aspoň varovat?"
"Byla dost stará, aby zvládla cestu do jiné provincie. Jaký význam by to varování mělo? Ale možná ji i varoval, jenže hněv dokáže udělat z lidí hlupáky."
"Tohle je rychlost systému v daném galaktickém prostoru."
"Je absolutní?" zeptal se Thorn. Naučil se klást otázky. Elanhen se zatvářil potěšeně. "Není," odpověděl. "Ale pro tento příklad ji za absolutní považovat budeme ..."
Vrátili se zpět k fyzice, aspoň na každé dvě z pěti po sobě jdoucích studijních sezení.
Pak tu bylo studium historie. "... V roce 645 Elhoen vypočítal, že svět je kulatý. Předložil tento důkaz ..."
"... v roce 1439 hatani sesadili Cech shothoenů a místo něj nastolili vládu obchodnické ligy -"
"...v roce 1492 spojila železnice Mathog a Bigon a podél tratě se začala rozrůstat veliká města -"
"... v roce 1503 uskutečnil Aghoit první let. Do roku 1530 přeletěl Tabisit-tanun přes celý Mathog ... havaroval při pokusu přeletět pól. Jeho syn a dcera zdědili jeho postavení v Cechu. Dcera zmizela při druhém pokusu o přelet pólu, když ji led na křídlech donutil přistát v zátoce Gltonig. To byla její poslední zpráva odeslaná rádiem. Letadlo posléze nalezli opuštěné a nikdo netuší, co se s ní vlastně přihodilo. Tabisitův syn let úspěšně uskutečnil v roce 1541."
"... Dsonan se stal hlavním městem ..."
"... Dsonanská liga dobyla Mathog. Bigon odolával. Hatani se odmítli do věci angažovat bez žádosti o pomoc ze strany Bigonu, takže došlo ke krveprolití, jež pokračovalo na obou frontách tak dlouho, dokud obě strany nepožádaly o mír. Bylo to první použití letadlových -"
"... poprvé byly vyvinuty raketové bomby —"
V Thornovi se rozvířil mohutný nepokoj. Obrátil se
a hledal pomoc - ale ne Cloenovu. V místnosti seděli všichni u svých stolů. Držel klávesnici na klíně. Vyťukal do ní Betanino jméno.
"C-o-ž-e?"objevila se na dolním okraji displeje odpověď.
Thorn zaváhal a vyťukal: "V-j-a-k-é-m-r-o-c-e-j-s-m-e?"Tvář mu hořela. S bušícím srdcem čekal na reakci. Na displeji se však neobjevilo nic. Vzhlédl a spatřil, že Betan vstává od svého stolu a s udiveným výrazem v obličeji k němu kráčí přes písek.
"Já ale tvou pomoc nepotřebuju," bránil se Thorn. "Jen jsem se zeptal."
Betan se podívala na displej a pak zpět na Thorna. Oči jí po něm sklouzly dolů a zas nahoru. Našpulila rty. Takhle zblízka voněla teplem, květinami -a Thorn zatoužil vrátit se na Sheon, toužil po tom jednoduchém světě, který tam znával, tesknil po vůni hlíny a prachu a po otázkách, na které sám znával odpověď. "Máme rok 1759," odpověděla.
Kolem něho se rozzívla propast. Betan ho nepochybně považovala za hlupáka, jenže oni všichni vyrůstali ve světě a on jen na Sheonu. Usmála se na něho. "Proč?"
"Prostě o tom nikdy nepadla zmínka, to je všechno." Zalistoval na displeji kus dál. Zastavil se u roku 1600. Konec.
"Potřeboval bych novou disketu."
Betan se posadila na okraj jeho stolu a opřela se mu dlaní o koleno. Ten dotek ho pálil. Zoufale se snažil uhýbat pohledem, koutkem oka pátral, kde jsou ostatní, ale všichni se skláněli nad svými stoly.
"Omlouvám se ti," řekla Betan tiše. "Neměla jsem se ti smát." Voněla tak podivně a tak hřejivě, že Thornovi tlouklo srdce do žeber jako pominuté. Stiskla mu
koleno a zaryla prsty do svalu na jeho noze. Netoužil po ničem jiném než dostat tu její ruku pryč dřív, než učiní ještě další troufalost. "Sheon se za hlavní město celého světa považovat nedá, vid? Poslyš, jestli potřebuješ trochu pomoct, ráda tu s tebou chvilku zůstanu."
"Duun mi nařídil, že v poledne musím být v tělocvičně."
"Ach." Naposledy ho popleskala po noze a vstala. "Ale teď je rok 1759. Devatenáctého Ptosinu. A venku je léto."
Náhle si pronikavě uvědomil tu zahlcující prázdnotu bílých stěn učebny. Tu faleš oken, za nimiž bylo (občas) slyšet hluk strojovny. Svět se s ním sevřel, jako by zaťatá pěst obemkla jeho srdce.
Na Sheonu se teď zelená listí a pukají lusky hiyi. Mláďata foenů se batolí po lese a syčí na -
- zvědavé děti venkovanů. Jedno z nich se jmenuje Mon. Jeho lidem teď patří ten dům. Žijí v prostorách Sheonu, sedávají na teplém písku před krbem, všichni pospolu.
Mon. Mon. Mon. Thorn to dítě nenáviděl.
Město se kolem něho zavřelo. Uvěznilo ho. Ale byla to jeho vina. Všechno byla jen jeho vina. Protože se lišil.
"Harasi?"
"Opravdu nemůžu."
Betan to tedy vzdala a odešla, vrátila se ke svému stolu a se zkříženýma nohama se usadila zády k Thornovi. Opět

zvedl klávesnici a zahleděl se na displej.
Dorazil k němu vzkaz. „J3ETAN: No dobrá, tak tedy zítra. Mohu ti odpovědět na otázky, které ti dělají těžkou hlavu."
Přečetl si to celkem třikrát. Srdce mu bušilo ve stále narůstajícím tempu. "B-e-t-a-n," vyťukal odpověď na nabídku.
"A-n-o."
Thorn vstal a oprášil ze sebe písek. Sklonil se. "Ano. Už chápu."
"Znovu!" přikázal Duun. Nestávalo se často, že by se Duun sám vysvlékl na cvičení do krátké suknice, dnes to však učinil, takže jeho jizvy byly nezakryté -klikatily se jako zkamenělý blesk mezi černým a šedým osrstěním jeho těla i zmrzačené paže, slévaly se s jizvami v jeho tváři, takže nakonec dosáhly jakési děsivé symetrie, kterou Thorn vytušil v dětství ještě dřív, než konečně pochopil, co to jizvy vlastně jsou a že na světě není každý poznamenán jako Duun, že každý nemá jizvy a z pravé ruky jen polovinu, že se každý neusmívá tím trvalým šklebem, o kterém Thorn už nyní věděl, že sám o sobě stačí zastrašit každého soka, jemuž se Duun kdy musí postavit. Právě teď zastra-šoval i jeho. (Má v úmyslu dát mi dnes zabrat. Něco tím sleduje.) A v jediném nečekaném osudovém nárazu se mu náhle v hlavě vynořilo, že Duun ho nechává nezvykle dlouho na pokoji. (Nechce mě vytrhovat ze studia - určitě proto. Nebo že bych se tak zlepšil a on nechtěl pokoušet -)
Ta myšlenka však zmizela po jednom z neúspěšných pokusů o útok, kdy Duun stačil včas uskočit a Thorna vlastní vychýlení z těžiště zbavilo rovnováhy natolik, že se pádu neubránil.
Duun se při takových příležitostech většinou usmíval. Tentokrát tu však stál s kyselým výrazem, nenaznačil další útok a s rukama opřenýma v bok přihlí-
žel, jak se Thorn rychle vzpamatovává ze svého nečekaného pádu a jak znovu vyskakuje.
"Znovu."
"Duune-hatani, ukaž mi ten odskok do strany ještě jednou."
Duun mu to trpělivě předváděl a Thorn se předklonil a pokusil se Duuna uprostřed výkladu nachytat, trochu si zažertovat.
Duun ho sevřel a mrštil jím na podlahu. (Zpozoroval ho včas.) Duun se nad tím sice mohl klidně rozesmát, ale přesto výraz tváře nezměnil. Thorn chvíli váhal v bezpečí na podlaze a vzhlédl k Duunovi. (Bozi! Určitě mu něco leží v hlavě. Něco se děje.) Thorn potřásl hlavou, aby zaplašil ohromení, úvahy a události celého dne, načež vyskočil, soustředil se v co nejtěsnějším přikrčení, potlačil myšlenky na cokoli, na tepot srdce, vnímal jen rytmus tance, světla a prachu. Město kolem zmizelo, je poledne na Sheonu, jsou na dvoře a Duun mu čelí jen jakoby ve hře.
Ukročit, vyhnout se, udeřit, vzpamatovat se, ukro-čit a otočit se.
"Lepšíš se," poznamenal Duun a to jediné slovo mu projelo nervy jako prsty po strunách dkinu. "Lepšíš se. Zaútoč,"
Žádné váhání. Thorn udeřil, chytil Duuna a odhodil ho vířivě přes písek - a znovu se vztyčit a zaútočit v nepřetržitém tanci.
Zaútoč znovu. A znovu.
Znovu.
Znovu. Thorn se soustředil na výkop zamířený na Duunův kyčel a zaútočil.
Zavadil o tělo a zoufale se zatočil, přesně včas, aby
přistihl Duuna, jak se zvedá z písku a vyráží na něho s výkopem, jemuž se stačil vyhnout jen taktak.
Čas, křikl Thorn a zvedl ruku. Přerývaně lapal po dechu. Duun se napřímil, ale ne zcela, oddechoval stejně křečovitě a dlaň si tiskl k levému boku. (Bozi, já ho udeřil, já ho zranil, ó bozi, zasáhl jsem ho do žeber -)
"To bylo dobré," uznal Duun. "Přistihla mě nepřipraveného."
(Ale nezastavil by se. Kdybych nepožádal o přestávku -)
(- pokračoval by v útocích. Zničil by mě.) Když si to uvědomil, zjistil Thorn, že se mu podlamují kolena.
(Další kolo ne, Duune, prosím tě, jenom už ne další kolo -)
Z Duunových očí se odplavila tma. Vlády se opět ujal rozum. Duun se napřímil, vztyčil uši a usmál se levou polovinou úst, což mu spolu s trvalým pokřivením pravého koutku rtů propůjčilo klamné nevinné vzezření. "Horkou koupel!" nařídil Duun. "A pro nás oba! Celý se třeseš, rybičko!"
"Já to ale nevzdal! Myslel jsem -"
"Zítra budem pokračovat jednoduchými cviky. Myslím, žes do toho stadia už dospěl. Mohli bychom se navzájem zranit. Už žádné improvizované souboje! Zápas často může přerůst až do nebezpečných situací."
(Nevyhrál jsem, neporazil jsem ho, porazit ho můžu jen tak, že bych ho zabil -)
Duun se od něho vzdálil. Kulhal, ale ne příliš. Thorn si setřel z čela pot a zjistil, že má roztřesené ruce.
(Ať už mi slíbil kdykoli cokoli - tohle Duun věděl předem.)
Při výuce se duchem toulal kdovíkde. Číslice ho míjely zcela bez významu. Studoval historii, data se mu sice usazovala v hlavě, ale jména jako by mu unikala.
"Něco tě trápí," všiml si Sphitti. "Dělej radši ná-slechy zvukových záznamů. To přece umíš."
Bral to jako urážku. (Nejradši by se na Sphittiho rozkřikl: Jsem hatani, mě nic trápit nemůže!) Jenže to byla pravda a tím to bylo horší. Cloen ho obezřetně obešel. Elanhen dál tiše pracoval na svém počítači, řešil obtížný statistický příklad. Betan se po Thornovi ohlédla přes rameno a neřekla vůbec nic.
Můžu ti pomoct ? objevila se její otázka na Thornově displeji.
Potom, vzkázal a to bylo všechno.
(Duun ho podvedl. Duun jím celý život manipuluje. Proč ale Duun zasvětil celý život jednomu studentovi? Proč měl Duun tolik bohatství a venkované žili v chatrči s plechovou střechou? Pravda, teď dostali Sheon. Ovšem Duun má tento byt na vrcholku jedné z nejvyšších budov Dsonanu, hlavního města celého světa, v němž se soustřeďuje moc. Proč já? A proč Duun? Nač tolik námahy?)

(Proč vím tak málo o věcech, které bych znát chtěl, a tak mnoho o jiných, o které pro změnu nestojím? Proč tu zamykají dveře a proč nás na každém kroku v budově doprovázejí stráže? Nač ty stráže jsou? Co hlídají? Nás? Někoho jiného?)
(Tady jsem bydlíval, řekl mu Duun.)
(Ellud je můj starý přítel.)
(Vyrostl jsem na Sheonu. Stejně jako Duun. Odkud by se tedy s Elludem mohl znát?)
Číslice potemněly. Thorn stiskem klávesy znovu oživil funkci počítače.
Betan, Betan, Betan, napsal, a zas pořád dokola, Betan, a opakovaným stiskem klávesy po chvíli zaplnil celičký displej.
Čas se vlekl. V poledne se ozvaly hodiny. Všichni vypnuli terminály a vstali od svých stolů, jenom Thorn svůj terminál nechal běžet. Strážci, který pro něho přišel, oznámil, že musí dokončit úkol navíc. "Potřebuju se doučit kus historie," vysvětlil, když se ho na to Sphitti zeptal. Ostatní ho minuli, nevěnovali mu jediné slovo, živě se bavili jen mezi sebou - možná si to Betan rozmyslela, možná zapomněla, možná to pro ni bylo jen běžné flirtování. Zaslechl tiché klapnutí dveří, otočil se a zjistil, že Betan se vrací.
Zdvihl se. Betan došla k jeho stolu a oba se k němu usadili s koleny těsně u svého souseda. Tvářila se vážně a dívala se na Thorna tím poklidným způsobem, který nebyl vlastní nikomu než jí, dokonce ani Duunovi ne. Vycítila, že něco neklape. To poznal. Srdce mu pádilo a dech se mu úžil v hrdle. Voněla květy a sama sebou, vždycky tak voněla, jako slunce a konejšivé teplo. "Něco není v pořádku," řekla, ale podle tónu, jakým to pronesla, měla ta věta další význam. Vypadala nesmírně ustaraně, chovala se k němu tak otevřeně, jak si nikdo jiný v jeho přítomnosti netroufal. "Co je to?"
"Včera jsem málem porazil Duuna." Thorna překvapilo, jak snadninko z něho to přehnané tvrzení vyhrklo a jak je nemožné vzít ho zpátky.
"Hněval se?"
"Snad ne." Hrdlo se mu sevřelo ještě víc. "Betan, já
žil na Sheonu -" (ale tohle ona ví, to je hloupý způsob, jak začít) "- a město vůbec neznám, nikdy jsem Sheon neopustil, dokud jsme nepřiletěli sem - To ty cestuješ hodně, vid?"
"Ach ano, každé jaro odjíždím na pobřeží."
(Vybavil si oplzlé vtipy a studentské žertování o tajemném čemsi, co znal každý muž na světě s výjimkou jeho, jenž je postižen víc než Duun, bez čichu a holý jako novorozené mládě.) Betan seděla těsně vedle něho a kolenem se dotýkala jeho kolena. Oči měla obrovské a temné. "Nikdy jsem se nedozvěděl," pokračoval a ztratil nit své řeči (ne, hatani ona není, to ne. Nepotřebuje to. Pro jednou nemusel být úplný a dokonalý, vedle Betan se mohl chovat prostě a přirozeně. Dřív ho sice děsívala, ale teď mu položila dlaň na koleno a klouzala jí nahoru.) Přiklopil svou ruku na její a ucítil hedvábí srsti a přelévání vlastních svalů, živých a napjatých, když se k němu naklonila a natáhla, ocitla se těsně u něho s rukou na jeho těle. "Nikdy jsem se nedozvěděl -"
Cítil, jak se s ním naráz děje spousta věcí najednou, jak se vymykají jeho kontrole a opět mu ji umožňují. Najednou mu bylo zcela jasné, co vlastně chce a co jeho tělo o své vlastní vůli provádí, a tak ji k sobě přitiskl a vychutnával ten příjemný pocit tak dlouho, jak se jen odvážil, až vycítil, že jeho napětí opět na chvíli povoluje, načež sáhl po jejím opasku a bleskově ho uvolnil, a ona na oplátku rozepnula jeho opasek. Zabořila se mu hlavou do důlku pod bradou a opřela se o něho, teploučká a s vůní náhle dočista jinou.
Čišel z ní strach. Škubl sebou, odtrhl ji od sebe
oběma pažemi a ona se mu zasvíjela v dlaních -"Beton!"
Za zády se jí otevřely dveře. Z chodby vstoupil dovnitř muž. Betan se Thornovi vykroutila ze sevření a zbrkle seskočila z podstavce.
Duun.
Betan se zarazila, celá se najednou schoulila a začala couvat. Thorn vstal. "Proklatě - Duun!"
Duun ustoupil stranou ode dveří a mávnutím na ně Betan ukázal. Zaváhala.
"Uteč!" vykřikl Thorn. (Bozi, vždyť on ji zabije -) "Betan! Uteč přece!"
Prosmýkla se dveřmi na chodbu a venkovním vchodem ven jak kořist na útěku. Duun se po ní ohlédl a pak se obrátil k Thornovi.
Thorn se celý třásl. Opřel si jedno koleno o stůl, a zatímco si upravoval oděv, lomcovalo jím zděšení. Duun tu stál, jako by byl ochoten čekat třeba celou věčnost.
"Nech mě na pokoji," zaprosil Thorn. "Duune, pro živé bohy, nech mě na pokoji!"
"Promluvíme si později. Teď půjdeme domů, Harasi."
"Já žádný domov nemám! Hatani nemá střechu nad hlavou! Nemá vůbec nic -"
"Promluvíme si o tom později, Thorne."
Thornem lomcoval křečovitý třas. Neměl na vybranou. (Nikdy neměl na vybranou. Pojď domů, Harasi. Vzdej to, rybičko. Předstírej, že je všechno v pořádku.)
(Ale když ona byla k smrti vyděšená. Zpanikařila. Vyděsila se mne -)
"Pojď," opakoval Duun.
"Proč jen jsi nepřišel o chvilku později!"
Duun neodpověděl. Natáhl jen paži směrem ke dveřím. Thorn vstal od stolu a místnost kolem viděl najednou rozmazané. (Tečou ti slzy z očí, Thorne.) Vyšel ven a v tom rozpitém oparu s ním Duun kráčel chodbou až k výtahu. Ticho trvalo celou cestu až ke dveřím jejich bytu, kde zanechali stráž. Ozbrojený průvodce se choval tak nenápadně, jako by mu duševní stav obou jeho svěřenců byl naprosto jasný.
Duun za nimi zavřel dveře. Thorn zamířil do svého pokoje.
"Nešlo to jinak," ozval se Duun. "Víš vůbec, co bys jí udělal?"
"Já bych jí nikdy neublížil!" Obrátil se rázně na podpatku a přes šířku chodby pohlédl Duunovi pevně do očí.

"Proklatě, vždyť já bych jí -"
"Možná jsem k tobě měl být otevřenější, pokud jde o anatomii."
>fJá bych jí zaboha neublížil! Já bych - já -" (Já nemůžu. Nemohl bych. Ale dotýkat se jí, nechat se jí dotýkat —)
"Dokážu si představit, že bys to zkusil," Chladně, s odstupem věku a nadřazeného postavení. "Zdravý rozum s tím nemá pranic společného, Thorne. To přece chápeš."
"Jen mluv dál! Jen mě poučuj! Nesejde mi na tom, co provádíš se mnou, ale proč zatahuješ do toho i ji -Víš ty vůbec, cos jí provedl, Duune-hatani? Je snad tohle tvoje ohleduplnost?"
"Slíbil jsem ti odpověď. Před lety jsi mi položil otázku a já ti slíbil odpovědět, až mě porazíš. Nu, včera jsi neměl k vítězství daleko. Možná to tak stačí."
Thorna zahltil prudký šok. Pak opět převládl rozum a on vztekle máchl rukou. "Proklatě, proklatě, ty mnou manipuluješ! Však já znám ty tvoje triky, sám jsi mě je přece učil! Já vím, co tím sleduješ, Duune!"
"Nabízím ti tvou odpověď. Nic jiného v tom nehledej. Co jsi, odkud pocházíš -"
"Ach bozi, ale já to nechci slyšeti" Thorn se obrátil a prchal. Zavřel dveře svého pokoje a celý roztřesený se o ně opřel zády.
Ozval se reproduktor. "Až budeš chtít, tak zase vyjdi, Thorne. Nemyslím si o tobě nic špatného. Ani v téhle věci ne. Dokonce i hatani může utrpět rány. Tahle je obrovská. Až se mnou budeš chtít mluvit, vyjdi. Počkám. Čekám na tebe, Thorne."
Když vyšel z pokoje, měl už oči suché. Odemkl dveře a vešel do chodby, z níž pak zamířil do obývacího pokoje. Duun tam čekal, seděl na podstavci, který se jednou hranou dotýkal zdi. Za okny bylo na temné obloze plno hvězd. Noční výjev. Pravděpodobně. Duun se ani neohlédl, dokud Thorn po písku nepřešel k dalšímu podstavci v jeho zorném úhlu a neposadil se na něj.
Pak se k němu Duun otočil tváří. Bylo ticho až na mechanické klapání za oknem a šepot vzduchového proudu z ventilátoru.
"Přišel sis pro odpověď?" otázal se Duun.
"Ano," přisvědčil Thorn. Seděl vzpříměně, dlaně položené na stehnech a kotníky překřížené. Odhodlaně hleděl Duunovi do očí.
"Studoval jsi genetiku," pravil Duun. "Víš tedy, čím se řídí dědičnost."
(Buď rychlý. Vraž do mě ten nůž rychle, Duune. Ach bozi, já to nechci poslouchat!) "Ano, to vím."
"Víš tedy, že takovými, jací jsme, nás dělají geny, že žádný tvůj rys a vlastnost nejsou záležitostí náhody. Všechno tvoří harmonický celek, Harasi."
"Jsi můj otec?"
"Nejsem. Nemáš otce ani matku. Jsi experiment. Zkouška, chceš-li -"
Thorn najednou nedokázal promluvit. Duunův hlas se vytratil kamsi do pološera, do bezčasovosti. Noc pokračovala donekonečna a on ji nepřestával slyšet.
"Tomu nevěřím!" prohlásil nakonec. Ne snad, že by se utěšoval nějakou méně hroznou skutečností, ale nedokázal to prostě přijmout. "Duune! Chci pravdu! Jsem tvor, na kterém se něco pokazilo -"
"Nic se nepokazilo. O kazu nepadlo ani slůvko. S tebou je všechno v pořádku, ale jsi jiný. Jsi experiment. Víš přece, jak dochází k početí. Víš také, že se provádějí genové manipulace -"
"Nevím o tom vůbec nic." (Takhle klinicky. Odborně, jako při přednášce. To přece nemůže být on, o kom je řeč, předmět v misce, rosol plovoucí ve zkumavce.) "Vím, že se to děje. Vím, že dají cosi k sobě a vznikne z toho něco, co předtím neexistovalo."
"Takže víš, že když někdo chce dítě a má - fyzickou nedostatečnost — existují způsoby, jak embryo dovést až ke zralosti. Například pomocí hostitele. Občas jde o dobrovolníka, v jiných případech o umělý vyživovací systém. Umělá děloha. A tak tomu bylo i s tebou."
(Stroj. Ó bozi, stroj!)
"Na tom ale není nic pozoruhodného," pokračoval Duun. "Tohle máš společné s jedním či dvěma tisíci obyčejných lidí, kteří by se jinak nemohli narodit. Medicína dokáže zázraky."
"Takže já jsem produkt?"
"Něco na ten způsob."
Musel se přemáhat, aby se nerozplakal. Kdoví odkud mu stejně vyhrkly slzy a vytrvalým proudem mu stékaly po tváři.
"Když mě tedy v té laboratoři sestavovali -" Dlouho nedokázal pronést další slova a Duun trpělivě čekal. Začal znovu.
"Když mě v té laboratoři vytvářeli, dali si tu námahu udělat mě dvojmo? Existuje na světě někdo jako já?"
"Na celém světě jsi jediný," přiznal Duun. "Jediný."
"Ale proč? Pro živé bohy, proč?"
"Řekněme, že jsi kuriozita. Lékaři pro to nepochybně měli svoje důvody."
"Lékaři -"
"Pokud chceš, můžeš je chápat jako své otce. Svým způsobem je tvým otcem i Ellud. A ostatní, kteří se zapojili do toho programu."
"A tys co?"
"Hatani-řešení."
Nastartoval se varovný signál. Osten paniky. (Pud sebezáchovy. Co mi je po tom? Proč bych si tím měl lámat hlavu?) Jenže měl strach. "Jaké?"
"Mohl j sem udělat spoustu j iných věcí. Rozhodl j sem se však, že ti poskytnu tu nejlepší šanci, jaká je v mých silách. Tu jedinou šanci, k jejímuž poskytování jsem vyškolen a vybaven. Jako Ehonin a jeho dcera."

"Kdo tě o to požádal?"
Duun dlouho mlčel. "Vláda."
"Požádali o hatani-řešení?"Nezměrnost té předsta-
vy se přes Thorna přelila jako vodopád. Duunův pohled ho neopustil ani na vteřinu.
"Jsi jedním z mých hlavních úkolů. Dal jsem ti všechno, co jsem mohl. Budu v tom pokračovat. Nic víc však dělat nemohu."
Hvězdy za oknem zablikaly. "Já se s ní toužil pomilovat, Duune."
"Já vím."
"Chci umřít."
"Učil jsem tě bojovat, ne umírat. Učím tě hledat řešení."
"Najdi tedy tohle."
"Už jsem byl požádán."
Thorn se otřásl. Všechny údy se mu rozechvěly.
"Pojď sem," vyzval ho Duun. Vztáhl k němu paže. "Pojď sem, rybičko."
Thorn šel. To Duunovo gesto bylo dojemné, zahanbující pro oba. Duun uchopil Thorna do náruče a pevně ho k sobě tiskl, dokud třas jeho těla neustal. Potom se Thorn ještě dlouho tiskl k Duunovu rameni a Duunovy paže ho kolébaly jako tehdy před ohništěm na Sheonu, dokud býval maličký.
Usnul. Po probuzení zjistil, že Duun spí skloněný nad ním, on sám že má rozbolavělá záda a to všechno je ještě pořád pravda.
IX
"Takže," pokývl Ellud, "pořád ještě prohledáváme dokumenty zpětně tak daleko, jak to jen dokážeme. Když se však oficiální místa jednou rozhodnou ke zfalšování dokumentů, umějí za sebou nechat pozoruhodně málo stop."
"Na tom nesejde," napřímil se Duun. Naprasklé žebro a špatný noční spánek zavinily, že se pohyboval zpomaleně: seděl teď se zkříženýma nohama na podstavci v Elludově kanceláři a dlaněmi objímal šálek bylinkového čaje. Vychutnával teplo a pohodu. "Jinak ale Radě blahopřeju. Zpráva o historii té studentky -falešná či pravdivá — vysvětluje i způsob jejího chování."
"Mladá, bystrá a podle všeho komusi proklatě vděčná."
"Zkus Dallen Company. Jdi po její historii a nadělej přitom co nejvíc hluku. Shbita by to mohlo na chvíli donutit ke slušnějším způsobům."
"Je mi z toho všeho dost nepříjemně."
"Přišla je na spoustu peněz. Její totožnost museli zfalšovat o spoustu let dozadu. Starost mi dělá hlavně způsob, jakým se jí podařilo nepozorovaně vyklouznout z budovy. Zatraceně, jak tohle mohli pokazit?"
"To se právě pokoušíme vyšetřit."
Duun na Elluda chvíli upřeně hleděl a pak si z ka-
rafy u svého levého kolena nalil další šálek čaje. Zdvihl nápoj ke rtům a opět pohlédl na Elluda, přičemž se tvářil neproniknutelně. Oči měl výmluvné asi jako okenní sklo. "Dospívá v muže se všemi klady i zápory. Ten problém se jednou vynořit prostě musel. Když jsem si Betan vybíral, byla řešením. Cítil jsem, že má dost silné nervy, aby s ním jednala a zvládala ho. Teď to musím označit přinejmenším za podceňování. Bozi vědí, že Thorn se dokáže postarat sám o sebe - tedy do jisté míry. Ale ona byla rozhodnutá vyvolat incident. To vypadá jako nejpravděpodobnější závěr. A v nejhorším případě by ho během sporu či rvačky zabila. Pokud by to jen trochu šlo. Nervy na to měla. Škoda, že se nedostala do služeb našeho Cechu."
"Myslíš, že jde o Hatani mimo Cech?"
"Už jsem o tom přemýšlel, ale ona podle mého názoru hatani není. To spíše ghota."
"Dobří bozi, pokud si vážně myslíš tohle -"
"To jsem poznal až pozdě. Mohla by mít za sebou stejný výcvik jako Shbitova vlastní tělesná stráž. Jsou nesmírně schopní. Možná jim Dallen Company dokonce zapůjčila jednoho ze svých členů. Pokud jde o zabití, selhala, ale jinak si vůbec nevedla špatně. A navíc pochybuju, že by to všechno bylo takhle jednoduché." Další doušek čaje. "Už ji nenajdeš, určitě ne nyní. Pravděpodobně se jí skutečně podařilo z budovy uniknout. Zkus se zkontaktovat se starými přáteli u bezpečnostní služby."
"O to se snažím."
"Až podá hlášení, spáchá nejspíš sebevraždu. Ponížil jsem ji, ale v něčem jiném než v mladistvé cudnosti. Shbit se už postará, aby tělo zmizelo. Upřímně se
přiznám, že pokud skutečně půjde rovnou za ním, uleví se mi. V jistém směru by to byl nejpřijatelnější závěr celé té záležitosti."
"Podobné závěry se mi nezamlouvají." "Mně se to také nezamlouvá. A Shbita přesto zřejmě navštívím. Ovšem tenhle neúspěch by měl jeho další pokusy na chvíli zarazit. Nemůže se přece vytasit se svědkem právě teď. Všechno se pokazilo - obvinění z útoku a znásilnění -" Duun se zhluboka nadechl. Ellud svoje zoufalství nijak neskrýval. "Nu, máme to za sebou. Prozatím. Dnes ráno jsem ho dřel v tělocvičně, odmítal jsem odpovídat na jakékoli další otázky, a pak jsem ho nakrmil sedativem. Momentálně spí a u postele mu stojí Hoši. A zítra, zítra provedeme změny v systému jeho vzdělávání. To bude nejlepší. Tvým lidem vyslovím poděkování. Rád bych ho odtud vytáhl, dostal ho na venkov -"
"Bozi, jen to ne! Už jsme měli jeden průlom do bezpečnostních opatření! A žádáš mě navíc o podobný postup jako v případě Sheonu?"
"- ale dobře si uvědomuju, že to není možné." "Duune! Duune-hatani!" Ellud sáhl na stůl před sebou, zvedl optický film a zamával jím. "Dostávám spoustu dotazů. Někde nám pomalu prosakují tajné informace a můžou vyvolat paniku, pro

živé bohy! Duune! Moc místa na kličkování mi už nezbývá. Žádám, aby ten program pokračoval, aby se dál řídil podle rozvrhu. To ti nařizuju! Neútočí na nás jenom Shbit, začínají se ozývat i provincie. Začínají nás zasypávat otázkami. Rozumíš?"
"Já rozumím vždycky. Jsou tu však určité meze, Ellude. Jeho mysl má svoje meze. Potřebuju, aby si na
čas vydechl, potřebuju ho klidného, soustředěného. Je tomu teď blíž než kdykoli předtím, ale dej mu prostor."
"O Betan netuší nic, mám pravdu?"
"Cožpak bych mu to mohl vysvětlit bez toho, abych neprozradil celou tu záležitost s Radou? Proto jsem ji také nemohl chytit hned tam na místě. Co bych mu asi řekl? Že ho jistí lidé chtějí zabít? Už teď se vyhýbá vlastnímu odrazu v zrcadle. Ať se mu nejdřív zahojí jizvy, potom se může dozvědět zbytek." Šálek držel ve zmrzačené ruce. Povšiml si toho, ovinul kolem něj prsty druhé ruky a postavil jej na stůl. "Nasaď na to Sagot."
"Nemůže."
"Požádej ji. Ne, vysvětlím jí to sám. Je stará, je chytrá a je to žena. Nevím o lepší kombinaci vlastností, které by tuhle situaci dokázaly zvládnout."
TJ dveří stála tiše stráž, stejně jako jindy, a Thorn se obrátil ke strážci, který ho doprovodil do horního poschodí - ale nepodíval se na něho ani nenávistně, ani pomstychtivě. (To on přivolal Duuna.) Zpočátku měl Thorn podezření na Cleona. Ale Thorn se nechoval dost mazaně, popravdě řečeno ho tenkrát ani nenapadlo, že by měl něco tajit - že by to vůbec musel tajit.
Nemohl tedy dělat nic jiného než projít dveřmi do učebny jako každé ráno. ("Betan je pryč," oznámil mu Duun včera. "Byla přeložena. Na vlastní žádost.") ("Zabils ji?" zeptal se Thorn, jímž na vteřinku proběhl mrazivý třas. Možná to nebyla zrovna rozumná otázka, ale atmosféra v místnosti se zdála vyhrocená a plná nejistoty, plná dvojakosti. A Duun mu při odpovědi pohlédl do očí: "Ne. Ne, nic takového -" se stejnou
vážností, s jakou mu odjakživa podával všechny svoje polopravdy a držel tak svět daleko od něho, než mu Betan ukázala, kudy se do něj vchází.)
(Jaký je vlastně rok?)
(Neměla jsem se ti smát. Sheon není zrovna hlavní město světa, vid?)
Thorn tedy vešel dovnitř, prošel předpokojem se zářivě bílým pískem, holými bílými stěnami a přísně naaranžovanými květinami a větvičkami ve váze na stolním podstavci. Na písku bylo znát, že ho v noci uhrabali. Osamělá šňůrka stop vedla kolem rohu do velké hlavní místnosti, v níž byla všechna okna bílá a prázdná.
Šel po stopách a ocitl se před pracovními stoly, za nimiž ale nikdo neseděl. Ty osamocené stopy mířily až k zadnímu stolu oslnivě bílé učebny, ke stolu, který patříval Elanhenovi.
Se zkříženýma nohama a s rukama opřenýma o kolena tam seděla cizí žena. Nos, ústa i oči měla lemované bílou srstí, která jinde přecházela do popelava -s výjimkou špiček uší. Hřeben chlupů měla zářivě bělostný, paže vychrtlé. Thorn na ni zůstal civět v němé hrůze: byl přesvědčený, že vidí chorobu.
"Pojď blíž." Byl to tenký hlas, který se k tomu křehkému tělu hodil. Přistoupil tedy blíž a zíral dál. "Tys Haraš. Thorn."
(Bozi, copak tohle on neví? Smích v něm vykypěl jako krev v čerstvé ráně, ale v téhle sterilně tiché místnosti si netroufal se zasmát. (On si to netroufá?) Thorna se náhle zmocnilo podezření, že cosi rozhoduje za něho, přestože nedokázal určit co. "Kde je Elanhen? Kde je Sphitti a Cloen?"
"Já se Jmenuju Sagot. Koukáš se na mě udiveně, chlapče. Nejde ti snad něco z mého vzhledu na rozum?"
"Omlouvám se. Kde jsou ostatní?"
"Pryč. Posaď se. Tak se přece posaď, Thorne."
Neuměl si představit, že by se tak jemný hlas dal neposlechnout. Duun ho nenaučil odporovat autoritě. Naučil se to sám: a svět byl příliš nebezpečný, než aby to člověk mohl používat jen tak bezmyšlenkovitě. Vybral si nejbližší podstavec, usadil se na okraj a pohupoval nohama.
"Jsem Sagot. Tys ještě nikoho tak starého předtím neviděl, mám pravdu?"
"Máš, Sagot." Jakákoli jiná odpověďbyla vyloučena. (Stáří. Bozi, je taková křehounká - určitě je to ona, musí to být žena. Budu jednou vypadat podobně? A zná mě... je to Duunova přítelkyně -)
"Teď tě budu učit já."
"A ostatní učit nebudeš?"
"Ne. Jen tebe. Mám ti říkat Thorne, nebo Harasi? Které jméno máš radši?"
"Obě. Obě, Sagot." (Jak bych ji měl správně nazývat? Je snad Hatani? Nebo snad patří k lékařům? Ach, vezmi mě odtud, Duune. Rád bych, aby se všichni vrátili, dokonce i Cloen, a když už ne Betan, tak aspoň Sphitti! Aspoň Elanhen, kdokoli, koho znám!
"Já sama mám dvě děti, oba chlapce. Už jsou dospělí a mají vlastní děti. Chlapce jsem nevyučovala už hodně dlouho, ale vždycky se mi to líbilo."
(Ach bozi!) Ta jemnost se mu mžikem vryla do masa, zajela mu do těla jako čepel nože a v šoku zvedla stavidla slz tak rychle, že nebylo úniku, že neexisto-
vála možnost je skrýt. Thorn si zabořil tvář do dlaní, k hanbě své i Duunově, a v prsou se mu rozlila bolest, jako by mu tam cosi puklo. Rozvzlykal se, pod přívalem slz se celý otřásal. Když se opět začal ovládat, otřel si vlhkými dlaněmi tvář i nos a vzhlédl, protože jiná možnost mu nezbývala.
"Jsi milý mladík," pravila Sagot. "Zamlouváš se mi."
"Lžeš, ty lžeš! Do toho tě uvrtal Duun -"
"Pochopitelně. Ale přesto zůstáváš milým mladíkem. Poznám to na tobě na první pohled. A já umím poznat víc, než bys myslel, vychovala jsem příliš mnoho chlapců na to, aby mi některý z nich neplakal na klíně a nevyléval si u mě své hoře, a mladých žen se to týká j akbysmet - přiznám ti dokonce, že pár jich ani moc mladých nebylo, a všechny naříkaly

a třásly se pod břemenem trápení, jež bylo k neunesení. Takové nářky jsou jako letní bouře, udělají člověku dobře. Přizemní se přes vrcholky stromů a tu a tam v lese ulomí větev, ale zvěstují změnu. S nimi přichází nové roční období. S nimi přichází všechno nové. Tak výborně. Oči máš zářivé - a jsou to krásné oči, i když jiné než naše. Když z nich zrovna netečou slzy, jsou modré, vid?"
"Nech mě na pokoji!"
"Je podivuhodné, jak se mladí chlapci sobě navzájem podobají: nejdřív nářek, potom křik. Já vím, že to bolí. Pohřbila jsem dva manžely, takže bych o bolesti měla něco vědět."
"Jsi hatani?"
Usmála se. "Bozi, to ne. Ale Duuna znám dobře. Víš sám, že hatani dokáže spoustu věcí, ale když se objeví jisté problémy, inu - rozum taky není všechno. Posta-
rej se o něho, řekl mi. Promluv si s ním, Sagot, vyučuj ho - A pročpak bych to měla dělat? zeptala jsem se. Mám přece svou práci, mám sama svých starostí dost. Mám čtrnáct prapravnoučat, dalšího chlapce už nepotřebuju - Ale pak jsem se zamyslela. Mezitím uplynula spousta vody a všichni jsou už dávno dospělí. Je mi sto padesát devět let, mladíku, a procestovala jsem celý širý svět. Sjížděla jsem řeky. Byla jsme na obou pólech, psala jsem knihy - jen tak mimochodem, z některých teď sám studuješ. Byla jsem devětkrát provdaná, měla jsem spoustu milenců, na které jsem už dávno zapomněla, a několik málo jiných, na které pořád ještě vzpomínám. Obvazovala jsem rozbitá kolena, napravovala zlomené kosti, pomáhala rodit děti. Prostě, zažila jsem v našem světě už tolik věcí, že už mě nic nepřekvapí, tak je to."
"Možná právě proto tě Duun pro mě chtěl." Znělo to hořce. Ale kdesi v průběhu jejího povídání mu bolest v prsou povolila, a zahnala ji právě Sagot. Už se mu nechtělo utíkat. Seděl tu, pohupoval nohama, pětiprsté dlaně složené do klína, a stopy slz mu usychaly na obličeji. (Ale Betanina osrstěná kůže byla jak z hedvábí a chutnala stejně sladce, jako voněla -)
"Mám dojem, že o sobě nemáš příliš vysoké mínění," poznamenala vlídně Sagot. "Být hatani je sice moc krásná věc, ale ty přece nejsi jen to, zrovna tak jako nejsi pouze dvojice očí nebo rukou nebo pohlaví mezi svýma nohama -" (Do tváře mu vtrhl žár.) "Ach ano, chlapče, já vím, já chápu, žes ho objevil teprve nyní a prozatím že z tebe zaujímá ten největší díl, ale to pomine, bude to pořád míň důležité, čím víc budeš sám sebou, čím víc budeš mít schopností, čím víc budeš přemýšlet, všechno se vyvíjí a mění, až se svět nakonec stane neuvěřitelně širokým a to všechno, čím jsi, bude natolik složité a mnohočetné, že se to do něj sotva vejde. Ty přece nejsi jen Thorn narozený v laboratoři právě v téhle budově, kdepak: ty jsi Thorn hatani, Thorn student, Thorn, který chodívá na nejrůznější místa a přemýšlí a dělá nejrůznější věci a je i tím, co by Thorna samotného v životě nenapadlo, co by nenapadlo ani mě, a nakonec najdeš i odpovědi na své otázky a ty další, na které bude třeba odpovídat, což koneckonců tvoří podstatu života. Takže klidně naříkej a klidně v tom pokračuj, pokud právě nic jiného nedokážeš, a jestli chceš, přicházej sem denně a vyplač se mi v klíně, protože to ti rozhodně neublíží. Ale až s tím jednou skončíš a budeš připravený přijímat tu spoustu poznání, které ti jsem schopná nabídnout - abys věděl, jde o dávání, jde o dar. Až ty budeš mít za sebou tolik let života jako já, taky budeš chtít po sobě světu cosi zanechat, a já toho toužím dosáhnout skrze své učení."
Zahltil ho další vzlyk, zcela nečekaný, jako prudké zalapání po dechu. Ale bolelo to už míň. Thorn si hřbetem ruky otřel oči rychlým a znechuceným pohybem. Posunul se na podstavci kousek dozadu a vytáhl nohy nahoru. Neměl na vybranou, Sagot mu to neumožnila. "Poslouchám, Sagot." (Ach bozi, co mě vlastně hodlá naučit?) Sagot překypovala tajemstvím a děsila ho stejně jako Duun. Byla nesmiřitelná. Nebylo před ní úniku. "A víš určitě, že nejsi hatani?"
Sagot se rozesmála a dokonce i její smích byl jemný a křehký jako její tělo. "Tvou otázku považuju za poklonu, chlapče. Co máš nejraději, co se učíš rád?"
"Fyziku,"
"Takže fyziku. Ukaž mi, co umíš, abych věděla, kde s tebou začít."
"Pokud předmět putuje rychlostí světla a na něm cestuje člověk k nejbližší hvězdě - jak se ta hvězda jmenuje?"
"Goth."
"A vzdálenost?"
"Pět světelných let."
"Pět celých jedna. Musíš být přesný. A tomu muži je čtyřicet. Na rodné planetě zanechal sestru ..."
"V údolí řeky Sgoht žije jistý parazit, který napadá mozek dobytka. Vzpomínám si, jak jsem jednou viděla-"
"Tys tam byla?"
"Chlapče drahý, žila jsem na břehu Sgoht celých devět měsíců a za milence jsem měla vesnického soudce. Měl kroužek přišitý sem, přímo skrz ret, a když se usmál, vypadalo to prapodivně, to mi věř. Byl celkem šestkrát ženatý a na nose měl hlubokou rýhu, jizvu po ráně, kterou mu holí způsobila jedna z jeho manželek, jenže ta žena byla blázen a její dcera bláznila ještě víc. Považ, vzala si do hlavy, že prodá matčinu půdu, která jí ještě nepatřila - hodlala prodat své dědické právo muži, s kterým právě žila, aby dostala peníze, mohla odcestovat dolů po proudu řeky a tam se provdat za muže, který vlastnil hokynářství — neptej se mě proč, ale podle mě nedokázala přemýšlet o ničem složitějším než o jídle — musela vážit nejmíň metrák, namouduši. No, takže můj milenec soudce jí ty peníze nako-
nec dal, jen aby ji dostal z města, a ten hlupák mužský, se kterým žila původně, vyrukoval na mého milence se sekyrou -"
"U bohů, Sagot!"
"Doopravdy! A honil ho dokola po kanceláři a venku po ulicích, dokud toho šílence někdo nezastřelil. Vyprávělo se, že se nakazil dobytčí nemocí, že ho ta ženská krmila masem z nemocných zvířat: ale můj milenec soudce tvrdil, že každý, kdo se oženil s tou ženskou, musel být blázen už dávno předtím."
"Sleduj monitor. To je simulační hra. Tady máš řídicí panel - tady palivo, tady je tvá poloha a kompas... Pamatuješ si svou cestu sem do města, ne?"

"Samozřejmě, pamatuju."
"Tohle však není koptéra, je to letadlo. Používej páčku a klávesy - ukážu ti jak. Tady je rozjezdová dráha - letadlo je velmi staromódní. Ale začneme s ním."
"Ty umíš řídit letadlo?"
"Inu, to víš, že ano. Uměla jsem. Teď mi to nedovolí zrak. Zůstávám jen u osobních letadel."
"Osobních?"
"Chlapče zlatý, vždyť letadla neustále křižují nad celým světem. Jak by podle tebe měli lidé cestovat?"
"Po železnici."
"Ano, ale ta dneska slouží skoro výhradně k přepravě zboží. Vyzkoušíme si ještě jednou start, mám dojem, žes právě havaroval."
A někdy během té doby se bolest vytratila. Thorn se jednou ráno probudil a uvědomil si, že její hroty se otupily. Pomalu se přetavila na žal, který ho nenutil k tak přísnému sebeovládání. Nakonec - za pár dní během snídaně s Duunem — pocítil zcela jinou bolest, a sice že si s Duunem nemají navzájem téměř co povědět s výjimkou hrstky nezbytností, jež si lidé ve společném bytě říct musejí, a s výjimkou Duunových instrukcí v tělocvičně. Neznal žádné příhody z Duunova života, jen z toho Sagotina. V bytě bývalo ticho, ale někdy za dlouhých večerů on či Duun s ledabylým zaujetím hrávali na dkin - Duun roztržitě a bezcílně vydrnkával předlouhé skladby, které Thornovi drásaly nervy. Thorn zase hrával ponuré hatani-písně nebo bezstarostné jednoduché popěvky, které si pamatoval z dětství, jako by Duunovi házel do tváře obvinění. A Duun seděl a poslouchal, jindy si v touze po klidu zase zalezl do své pracovny (občas proto, že ho pobolíval bok), vzal si sedativa a zavřel se do ložnice.
Thornovým poručníkem se stala Sagot. Duun s ním pouze bydlel, staral se o jídlo a dohlížel na jeho cvičení (jenže Duuna při nadechnutí píchalo v boku, ale i to už bylo jedno).
(Tu noc ho držel v náruči až do rána. Muselo ho to bolet, protože po probuzení se sotva mohl hýbat, ale nepostěžoval si ani slůvkem.)
(Uzdraví se vůbec někdy?) Část Thorna pociťovala při pohledu na Duuna, omezeného na přecházení do tělocvičny, pouhé vydávání příkazů a návrat do pokoje, zvláštní uspokojení.
(Ale je nezvykle zamlklý. Nemluví se mnou. Nač asi čeká?)
(Ó bozi, jak bych si přál, aby se na mě rozkřikl nebo zamračil či se mi aspoň podíval do očí! Ramena nosí svěšená a pohybuje se stařecky jako Sagot. Neměl jsem ho udeřit, ale tehdy při útoku jsem ho vyvedl z rovnováhy. Kdyby byl mladší a nezraněný, bozi, neporazil bych ho v žádném případě! Jsem zoufalý z toho, že jsem se mu musel postavit.)
(Ach Duune, podívej se na mě!)
(Proč by mi mělo záležet na tom, že odvedl Betan, že odvedl i Elanhena, Sphittiho a dokonce i Cloena, že mi vzal všechno, na čem mi záleželo, že mi poslal Sagot, kterou taky jednoho krásného dne nemusím v učebně najít, protože ji taky odvede, proč mi bere všechno a všechny?)
(Špehuje mě. Pravděpodobně je napojený na počítače v učebně. Vím, že to jde, stačí jen vložit do počítače kódy, jsme přece v jedné budově. Ví všechno, přečetl si každičké slovo, které jsme si s Betan kdy vyměnili, nejspíš mu to nahlásily stráže.)
(Ach Duune, mně se to ticho nelíbí! Nelíbí se mi, když takhle vypadáš, to bolí!)
Jednou v poledne se však vrátil od Sagot a Duun už byl v tělocvičně, čekal tam, než se svlékne do krátké suknice a dojde k němu přes písek. Thorn počítal s příkazy, ale Duun k němu zamířil, pohupoval přitom levou paží a napínal a opět povoloval svaly.
"Duune, buď opatrný."
"Thorne, nepotřebuju, abys mě k opatrnosti vybízel právě ty! Stačí, když si budeš pamatovat, co jsem ti řekl: Žádné tvrdé údery, stačí jedna dvě rány."
Duun ho dostal. Trvalo to hezky dlouho a mohla za to jenom lest, že Thorn posléze ztratil soustředěnost a rovnováhu, takže se mu o záda opřelo Duunovo chodidlo.
, Jsem mrtvý!" prohlásil Thorn a posadil se na písek. Duun si sedl trochu pomaleji, ztěžka oddechoval a olizoval si rty. Thorn křečovitě zalapal po dechu, klekl si a podíval se zblízka na Duuna. Najednou se zazubil, protože být poražen Duunem patřilo k řádu světa a částečně ho to zbavilo pocitu osamění.
Duun mu úsměv oplatil. Beze slov. Pak už to bylo trochu lepší. Toho večera Duun hrál jednu starou známou skladbu za druhou a hudba je opět připoutá-vala k sobě, dkin a bubínek, žádné smutné žalozpěvy, ale písně plné vtipu, hatani-humoru, jemného a současně krutého.
Thorn té noci klidně usnul a probudil se asi o půlnoci. Kolem jeho postele se točily hvězdy a vzduch dýchal napodobeninou studeného větru, který jako by zvěstoval zimní chumelenice. Všechno kolem bylo zcela nehybné a Thorna zaplavila neurčitá hrůza, kterou nedokázal pojmenovat.
(Byl tady Duun. Musel tu před chviličkou být.) Možná tu zbyla jen neznatelná stopa jeho pachu, kterou klimatizace už stačila rozptýlit. Ale dveře byly zavřené.
Thornův pohled pročesával místnost, temnotu, vyhledával obrysy a přitom bral v úvahu Duunovu obratnost a prohnanost. (Je pořád ještě v pokoji? Čeká, až se pohnu?) Srdce mu pádilo jako o závod a v hrdle mu tepaly žíly. (To je přece bláhovost. Jak by dokázal projít dveřmi? Způsobilo by to hluk: tak tvrdě jsem přece usnout nemohl.)
(Nebo mohl?)
Krev mu tělem proudila v šíleném trysku. (Tak tvrdě přece nespal. Nemohl spát! Ne poté, co zmizela Betan. Ví, že jsem na něho rozhněvaný. Ví, že ho nenávidím. Nenávidím ho za to, co mi provedl.)
Vymrštil se z postele. (Nikdy mu nedůvěřuj. Nikdy neber Duuna za slovo -) Ale v ložnici nebyl nikdo, jen falešné

hvězdy v pomalém závratném víření.
Thorn se posadil na pelest. Do žeber mu bušilo vyděšené srdce.
(Jaký je vlastně svět? Plný bytostí, jako je Sagot? Nebo jako Duun? Co má vlastně za lubem? Kvůli čemu mě stvořili? Proč vládě tolik záleží na tom, jestli žiju nebo ne - proč jí na tom záleží natolik, aby vyřešením mého problému pověřila dokonce hatani? Mohl je zabít. Mohl zabít mě. Prý mi dává šanci, řekl... šanci proti komu?
(Hatani diktuje činy ostatních. Hatani soudí. Hatani putuje světem a nastoluje v něm opět řád. Hatani ti může nechat oblázek v loži - ve sklence s nápojem -může projít zamčenými dveřmi a vystopovat tě i ve tmě. Je to lovec... ne kořist. Loví, koho se mu zachce. A čím je ještě?)
(Všechno, co Duun dělá, má svůj účel. A Sagot je jeho přítelkyně. Možná - možná jí byla i Betan. Ne. Ano. Ach bozi, možná je všechno spiknutí! Mohla by si snad Betan vybrat tvora, jako jsem já, jen tak ze zálibyl Byla snad tak obyčejně zvědavá? Zvědavá - na to, co udělá s ní?)
(Sphitti se mnou žertoval a smál se hned od prvního setkání, Elanhen zrovna tak. Nebylo by přirozenější, kdyby přede mnou uhýbali? Ale oni byli předem připraveni. Věděli, jak vypadám. Možná že Cloen byl jediný z nich čestný - jediný, kdo mi kdy dal poznat pravdu.)
(Hlupáku, vždyť tohle jsi věděl, věděls to od okamžiku, kdy jsi do té místnosti vstoupil poprvé, ale chtěl jsi věřit opaku. Viděls, jak se Betan pohybuje - ale pomyslel sis jen hatani a tu myšlenku jsi zaplašil.)
(Nakonec ucouvla, ucouvla a já reagoval - cítils pach strachu, povolily jí nervy - a já se odtáhl, vyděsil jsem se, bylo to instinktivní, tiskla se na mě a já z ní cítil strach -)
(Thorne, kams to dal rozum? Nechals ho snad na Sheonu, na vrcholu hory, když jsi prchal před Duu-nem? Cožpak jsi vážně zapomněl Duunovy metody?)
(Miluju ho. Miluje on mne?)
(A je aspoň Sagot skutečná? A ty její řeči - od samého začátku - "Zamlouváš se mi, chlapče." Thorne, ty hlupáku!)
(Mluvil Duun pravdu v tom, kdo jsem a odkud mne vzal?)
Thorn seděl s rukama sevřenýma mezi koleny. Konečně vstal, rozsvítil světlo a prohledal postel, zda v ní nenajde oblázek. Nenašel nic.
(Nenávidím ho. Nenávidím ho za to, co mi provedl.)
(Když se na mne dnes usmál, byl to ten nejkrásnější pocit na světě.)
X
"Znovu!"
Tentokrát používali nože wer s čepelemi zakrytými plastikovým návlekem. Duun se sehnul a zaútočil, uklouzl před Thornových úderem a Thorn se vyhnul tomu jeho, upadl a honem udělal kotrmelec do bezpečné vzdálenosti, kde vyskočil opět na nohy. "Tenhle trik jsi vymyslel sám?" zeptal se Duun suše a Thorn sklonil hlavu a vykoukl zpod obočí jako pokaždé, když provedl nějakou pošetilost. "Vymyslel jsem ho právě teď," přiznal, "když jsem před tebou padal. Omlouvám se, Duune."
I tak šlo o účinnou obranu. Duun přitiskl uši dozadu k lebce. "Znovu."
Třikrát znovu. Nože wer do sebe narážely tak bezohledně jako ještě nikdy, přestože jindy v rukou drželi obnaženou ocel. Čepele zarputile odolávaly tlaku soupeře. Thorn na okamžik prozradil v pohledu údiv, ale nakonec svlékl z čepele svého nože plastikový kryt a odhodil jej stranou.
Nahá ocel. Duun sevřel nůž ve zmrzačené pravačce a levou pěst ovinul kolem střenky, připravený bleskově ji přehodit do druhé dlaně, pokud to bude jen trochu zapotřebí. Thorn zaujal stejný postoj, manévroval a nevěnoval pozornost ničemu jinému než sokovým očím a tomu ostří.
Najednou Duun zaútočil - ne naoko, jak míval občas ve zvyku - ale šlo o přímý útok, který Duun zarazil až na poslední chvíli, když zjistil, že Thorn se stačil krýt a uhnout: a opět náznak útoku, další náznak, výměna rukou, ústup obloukem, úkrok, výměna rukou.
Čepel zvonila o čepel a opět se vzdalovala nezakrvá-cená. Neustálý pohyb, další plavný útok.
Thorn mu unikl pádem a svižným kotrmelcem, bleskově vyskočil s vlasy plnými písku a zoufale se přitom snažil ránu oplatit, ale Duun nepřestával útočit a Thorn měl zeď za sebou stále blíž.
Vytušil to a zaútočil - příliš rychle. Duun švihl oběma rukama, a zatímco Thorn couval zpět do otevřeného prostoru, ocel zazvonila o ocel.
Duun vyhlásil pauzu. "Proklatě, ta ocel je příliš ušlechtilá, než aby se s ní zacházelo takhle! Sekej obrácenou čepelí na obrácenou čepel!"
"Ano, Duune." Thorn syčivě vtáhl vzduch do plic. Do očí mu skanul pot a on si jej otřel.
"Opět ta tvoje proklatá pravorukost! Uvědomuješ si vůbec, cos udělal?"
"Uskočil jsem doprava," odpověděl Thorn. Ramena mu povisla. Znovu si setřel pot. "Ale předstíral jsem, že to bude doleva."
"A proč jsi tam nakonec nešel?"
"Protože jsem si myslel, že uvěříš, že tentokrát už určitě půjdu vlevo."
"Ne, když jsi to nikdy neudělal! Bozi, zkus mě už jednou překvapit!"
Thornovu tvář zahalil ponurý mrak.
"Vzhůru!" zaútočil Duun mrštně jako had. Thorn
unikl, znovu unikl a ještě jednou, zaútočil a zase unikal. Čepele zvonily.
Pak ho Duun zasáhl: Thornovi se podařilo odvrátit jeho čepel a pěstí udeřit soupeře do paže, načež rozhodil ruce, aby při odskoku dozadu opět nabral rovnováhu.
Duun vyhlásil další přestávku a Thorn se zadíval na své zápěstí, jako by počítal, že na něm uvidí krev. "No, aspoň ses

při tom zásahu nezastavil," poznamenal Duun.
"Nezastavil," přitakal Thorn. Ten zlozvyk z něho Duun vytlouk! v bolestivých počátečních lekcích - zlozvyk začátečníka nenavyklého pohmožděninám. "Promiň." Bez dechu. Další otřeni potu. Thorn se omlouval za to, že dovolil Duunově čepeli dotyk.
"Vymyslel jsi celý nový systém šermířské obrany, geniálně maskuješ všechny své nedostatky. A nejlepší jsi v ústupu!"
"Omlouvám se, Duune-hatani."
"Takhle vypadá boj zblízka? Ty mladý blázne, vždyť jsi vybavený proklatě ostrým drápem! Trochu si zpřeházej navyklý způsob uvažování a používej rozum! Znovu!"
Thorn zaútočil. Duun se vyhnul, provedl výpad, vyhnul se a provedl další výpad.
"Zadrž!"
Thorn bleskově uskočil. Zůstal stát na místě, dech mu rozdíral pootevřené rty a do očí se mu valil pot. Napřímil se.
"Omlouvám se, Duune." Stal se z toho refrén. Pořád dělal chyby. Zatvářil se kajícně.
Duun vztáhl ruku k jeho tváři, pomaloučku, zvolna.
Thorn ucouvl. V jeho postoji se objevila hrozba a ostražitost. Duun se pousmál.
Thorn vypjal hruď. Nepřestával lapat po dechu. (Proč ses na mě rozkřikl? Proč mě neustále káráš? Co se to dnes děje? Snažím se řídit tvými pokyny, Duune, nesmíš si ze mne takhle utahovat!)
"Dovol, ať se tě dotknu, rybičko. Jen jednou."
Ruka s nožem poklesla. Thorn zůstal nehybně stát. Duun k němu přistoupil a položil dlaň doprostřed Thornovy hrudi, na pokožku, jež bez slunce zbělela, na kůži pokrytou tak silnou vrstvou potu, že by se po ní soupeři smekla ruka, kdyby nevysunul drápy. Srdce pod Duunovou dlaní poskakovalo v pravidelném a pevném rytmu. Žádné uhýbání. Žádné chvění. Duun přitiskl dlaň ze strany k Thornově krku a ucítil stejně vyrovnaný tep. Nepatrné uškubávání. Reflex, nebo možná výsledek výcviku. Pohlédl do bělma v očích nepřítele: zvláštní, jak málo se jejich modré středy změnily od okamžiku, kdy do nich pohlédl poprvé, kdy mu na klíně ležel jako kojenec - děťátko s kulatým bříškem, které mu šplhalo po zkřížených nohách a snažilo se zatahat ho za uši. Chlapecká tvář vzhlížející k němu v náhlém šoku při zjištění, že Duun je mu na stopě -
Ty oči zřejmě vůbec nezměnily svou velikost. Kosti kolem nich však ano. Obličej měl pod lícními kostmi ploché tváře, čelist se výrazně prodloužila a zdrsněla černými chlupy, které si Thorn pravidelně holil ... (Budou se mi smát, Duune. Chlupy na těle nemám dost husté a na obličeji si je pěstovat nechci, když jsou takhle ježaté, a tady husté a kousek dál zase řídké.) Thorn si na místech, kde mu vyrážely ostrůvky ochlu-
pění, vyholoval dokonce i další části těla. Ostříhaný a oholený se snažil - když už nemůže počítat s celkovým osrstěním - nenechat si změnami dospívání změnit tělo, na které byli oba navyklí. Thorn teď ovšem páchl jinak než dřív. Hrudník měl širší a ramena svalnatá, břicho ploché a tvrdé, úzká bedra, nohy obalené dlouhými a mrštnými svaly, navíc velice silnými. Thorn by dnes Duuna klidně unesl, ačkoliv bozi vědí, že Duun neměl v úmyslu něco podobného připustit ani náhodou.
Zvláštní věc, ale Thorn nebyl ošklivý. Sedmnáct, bezmála osmnáct let a Duun si s ním hleděl z očí do očí, vlastně poslední dobou musel dokonce maličko zaklánět hlavu. Thornova postava měla v sobě souměrnost, která činila jeho tvář naprosto přiměřenou jeho tělu a ta tělesná stavba ladila s elegancí pohybů, kterou nemohl popřít žádný estét.
("Když si na něho navykneš, je vlastně krásný," prohlásila Sagot. "Dělí jako každé velké zvíře, k němuž se dostaneš blíž, než se ti zamlouvá, ale jeho pohyb, to je nádhera. Podobné věci dokážou okouzlit, no nemám pravdu?")
Zorničky se zužovaly a rozšiřovaly podle toho, jaké se za nimi honily myšlenky. Úzkostné. (Je to hra, Duune? Čekáš, že něco udělám?)
Duun se vzdálil, obrátil se k tomu tázavému pohledu zády. Možná Thorn tak reaguje na jeho vlastní úzkost, která teď pronikavě vrcholila.
("Musíme s tím pokračovat," prohlásil Ellud. "Duune, ty mě pořád nutíš čekat. Nejdřív to bylo samé: .Počkej, dokud se nenaučí ty první nahrávky.' Potom: ‚Ta záležitost s Betan ho rozrušila.' A teď zas: ‚Ještě
ho musím naučit pár věcí.' Duune, pochop, že zásoba výmluv nám už došla.")
Duun se natáhl po pouzdru na nůž wer. Ohlédl se na opačný konec místnosti a zjistil, že Thorn dělá totéž. Zavinění svalů, napjatá paže. Dnes ráno byl Thorn ve vrcholné formě. Duun by si to rád pamatoval.
"Tady máš ta slova: Vím, že si je dokážeš zapamatovat. Moc učení potřebovat nebudeš. Loď. Slunce. Ruka. Varování. Odpovídají těmto zvukovým ekvivalentům." Sagot přehrála pásek v magnetofonu, který držela v ruce. Byl to náročný úkol, a Thorn se proto soustředil a nenechal se rozptylovat okolím. Dnes ráno ho stráž nedovedla do známé učebny, ale o dvoje dveře na chodbě dál, do místnosti s hladkou holou podlahou, která na hony daleko páchla lékařsky sterilním prostředím, do místnosti, která byla sice značně rozlehlá, ale stály v ní jen dva velké podstavce a několik skříní. Okna nabízela vyhlídku na pomyslnou poušť, což přispělo k větší rozjasněnosti, sterilitě a ne-útulnosti prostředí. Čekala tam na něho Sagot - se zkříženýma nohama seděla na podstavci s klávesnicí v klíně. Vedle kolena jí stál monitor. "Posaď se," vyzvala ho Sagot. Strážce odešel a zavřel za sebou dveře.
"Já. On. Jít."
Když šel Thorn za strážcem k neznámým dveřím, těšil se, že půjde o simulátor. Těšil se na to, měl rád tu bleskovou komunikaci s počítačem, tu vizi letu a země klouzající pod pomyslnými křídly. Bozi, v jedné místnosti tu měli tak velkou obrazovku, že všechno na ní vypadalo jako věrná realita. Seděl v té místnosti ve
stroji, jehož systém řízení se velmi podobal řízení v koptéře, a celý stroj se s ním uměl pohybovat, naklánět se a stoupat spolu s obrazem na obrazovce, takže když poprvé ztratil kontrolu nad řízením a místnost se s ním roztočila, musel zatnout zuby, aby se děsem nerozkřičel. Teď už to zvládal líp.

("Lékaři?" zeptal se hned po příchodu poplašeně Sagot. "Jen se posaď," vybídla ho. "Dnes máme jazykový náslech."
"Stop. Člověk. Rádio. Stop."
"Jde snad o nějaký jazyk?"
(Něco tu není v pořádku, Sagot přísně svírá rty. Položil jsem snad nevhodnou otázku? Nebo jí dělá starosti to jiné prostředí?)
"Soustřeď se."
Thorn se tedy pustil do práce. Doplňoval význam k jednotlivým zvukům. Sagot ho nutila naslouchat páskům pořád dokola a on už jich měl plné zuby. Vyslovoval zvuky, ale přitom si je hnusil. Nebyl to dobrý den. Duun se u snídaně choval svým typickým nevrlým způsobem, což znamenalo, že byl zamlklý a ponořený do myšlenek a nevyzrazoval ze sebe pranic, byl jak povrch kaluže pokryté škraloupem ledu. Sagot mu vydala přísné příkazy a odešla, nechala ho o samotě, jen tu a tam nakoukla postranními dveřmi, aby ho zkontrolovala.
(Určitě spolu mluvili. Duun se na mě hněvá a řekl to Sagot. Já přece neprovedl nic, čím bych ji rozzlobil.)
(Včera jsem při výcviku s Duunem dělal hlouposti. Nemohl jsem si pomoct a pořád jsem se musel stáčet doprava. Když na mě Duun křičí, jsem vždycky horší. Dokonce si přeju, aby mě udeřil, nevadilo by mi to,
zasloužil bych si zásah, když takhle hloupě odkrývám celý bok. Jako bych dospěl k bodu, po němž se už nemůžu dál zlepšovat, a Duun to nejspíš taky pochopil. Nejsem dost dobrý, aby se ze mne stal hatani, pořádný hatani. Pracoval na mém výcviku strašně dlouho a já přitom nepřestávám uskakovat doprava jako blázen a on na mě musí křičet. Měl by mě říznout a pak bych si to možná jednou provždy pamatoval.)
Na předloktí se mu táhla jizva a tutéž měl na stejném místě i Duun.
(Na to v životě nezapomenu.)
"Chlapče."
Přístroj se zastavil - to zasáhla Sagot. Přinesla mu sklenku vody a pilulku. (Bozi, takže přece jen lékaři! Co se děje? Chtějí mě snad jen vyšetřit?) "Sagot, já to nechci spolknout. Necítím se přece špatně."
Nepřestávala mu pilulku podávat. Thorn tedy neměl na vybranou. Sebral pilulku z její černé svraštělé dlaně a vložil si ji do úst. Na polknutí vodu sice nepotřeboval, ale po napití se mu žaludek uklidnil: předtím hrozil zvracením. (Proto se Sagot chovala tak divně? Že by mi vážně něco bylo? Myslí si to Duun také?)
"Ráda bych, abys se mnou zašel do vedlejší místnosti," řekla Sagot. "Ano, čekají tam lékaři. Na chvíli se tam položíš a já si přeju, abys byl poslušný."
(Páchneš strachem, Sagot. A já nejspíš taky. Bozi, co to má všechno znamenat?)
Vstal. Sagot vysoko převyšoval, ale ona se přesto natáhla a uchopila ho za ruku. (Jsem přece hatani, Sagot, ty bys neměla -) Ale Sagot nikdy v ničem neodporoval. Zavedla ho k postranním dveřím a přes
práh spolu vstoupili do malé místnosti, která nijak nezastírala, že jde o pracovní prostředí lékařů. Bylo tam těsno, místnost byla přecpaná spoustou přístrojů, uprostřed stál stůl. Sagot mu tiskla dlaň. Rozhodně se s ním nemínila dohadovat. (Bála se. Co bych měl cítit já?) Zůstal stát na místě až do okamžiku, kdy se objevili lékaři a požádali ho, aby odložil suknici a položil se.
"Já to zvládnu sám," obrátil se na Sagot. Nechtěl se před ní svlékat, ne snad proto, že by ji šokoval - (mám čtrnáct prapravnoučat, chlapče) - ale právě proto, že by na něho hleděla jako na malé dítě a dítě-Thorn bylo už takhle obnažené až dost. Ale Sagot neodešla, takže se k ní Thorn otočil zády, rozepjal si suknici a uložil se na stůl, který mu ukázali lékaři. Hlava se mu točila, údy jako by postrádaly spojení s mozkem. Vplul do tak nesmírného klidu, až ho to děsilo.
(To ta droga, kterou mi Sagot dala. Zdalipak to ví Duun? Zdalipak ví, kde jsem, co se mnou dělají, objednal si to snad?)
Připevnili mu na tělo elektrody. Zdálo se mu, že lékaři jsou neuvěřitelně daleko. Buď mluvili šeptem, nebo mu zeslábl sluch. Nad hlavu mu připevnili obrazovku. Na tělo mu přilehlo cosi hebkého a přitom drsného a on si matně uvědomil, že kdosi ho zakryl přikrývkou: pocítil náznak vděčnosti. (Je tady chladno. Zřejmě nikdo nechápe, jak hrozně mi občas bývá chladno, mají srst a já ne, ale teď se pro změnu potím -) Kolem nohou se mu cosi sevřelo, a pak mu totéž ovinulo i hrudník. "Mluvte s ním, pro živé bohy, nemáte přece pod rukama kus masa!"
"Sagot-mingi, při vší úctě vás musíme požádat, abyste mlčela, Sagot-mingi."
Cosi se mu opřelo o rameno. Zalomcovalo jím. "Otevři oči. Podívej se nahoru."
Thorn ten hlas poslechl. Zaslechl přehrávání kazet se známými zvuky, znovu a znovu.
"Zamrkej. Správně. Když to bude nutné, zamrkáš."
"On tomu rozumí, že?"
Hlas se opět vytratil. Zaslechl, že na něho cosi huhlá další hlas. Pak se objevily výjevy, ocitl se v simulátoru. Další hlasy, další obrazy, ve tmě se pohybovali lidé j ako on, byly tu tváře, které na něho cosi drmolily, byly tu stroje a zase stroje -
Pokusil se tomu uniknout.
Hleděly na něho oči nehybné jako zrcadla. Další stroje, které vířily v temnotě, a pohybující se paže -
Bojoval. Kličkoval a unikal a bojoval.
"Toto je tvé dědictví," pravil hlas v temnotě. "Přijmi je, Harasi-hatani. Toto je tvé dědictví. Přijmi vše, co uvidíš a uslyšíš. Přestaň se vzpouzet. Přijmi je. Toto je tvé dědictví."
Chaos výjevů.
"Naslouchej zvukům. Uč se je, Harasi-hatani. Zapamatuj šije."
"Vzbuď se."
Ležel na stole. Na těle měl přikrývku. Potem byl doslova zalitý. Netoužil po ničem jiném, než takhle ležet dál. V očích ho štípalo, jako by mu do nich stekl pot - vyloučeno to nebylo. Kdosi mu otřel tvář a látka mu připadala nijaká, ani vlhká ani drsná, ale ani hřejivá či chladivá. Kdosi mu zvedl tu tíhu z prsou a nohou. "Víte jistě, že to je správné? Ještě se ne-

probral." Probral se, ale radši to tajil a tupě civěl na zářivou ocel přístrojů. Ignoroval tváře i dotyky, náhlou nahotu vlastního těla, když z něho lékaři odtrhávali ty elektrody v rychlých záškubech, jež by snad měly bolet, ale nebolely.
"Nemá dobrou barvu."
(Je mi zima, vy blázni.)
Cosi ho bodlo do paže. Nebyla to velká bolest. Za okamžik ucítil, že se mu srdce rozbušilo tak prudce, jako když ho sužovaly noční můry. (Běžte pryč. Nechte mě být. Nedotýkejte se mě!)
"Držte ho, nesmí se pohnout."
Zamžikal. Lékaři mu bolestivě svírali všechny končetiny. Zvedl hlavu. "Pusťte. Už jsem vzhůru. Chci se posadit."
Vypadali hloupě - uši měli svěšené. Nakonec ho však skutečně pustili, jeden mu podložil rukou záda a dva další mu pomohli do sedu.
"Už jste skončili?" zeptal se Thorn.
"Skončili jsme," přitakal jeden z nich. Jinak s ním vlastně nepromluvili. "Prozatím tě uložíme do postele."
"Jdu domů!" prohlásil Thorn, prudce se zvedl a opřel si chodidla o podlahu. Jeden lékař se po něm natáhl a on jeho ruku zarazil mávnutím paže - pomalým pohybem, náznakem varování. Lékař sledoval oblouk paže pohledem, vzal varování na vědomí a ucouvl.
"Sagot!" zvolal kdosi, "Sagot, pojď sem rychle!"
Thorn chvíli počkal, jestli se Sagot skutečně objeví. Vzpomněl si, že je nahý. "Dejte mi moje oblečení!"
Lékař mu podal suknici, Thorn ji uchopil a zapjal si ji ztuhlými prsty, přičemž málem ztratil rovnováhu.
Otevřely se dveře. Na prahu se objevila Sagot. "Sagot," usmál se. Dával si nesmírný pozor, aby byl zdvořilý. Duun by ho za hrubost k lékařům potrestal a on teď byl bezradností celý zoufalý. Snažil se tedy o klidný a zdvořilý hlas a postoj volil tak nenucený, jak jen to šlo. "Sagot, navrhují mi, abych ležel tady, ale já bych se mnohem radši prospal ve vlastní posteli. Prosím tě, dovol mi odejít domů, Sagot."
Sagot se na něho chvíli dívala se rty sevřenými do úzké čárky. Dlouho jen tak stála. "Tak dobrá," svolila nakonec. "Zavolejte jeho stráž a Duunovi oznamte, že se vracíme domů." Pak přistoupila k Thornovi, uchopila ho za paži, propletla kolem ní své tenké kře-hounké předloktí, oběma dlaněmi objala jeho ruku a odváděla ho pryč, ven z místnosti. Za prahem řekla: "Chvíli tu počkáme." Stála vedle něho a držela ho za paži. Za okamžik se otevřely dveře a objevil se strážce, který Thorna všude doprovázel. Jmenoval se Ogot. Mluvil málo, ale byl docela sympatický. Byl to Duunův člověk, a pokud odvedl Thorna sem a neprozradil mu předem ani slovo, pak zřejmě nevěděl ani polovinu toho, co věděla Sagot. Ogot se při pohledu na Thorna zatvářil ustaraně a Thorn se za svou zjevnou bezmocnost zastyděl.
"Nic se neděje," uklidňovala strážce Sagot. "Dostal jen trochu sedativ. Půjdeme hodně pomalu. Chlapec se chce vrátit domů bez čekání. Tak jdeme, Thorne."
Neležel v posteli, nýbrž v polštářích na podstavci, který se dotýkal stěny obývacího pokoje, za oknem bylo vidět větve bičované deštěm, sklo bylo stékající vodou jakoby skvrnité a pokroucené. Zvuková kulisa předváděla hromobití a šumění prudkého deště. Švihl blesk. Z klimatizace dýchal chladivý vlhký vzduch a vůně zmoklého lesa. Thorn ležel na polštářích v místnosti, která mu nebyla cizí (i když stěny se neustále měnily) a udiveně mžikal. Vždyť tyhle větve znal, i tuhle sehnutou, ten pokřivený kmen, ty skály, tu stezku, kterou se člověk vyšplhá až na vrchol -
"Tumáš," posadil se Duun na podstavec, podal mu šálek a nalil do něj čaj. "Je v něm aghos, ne abys ho vyplivl. Potřebuješ kalorie."
Thorn šálek uchopil do jedné ruky a upil. Koření mělo odporně nasládlou chuť, ale pořád chutnalo líp než hořkost v jeho ústech. Zamžikal na Duuna. Krk měl ztuhlý, zřejmě spal celý zkroucený.
"Tak je to dobře," pochválil ho Duun. "Přestěhoval jsem tě sem."
"Odnesls mě?" Vzpomněl si, že v posteli ho Duun už jednou probudil a dával mu napít.
"Pořád to ještě zvládnu."
"Duune, oni -"
"Pšt."
Thorn zatajil dech. Právě se mohl velice ztrapnit. (Potřebuješ něco, Thorne?) Po té bouři venku v sobě cítil vyčerpání a mír. Do oken bušil pomyslný déšť. "To má být Sheon, vid?"
"Nechal jsem ten výjev zobrazit, už asi před rokem. Říkal jsem si, že se jednou může hodit."
(Jednou, při nějaké zvláštní příležitosti. Dneska? Je to snad dar? Má mi to něco vynahradit?)
"Chceš ještě čaj? No tak! Rád bych, aby ses trochu zmátořil. Odpoledne si dáme výcvik v tělocvičně."
"V tom případě mě zabiješ."
"Budu se mírnit, rybičko." Duunova tvář na něho hleděla se svou zdravou i zmrzačenou polovinou, s náznakem stálého výsměšného úsměvu. "Však to zvládneš."
(Cítí se teď se mnou šťastný? Byl to snad test a já jím prošel?) "Duune, oni mě -"
Duun zvedl pravou ruku a na ní ukazováček. Znamenalo to: Ticho! (Nechci, abys mluvil.)
"Oni -"
"Nestalo se to."
"Proklatě, vždyť -"
"Nestalo se to. Pššt!"
Thornův tep se zrychlil. Ležel, civěl na Duunovu Zjizvenou tvář a na upřený pohled. Srdce mu tlouklo do klece žeber.
(Co to se mnou provádíš? Co to se mnou provádíš, Duune-hatani?)
"Jsi pomalý, Thorne. Pomalý! Zrychli!"
Thorn se snažil. Otočil se a ztratil koncentraci, zbrkle uskočil dozadu, aby se zachránil před opou-zdřeným nožem mířícím na jeho břicho. Ucítil dotyk čepele. Odtančil stranou a zvedl nůž na obranu proti útoku, který zákonitě musel

přijít. Pauza, prohlásil Duun a přidřepl na podlahu. Thorn se posadil a otíral si tvář.
"Jsem vyřízený. Nechám toho."
"Budeš pokračovat!" nařídil Duun.
"Cože - pokračovat?" (Změnilo se snad něco? Děje se něco?) Slovo pokračovat neslo nádech rozkazu.
"Tri dopoledne z pěti budeš studovat. Zbytek dní budeš trávit v té místnosti s lékaři. Ber to jako další studijní předmět -"
"Duune -"
"- o kterém spolu nebudeme diskutovat."
"Duune, já nemůžu!"
"Nemůžu?"
Thorn sebou škubl. Objal si skrčená kolena pažemi. "A tys tím prošel? Tys taky musel něco takového vydržet?"
"O tom se nebudeme bavit. Prostě obden tě to čeká. Vždyť víš, že tomu stejně neunikneš. Budeš tam přicházet dobrovolně a k lékařům se budeš chovat vždy zdvořile. Říkám ti to jednou provždy. Kdybys začal skutečně trpět, budou si tě zvát až po pěti dnech. Ale to si lékaři rozhodnou sami ze svého odborného hlediska, bez ohledu na tvé svéhlavé fňukání."
"Navždy? Po celý zbytek mého života?"
Duun zaváhal. Před odpovědí Duun váhal málokdy, i když čas na rozmyšlenou míval. Tentokrát trvala pauza celou minutu a Duun se během ní mračil. "Je to druh testu. Ty v něm neselžeš, slyšíš? Neřeknu ti, jak dlouho to bude trvat. Tu záležitost ale domů zatahovat nebudeš. Příště se prospíš v lékařském pokoji. Domů se vrátíš teprve tehdy, až tě nohy samy unesou. Přijdeš klidně, ať bude hodin, kolik chce, a řekneš: ‚Nazdar, Duune, už jsem doma, tak copak máš dnes v plánu?' Jako to děláváš každý den. Sagot byla měkká a dovolila ti, aby sis prosadil svou, ale já tě měl okamžitě poslat zpátky a ne tě tady obskakovat. Život se s tebou mazlit nebude."
"Se mnou se nemazlí ani ti lékaři, Duune! Bolí to a -
já nevím, jak to zvládat, Duune. Pomoz mi přece, u všech bohů, prozraď mi, jak se to dá vydržet!"
"Přijmi to. Důstojně. Jdi tomu vstříc. Se vší silou a chytrostí, které se ti dostává."
"Selhal jsem snad dneska?"
"Ne," odpověděl Duun. "Ne, držel ses skvěle. Můžeš být na sebe hrdý. Přinesls pocit štěstí spoustě lidí, které jsi v životě ani nepotkal. Už o tom ale nebudeme mluvit. Příště se vrátíš domů a nepadne o tom ani slůvko: všechno bude jako dřív. Myslím, že tak to pro tebe bude nejlepší."
"Nebudeš ale na mě křičet."
Už podruhé v jednom dni se Duun zatvářil zaraženě a to bylo nesmírně vzácné. "Ne, rybičko, nebudu na tebe křičet."
XI
"Dobré ráno," pozdravila Sagot.
Thorn přešel po písku až k místu, kde Sagot seděla - bylo to u stolu, za kterým ji spatřil vůbec poprvé. Přistoupil k podstavci naproti ní a posadil se na okraj, nohy spustil dolů a dlaně stiskl mezi koleny. Sagotina tvář byla tváří cizího člověka, oči zahalené tajemstvím, věkovitá, bíle poprášená maska.
"Jak se daří, Thorne?"
(Jako bychom začínali od začátku.) "Výborně, Sagot. Duun říkal, že zítra se tam musím zas vrátit. Bude to stejné jako včera?"
"O tom nemůžu mluvit, Thorne."
Chvíli seděl mlčky. "Rád bych to věděl, Sagot. Co tím vlastně sledují?"
"Nemůžu to s tebou probírat, Thorne. Co kdybychom pokračovali ve studiu?"
"Půjdeš se mnou zítra?" (Prosím tě, Sagot.)
Dlouhé mlčení. "Nezdá se mi, že by moje přítomnost mohla znamenat nějaký rozdíl. Stejně mi nedovolí, abych tě zas odvedla domů. Budou trvat na tom, abys ležel u nich, protože podle jejich mínění ses probudil příliš rychle. A už vůbec se jim nezamlouvalo, že jsem tě doprovodila pryč. Nohy tě sice unesly a mluvils smysluplně —" Sagot našpulila ústa v úsměvu "— ale 8 opilým Hatani se nemá cenu dohadovat. Zítra už
budeš vědět, co tě čeká, a nebudeš se s lékaři přít, platí?"
"Já vím. Ale stejně bych rád, kdybys tam se mnou zůstala."
"Thorne -"
"Nemusíš se o tom zmiňovat před Duunem. Vím, že by to zakázal. Udělej to pro mě, Sagot. Já těm lékařům nedůvěřuju. Nikdy se mi nezamlouvali."
"Budu tam." Sagot uhladila těžkou látku své sukni-ce a chytila se za překřížené kotníky. "Pojďme si teď povídat o počasí - či spíše o atmosféře. O interakci mezi oceány a vzdušnými masami. Když jsem byla na severním pólu, to bylo v roce sedmaosmdesát, dostala jsem se tam sice letadlem, ale na výpravy jsem jezdila na průzkumné lodi. Jmenovala se Uffu Non. Někdy se mě zkus zeptat na hothonina -"
"Co je to hothonin?"
"Druh ryby velké asi jako dospělý šonun. A ty ryby dokážou lovit ptáky. Opravdu. Na hlavě mají bílou skvrnku, která z výšky připomíná malou plující rybku, jež se právě vynořila k hladině. Pták se vrhne dolů, hothonin skočí nahoru - chňap, a je po ptákovi. Vidíš, jak dokáže klamat chybný předpoklad? Ale k věci. Vypluli jsme z přístavu Eor a zamířili na volné moře —"
"Ještě pořád si udržel zdravý rozum," pravil Duun. Ellud na něho hleděl s dlaněmi na kolenou zpoza obvyklého nepořádku na svém stole. "Nesmíš to uspěchat, Ellude."
"Já nic uspěchat nechci," odpověděl Ellud. "Tlačí na mě Rada. Objevila se Betan. Je naživu."

Duun si dovolil dát najevo překvapení. "To není dobrá zpráva. Kde je?"
"Je v úkrytu. Schovává ji ve svém domě Shbit, pochopitelně. Aspoň tak zní zpráva radního, jenž mluvil s dalším radním, který zas hovořil přímo s ní. Nechoď tam, Duune. Pro živé bohy, nesnaž se v tomhle směru o nic! Všechno přece běží podle plánu a Shbit nemá v rukou nic než neúspěšnou agentku."
"Vláda by musela mít agenty přímo ve Shbitově posteli, aby měla jistotu, co všechno on nemá. Ta jejich přehnaná samolibost se mi nelíbí. Vyřiď jim to."
"Drž od té záležitosti ruce stranou, Duune. Bozi, jakmile vyjedeš po Shbitovi, zase to všechno veřejnosti připomeneš - a bozi vědí, že ta nám hází klacky pod nohy už takhle moc často. Právě teď zasedá Rada. Další kroky se teprve chystají."
"Já ale vím, kdy Shbit udělá další krok. To ani sám Shbit ještě neví." Duun se rozhodl dát si čaj. Naplnil si šálek. "Dalo by se předpokládat, že Betan zlikviduje, ale radši bych nesázel vůbec na nic. Jaké jsou zprávy z Gatogu? Nějaké podrobnosti?"
"Problém už vyřešili. Ukázalo se, že jde o závadu v softwaru."
Duun se zamračil. "Hned jsem si to myslel. Takže falešný poplach. Proklatě, Ellude! Měli bychom se trochu zklidnit a přestat vidět špeha na každé větvi!"
"Mohlo by to být horší."
"Věř, že ani na to nikdy nezapomínám." Duun dvěma prsty své pravačky zvedl šálek a levou rukou si jej naklonil k ústům. Ohmatával přitom rytinu v drsné přírodní hlíně, přepychovou ukázku umění kultury
obu, jež mu připomínala Elluda - z ní i z něho čišela chytrost, avšak oba postrádali systematičnost. Rozporuplnost tohoto člověka ho mátla celý život. "Budeš mi dodávat zprávy o Shbitovi. Zajímá mě i to, kolikrát se nadechne a jak dlouho vydrží se zatajeným dechem. A chci to vědět na zlomek vteřiny, Ellude, to nezapomeň svým agentům vyřídit,"
"... v roce 1582 začal v Toghonské provincii pracovat první reaktor -"
"... v roce 1582 Dsonanská liga založila mezinárodní Radu. Bezprostřední motivací k jejímu vzniku bylo sucho, které se do Thoganu cyklicky vracelo a které toho roku přineslo mučivé útrapy sedmnácti milionům obyvatel regionu táhnoucího se od -"
"... v roce 1593 byl z Dardimuurského pobřeží vypuštěn první satelit —"
(Satelit?)
"... v roce 1698 se Botan no Gelad stal prvním šonunem, který vzlétl do vesmíru."
"Sagot." Srdce Thornovi pádilo jako zběsilé. Vzhlédl od monitoru na pokojnou stařičkou tvář. "Sagot, my jsme ve vesmíru."
"Byla jsem ještě hodně malá, když Nagin vystoupil jako první na Měsíc. Vzpomínám si, jak domů přiběhl můj nejstarší bratr, dovedl mě k televizoru a vysvětloval, že tam ukazují Měsíc a po něm že se prochází jeden z šonunů. V lodi byli Nagin, Ghotisin a Sár. Vyšla jsem ven do tmy - bylo jaro a noc byla jasná. Vzhlédla jsem k Měsíci a zkusila je tam zahlédnout, ale nešlo to. Dívala jsem se a dívala a nakonec z domu vyšel i můj bratr a postavil se vedle mě. ‚Jednou tam taky poletím/ řekl. A letěl. Dostal se až na Dothog a chodil i po jiných planetách. Poslal mi fotografii, na které stojí před mořem rudých písečných dun, člověk sice nepozná, že to je právě on, protože je v mohutném neohrabaném skafandru se spuštěným čelním štítem, ale věděla jsem, že to je určitě můj bratr. Ten obrázek ještě pořád mám."
(Stroje ve tmě. Blízko cosi rotuje.)
("Svět je široký, rybičko, širší, než si myslíš,"')
"Mohl bych tu fotografii vidět? Mohl bych se s tvým bratrem setkat?"
"Už nežije. Zemřel, ach, už před čtyřiceti lety. Selhala mu výstroj v Juonské poušti na Dothogu. Ze skafandru mu unikl všechen vzduch. Ten obrázek mi ale poštou došel. Přinesu ti ho."
"To je mi líto, Sagot."
"Dítě, člověk si popláče a zas ten žal překoná. Pamatuju si, jaký byl můj bratr naživu, ne jaký ho čekal konec. Znáš odpalovací rampu přímo před Dsonanem? Dá se poznat, kdy vesmírné lodě startují. Můžeš slyšet, kdy přistávají, zní to jako hromobití dokonce i z téhle dálky -"
"Tak to je ten zvuk?" ("Duune, co to hřmí?" "Nevím, v budovách se ozývá spousta různých zvuků. Věnuj se svým povinnostem, rybičko.")
"- asi tak každých pět dní. Vynášejí nahoru na stanici náklad, tam pro změnu naloží vše, co vyrobili -léky a podobně - a dopraví to zpět na Zemi. Pořád tam ještě je dothogská základna, dnes už se rozrostla na malé městečko, spousta věží a spojovacích tunelů. Sami vědci. Asi tak jednou ročně se na základnu pořádají výletní lety, ale jsou příšerně drahé, takový přepych
si můžou dopřát jen opravdoví boháči, a přitom jde o tak nepohodlný výlet, že většina lidí z té vrstvy se svým zážitkem spokojená není, ale přesto se pár zájemců najde pokaždé. Snila jsem o tom taky, toužila jsem se tam dostat, ale cesta tam a zpět trvá každá rok a mně do toho pokaždé něco přišlo. Já nevím -" Sagot se zadívala na své dlaně a pak opět vzhlédla. "Myslím, že hluboko v srdci jsem pověrčivá, že pořád v skrytu duše věřím, že můj bratr tam pořád ještě je, pořád tam šplhá po dunách a užívá si, ale jakmile bych tam přiletěla, proměnila by se základna v docela obyčejné místo, našla bych rozrostlé městečko a ty zatracené turisty, a kdybych zamířila do pouště, bratr by tam nebyl. Pak by pro mě umřel, doopravdy umřel — ach, bozi. Nesmíš se na mě zlobit, chlapče, starý člověk toho napovídá! Chtěl ses mě vyptávat na vesmír."
"Bylas tam někdy?"
"Byla jsem na jedné stanici. Byla to pustina, jenom samý tunel -"
(Tunely. Kovové tunely. Pokračují donekonečna, jdeš jimi a ony se stáčejí —)
"- a jedno místo tam vypadá navlas jako druhé. A co je zvláštní, hvězd tam vlastně moc nevidíš. Když se dostaneš na odpalovací rampu, můžeš je zahlédnout — to by ti dovolili. Je to nádhera. Svět je překrásný. Viděls to na fotografiích?"

(Temná koule zalitá ohněm, vířící vesmírem -)
"Ale ne, samozřejmě že neviděl. Mám ty skvostné okenní videozáznamy doma, koupila jsem si je na stanici. Je na nich Země při pohledu z vesmíru. Možná bych ti mohla obstarat kopii. Viděl bys slunce znovu
a znovu vycházet nad křivkou našeho světa. Viděl bys všechny oceány a rozvířená mračna -"
"Už k sobě přichází - přichází k sobě! Přichystejte injekci. Už se z toho probírá."
"Tentokrát je v šoku. Něco se přihodilo." "Tiše. Slyší nás. Musíme ho odtud dostat." "Slyšíš nás, Thorne? Pokud ano, zkus pohnout rukou."
"Aaaaaaaiiiiiíííí!"
Byl to jeho hlas. To křičel Thorn. Zápasil s temnotou, ale kolem něho stejně byla jen temnota, v závratné výšce se mihotaly hvězdy.
Zahořelo světlo, bílé a odpudivé. Oslepené se vymrštil z postele a zády se přilepil ke zdi. Teprve pak spatřil ve dveřích Duunovu postavu rýsující se na pozadí ztemnělé chodby, nahou, jak ve chvatu vyskočil z postele. Duun na něho pozorně hleděl. "Jsi v pořádku, Thorne?"
Thorn se opřel o chladný povrch za svými zády. V reakci na šok se mu rozechvěly údy. "Promiň, Duune."
Duun z něho nespouštěl oči. Uši měl sklopené dozadu. Thorn se odlepil od stěny. V oknech se nyní objevil východ slunce, žhavé paprsky osvěcovaly travnatou louku. Duun musel přeřídit časovač. Z klimatizace vanula chladná vůně orosené trávy. Z toho průvanu se Thorn opět roztřásl. Ložní prádlo se mu shrnulo na jeden okraj postele a viselo až do písku jako doklad boje, který svedl ve spánku.
"Měl jsem noční můru," přiznal Thorn. "Sen..." (Tváře. Zvuky.) Opět se roztřásl. "Viděl jsem tváře
stejné jak já, Duune. Co když nejsem jenom experiment? Co když mě nevymysleli?"
Duun neodpovídal. V obličeji měl výraz připomínající masku, kterým pokaždé naznačoval, že hodlá mlčet.
"Nebo vymysleli?" dorážel Thorn.
"Kdo může zaručit, že nevymysleli i ty záznamy?"
"Tohle na mě nezkoušej, Duune!"
"Nevypadáš ospale. Nechceš šálek čaje nebo něco k zakousnutí?"
Thorn to vzdal. Duun se choval laskavě a opět jím manipuloval. Thorn ten trik znal. Popadl pískem olepené přikrývky a hodil je na podlahu. Postel stejně potřebovala vyčistit a vyvětrat a přikrývkám vyprání neuškodí. Duun odešel od prahu, ale dveře nechal dokořán. Thorn otevřel truhlu stojící vedle podstavce a vyndal z ní včerejší oblečení — stejně se půjde vykoupat a před odchodem do učebny se obleče do čistého.
Když vyšel z pokoje, byl Duun v kuchyni a stavěl konvici s čajem na podnos. "Dáš si sobasi?"
"Proč ne? Může být." Mikrovlnná trouba už pracovala, teď se vypnula, Duun z ní vytáhl talíře a postavil je na stůl. (Tváře. Tváře. Stanice. Rakety odlétají a přilétají. Tečky a symboly. Chemické vzorce. Hodnota pí. Čísla.) Thorn se posadil na zkřížené nohy. Duun udělal totéž a nalil si čaj. "Piju ho až moc," přiznal se Thornovi. "Kazí mi to pak spánek."
"To platí o mně také. Duune, mohli bychom si o tom promluvit - aspoň jedinkrát?"
Duun okamžitě přitiskl uši k hlavě.
"Proklatě, moc tě prosím!"
Duun mu podal konvici s čajem, aniž by se obtěžoval pohlédnout mu do tváře. "Jedinou otázku. Tu si vy-
slechnu. Ale jen jedinou, Harasi-hatani. Pokud si ji chceš promyslet, nemusíš ji pokládat teď hned. Uspě-chanost neprospívá ničemu."
Thorn uchopil konvici s čajem, nasadil vyrovnaný výraz a nalil si. (Nenávidím ho. Strašně ho nenávidím. Nemá v těle jediný nerv.) "Upozorním tě předem, než tu otázku položím. Nerad bych, abys první obyčejný dotaz využil k prohlášení, že jsem svůj nárok už vyčerpal. Máš milenku?"
(Dostal jsem ho.) Duun zastříhal ušima. Oči se mu rozšířily a zase zúžily. "O tom byla ta noční můra?"
"Ne, jen jsem zvědavý."
"Teď nemám žádnou. Nějakou dobu jsem společnici skutečně měl, ale poslal jsem ji pryč." Duun si naplnil ústa čajem a polkl.
"A proč?"
(Další zásah. To mě nenapadlo.) "Nakonec by žádala manželství. To nechci."
"Jak jsi vlastně starý?"
"Ale rybičko, když jsi dnes na mě spustil, mluvili jsme jen o jediné otázce. Je to vůbec slušné?"
"Včera ses na mě obořil, že pořád jen ustupuju. Taky někdy sám zaútoč, poradils mi. Uvědomil jsem si, že to neplatí jen pro tělocvičnu. Útočím tedy. Myslíš si o sobě, že jsi starý?"
Duun se zazubil. "Abys to brzy nepřehnal, Harasi—Hatani. Musel bych pak tu hru odpískat. Myslíš si ty, že jsem starý?"
"Jaké řešení jsi nabídl vládě?"
"Udělat z tebe hatani. Což jsem splnil."
"A proč sis nepřál, abych se dozvěděl, jaký svět skutečně je?"
"Teď už to snad víš, či ne?" Duun pokrčil rameny. (Bozi, on ani nemrkne!) "Prostě na to nikdy nepřišla řeč: kolem bylo příliš mnoho Sheonu a příliš málo světa. Když jsme se přesunuli sem — o dva roky dřív a vůbec ne podle mého plánu, jestli ti smím připomenout -" (Útočí, chce zasadit ránu!) "- jistě si vzpomínáš, žes z toho byl pořádně otřesený a žes byl ze své odlišnosti dočista pomatený." (Další úder. Bozi! Vždyť on nemá slitování!) "Co jsem si měl počít? Hodit tě do světa během jediného dne? Poslyš, rybičko, to byl zapeklitý problém. Měl jsem chlapce vychovaného bez vlivu zpravodajství, bez znalosti městského života, bez sebemenšího tušení, co se odehrává za hranicemi Sheonu, protože

každá fotografie s lidmi by tomu bystrému mládenečkovi ukázala, že všichni vypadají jako já a žádný z nich není jako on. Musel jsem tě vzdělávat bez toho, že bych tě vzdělal, jestli mi rozumíš, protože jsem nechtěl,, abys kvůli své odlišnosti trpěl předem. Chtěl jsem ti dopřát dětství a dát ti to nejlepší, jaké jsem znal: dal jsem ti tedy svoje."
(Dře se na mě. V tomhle má pravdu. Co je to za pokus? Ještě s ním přece neskončili. Ještě pořád pokračuje.) Thorn cítil, j ak se mu v podkolení a v podpaží sbírá pot.
"Musíš uznat," prohlásil Duun, "že během posledních dvou let sis toho do hlavy nacpal spoustu. Hromadu údajů. Z minulosti ses propracoval až k přítomnosti. A povím ti jedno: když jsem s tebou začínal, neměl jsem tušení, jaká bude tvoje duševní kapacita, myslím tím, jestli bude normální. Nevěděl jsem, jestli svůj plán budu moci vůbec uskutečnit. A právě to jsem se musel dozvědět dřív, než jsem tě mohl předat dal-
ším ... musel jsem se přesvědčit, že dokážeš stát se hatani. Vzpomeň si na Ehoninovu dceru." "A proč je to tak důležité - stát se hatani?" "Je snad tohle ta tvá otázka?" "Řekl jsem přece, že tě na ni upozorním." "Tak dobře. Na tohle ti odpovím jindy." "Moje otázka zní takto: Proč mezi těmi výjevy, které mne nutí lékaři vidět, je i stanice? A proč je ta stanice plná lidí, jako jsem já?" "To jsou však dvě otázky."
"To je jedna. Hatani by měl vidět jejich vzájemnou podmíněnost."
"Dobrá, budu s nimi zacházet jako s jednou otázkou. Ta stanice neexistuje, je plná obyčejných lidí, a jak jsem řekl už předtím, tys výjimka. Možná ti ty testy navozují zvláštní sny. Popravdě řečeno jde o psychologické implikace, které by lékaře určitě zajímaly."
"Takže ten experiment ještě neskončil, je to tak?" (Bozi, zas to překroutil. Všechno. Všechno je faleš jako vÝJevy v oknech.) "Je to tak, Duune?"
"To je však další otázka. Na tu ti už neodpovím. Už jednou jsem tě upozornil, že mi ta záležitost nesmí přes práh: myslel jsem, že dokážeš ocenit útočiště, kde ti nikdo nerozebírá tvoji mysl na součástky a nehraje si s tvými vědomostmi."
"Bozi, tak mi přece prozraď, kde to je!" Duun se usmál, ale možná to byl jen úsklebek vinou té jizvy. "Jez. Vzbudils mě, tak bys mohl aspoň sníst tu zatracenou snídani, když už jsem ji kvůli tobě musel udělat!"
"Je to cizí jazyk, Sagot. Proč mi to neřekli?"
"Pst. Nemůžu o tom mluvit."
"Co to se mnou vlastně provádějí?"
"Thorne, neexistuje prostředek, kterým bys mě donutil o tom hovořit. Prosím tě."
"Kdykoli se odtamtud vynořím, jsem celý bolavý. Mám dojem, jako by mě někdo vzal a obrátil naruby. Ve spánku vídávám hrozné věci. Nechal jsem si změnit okna. Míval jsem tam hvězdy. Po probuzení jsem nikdy nevěděl, kde jsem, a zdávalo se mi, že se propadám, jako když máš sen o pádu do propasti, ale horší. Teď tam mám lesy a občas déšť v lesích na Sheonu. Nedokážu bez toho usnout. Rád bych, kdyby změnili tu příšernou poušť v laboratoři."
"Ta má v tobě vyvolávat pocit klidu."
"Je nad ní vidět příliš velký kus oblohy. Je mrtvá. O takovém místě se mi zdává a nelíbí se mi."
"Požádám je tedy, aby to změnili. Tohle určitě udělají. Ve skutečnosti se snaží být k tobě laskaví, abys věděl."
"Nenávidějí mě."
"Chlapče, jsou to profesionálové. Musejí si zachovávat odstup. Jsou vytížení přemýšlením o svých úkolech a jako všichni vědci zacházejí s lidmi tak, jako by stačilo stisknout tlačítko a vše se samo rozběhne. Zapomínají, že k té končetině, kterou vyšetřují, patří taky člověk, protože ji nazírají v odlišné perspektivě, pouze z hlediska funkce svalů a cév. Na této úrovni není tvé tělo ničím jiným než mapou se stezkami křižujícími sem a tam a já mám bohužel dojem, že sledují ty cesty bez toho, že by je vůbec mohlo napadnout, že kdesi nad tou mapou sídlí hlava s mozkem
a že to je mysl nesmírně vystrašeného mladého muže, který je živý, pozoruje je a naslouchá všemu, co si navzájem sdělují."
(Sagot, ty zavádíš řeč jinam a tenhle trik já znám. Jsem jen chlapec mezi dvěma prohnanými dospělými a oba mě neustále vyvádějí z míry. Bojuju s bouří a už jsem z toho unavený. Chtěl bych si prostě odpočinout a občas vysadit.)
"Začínám uvažovat o tom, že se zabiju."
Zděšení. Sagot se na něho šokované podívala. Thorn se zazubil, ale uvnitř ho sžírala bolest.
"To byl žert. Dokonale se ti daří mi to rozmlouvat. Třeba ti to jednou oplatím,"
"O takových věcech se nežertuje, chlapče. Tohle totiž provedl jeden z mých manželů, takže podle mne to vůbec není k smíchu."
"Nevyprávěj mi o svém manželovi! Už zase odvádíš řeč jinam! Nechci to poslouchat!" Vztekle seskočil z podstavce a vyběhl po písku směrem k východu. Sagot za jeho zády mlčela. Dostal se až k venkovním dveřím, do předpokoje vyzdobeného vázou a větvičkou, ale dveře byly zamčené. Zalomcoval klikou a zabušil na dveře pěstmi. "Otevřete! Chci odtud!"
Neexistovala možnost útěku. Nakonec se stejně musel vrátit (jak Sagot předvídala) zpět do učebny. Posadil se však na nejvzdálenější podstavec, přitáhl kolena k bradě a pozorně si prohlížel vzteky napuchlé žíly na rukou a na kotnících.
Mapy. Stezičky. Sagotin manžel se nejspíš skutečně sám zabil, to by si nevymyslela. A ona tady sedí s nevděčným a nevychovaným spratkem, který umí jen trucovat a zneužívá své hatani-
-výchovy. Udeřil Cloena a teď tedy zasadil ránu i Sagot. V obou případech si špatně vyložil jejich chování.
Nakonec vstal, vrátil se a posadil se přímo před Sagot. "Klidně mi vynadej, Sagot. Prosím."
"Není třeba."
(Zásah. Mrštný a dovedný jako Duunův vtip, když je Duun rozzlobený.) Thorn se celý přikrčil. "Odpusť mi, Sagot. Sagot, nezlob se na mě."
"Ty uličníku jeden! Hned na první pohled se pozná, žes Duunovo mistrovské dílo. A teď se vrátíme k lékařům, co ty na to?"

"Hlavně mi nevykládej, že mě mají rádi. Dokážu číst z pohybů těl, dokážu číst z očí, Sagot. Oni mě nenávidějí a bojí se mě, a přitom mě vytvořili právě oni! Kde tady zůstala nějaká logika?"
"Možná se bojí toho hatani, který je v tobě. Napadlo tě to někdy? Lidé nejsou rádi, když v nich umíš číst. U dveří se ti zastaví hatani, ty mu dáš jídlo a nocleh a hned začneš kontrolovat každičký svůj pohyb, protože víš, že v tobě čte, pořád, při sebemenším svém hnutí. Jen velmi hloupý nebo velmi nevinný člověk se dokáže chovat přirozeně, když je s ním hatani pod jednou střechou.
"Hatani přece nehledají řešení, dokud je nepožádáš. Občas dokonce ani tehdy ne. Proč by si lidé měli dělat těžkou hlavu?"
"Pocit viny. Každý z nás se něčím provinil. Hatani donutí člověka rozpomenout se na své zlé činy."
"Dokonce i hatani mívají něco na svědomí, Sagot."
"Ale dokážou to skrývat. Vědí, jak se nedat přečíst, nemám pravdu? Stačí, aby se jen trochu hlídali. Čas od času to ovšem taky nedělají." Sagot vstala a šla se
posadit vedle Thorna. Paží ho objala kolem ramen. "Ale občas ani nechtějí, viď? Tak pojď, opři se o mě, já to nikomu nepovím."
"Prozraď mi něco o tom testu, Sagot."
"Zlobivý uličníku!" Dlaní mu stiskla rameno blízko šíje a to ho zneklidnilo. Zavrtěl se a Sagotina ruka mu sjela mezi lopatky. "Máš už rozum jako hatani. Začínáš být dospělý."
"Slyším slova, Sagot, zvuky mi protékají hlavou a já v nich rozeznávám slova."
"A co ti ta slova sdělují?"
"Zdraví mě a cosi po mně chtějí. Nedokážu říct co, hovoří o slunci a o zemi, o matematice a chemii, o kyslíku mluví, o uhlíku, pořád a pořád dokola, a říkají i nesmysly, o prvcích, o reakcích uvnitř slunce, o životním cyklu hvězd -"
Sagotina paže ztuhla. Obrátil se a zblízka se na ni podíval, všiml si, jak se jí oči rozrušeně zužují a zase rozšiřují. "Ty ses toho polekala?" zeptal se Thorn.
"Mluv dál."
"Já ale o tom mluvit nesmím. Přece mi to pořád připomínáš."
"O tomhle mi povědět můžeš. Pokračuj."
"Nic víc už není. Na víc si nevzpomínám. Vidím tu poušť a místo podobné vesmírné stanici, vidím ve vesmíru Zemi s vycházejícím sluncem a tváře - tváře j ako mám já, ta vesmírná stanice se jimi jen hemží. Vidím lidi jako jsem já, přicházejí a odcházejí a mluví spolu -někteří se hněvají. Netuším sice, co říkají, ale dokážu v nich číst. Jeden z nich po něčem touží, je to žena -Duun tvrdí, že si to jen představuju, ale podobné věci si přece člověk nevymyslí, když je předtím neviděl - ústa má celá rudá a vlasy dlouhé a oči omalované kolem dokola. Už jsem říkal, že po něčem strašně moc touží a hněvá se na jednoho muže, ten se jí omlouvá, dál se spolu setkávají na těch místech, však víš, myslím místa, kde lidé jedí a chodí v šatech, jsou to šaty pro lidi bez ochlupení, a ta žena má takovýhle tvar -" Dlaní zobrazil plnost jejího hrudníku. (Všechno bílé a velké a podivné.) "A nakonec — je tam spousta lidí, kteří přicházejí a odcházejí- a ona s tím mužem odejde, jdou spolu do jeho ložnice a tam se milují, ale jí se ten muž vlastně nelíbí, a on se proto strašně vzteká, ale možná se zlobí i kvůli něčemu jinému. Ona pak odejde a najde toho prvního muže, ale ten se právě chystá někam odjet a nechce s ní vůbec mluvit. Z očí jí tečou slzy, on odejde a ona se vrací zpět na to místo, kde lidé jedí, a je velice nešťastná. Najednou se ve dveřích ukáže on a posadí se k ní, ale ne na obyčejný sedací podstavec, nýbrž na takovou věc s nohama, to tam má většina nábytku. Ona předstírá, že ji jeho příchod nepotěšil, a klidně pokračuje v jídle. On ale ví, že to je jen přetvářka, dívají se pak chvíli na sebe a mluví o nějakém odjezdu a pak je konec a já ani nevím, kam to chtějí spolu odjet."
Sagot uchopila Thornovu tvář do dlaní a on byl z toho tak zmatený, že jí to dovolil. Stáhla si jeho obličej k sobě dolů a začala mu omývat jazykem víčka, takže se ho zmocnil podivný pocit lásky, jako by byl stejně starý jako Sagot.
"Tak tohle jsem měl podle tebe vidět?" Pustila ho. "Běž domů. Zavolám Ogota." "Co jsem tedy měl vidět? Takže to už skončí? Mám to už všechno za sebou?" "Já nevím. Běž domů."
XII
Ellud přešel po kanceláři a rozhořčeně rozhodil rukama. "Tak tohle už krýt nedokážu!"
"Ani nemusíš." Duun zůstal nevzrušeně sedět. "Dnes odpoledne ho odvážím. Chci mít na střeše připravenou koptéru. A v Truse bude čekat letadlo, žádné zdržování! Stáhni jedno z pravidelné linky. Pilotovat budu sám!"
"Proboha, tvoje letecké oprávnění už dávno neplatí! To nedovolím! Ostatně dneska ty zatracené lítací krámy stejně připomínají spíš počítače než letadla. Seženu ti pilota!"
"Tak to udělej. Do hodiny. Já odcházím." Duun zamířil ke dveřím.
"Zbaví mě funkce v tu vteřinu, co odstartuješ ze střechy. Členové Rady mi budou obléhat dveře."
"Hlídej Shbita. Víc není nutné. Postarám se, aby se vrátil."
"Cech ho nepřijme!"
"Tím vyhrožuješ, nebo se bojíš, vid?"
Ellud zůstal stát s ústy úžasem otevřenými dokořán. Duun vyšel ven.
Thorn pospíchal. Pod paží držel balíček, jenž obsahoval rezervní oděv pro něho i pro Duuna a Duunův šedý plášť ovinutý kolem předmětů nutných ke kou-
pěli. Všechno to bylo ovázané provázkem. Thorn měl na sobě nové zimní oblečení: prošívaný kabát, široké kalhoty, boty s teplou vložkou. Podobně byl oblečený i Duun, který vedle něho rázoval k výtahu.
"Kam to jdeme, Duune?" Zpola protest a zpola otázka, už potřetí. (Překročil jsem snad nějaké nařízení, hněvá se snad Duun?) Ale nedokázal Duuna přečíst, ne teď, věděl jen to, že kolem je plno záhad a že Duun spěchá, aby ho odtud dostal co nejrychleji - (ven?) Od dob, kdy žili na Sheonu, na sobě kalhoty a kabát neměl, a i tehdy jen v tom

nejchladnějším počasí. V životě nenosil na nohou boty. Přitom podzim teprve začínal.
(Určitě ví, co jsem říkal Sagot. Zase jsem něco pokazil! Už zase utíkáme, jako jsme utíkali ze Sheonu -pronásledují nás muži s puškami, lidé se zbraněmi -Ale to je šílenství. To by nikdo neudělal. Vždyť jsem nemluvil s nikým, s kým bych neměl, neudělal jsem žádnou chybu —)
(Nebo snad ano?)
Dveře výtahu se otevřely. Duun do něj vstoupil až za Thornem a spustil jej ovládací kartou. Výtah svištěl nahoru, pořád výš a výš, míjel nespočet pater mezi jejich bytem a střechou.
Nahoře se dveře prudce otevřely. Za okny byla skutečná obloha, šedá oblaka a koptéra s otáčejícími se lopatkami. U dveří čekala stráž, aby jim otevřela. Do chodby zavířil lezavý vítr. "Sehni hlavu," křikl Duun a rozběhl se. V blízkosti koptéry se zalomil do předklonu. Thorn si to pamatoval ještě od minule, běžel a vichr ze svištících lopatek ho bičoval do tváře. Držel se v předklonu, dokud se nedostal až ke stroji, a vyšplhal
do něj stejně jako Duun, to znamená co nejrychleji, vrhl se na sedadlo a začal si připevňovat bezpečnostní pásy.
(Stejné jako v simulátoru, jenže simulátor to nebyl. Tohle bylo doopravdy.) Koptéra odstartovala. Vrhla se kupředu s pomsty chtivou silou. Vrcholky výškových budov Dsonanu se rozmazaně rozvířily spolu s hlubokými průrvami železničních tratí a dopravních cest, vody kolem vzdáleného přístavu zářily šeda-vým světlem pod šmouhami mraků.
"Spěcháme na letiště," ohlásil mu Duun a musel mu přitom hulákat přímo do ucha. "Čeká tam na nás letadlo."
Thorn se na Duuna podíval s otázkou v očích. Prosil o další informace.
"Míříme do Avenenu," prozradil Duun. "Tam sídlí Cech. Radši by ses měl na tu cestu soustředit, rybičko. Sejdou se tam všichni hatani, kterým se podaří dostat se tam včas, a ty to tentokrát budeš muset buď absolutně vyhrát, nebo se smířit s totální prohrou. A s druhou šancí počítat nemůžeš."
"Se šancí na co?"
"Na to, že si zajistíš ochranu Cechu."
Vyběhli z koptéry a prošívané zimní oblečení vyměnili za přiléhavé kombinézy. Obleky jim navlékali a zapínali zřízenci neosobní stejně jako lékaři, vytahovali zdrhovadla po dvou, škubali jimi a ve spěchu se chovali až hrubě. Pak následovaly masky, které se jim houpaly kolem krku, a nakonec přilby se zabudovanými mikrofony.
"Utíkej," vybídl ho pak Duun, sehnul se, aby popadl zavazadla, a společně se vyřítili dveřmi, které jim zřízenci přidrželi dokořán, do budovy otevřené na obou koncích, v níž hřměl ohlušující hluk. Sedělo tam letadlo s křídly sklopenými do klidové polohy, stroj se zahnutým zobákem a masivními křídly na ocasním kormidle. "Tahle věc musí použít rozjezdovou dráhu!" křikl Duun. "Začneme rolovat už odtud - oběhni křídlo, jsou tam schůdky!"
Schůdky už byly přistaveny k trupu letadla, které mělo zvednutý poklop. Duun hodil zavazadla strážci, vyšplhal nahoru a Thorn stoupal po příčkách žebříku těsně za ním, spoutaný oblekem, který mu tísnil údy. Celý udýchaný se došplhal až ke křídlu a Duunovi v patách se přeplazil ke vstupnímu otvoru. Seděl tam pilot, za ním druhý, a vzadu v kokpitu byla ještě další dvě sedadla, která se těmi předními zdála zmáčkla. Duun si stoupl na to krajní a posadil se na sedadlo dál ode dveří, popadl složité bezpečnostní pásy, připevnil si je, a Thorn zatím vklouzl vedle něho - pásy byly stejné jako v simulátoru. Mezi nohama měli na sedadle konektorové zásuvky pro kabely vedoucí z přileb. Duun mu ukázal, jak je zapojit. "Komunikační přepínač," ozval se Thornovi v uchu jeho hlas a Duun k němu stočil tvář, jež byla v té hmyzí masce zcela k nepoznání, aby mu ukázal třípolohový přepínač a tlačítko na straně sedadla. Se sykotem se hydraulicky zasunul poklop a pilot se k Duunovi obrátil, aby mu zdviženou dlaní dal jakési znamení, načež Duun cosi naznačil zpět. Pilot se opět otočil dopředu, ale to už druhý pilot připravoval stroj ke startu. Křídla se pomalu zdvihala a letadlo začalo rolovat stále vzrůstající rychlostí z hangáru ven pod rozlehlou oblohu, kola drkotala po nerovném dláždění
a silueta města Dsonanu se zdála stejně neskutečná jako výjevy z městského života za falešnými okny tamních domů.
Ještě rychleji. Vyhoupli se na betonovou dráhu a vytí motorů zesílilo. Rychlost je tlačila zpět do sedadel, zatímco letadlo se odlepilo od dráhy, v jediném závratném okamžiku přesvištělo nad řekou a přes její strmý břeh na druhé straně. Hned poté pilot zvolil téměř kolmé stoupání.
"Bozi," vydechl Thorn s bušícím srdcem. Mraky se v cárech míhaly kolem nich a stoupání neustávalo. (Proč tak rychle? Proč tak náhle? Co má Duun za lubem?) "Jaké nejvyšší rychlosti může to letadlo dosáhnout?"
"Dva machy plus ještě něco navíc, když je to potřeba. Je to kurýrní letadlo, navíc je vyzbrojené - pokud tě to zajímá. A je k tomu i důvod, pokud tě zajímá i tohle. Mám strach z komplikací na zemi. Ne snad, že by to mělo být moc zlé, ale vyloučit to nemůžeme nikdy. Vyloučit se nedají šeredné problémy ani tady nahoře. V provincii Hoguni je jednotka ghotů, která podobné letadlo vlastní. Přiznám se, že si dělám těžkou hlavu z toho, čí rozkazy vlastně plní."
"Ghotové? Nejsou to ale strážci?"
"Ano, ale nájemní. Válečný cech, jeden ze dvou. Existují jednotky kosanů a ghotů. Naši přátelé vpředu jsou kosanové. Ti vstupují do jedné služby doživotně, zatímco ghotové se nechávají najímat pořád dokola. Nemůžeš se na ně spolehnout, pokud nevíš, na jak dlouho jim platí smlouva a zda jsi jediný, kdo je platí. To máš jako s manželkami na jednoroční manželství. Neustále vyhlížejí další příležitost. Kosanové s nimi
odmítají sloužit, proto jde také o dvě rozdílné jednotky."
"Duune-hatani, co když toho ještě neumím dost?" "Ať budeš dělat cokoli, nelži a neuhýbej. Nikdo toho neumí dost. Víc ti teď prozradit nemůžu. To jsou hlavní dvě zásady a já ti prozradím ještě třetí. Nezapomeň na Sheon. Nezapomeň na nůž na svém polštáři a na hru s oblázky. A vždycky se chovej zdvořile."
Se řvoucími motory dosedli na dráhu, jež vybíhala až do moře, se zavytím brzd zastavili a na místě zabočili v tak ostrém úhlu, že málem vjeli do shluku budov a dalších letadel nejrůznějších velikostí, mezi nimiž ovšem převažovaly malé stroje.
Žádný z nich nebyl tak mimořádně aerodynamický jako ten jejich. "Vida," poznamenal Duun. "Nedohoní nás nikdo, pokud nepočítáme ta zdejší letadla, která potkáme náhodně."

Thorn se pátravě rozhlédl. Na většině letadel byly znaky. Pár jich mělo pruhy, ale ostatní byla převážně jen čistě bílá. čekala tam koptéra s roztočenými vrtulemi. "Ta je naše?"
"Doufejme, že ano." Duun mu bolestivě stiskl dlaň. "Poslouchej. Od této chvíle se nesmíš dopustit jediné chyby, Harasi-hatani."
Za okrajem letiště se rozkládala mohutná budova. Při přistávání ji měli přímo před sebou, plochou a širokou, nepodobnou jiným budovám, které Thorn doposud poznal. Šedý kámen. Hatani-šeď. Cechovní síň.
Avenen.
Letadlo se zastavilo. Řev motorů utichl. Bleskově k nim dojelo vozidlo a přirazilo k trupu letadla žebřík.
Posuvné dveře sklouzly do strany a vpustily dovnitř závan ledového větru.
Duun sebral jejich zavazadla, strčil je do rukou zřízencům a vyšplhal ven. Thorn ho následoval. (Mysli, mysli, dávej si na ty zřízence pozor, sleduj každičký detail!)
(Čeká ho snad nějaký test? Obelhal ho Duun? Opravdu po nás jdou ghotové a opravdu se dokážou dostat až sem?)
Duun uchopil balíček s jejich oblečením a rozběhl se ke koptéře. Thorn se mu držel po boku, maska mu na krku povlávala a těsný oblek mu ztěžoval pohyb. (Pozor na ty lidi. Dávej si pozor na ně na všechny, všímej si jejich rukou.)
Nahoru po krátkém žebříku do koptéry, kde už za řídicím panelem čeká pilot. (Duun má lepší čich, určitě by i přes ten silný zápach paliva ucítil pach strachu, kdyby ten muž neměl čisté svědomí. Thorn se sesul do sedadla vedle Duuna, a zatímco se připoutával, koptéra se vznesla, obrátila se opačným směrem a při letu se jako obyčejně ztěžka kolébala. Po tom bleskovém trysku letadla se země dole hnala v bizarních a důvěrně známých obrazech. Rychlost byla jen iluzorní. Trvalo dlouhé minuty, než se přehoupli za šedé zdi a za budovy, jež vypadaly, jako by se tucet architektů pohádal na smrt a všichni natruc ostatním změnili doposud jednotné plány.
Na střeše budovy se objevil přistávací kruh. Poblíž jeho hranice stáli muži v šedých oděvech a sledovali přistávající koptéru.
"Ti jsou v pořádku," pokývl Duun. "Na jednu věc se můžeš spolehnout stoprocentně: že tuhle barvu tady nenosí žádný ghota." Vrtule zpomalila svist, Duun podal Thornovi zavazadlo a vyšplhal ven.
Thorn seskočil ze schůdků a následoval Duuna z dosahu vichřice způsobené vrtulí. Koptéra s řevem opět odlétla, zahalila je prachem a roztřepetala jejich šedé pláště.
Duun si sundal přilbu a dál ji nesl v podpaží. Thornovi se podařilo totéž i přesto, že držel už jedno zavazadlo. Nelítostný ledový vítr mu vjel do vlasů. Pohlédl na pětici, která na ně čekala s přivítáním: pět sympatických lidí, mezi nimi zřejmě jedna žena, všichni v šedých pláštích a černých suknicích, zatímco on a Duun byli rozcuchaní a v pohupujících se maskách a přiléhavých oděvech vypadali jako dva oživlé a teprve nedávno spuštěné stroje. Všichni na něho a Duuna zírali - nejdřív na něho, protože podobného tvora ještě neviděli, civěli na jeho rozevlátou čupřinu a hladké tváře s podivnými rysy, a on ani za nic nedokázal přečíst jejich myšlenky. Tohle ho ještě víc než co jiného utvrdilo v tom, kam se dostal. Až doposud se tak nečitelným uměl stát pouze Duun.
Ale tihle to uměli. Zdejší rozlehlé mohutné budovy byly plné lidí, kteří to uměli, všichni do jednoho.
"Vypadá mnohem impozantněji, než naznačovaly jeho fotografie," prohlásil Tangan, pouhý věchýtek, tak stařičký, že se mu tváře hluboko propadly a dokonce i hříva mu zbělela. Ruce sepjaté v klíně měl vychrtlé a poznamenané mapami jizev po ranách nožem získaných v mládí tak pradávném, že se mezi novici v Cechu přesunulo do sféry mýtů. Duun seděl na bílém písku, který uhrabali novicové do umělec-
kých obrazců kolem pěti obrovských skal, jež zdobily tuto starodávnou síň. Světlo tu bylo elektrické, což byla jediná změna od pátého století. Dlaně celých generací Cechu hatani chladily ty obrovské balvany dočerna, ohlazovaly je se stejnou vytrvalostí jako proud řeky, z jejíhož koryta byly původně vyzdviženy. Generace neuctivých noviců na nich sedávaly a přeskakovaly z jednoho na druhý při uhrabávání bílého písku a (občas, protože novicové každé generace jsou navlas stejní) si na nich hrály, skákaly přes ně v honičce a házely po sobě násadami z hrábí. Tangan jednoho zbojníka kdysi přistihl při hře a všechny přísně potrestal: po čtyřikrát deset dní museli uhrabovat písek rukama. Mezi ty kajícnílcy patřil i Duun. Zděsil se, jak strašlivě muž před ním zestaral.
"Já si na jeho vzhled už zvykl," odpověděl Duun.
"Opravdu?"
Duun pohlédl do Tanganových ostražitých očí. "Měl jsem na to skoro dvacet let."
"Dvacet let bezprecedentní moci."
"Z toho byl šestnáct let ukrytý v horách, v lese. Dalších pět při plnění těžko popsatelných úkolů, jež by každého člověka naučily pokoře. Stejně tak celý způsob života v Dsonanu."
"Ach. Co je v hlavním městě nového?"
"Sdělovat ti jakékoli zprávy má stejný smysl jako přilévat vodu do studny."
"Co je v hlavním městě nového?"
"Ovládají tam víc způsobů, jak nedodržovat dohody, než se učí tady, Tangane-hatani."
"Paradoxně se jedná o prosperitní období. Peníze. Toho sis všiml?"
"Spousta nových peněz - vyplácených v provinciích s nejmenší vzdělaností jako úplatky při volbě hlupáků, kteří budou jen poslušně plnit příkazy, a budou mít na zřeteli jedinou starost, jak se sami zabezpečit, a smlouvy budou uzavírat výhradně s předem označenými společnostmi. Některé z těch pošetilců člověk pozná na první pohled a mazaní venkované je volí záměrně, protože mocní v jejich kraji by mohli vybrat někoho desetkrát horšího a mnohem záludnějšího. Povím ti, že bychom měli poslat jednoho z noviců pěšky provinciemi Elsnuunan a Yoth. Pár pastevců by z té situace mohlo být natolik rozhněváno, že by svedli položit vhodnou otázku. Jenže těch pár hlupáků je považováno za moudré radní a chrání si své místo natolik mazaně, že mladé politiky dosazují a sesazují jen podle své libovůle."
"Například Shbit no Lgoth?"

"Chystá výzvu."
"Už k tomu došlo. Jeho zástupce je na cestě."
Duun se jemně pousmál. "Předpokládám, že to bude ghota."
"Ty toho člověka znáš?"
"Pravděpodobně jsme se už setkali."
"Takže se Shbitem si dokážeš poradit. Nakolik dobře?"
"Šlo by to líp. Byl jsem zaneprázdněný. A ten člověk představuje velké nebezpečí. Zřejmě jsem ho mohl nechat odstranit, ale svazovala mě přílišná moc. Mohl bych to přehnat. Rozhodl jsem se tedy nepodniknout nic."
"To jsem předvídal."
"Já zas předvídal, že se objeví někdo jako Shbit, ale
netušil jsem předem jeho jméno. V té hře se točilo příliš mnoho peněz a já zatím utíral usmrkaný nosík na Sheonu. Mistře, ty možná znáš odpověď: existovala jiná cesta?"
Dlouhé ticho. Tangan si propletl prsty, dlouze je studoval a potom vzhlédl. "Viděl jsem, kam bys nás mohl dostat. Zamyslel jsem se nad roky, které jsem už prožil, a nad celou historií Cechu a neustále jsem pátral, co bylo tím rozhodujícím okamžikem. Domnívám se, že tehdy, když jsme museli řešit dilema, k němuž všechno směřovalo. Tvou vinou jsme se dostali do potíží: kdybychom mu odmítli ochranu, zažehli bychom požár, který by strávil i nás. Pokud bychom ho vzali pod svá křídla, rozpoutali bychom peklo. Nechci, aby ses nad těmi možnostmi zbytečně užíral. Mluvím k tobě upřímně. Sám sebe se za nocí ptávám, jak jsem svého žáka vyučil, že v sobě našel sílu tohle podstoupit. Hatani by neměli být bez hříchu, aby o sobě mohli pochybovat natolik, že by i oni cítili jistou provinilost. Tys ale žádnou chybu neměl. Hořels příliš jasným plamenem, Duune-hatani. Oslepils mě. Nedokážu určit, zda jednáš dobře či špatně. Možná na tom už přestalo záležet. Možná že potom bude následovat tma. Musím připustit, že ti důvěřuj u v jedné věci: přiznám se v tom k jisté zbabělosti. Nevěřil jsem, že sem přijdeš, nevěřil jsem tomu ani poté, co jsem se dozvěděl, že ho vychováváš. Mým řešením by byl ha-tani nepodřízený Cechu."
Duun se dlouze zamyslel. "Mistře, tys řekl, žes předvídal mou bezmocnost, ale k tomu hned dodáváš, že sis nebyl jist, zda se tady nakonec přece jen ukážu."
"Abys nás nakazil svou bezmocností?"
Duun na něho upřel zrak. "Tangane-hatani, v mnoha ohledech je to chlapec stejně jako každý jiný. Na to bys neměl zapomínat."
"Tohle je tvoje moudrost?"
"Tangane-hatani, pokud jsem oheň, je bezpečnější, když mohu hořet v krbu."
"A z něho si snad máme udělat lampu a postavit si ji na polici?"
"To můžete, ale doufám, že ta police bude zatraceně pevná."
"Má zůstat tady?"
"To si rozhodni ty. V tomhle rozhodování má hlavní slovo Cech. Já sice také, ale dovolím, abys řešení našel sám."
"Máme ještě jednu možnost."
"Cech se té první nevzdá."
"Předvídáš snad, co Cech udělá?"
"Slyším hněv, mistře Tangane?"
"Samozřejmě že ne. Je to přemrštěná pýcha. Můj žák na nás na všechny nastrojil léčku. Učitel přece musí cítit hrdost, když jeho student zaklapne dvířka pasti."
Duun složil ruce do klína. "Však ty to zvládneš."
"Bolí ty jizvy, Duune? Býval s tak dychtivý student."
(Uder a odskok.) "Mám své způsoby, jak to kompenzovat, Tangane-hatani. Koneckonců, přece právě tys mě naučil trpělivosti."
Thorn prohledával místnost, kterou mu přidělili. Byla útulná, samé přírodní dřevo a starý kámen. V krbu hořel oheň z opravdového dřeva: takový přepych zažil naposledy na Sheonu, takže plameny by ho
snadno mohly zlákat, aby se u nich ohřál. Dali mu vodu s ujištěním, že je bezpečná. Dali mu maso a sýr s moučníkem ze zavařených bobulí. Dali mu postel vystlanou kožešinami, písek na podlaze byl bílý, jemný a hluboký, čerstvě uhrabaný a upravený do mno-hočetných spirál. Ve vedlejší místnosti čekala horká lázeň, mléčně zakalená vonnými a utišujícími oleji. Přitom se na něho všichni usmívali hatani-úsměvy, ani falešnými, ani upřímnými.
A Thorn prohledával pokoj a hledal oblázky. Nenašel žádné. Po dlouhém letu a únavné chůzi byl žíznivý a od letecké kombinézy ho svědily zpocené údy. Postavil svá zavazadla na dřevěný podstavec, který měl současně sloužit jako prádelník. "Je ten šedý plášť tvůj?" zeptal se hatani, jenž sledoval, jak Thorn rozbaluje jejich věci. "Není," odpověděl Thorn s nevinným pohledem, protože mu bylo jasné, že vědí, komu patří. "Pak bude určitě Duunův," poznamenal hatani. "Máš pravdu," přisvědčil Thorn. "Dej mi jeho věci," požádal hatani, "odnesu je do jeho pokoje."
V tu chvíli se Thorn neubránil úsměvu, tak sebejistému, jak jen dokázal. "Byl bych blázen, kdybych se neřídil jeho rozkazy. Odpusť, hatani. Pokud tě bude vinit z nedbalosti, řekni mu, že je to moje vina. Ve své nezkušenosti se ještě nedokážu správně rozhodovat, řídím se proto jenom jeho příkazy."
Sotva domluvil, přistoupil k němu další hatani a vztáhl ruku: "Prosím tě, návštěvníku, dovol mi aspoň, abych uložil tvé věci,"
"Ne," odmítl Thorn a odvrátil nabízenou ruku pomalým pohybem vlastní ruky. "Ne, hatani. Odpusť."
Hatani ucouvl. "Nikdo tě nebude obtěžovat až do
rána, návštěvníku," prohlásil první hatani. Zavřeli za sebou dveře.
(Přece to nemůže být tak jednoduché. Musí tu hrozit jiné nebezpečí.)

Thorn se pustil do pátrání. Vysvlékl se do krátké suknice. Prozkoumal jídlo, rozlomil sýr a maso roztrhal na kousky. Vypustil vanu. Přehrabal postel. Prohledal skříň a vytáhl zásuvky psacího stolu, aby se podíval i za ně. Pak chvíli propátrával vlastní mozek. (Dokonce i nábytek může něco skrývat.) Pozorně tedy prohlédl prkna ve skříni a do sebemenších podrobností prozkoumal i toaletu, podstavec s vanou a umývadlo.
Z kohoutku netekla voda. To jediné bylo v nepořádku. Strčil dovnitř prst a nenahmatal vůbec žádné vlhko. (Proklatě! Něco tady neklape. Možná mi chtějí zabránit pít odjinud než ze džbánu.) Pokusil se dokonce odtáhnout i vanu a postel a veliký podstavec poblíž ní. Proklepal všechny stěny.
A nakonec přiklekl do kouta vedle dveří a začal odhrnovat hlubokou vrstvu písku.
Pod ním našel v kameni zapuštěný malý panel, ovšem nejdřív přehrabal polovinu místnosti. To už námahou sotva lapal po dechu. Otřel si tvář suchým a zaprášeným předloktím. (Ne.) Vzpomněl si na Sago-tino vyprávění o rybě a ptákovi, vzpomněl si na Duuna pokládajícího oblázek na stůl vedle čajové konvice. (Nevěř ničemu.)
Sundal si suknici a prsty obalenými látkou vypáčil panel ven, ale hned jej uložil zpátky. V malé prohlu-benince tam totiž ležel oblázek. Thorn se vrátil k psacímu stolu, vytáhl ze svého zavazadla břitvu a čtveré-
cek papírového kapesníčku. Pomocí břitvy vylovil oblázek z důlku a zabalil jej do kapesníku, přiklopil panel sloužící jako víko zpět na původní místo a zamyslel se nad dlouhou pískovou dunou, která potřebovala rozhrabat do předchozí podoby.
("Buď zdvořilý.") Možná se to vztahovalo i na to, že pokoj by měl odevzdat v pořádku.
A pak se mu do hlavy vplížila další myšlenka. ("Chňap, a je po ptákovi. Vidíš, jak dokáže klamat chybný předpoklad?") (Ryba a pták. Oblázek a konvice.)
(Může mít sebemenší jistotu, že tu nikde není ještě druhý oblázek?)
Zbývá mu polovina místnosti. (A - bozi vědí - kolik času ještě? Může být skrytý v písku a j á ho nemám čím přehrabovat, jedině rukama.)
Uložil oblázek bezpečně do opasku a pustil se do odhrnování zbývajícího písku.
Další utajený oblázek byl v nejzazším rohu. Na třetí však už nenarazil. Thorn se zadíval na obrovskou hromadu písku u dveří, šel a vysypal z talíře jídlo, které předtím roztrhal na cáry, aby pak talířem opět uhladil a udusal písek, jak nejlépe dovedl. Záda a paže ho bolely, kolena měl odřená dokrvava, přestože se je při plazení snažil ochránit vycpávkami z kousků náhradního šatstva. Z dlaní mu zmizely mozoly, jediná ochrana, kterou na rukou nevybavených drápy měl. Cítil příšernou žízeň a děkoval bohům, že aspoň snídal, protože tohle jídlo vzít do úst odmítal. (Oblázek mohl být i u zdroje jídla, dokonce ani ne přímo v této místnosti. Jak bych mu mohl důvěřovat? A umývadlo.
Něco tu neklape. Selžu, když ty věci nepoužiju? Jsem celý zpocený a ohavně páchnu. Takhle páchnoucí nemůžu předstoupit na pohovor. Vypadám už tak dost hrozně, a ještě abych urážel jejich čich! Jediný oděv na převléknutí jsem už taky použil.)
(Vzít si Duunovo oblečení? Bozi, to ne!)
(Kolik je vlastně hodin?)
Thorn tedy rozházel písek, rozprostřel ho, pak se j ím brodil až po kotníky a udusával ho do roviny, přičemž horečně přemýšlel. Udýchaný se konečné vrátil k umývadlu a tak usilovně se snažil odšroubovat kohoutek, až si ruce rozedřel do krve, ale závit nepovolil. Posadil se na chladné dlaždice. Nohy ho začínaly brnět. (Nepoddá se to. Chtějí prostě, abych se napil jedině ze džbánu, tak je to.) A ústa měl přitom vyschlá, hrdlo zdrsnělé prachem a námahou. (Stejně jsem už vyhrál. Byly tam dva oblázky. Našel jsem oba. Nebudu pít jejich vodu, nebudu jíst jejich jídlo, nebudu spát v jejich posteli.)
(Matrace: neplatí ale náhodou pravidlo, že věci se nesmějí rozbíjet?)
(Aspoň při Duuno vých hrách j srně to nedělali nikdy.)
(Jeho pravidla. Ta mě naučil on. A učil mě vždy správně.)
Thorn se ztěžka zvedl z dlaždiček, překulhal po teplém písku a vyčerpaně klesl před hořící krb. Byl obalený pískem, zalitý potem a celý prochladlý. (Bozi, mohl bych aspoň použít břitvu a trochu té vodičky, kterou jsem si přinesl na holení. Ta má příjemnou vůni. Možná můj pach trochu překryje.)
(Neodvážím se usnout. Slíbili, že mě nikdo nebude vyrušovat, ale já se neodvážím věřit ani tomu.)
Hmátl do svého opasku po oblázcích a vytáhl své úlovky ven. Dával veliký pozor, aby se jich nedotkl prsty. Ležely na papírovém kapesníku, každý jiný, jeden s bílou žilkou a druhý s černou. (Stalo se také, že někdo podváděl?)
(Ty hlupáku?)
Podíval se na oheň, na tu spoustu uhlíků na roštu.
Zašel pak ke stolu, uchopil džbán a vylil jeho obsah na uhlíky. Ozvalo se prudké zasyčení stoupajícího sloupce páry, ale uhlíky přesto živě žhnuly dál.
(Ach, proklatě, proklatě, proklatě! Vanu jsem vypustil a z kohoutku voda neteče!)
Odnesl džbán k vaně a opět vyzkoušel všechny kohoutky, načež si klekl a dlaněmi vybral vodu z toalety: stačila právě tak na naplnění džbánu.
Než se vrátil ke krbu, uhlíky se stačily znovu probudit k životu. Zalil je vodou, uchopil pak talíř, zasypal je pískem a talířem je začal vyhrabávat ven. Pořád ještě žhnuly. Pod poleny ležel železný rošt. Uhlíky spočívaly ve vrstvě písku hluboké na délku paže.
(Kolik mu ještě zbývá času? Ach bozi, neodvážím se čekat, než vychladnou.)
Odhrnul horní vrstvu a břitvou přihrabával uhlíky na talíř, nosil je postupně do koupelny a tam je pozorně zkoumal. Hromada v koupelně pomalu narůstala. Dostal se do hlubších a žhavějších vrstev. Narazil na kovový rošt. Pomocí své letecké přilby, kterou použil jako hák, jej vypáčil ven a odhrnoval další a další uhlíky. Talíř žárem pukl vejpůl. Použil větší ze střepů a hrabal ještě usilovněji. Dlaně měl už samý puchýř. Při každém doteku jím projela nová bolest -všechno,

nač sáhl, bylo rozžhavené. Střep se rozlomil
a i zbylé kusy se postupně rozpadávaly na menší a menší střípky. Nakonec s odnášením uhlíků do koupelny přestal, prostě je vysypal na písek, pečlivě je prohlédl a natáhl se pro další. Kolenem přiklekl na žhavý uhlík a oči se mu zamžily slzami, jež mu stekly na tvář a žárem zas ihned uschly.
Z hloubi hnízda rozžhavených uhlíků vylovil malý černý valounek, který byl na uhlík příliš hladký a měl nezvykle pravidelný tvar. Odkulil jej na písek, aby vychladl, a oškrábal jej břitvou. Byl to oblázek.
Přibalil jej k ostatním a před jeho žárem ani neucukl. (Mám už zanechat lovu?)
Pokračoval v prohlížení uhlíků až do toho posledního. Na jedné straně krbu našel pod starým popelem železnou past, kterou vypáčil břitvou. Opět se spálil, jak se snažil vydolovat kamínek na jejím dně. Ale nakonec se mu i ten podařilo přikulit k třem předchozím v kapesníku. Pak se rychle pustil do prohlížení zbývajícího popela, aby se ujistil, že už se tam neskrývají další oblázky.
Posadil se, schoulil se s koleny u brady, objal je pažemi a odpočíval. Po chvíli znovu nasadil kovový rošt do krbu a začal ohniště uvádět do původního stavu.
Když byl s prací asi v polovině, otevřely se dveře. Oba Hatani, kteří ho sem předtím uvedli, se vrátili a rozhlédli se po místnosti.
Jeden z nich zamířil do koupelny a vynořil se z ní právě ve chvíli, kdy se Thorn pracně vyškrábal na nohy.
"Pojď teď s námi," vyzval ho první Hatani. Thorn sáhl po své suknici zčernalé sazemi, ovinul šiji kolem
beder a začal sbírat zbytek svých i Duunových věcí, všechny do jedné.
"Návštěvníku," oslovil ho druhý hatani. "Podle stavu této místnosti je zřejmé, že nastálo odtud neodcházíš. Není proto nutné, aby sis balil věci."
"Prosím." Thorn zavinul Duunův plášť a jeho rezervní oblečení do své letecké kombinézy, což byly jediné kousky šatstva, které unikly ušpinění. Z podlahy sebral i svou břitvu a spolu s krémem na holení ji vložil do přilby.
"Nechovej se jako hlupák!" napomínal ho druhý hatani. "V síni se ti vysmějou. Jdeš se představit Mistru Tanganovi a budou tam přítomni všichni zdejší hatani. Přece s sebou tohle všechno nepotáhneš!"
"Ještě jsem se nedostal k tomu, abych předal Duunovi jeho plášť. Co j á vím, mohl bych jeho věci i ztratit. Rád bych, aby mi poradil, co si s nimi počít."
"No tak poj ď, ty blázne. Ale varuju tě, že budeš všem pro smích. Bozi - tys ale špinavý! Nechceš šaty na převlečení? Mohl bych ti je půjčit."
"Děkuju. Až uvidím Duuna, požádám o ně jeho."
Druhý hatani mávl směrem k otevřeným dveřím.
Chodba ústila do obrovské síně obehnané dokola řadami schodů a směrem dolů se zužovala. Na schodech seděli šedě odění hatani - muselo jich být na stovky. Podlaha byla vysypaná pískem a uhrabaná. Na písku leželo několik velikých balvanů a na každém z nich seděl hatani.
Pod schody proti vchodu stál Duun, jediný bez pláště. Duun lehce zvedl bradu a Thorn sešel po schodech se svým doprovodem za zády.
"Tys mi přinesl plášť," konstatoval Duun. "Dotkl se ho někdo?"
"Ne, Duune-hatani."
Duun natáhl paži, vzal si plášť a oblékl si jej. Potom ukázal prstem na nejvzdálenější z balvanů. "Ten poslední Hatani je Mistr Tangan."
Thorn tedy kráčel po písku dál a držel se přitom úzké stezky, kterou hatani mezi balvany předem vyšlapali a která se větvila jako kmen stromu s korunou. Za sebou slyšel kroky ostatních. Zastavil se u nej-zazšího balvanu. Své věci pořád ještě svíral v náruči.
"Klidně to polož na zem," vyzval ho Mistr Tangan a zvedl ruku přesně tak, jako to dělával Duun na znamení toho, že se mu dá věřit. "A ty sám zůstaň stát." Došel k nim Duun a stoupl si poblíž. Dva hatani, kteří Thorna přivedli, se postavili každý po jednom jeho boku. Thorn položil své věci před sebe.
"Jsi nepořádný, mladíku," pokáral ho Tangan. "Cožpak se sluší ukázat se v této síni takhle zřízený?"
"Odpusť, Mistře Tangane."
"Bylo snad v tvém pokoji něco v nepořádku?"
Thorn zaváhal. Připadalo mu to jako ta správná otázka. Sáhl do svého opasku a vytáhl papírový kapesníček. Rozbalil jej a ukázal oblázky. Popáleniny ho bolely a ruce zašpiněné od sazí zanechávaly na bílém papíře krvavé stopy a třásly se navzdory veškerému přemáhání, na které se zmohl. (Jsou všechny? Nepřehlédl nějaký?)
"Pil vodu?"
"Džbán jsme našli prázdný," odpověděl jeden z Thornových průvodců.
"Snědl pokrm?"
"Jídlo bylo rozházené a potrhané," odpověděl druhý.
"V nádobě, z níž byl džbán naplněn, ležel oblázek stejně jako na podnose, z něhož bylo nabráno jídlo na tvůj talíř. Jedl jsi či pil?"
"Ne, Mistře hatani. Vodou jsem hasil oheň. A nejedl jsem. Poté, co jsem se dotkl pokrmu, jsem si na ústa rukou vůbec nesáhl."
"Jak si mohu být jistý, že to je pravda?"
Zpočátku to znělo jako obvinění. Pak Thorna napadlo, že jde jen o další z otázek. "Jsi hatani, Mistře Tangane. Pokud jsi dokázal vymyslet takovou past, dokážeš poznat i tohle."
V síni se rozhostil okamžik ticha. "Koupal ses?"
"Ne, Mistře Tangane."

"To je ostatně zřejmé už na první pohled."
Byl příliš unavený. Dokázal k Tanganovi pouze němě vzhlížet a v dlani přitom stále svíral oblázky.
"Cos udělal s vodou?"
"Vypustil jsem ji, Mistře Tangane, při pátrání po oblázcích."
"A byly tam?"
"Ve vaně ne."
"Vylož všechny nalezené oblázky na písku hezky jeden vedle druhého."
Thorn se sehnul a postupně je sypal z papírového kapesníčku. Při třetím to mezi sedícími zašumělo a při čtvrtém se zvedl ještě větší rozruch. Thorn se napřímil a vzhlédl k prastarému muži před sebou.
"Čtyři, to je výjimečný počet," pravil Mistr Tangan prostě. "A ty dva skryté za jídlem a pitím by jinému ušly. To byla první součást zkoušky. Druhou předsta-vuju já sám. Prozraď, cos kdy provedl nejhoršího."
Thorn bezmála dovolil, aby mu rysy obličeje zareagovaly. Chvíli přemýšlel. (Ztráta Sheonu? Ale to přece nebylo vědomě. To zavinila moje hloupost a za tu nese vinu Duun.) "Křičel jsem na svou učitelku Sagot, Mistře Tangane. Včera."
"Kradls někdy?"
"Jedině Duunovi."
Ze sedícího davu se zvedl další šum.
"Lhal jsi?"
"Občas."
"Zabils někoho?"
"Ne, Mistře Tangane."
"Použils někdy své znalosti ve prospěch špatné věci?"
Zavřel oči. A opět je otevřel. Spočítat ty příležitosti bylo prajednoduché. "Celkem třikrát, Mistře Tangane. Když jsem křičel na Sagot, když jsem udeřil jiného studenta a když jsem mu vyhrožoval."
"Jsi velmi pohotový ve svých odpovědích. Nebylo toho víc?"
Thorn se opět zamyslel. "A hádal jsem se s Duu-nem."
"Však to já také, návštěvníku." Síň rozčeřila sotva znatelná vlnka smíchu. Po Thornově boku vystrčil Duun bojovně bradu. Mistrova tvář se však ani nepohnula. "Náš Cech musí rozřešit případ. Jeden z našich příslušníků prohlašuje, že nůž náležející jinému členu je jeho vlastní. Jak bys to rozsoudil?"
Thorn se kousl do rtu. Zachvátila ho panika. (To není správná otázka. Neexistuje na ni žádná odpověď! Opovážím se to vyslovit?) Zjistil, že se mu tělo otřásá
v zimnici. "Mistře Tangane, hatani, který by se hádal o majetek, v Cechu neexistuje."
"Máme tedy další případ. Dvě sestry se provdaly za jednoho muže vždy na rok následně po sobě. Ale než bylo první manželství ukončeno, muž se rozvedl a oženil se s třetí ženou na dobu tří let. Jak bys rozsoudil tento problém?"
"Mistře Tangane, jak položili svou otázku?"
"První sestra řekla: Rozsuď mezi mnou a mou sestrou a tou třetí ženou."
(O muži nepadla ani zmínka.)
"To není záležitost pro hatani, Mistře Tangane. Měli by jít za soudcem."
"Trvají na svém. Opakují stále dokola tutéž otázku."
"A co jejich majetek?"
"Po rodičích mají sestry dům a obchod. Muž žije u své třetí manželky s majetkem, jenž náleží zas jemu. Nová manželka je z Cechu tanun."
"Ať tedy žijí dál ve svém domě a najdou si jiného manžela."
"Vysvětli to."
"Ty ženy stojí o zmíněného muže mnohem víc, než on stojí o ně, a k té nové manželce cítí obě nenávist. V životě by nebyly schopny se s ní dělit."
Mistr Tangan zvedl ruku a komusi pokynul. Thorn potlačil touhu obrátit se. Zaslechl blížící se kroky. A ne jedny.
"Ještě jeden případ," pravil Mistr Tangan. "Pohleď na tuto ženu."
Thorn se otočil a srdce mu klopýtlo. Byla to Betan, ve světle modré suknici, tmavě modrém plášti, s rukama složenýma na hrudi a ušima přitisknutýma do-
zadu k lebce. Poryvem vánku k němu dolehla její vůně, pořád ještě květinová.
(Ach, Betan.) Vyčerpání ho začínalo ubíjet. (Takže nakonec přece jen hatani?)
Její tvář však neprozrazovala pranic.
"Pohledná mě," vyzval ho Mistr Tangan. "Tato žena tě viní, žes ji napadl. Žes ji přesvědčil, aby se dala svést, ale když tě spatřila nahého a uvědomila si, že tvůj tělesný rozdíl by jí ublížil, snažila se uprchnout, ale tys jí v tom bránil tak dlouho, dokud nezasáhl Duun no Lughn. Požádala mě o hatani-rozřešení."
(Opravdu si myslela tohle? Choval jsem se skutečně tak?)
"Co na to řekneš?"
"Já - byl jsem s ní v místnosti naprosto sám. Vše, co ta žena tvrdí, může být pravda."
"Duune-hatani, tys byl svědkem."
"Vešel jsem dovnitř a tahle žena uprchlá," prohlásil Duun. "Nařídil jsem jí totiž, aby zmizela. Viděl jsem ji, jak zápasila v objetí, z něhož se jí podařilo se uvolnit."
"Když jsi vstoupil."
"Ano, Mistře Tangane."

"Co ještě jsi zpozoroval?"
"Hněv svého studenta, obrácený proti mně. Řekl: Škoda žes nepřišel trochu později. Ta žena neřekla ani slovo. Později můj student přiznal, že se s ní chtěl milovat. Vysvětlil jsem mu, že jeho tělesný rozdíl by jí mohl ublížit."
"On o tom neměl tušení?"
"Pravděpodobně to nepochopil."
"Skutečně?"
"Ne. Ano." Thorn vnitřně zápasil o rozvahu. "Odstrčil jsem ji, Mistře Tangane. Začala páchnout strachem, a já jsem ji proto odstrčil."
"Dál od sebe."
"Lže," prohlásila Betan. "Je Hatani a dokáže lhát s nehybnou tváří."
"Jaký trest pro něho žádáš?"
"Pošlete ho zpět do Dsonanu. Nepřijímejte ho do Cechu."
"A co žádáš ty pro ni, návštěvníku?"
"Myslím, že to je past," odpověděl Thorn. "Myslím, že jde o další zkoušku a že ta žena je hatani."
"Podle čeho tak soudíš?"
"Má pohyby jako hatani."
"Mýlíš se, mladý muži. Není hatani, ani v Cechu, ani nezávislá."
"Je ghota," ozval se Duun. "Jinak jsem slepý. Je ghota a je hloupá, že sem vůbec přišla."
Betan stála bez pohnutí. (Ghota?) Thorn se na ni upřeně zadíval. Pod tím pojmem si představoval o-zbrojené žoldáky. (Betan a ghota?)
"Moje řešení zní takto," ohlásil Tangan. "Betan, opusť tuto síň. Nehodlám zahajovat válku mezi cechy. Dávám ti půl hodiny na to, aby ses dostala na letiště. A moje varování ber vážně."
Betan se obrátila na podpatku a obezřetně se vzdalovala steziČkou kolem hatani-balvanů a vzhůru po schodišti na opačném konci síně. Thorn se celý třásl, chladem a popáleninami. Místečko, kde uvnitř v sobě nosil Betan, kde byl kus jeho mládí, studilo jako led.
"Ještě jedna otázka," pravil Tangan.
"Mistře?" Thorn se obrátil a vzhlédl ke starci na balvanu.
"Na co jsi ze svých dnešních činů nejvíc hrdý?"
Thorn zamžikal. Sice ho to prozradilo a zarmoutilo, ale oči ho pálily a kolena se pod ním podlamovala. "Že jsem donesl Duunův plášť až sem,"
Ozval se smích, rozlehl se celou síní, jedovatý smích, hrubý a rezavý.
"To je trik noviců," prozradil Tangan. Rysy tváře mu povolily a prosvitla jimi laskavost. "Novicové, kteří vyrůstají v Cechu, se nikdy nedají nachytat, s výjimkou první příležitosti po svém nástupu sem. Tobě to však nikdo neřekl. Ta skutečnost slouží tvému učiteli ke cti. Smáli se, protože kromě oblázku ve vodě a jídle jsi našel ještě čtyři další. To je vskutku mimořádné. Vytýkám ti jen to, žes vypustil vodu z vany. Ale odpracoval sis tu chybu úžasnou dřinou. Všechny spáleniny se ti zahojí, mladíku. Myslím, že by sis je měl dát ošetřit ještě předtím, než tě pošleme zpátky."
(Takže jsem prohrál.)
"Zůstaneš v učení Duuna no Lughna na tak dlouho, jak on sám bude považovat za vhodné. Poté dělej, co se ti zlíbí. Máš dost moudrosti na to, abys přijal řešení v něčem, kde ti vědomosti nestačí. To je nesmírně důležité. Buď citlivý. Měj soucit. Vynášej pravdivé sudby. Všechna ostatní pravidla Cechu vyvěrají právě z toho. Svobodný Hatani soudí a Cech se mu do řešení nevměšuje. Až budeš soudit, Cech bude ochoten cedit krev, aby tě podpořil. Na to nikdy nezapomínej, Hara-si-hatani."
"Ano, Mistře Tangane." A na okamžik mu Mistrova tvář dovolila nahlédnout za další překážku. (Ten clo-věk skrývá obrovskou starost. Hatani nahoře to všichni vidí. Polekali se tak, že se jich z toho zmocnil záchvat smíchu. V této síni vládne hněv.) Sjel pohledem k Duunovi a pochopil druhou polovinu jejich pocitu. (Něco vědí. Ne. Duun něco ví a Mistr Tangan na to přišel.)
"Odveď ho a ošetři mu ty popáleniny, Duune-hatani."

XIII

"Postarejte se o něho," přikázal Duun už na odchodu. Oslovil tím hatani-lékaře, kteří Thorna vysvlékli ze šatů, posadili ho na umělohmotný rošt a ruce mu opřeli o boční stoly, aby mohli pracovat na obou zároveň. Další dva lékaři s mýdlem a malou hadicí z průhledné hmoty se pustili do umývání jeho vlasů a otírali mu tělo namočenou houbou. Bílou plastikovou mřížkou stékala špínou nasedla voda a odnášela s sebou saze a písek. V koleně Thorna pálilo a bodalo, ale dotyk ošetřujících rukou byl rychlý a jemný. Lékaři mu omyli i ruce, ale jinak, šetrněji. "Teď to zastudí," upozornil ho jeden z nich, kolem se rozlil pronikavý zápach a Thorn ucítil náznak bolesti: udeřila ho do spálené pravé ruky tak prudce, že se mu na vteřinku zazdálo, že proud čiré tekutiny, který mu lékař stříkl na ránu, prorazil až ke kostem. Ale hned poté rána zmrtvěla, či spíše odumřela bolest. Byla to tak obrovská úleva, že teprve v tu chvíli si Thorn uvědomil, jak velkou bolestí vlastně trpěl. Umývání těla ještě nekončilo a stejně tak i ošetřování druhé ruky. Pravici mu smočili v rosolovité hmotě, pak opět v čemsi jiném, co okamžitě zatuhlo do lesklé pružné slupky. Zatím mu další z lékařů vysoušel vlasy a jiný se staral o odřené koleno a přikládal na něj obvaz. Dotyk jejich rukou byl laskavý, stejně jako jejich chování. "Prosím,
mohl bych dostat trochu napít?" zeptal se plaše Thorn, a měl tím na mysli vodu z hadice, až ji nebudou chvíli potřebovat. Smočil si rty, když mu omývali tvář a myli vlasy, ale teď ho opět sužovala žízeň. Lékař, který mu vysoušel vlasy, na okamžik poodešel, a přinesl šálek vody, a dokonce mu ho přidržel u úst, protože mu právě ošetřovali ruce.

Thorn pohlédl muži do očí, ale nenašel tam nic než vlídnost.
"Měl by sis jít lehnout," poznamenal lékař, který mu dával do pořádku pravou ruku, "ale chápeme, že se ti nechce. Ruka je hotová. Nos ten loket ohnutý, jak nejvíc dokážeš, nezatínej pěsti a nic nezvedej, slyšíš, dokud se ten gel sám nesloupne."
Lékař, který mu ošetřoval levici, skončil a za loket ho odtáhl z mřížky na podlahu. Další donesl leteckou kombinézu a přilbu, zřejmě jeho vlastní, jak si trochu omámeně pomyslel Thorn, protože ji poznal podle odřeného sluchátka. Lékaři vzali výstroj a začali ho do ní oblékat se stejnou zručností, s jakou mu ošetřovali rány.
(Takže se vrací.) Lékaři v Dsonanu ho uchopí, položí ho na stůl a začnou si mezi sebou nesrozumitelně brumlat, zatímco budou dloubat a šťourat do ran, které tito lékaři ošetřili, a způsobí mu tím novou bolest.
A opět se vrátí k náslechu těch záznamů. Nic se nezmění. Thorn se zachvěl. Lékaři mu zapínali kombinézu. Jeden toho nechal a nahmatal mu pulz na krku. "Po příletu do Dsonanu běž rovnou do postele," poradil mu.
"Nemůžeme mu dát nic na bolest," poznamenal druhý lékař a zatvářil se ustaraně, ne ovšem jako lékaři doma, nýbrž soucitně. "To se neodvážíme. Při
bozích doufám, že se u něho neprojeví alergická reakce na gel." Poplácal Thorna po rameni. "Nedělá se ti špatně od žaludku?"
"Ne, ani moc ne."
Pokračovali v zapínání a utahování. Oblek se Thornovi na těle napjal. "Proklatě! S helmou si sám neporadí."
(K čemu ten spěch? Co se děje? Co jim dělá takové starosti? Ghotové? Betan nechali volně odejít. Dostala se včas na letiště? Odjela vůbec?) Při představě umírající Betan jím projela bolest. (I když byla můj nepřítel, bylo od ní statečné, že sem přišla.)
"Tak." Poslední škubnutí. "Už je to v pořádku. Helmu drž v podpaží, těma popelenýma rukama na ni nesahej. Zavolejte někdo Duuna."
"Čeká venku."
"Děkuju," pravil Thorn a rozhlédl se po přítomných. Myslel to upřímně. Jeden z nich otevřel dveře a přivolal Duuna dovnitř. Duun byl rovněž v letecké kombinéze, přes jedno rameno měl přehozený šedý látkový vak s černými popruhy a pod stejnou paží si nesl přilbu.
"Zvládne to, viďte?" otázal se.
"Dávejte na něho dobrý pozor," doporučil jeden z lékařů. Pak se obrátil k Thornovi. "Ty paže drž ohnuté. V pořádku? Tak na shledanou."
Pak už bylo všechno hotovo, Duun čekal u dveří, ještě jednou se ohlédl na lékaře, jako by jim chtěl poděkovat, a odvedl Thorna na chodbu. Míjeli je hata-ni, šedý plášť však na sobě už neměl ani jeden z nich. Většina z nich se v duchu očividně zaobírala vlastními
starostmi a někteří vypadali velmi uspěchaně. Většinou se však po Thornovi a Duunovi zvědavě ohlíželi.
(Oni ke mně necítí nenávist.) Thorn si na ten zvláštní pohled lidí, procházejících kolem něho, od odjezdu ze Sheonu už stačil navyknout. Tvářil se tak i Elan-hen. Dokonce i Sphitti. A Cloen obzvlášť a lékaři zrovna tak. A také Betan před okamžikem v síni. (I když to ve tvářích přímo napsáno neměli.)
(Jenže oni jsou hatani. Znají mě. Znají mě uvnitř, pod kůží a za očima, a podle mého pohledu dokážou určit, že jsem jedním z nich. Mistr Tangan to nazval pravým řešením. Hatani-sudbou.) Thorn cítil, jak se mu úží hrdlo a oči pálí. (Chtěl bych se s těmi lidmi poznat, chtěl bych tu zůstat - aspoň na den či dva, aspoň takhle kratičce, chtěl bych si s nimi promluvit a pobýt s nimi a prožít tu celý svůj život.)
Procházeli jednou síní za druhou a nakonec dorazili ke schodům vedoucím na střechu. Tady se Duun zastavil a uchopil Thorna za loket, čímž ho přiměl, aby na něho pohlédl.
"Betan se na letiště dostala včas. Odletěla a teď ji sledují. Radary nám ukázaly, že z letiště v Moghtanu právě odstartovala další dvě letadla ghotů. Kosanský cech proto vyslal do vzduchu letadla v Dsonanu."
Thorn zamžikal, snažil se to pochopit. (Kvůli mně. Kvůli tomu, že jsem tady. To je vyloučeno.) Připadal si celý zmrtvělý.
"Co má Betan za lubem?"
"Ke svému cechu se nedostane. To místo je pod palbou. Právě teď spěchají hatani za Sagot a za Ellu-dem, aby je ochránili. To platí i pro ostatní ohrožené."
Zima, pořád větší zima. Otupělost dospěla až k Thornovu srdci. "Musíme se tam ihned vrátit!"
"To je práce těch druhých. Na nás čeká jiná." Duun pustil Thornovu levou paži a spěšně ho postrčil do schodů. "Především se musíme dostat odtud."
Nastoupit do letadla však nebyla nijak jednoduchá záležitost. Duun se pomalu vytáhl na své místo jako předtím do koptéry, a Thorn se tam musel vyškrábat přes kabinu a ztěžka se svezl do kokpitu. Jak se tak hrabal na sedadlo, praskla mu kůže na poraněném koleně. Celý zkroucený tápavě šátral po bezpečnostních pásech. Duun se k němu natáhl, uchopil jejich konce s přezkami a zacvakl je do sebe ještě dřív, než se postaral o svou vlastní bezpečnost. Motory se rozeřvaly, uvedly stroj do pohybu a průhledný kryt pilotního prostoru se jim zasunul nad hlavou. Oba piloti se proměnili v rozmazané stíny z plastu a kovu, jejichž paže se v mezeře mezi sedadly pravidelně míhaly při ovládání spínačů a tlačítek. Letadlo nabralo rychlost, vřítilo se na rozjezdovou dráhu a rozjelo se kupředu takovou rychlostí, která posádku vmáčkla do sedadel.
Kolem nich protékaly chomáčky mraků. Slunce házelo přes kryt odlesky a letadlo se ve vzduchu otočilo a pokračovalo v letu se sluncem zavěšeným po pravém křídle.
"Během několika minut se k nám připojí eskorta," ozval se slabý hlas v mikrofonu zabudovaném do přilby. "Místo setkání je u Delgy." To na jejich kanálu hovořil pilot či jeho zástupce.
Duun potvrdil příjem. Hlas se ozval ještě jednou. "Právě jsme obdrželi hlášení. Naším směrem míří ghotské letadlo. Naše

eskorta se ho pokusí zadržet. Na
letišti v Homaanu startují letadla. Rada právě zahajuje zasedání."
Thorn si opřel hlavu o čalouněnou opěrku sedadla a zadíval se před sebe na sklo mléčně zakalené sluneční září a na černé neskutečné obrysy těl obou pilotů. Neexistovala jiná realita než tato, žádná minulost a žádná budoucnost. Nehybně teď viseli nad zemí, zatímco nebe se na ně vrhalo se stále vzrůstající rychlostí a s piloty promlouvaly nezřetelné hlasy ze Země (které samy byly zcela bezmocné) a sdělovaly jim, že na světě zavládl chaos. Duun mluvil o raketových střelách, o zásazích. O letadlech, jež vzlétnou v mnoha městech na celém světě a poletí přes moře i přes kontinenty. Lidé na zemi budou se strachem vzhlížet k letadlům, jež nejsou očima viditelná, a budou čekat, kdy se jim na hlavy začnou sypat rakety. Děti budou postávat na té hnědé skále na Sheonu vedle pokřiveného stromu, budou obracet tváře vzhůru a mávat na bílé stezičky na obloze ("Vidíte nás, hej! Tady jsme! Ahoj!") - zatímco z letadel se budou s řevem řítit v ohni a kouři rakety.
(To se přece stát nemůže!)
(Neexistuje žádné nemůže, rybičko!)
"Někdo na nás zkouší zaútočit," zazněl opět pilotův hlas. "Pětačtyřicet stupňů pod námi."
"Od moře," poznamenal Duun. "Počítám, že to bude Betan. Drž se, rybičko."
Letadlo se prudce otočilo. Tlak je strhl, snažil se jim z těl vyrvat čelisti, oči i útroby. Thornovi se z nosu spustila krev, v uších mu bušilo. Letadlo se zakymácelo. Propadli se do prudké vývrtky. (Určitě se zřítíme. Určitě se roztříštíme o zem.)
Thorn převaloval na
opěrce hlavu ze strany na stranu, zatímco srdce mu bušilo jak zběsilé a slunce se nepřestávalo ovíjet kolem pravého křídla.
"Jejich ztráta, náš zásah. Zřítilo se."
(O čem to proboha mluví? O druhém letadle? O Betan?)
Opět je obklopilo nelítostné mléčné světlo. Na obrazovce zmizela jedna z drobounkých skvrnek a Betan přestala existovat, letadlo se rozprsklo ve střepech a cárech, životy vyhasly - ("Jejich ztráta, náš zásah.") Jejich letadlo střílelo. To byly ty otřesy. A Betan se vší svou odvahou i vědomostmi byla v mžiku po smrti. ("Zřítilo se.")
"Betan," poznamenal Duun, "zamířila nad oceán a opět se obloukem vrátila. Zaměřili jsme ji. Tentokrát jí to málem vyšlo."
"Je mrtvá."
Na okamžik zavládlo ticho. Obloha byla neuvěřitelně vyhlazená. Opět to neskutečno.
"Existuje člověk jménem Shbit," prozradil pak Duun. "Člen Rady. Znáš přece společnost Dallen Oil? Vzpomínáš si na ty ostatní společnosti?"
"Ano."
"Nu, měl bys vědět, že nejde jen o ropu, ale i o spoustu dalších věcí. Energetický průmysl, obchod, zpracovatelský průmysl. Mají v Radě obrovskou moc. Teď vidí, že všechna síla jiní proklouzává mezi prsty. Podařilo se jim při volbách prosadit Shbita: jednoho ze svých. Shbit si přál, abys byl zpod Elludova ochranného křídla přemístěn tam, kde je lepší přístup k informacím - kde bys byl víc veřejný. Kde politika tyje z rozporů. Kde bych já byl oslaben. Nedokážou zvrátit hatani-řešení, ale dokážou je podkopat. Mohou se k tobě přibližovat z tolika stran, že je všechny nestihneš vysledovat. A právě o tohle se Shbit snaží. Zaměstnává jistý počet ghotů. Osobních strážců. V soukromých službách jich je jako hub po dešti. Navíc má pár svobodných hatani, které v případě potřeby vždy dokáže vyhledat. Dokonce i několik kosanů, bozi jim pomáhejte. Jeden hlupák propašoval Betan přes personálního kontrolora, bezpečnostního náčelníka a šéfa oddělení Elluda - bozi, už před pěti lety! -zatímco my byli ještě dávno na Sheonu. Byla z Ellu-dových mladých bezpečnostních důstojníků nejbystřejší. Musela být."
"Elanhen a Sphitti a Cloen -"
"Patřili k bezpečnostní službě stejně jako ona. Sphitti je svobodný občan, syn ženy, kterou dobře znám. Elanhen a Cloen pocházejí ze stanice, jsou ko-sanové. Proklatě dobří mládenci. Betan: svobodná občanka, s šancí na kariéru v bezpečnostní službě. Aspoň tak se to tvrdilo. V jejím případě podrobnými informacemi šetřili."
Nebe dál zůstávalo hladké jako sklo. Mléčné světlo bylo jednolité. Rádiem poletovaly mezi jejich letadlem a základnou mrazivé termíny jako útok. ("Zřítilo se ...") Vyhaslé životy. Za iluzorními lesy v městských oknech se rozevřely odpalovací raketové rampy jako kalichy květin na slunci.
"... Betan věděla, že máme úspěch. To rozhodlo. Bozi vědí, že jí pomáhali ze všech stran, měla k dispozici všechna Shbitova zjištění, padělaná hlášení a podobně. Nadělala nám pěkný zmatek - svobodný ghota si může troufnout ledacos. Ale pro Shbita ona nepra-
covala. Chtěla jen všechno pokazit. Kdyby to šlo, třeba tě i zabít. Vyzrát nad Shbitem. Dobře jsem věděl, že taková možnost existuje. Trvalo mi proklaté dlouho, než jsem tu záležitost dal zase do pořádku, a věř, že mi to udělalo pořádnou čáru přes rozpočet, protože přitom jsem ještě pracoval na těch záznamech."
"Ty-"
"Když jsi byl pryč. Denně. Nepřetržitě. Ale ty si tím nelam hlavu. Nabral jsem si toho moc. Uspěchal jsem vývoj věcí a neměl jsem vteřinku volného času. A navíc jsem byl vázán zákony. Pronásledoval jsem Betan až ke Shbitovi. Když jsem se dozvěděl, že se opět vynořila právě u Shbita a zůstala naživu - pak mi bylo jasné, že buď je ghota sám Shbit, nebo je jiným ghotou ovládán. Naráz jsem to prokoukl."
Thorn na vteřinku odvrátil tvář od sluneční záře a pohlédl na Duuna, na jeho obličej maskou zbavený výrazu, na sluneční odlesky na plastikovém hledí.
"Betan," pokračoval Duun a jeho hlas zněl v reproduktoru jako z nesmírné dálky, "zřejmě celý svůj život podřídila jedinému cíli. Službě Cechu. Představovala speciální druh ghoty. Bozi vědí, čím ghotové Shbita odměňovali za

informace o činnosti Rady. Shbit sám brojil proti Cechu ghotů a oni ho přitom totálně převezli ... hrál proti mně jejich tahy, a přitom věřil, že je vymyslel sám. Namočila se do toho i Dallen Company. Neříkám, že jsem nečekal potíže s Cechy, ale pořád tu ještě zůstával zákon - snažil jsem se jim zabránit, aby zničili nezávislost Rady. Proklatě, naložili mi toho na hřbet přespříliš. Nechal jsem Shbita naživu, protože jsem věděl, že on je spoušť, kterou vždycky můžu stisknout, že na ten výstřel by ghotové zaručené rea-
govali. V Elludově kanceláři mají nasazeného špeha, kterého jsem tam já nechal. A Sagot je zas můj špeh."
(Přece jen v tomto světě přetrvává trochu věrnosti. Sagot, jeden střípek pravdy.)
"...A tys dokázal to, nač jsme všichni nedočkavě čekali."
"Co jsem dokázal? Ty zvukové záznamy? Ty proklaté pitomé záznamy? Ta čísla a ty obrázky?"
"Vydržels to. Vydržels to, rybičko, a přeložil jsi je. Chyběl den, a lékaři by se dozvěděli všechno, co bys během příštího náslechu vyrozuměl ty sám - a j akmile by se tak stalo, špehové by o tom ihned vyslali zprávu k našim nepřátelům. Ellud by vystupoval proti tvému odchodu z budovy - mohl bych ho sice přesvědčit, ale co když by se nedal a všechno by nenapravitelně pokazil? Je to dobrý člověk a čestný, ale pokaždé chce na všechno víc času, než mu soupeř nabízí. Některé věci nemůžu prozradit dokonce ani Tanganovi. Třeba o té válce mezi Cechy. Třeba to, že její spoušť jsem stiskl já."
"Takže Shbit poslal Betan, když se dozvěděl, že jsme odletěli z města."
"Začínáš do toho vidět. Dal ghotovi kurýrní letadlo a v životě by ho přitom nenapadlo, že Betan původně najal její vlastní Cech, aby se dala najmout jím. Musel jí dát posádku sestavenou ze samých ghotů, protože žádný kosan by neřídil letadlo určené k útoku na nás."
"Proč sem ale u všech bohů přišla?"
"Protože nás nedokázala předběhnout. Kvůli Shbitovi - čekalo se od ní, že sem přiběhne s hlasitým nářkem a sehraje tady parádní divadýlko. Že tě poníží. Že zamezí tvému přijetí do Cechu. Že vyvolá skaň-
dál. Ovšem podle ghotů musela dorazit přesně tak, jak to udělala, aby doručila zprávu svého vlastního Cechu. Tangana sis přečetl. Ten by se nepodrobil - ale vůdčí myšlenkou ghotské filozofie je to, že všeličko na světě se dá koupit, pokud se postaráš o vhodné podmínky. Přišla sem a zjistila, že nemá tu správnou minci... z jejího úhlu pohledu, ovšem. Podle toho, jak naléhala, abys nebyl přijat do Cechu, bylo jasné, že vůbec nemluví za Shbita. Tangan to také ihned poznal. Přečetl si, co je zač, věděl, co jsem mu provedl a proč, proto nám oběma odpustil." Duun pak dlouho mlčel.
A muži a ženy pro ně umírali a budou umírat i teď, v letadlech, která se kolem kmitala jako šipky a vystřelovala rakety, jež byly viditelné jedině na monitoru.
(Buď proklet, Duune. Copak i tohle byl tvůj promyšlený tah?)
"Zamlouval se mi," pravil Thorn posléze. "Tangan se mi zamlouval, Duune."
"Já ho nezradil. Dal jsem mu sílu, kterou potřeboval. Dal jsem mu volnost. Rozumíš tomu?"
"Aby zarazil ghoty?"
"Aby podpořil mě. Ještě ti to nedošlo, rybičko? Brzy to pochopíš." Zapraskala statická elektřina, to jak Duun na straně své obličejové masky přepnul na jiný kanál. "Jak jsme na tom?"
"Krycí palba kolem Dsonanu na minutku ustane, aby nám umožnila proletět," dolehl k nim pilotův hlas. "Před námi je pěkně horko. Dva letouny naložené raketami se dostaly k základně. Třetí letka na ně bude shazovat všechnu svou munici, než se dostaneme bezpečně dovnitř, Duune,"
"Bozi, ochraňujte je," zamumlal Duun. "Bozi, chraňte nás všechny. Ať to zvládneš, Mamane."
"Na to vezmi jed, že se budu proklatě snažit."
Thorn se předklonil, aby palubním krytem dohlédl co nejdále. Za křídly nebylo vidět pranic kromě nemilosrdného slunečního svitu a nekonečné oblohy.
Další praskot statické elektřiny. "Nechci tě zneklidnit, rybičko," ozval se Duun, "ale to znamená, že Dsonan vypíná svou protiletadlovou obranu, aby nás vpustil do svého pásma, a neptej se mě, jak to skončí, jestli něco selže. Kosani se snaží zajistit, aby během té pětiminutové kritické přestávky se tudy nedostal nikdo kromě nás. Pak se za námi opět spustí palba. Jakmile přistaneme, vyskočíme na tuhle stranu přes křídlo: bude to pekelnější než samo peklo. Doplazíš se na okraj křídla a seskočíš, jakmile já se dotknu země. Budu se snažit tvůj dopad trochu zmírnit. Nemysli potom vůbec na nic, prostě jen utíkej k té odpalovací rampě a zaboha se nezastavuj."
"K odpalovací rampě?"
"To je ta nejvyšší věc, kterou uvidíš před sebou."
"Já přece vím, jak vypadá! Kam ale poletíme?"
"Na stanici."
Zapraskala statická elektřina. Nos letadla se sklonil k přistání. Výšku vystřídala rychlost.
("Dva machy plus další stupně v případě nutnosti.")
Thorn se chvěl. Cítil bolest, bolest z popálenin i z tepla. Lapal po vlažném řídkém pramínku vzduchu protékajícím do masky. Nos, hrdlo a oči ho pálily jako zkrvavené. Po těle mu kanul pot. Ozval se podivný vysoký tón a vyvolal u Thorna pocit, jenž mu proťal
kosti i útroby jako živočišný strach. (Bojím se, Duune. Duune, já nechci umřít takhle -)
Před nimi se rýsovala rozmazaná skvrna, první náznak hmoty, stín ve směru letadla, záblesk záře.
(Země se nám zvedá vstříc, tohle je řeka - Ach bozi, zem, město -)
Začal pociťovat tlak, napětí v údech, znovu bolest -svět se divoce naklonil a proměnil se zpola v zem a zpola v nebe, s vodorovným předělem přesně v půli, a opět se prudce napřímil, přičemž Thorn cítil tah bezpečnostních popruhů.
(Přetrhnou se, vypadnu ze sedadla, vletím rovnou do palubního krytu, neudržím se -)
Pak se do nich náhle zaryla jiná síla a oni začali ztrácet rychlost. Jedno ucho nestačilo Thornovi odlehnout, práh bolesti

byl překročen a tlak pokračoval v pronikavé trýzni, která se slévala s ostatními vjemy v jedno.
Kouř na obzoru. Kouř zmatňující město v jednom směru, nasedly neprůzračný opar.
Před nimi se vyloupla stužka přistávací dráhy, přímá světlá linka táhnoucí se kupředu. Letadlo na ní přistálo rovně jako seknutí nožem, v dlouhé třaslavé křeči motorů dopadlo na vysunutý podvozek, načež řvoucí bouření brzdícího zařízení postupně zpomalovalo bleskový let. Rychlost se snižovala. Stále víc. Kola kvílela na betonu a trysky se opět rozječely, to když se přímo před nimi zvedla bělostná věž odpalovací rampy trčící k nebi potřísněnému dýmem. Na obzoru protrhlo oblohu rudé slunce, vzdulo se a pohaslo. A další slunce, planoucí oslnivým ohněm.
Blíž a blíž. Letadlo poskakovalo, drkotalo a řítilo se
přes nerovný betonový povrch. Objevilo se nákladní vozidlo, které ujíždělo přímo k nim. Palubní kryt letadla se zvedl a kolem se rozlil pach kovu, pukajícího žárem. Duun vztáhl ruku a v okamžiku, kdy motory ztichly, serval bezpečnostní pásy ze sebe i z Thorna, zvedl se a ze sedadla se přehoupl do strany. Thorn, jemuž to horko bezmála vyrazilo dech, se vyškrábal na nohy a spatřil, jak Duun skáče ze zadní hrany křídla na plošinu nákladního vozu a při dopadu poklesá na jedno koleno. Thorn se honem překulil na bok a v okamžiku, kdy se Duun zvedl, skočil na plochu křídla, přeběhl jeho kluzký povrch a seskočil do nákladáku a přímo do Duunovy náruče.
Duun s Thornem padli dolů, převalili se - stále navzájem v objetí - a mezitím se nákladní auto s trhnutím rozjelo a nechalo letadlo vzadu. Na obzoru vybuchlo podivné slunce, další vykvetlo vysoko na obloze a pohaslo v oblaku kouře.
Duun ho nepouštěl z objetí. Thorn se chvěl. Cítil, že Duun mu odepíná masku a umožňuje mu, aby si naplnil plíce hlty ledového vzduchu. Motor auta zakvílel, vozidlo poskočilo a Duun zesílil svůj stisk. Před nimi se vynořil můstek do kosmické lodi vedoucí z konstrukce odpalovací rampy - bílé nosníky proti obloze rozervané dýmem. Vůz zastavil.
"Ven!" vyzval Thorna stručně Duun a pomohl mu při vstávání najít rovnováhu. Přehoupl se přes zadní část nákladáku na zem a čekal, až Thorn dopadne za ním chodidly, aby ho včas podepřel.
"Tak honem. Utíkej!" Duun ho za sebou vlekl k můstku, k bílé zdi, jež byla ve skutečnosti jedním křídlem rakety. Čekal tam výtah s otevřenými dveřmi
a žena, která je vybízela ke spěchu, k maximálnímu spěchu, a to tak zuřivě, jako by je zapřísahala. Vletěli dovnitř, žena za nimi bleskově zavřela dveře a pohnula páčkou, takže výtah se rozjel nahoru. Stísněná kabinka páchla jejich obleky, potem a strachem. Když se při tom střelhbitém letu vzhůru Thorn zapotácel, stačil ho Duun chytit za ramena. "Vydrž, proklatě! Thorne, vydrž!"
Thorn přitiskl kolena k sobě a lokty se opřel o zeď. Kolem okénka se míhaly rozmazané skvrny nosníků. Pak žena opět pohnula páčkou a výtah s hlasitým prásknutím zastavil. Dveře se otevřely a odhalily odklopený průlez s tlustými stěnami.
"Rychle," křikl Duun a postrčil Thorna k průlezu. Sám ho následoval. Thorn se zoufale ohlédl, protože z dálky se k nim jak zahřmění hromu donesl výbuch.
Žena zůstala venku a zaklapla za nimi poklop na průlez, načež zmizela v oslnivém srpku kalného slunečního světla.
Buch. (Co se stane s ní?) Svět mu náhle připadal jako nebezpečné místo, vůbec se nehodil k tomu, aby na něm kdokoli zůstával. Ale Duun Thorna rázně otočil a téměř ho vhodil do sedadla - v této stísněné noře byla totiž do matně ozářené podlahy zabudována tři plochá sedadla.
"Připoutej se!" přikázal Thornovi a ten hmátl po popruzích, zatímco Duun dopadl na své místo, sám mu bezpečnostní pásy bleskově připjal a sundal si přilbu. Přitiskl si ji k hrudi a stiskl tlačítko na bočním opěradle sedadla. "Sedíme. Jsme vzadu na svých místech."
"Rozumíme."
Thorn si za pomoci obou zápěstí sundával přilbu -
dlaně měl příliš popelené. Duun mu pomohl, shýbl se a zastrčil ji do kovové schránky na podlaze. Víko zaklaplo a zvuk se v prostoru dutě rozlehl. Thorn ležel na opěradle a zhluboka oddechoval, zatímco Duun se připoutával. "Vyčkávají, až se nouzovým východem vzdálí obsluha," prozradil Duun, sám s hlavou zakloněnou a očima zavřenýma. "Navíc se odtud musí dostat i řidič nákladáku."
"A co je s letadlem?"
"Maran a Koga odlétají pryč, míří k Drennu. Doplní palivo a opět vzlétnou. Krycí clonu tady vytváří právě jejich letka. Umožní jim proklouznout mimo, ale pak se protiletecká palba spustí nanovo, protože kolem rampy budeme potřebovat čistý prostor."
(Lidé umírají. Všude, kam dopadnou ty střely. Všichni ti lidé -)
Zvuk hromu začal sílit. (Střelba se k nám přibližuje.) Spolu s pocitem odsouzence zalil Thorna na těle lepkavý pot. Pak mu ten zvuk pronikl až do kostí a dolehl na něho příšerný tlak, závratný a zahlcující. Ri '/.burácelo se další hřmění, jednotlivé části rakety se roztřásly, jako by se užuž měly rozpadnout. (Nedokážeme to, nemůžeme to dokázat -jedna z těch střel nás určitě dostane.)
Tíha vzrůstala a tiskla ho hluboko do křesla.
Opouštějí svět. Všechno. Letí vstříc prázdnotě, nepochopitelné a nekonečné.
(Kolikrát jsem vzhlížel k měsíci a snažil se rozeznat, kam rakety vlastně míří, ale to bylo pochopitelně vyloučeno.)
(Svět je široký, rybičko, širší, než si představuješ.)
(Svět je nádherný. Což jsi neviděl jeho fotografie?)
XIV
Kolem vládl mír, přízračný mír a nehybnost, v níž pohyb byl přesnadný a dýchání nedalo žádnou námahu. Thornovy tváře se dotýkal něžný vánek a ovíval ji.
Nad ním se vznášel Duun a bláznivě balancoval na jedné ruce, kterou se přidržoval opěradla. Thorn zamžikal. Duun mu

uvolnil bezpečnostní pásy. Lehkým odstrčením se od polstrování sedadla se vysvobodil ze sedu.
"Jsme nahoře," zamumlal Thorn. "Jsme nahoře."
"Ano, jsme tam, kde se otáčí spousta dalších světů. Na chvilku se zklidni, rybičko. Vplul jsi do obrovského oceánu. Pohyb je snadný a velmi lehko se přežene." Duun se na něho zazubil. (Jestlipak se po tom všem dokáže usmívat i on sám? Jestlipak bude ještě někdy šťastný? Dokázal by to vůbec někdo po podobné zkušenosti?)
Duun ho jemně zatáhl za zápěstí - "Snaž se držet paže napjaté. Ničeho si nevšímej a nepokoušej se ničeho zachytit."
Spony a zipy letecké kombinézy povolily. I na Duunovi oblek povlával, uvolněný pod krkem, kolem zápěstí a kotníků. Duun pomohl Thornovi vysvléknout se a tím je oba roztočil. Chvíli se vznášeli, zatímco kabina kolem nich pozvolna vířila.
Už osvobozený Thorn pak plul s očima vyčerpáním zavřenýma a jen škvírkami mezi víčky sledoval, jak se Duun protahuje otvorem, jehož si dříve nevšiml. Nad hlavami se jim otevřel poklop. Při lenivé otočce zahlédl Thorn bílé světlo a těla šonunů, jež proplouvala sem a tam při jakési práci. Duun k nim vyplul a opět se potopil dolů jako ladný lovec perel. Uši měl vztyčené a oči oživlé a rozzářené.
(On to zná, tohle všechno důvěrně zná, tu cestu už určitě vykonal víckrát.)
"Kam máme namířeno, Duune?"
"Pšt. Odpočívej. Ti lidé mají plné ruce práce."
"A co se stalo se světem?"
"Ještě pořád stojí na svém místě. Boje se nyní soustředily kolem odpalovacích ramp a poblíž Avenenu a Suunvidenu. Dokonce už pomalu uhasínají - protože my jsme už stejně pryč a na tom oni pranic nezmění."
"Proč jsme to ale udělali? Kam vlastně míříme?"
"Proč a proč a pořád proč! Na palubě je sprcha a já ji hodlám použít. Potom ti zalepím ruce náplastmi a udělám tak z tebe příjemnějšího společníka." Duun odplul. Thorn se ve vzduchu převrátil a spatřil ho mizet v dalším průlezu. Sám se tam pokusil vma-névrovat také, ale roztočil se a honem se přidržel polstrování sedadel, přičemž si teprve v posledním zlomku vteřiny vzpomněl, že své zraněné ruce nesmí používat. Bezmocně se tedy pustil a při čekání na Duuna se raději vznášel.
Ve sprše byly zabudované trysky a Thorn sledoval pramínky vody stékající mu po těle v klikatících se stružkách, dokud se sprška krůpějí nezastavila a tepelný sálač ho neosušil. Loktem si otevřel dveře od kabinky a vyplul ven, přitom se pomalu ve vzduchu
otáčel, dokud ho nedrapl Duun, neobalil mu kolem těla krátkou modrou suknici a nestáhl ji opaskem stejně důvěrně a stejně starostlivě, jako to dělával kdysi -Thorn teď však hleděl Duunovi do tváře z úhlu dospělého, hleděl mu přímo z očí do očí. Duun mu nakonec kamarádsky Popleskal na rameno stejně, jako když býval malý. Čas skákal hned nazpátek a hned zas kupředu a vířil stejně jako jejich kabina.
"Pojď za mnou," vyzval ho Duun, odrazil se od skříně a s neomylnou a přesnou plavností proletěl úzkým průlezem. Thorn se kopnutím odrazil, nasměroval tělo tak půvabně, jak jen to dokázal, a proplul v Dutinových stopách, následoval ho nahoru do světla, k mozku a srdci rakety, kde se míhali neustále přicházející a odcházející členové posádky.
Zůstali na něho zírat — (byli šokovaní: chtěli se chovat zdvořile, ale netušili, zda je slušnější zírat či naopak nezírat, zdali je to okukování pouhá upřímnost či neomalenost.) Duun vplul dovnitř a zabrzdil svůj let. Thorn ho napodobil a nebral ty užaslé pohledy na vědomí - (Svět je v plamenech. Měli by mě nenávidět. Nemůžu jim to mít za zlé. Pro tohle jsem se narodil.) Vznášel se s nezvyklým pocitem svobody, přijímal pokorně jejich obviňování, ignoroval jejich oči na své hladké světlé pleti a strpěl, aby ho Duun popadl za paži a odtáhl k oknu.
Byl tam - zářivě modrý svět. Ohně planoucí na jeho povrchu nebylo z té dálky vidět. Perspektiva vzdálenosti popřela reálnost výjevu - šlo jen o další iluzi za oknem: jeho život se scvrkl do neznatelného rozměru, byl prožit na Sheonu a ve městě, jehož požár nedosáhl ani k mrakům.
Hleděl a hleděl a v očích ho píchaly slzy, dokud je mrkáním nezaplašil. Otřel si víčka a ze špiček prstů mu sklouzla volná krůpěj, dokonalá kulovitá oběž-nička podobná tomu jejich světu ve vesmíru.
"Máš jej rád?" zeptal se Duun. "Máš jej rád, rybičko?"
"Ano," odpověděl Thorn, když byl konečně schopný slova. Opět si utřel oči. "Pořád ještě existuje."
"Bude existovat jen tak dlouho, dokud na něm nebudeš ty," řekl Duun a byla to pravda. Sám toho byl svědkem.
Thorna zabodala bolest v hrudi. Vztáhl ruku a dotkl se okna a světa.
Raketa opustila svět, zatímco byli upoutáni dole a tah motorů je dlouze a silně drtil v sedadlech.
Thorn zavřel oči. Neusnu, už nikdy nebudu spát, naříkal v duchu, ale veškerá síla z něho vyprchala a on cítil jen bolest při pomyšlení na to, čím je a co ho to stálo, a ta bolest v něm pulzovala nepřetržitě, jako tlukot srdce. "Napij se," vyzval ho Duun a dal mu cosi vysrknout skrz slámku. Po prvním doušku už na druhý rozhodně neměl chuť. "Jen to dopij."
Znovu zazněl ten hlas, který ho cepoval od narození a který nepřipouštěl žádný odpor. Thorn tedy nápoj dopil a usnul.
Po probuzení zjistil, že Duun spí vedle něho - otočený k němu nezjizvenou polovinou těla, tou stranou, která poskytovala představu o tom, jak vypadal Duun předtím.
Thorn opět zavřel oči. (Žije Sagot? Žije Manan a ten druhý pilot? A co Cech - ochrání ho krycí palba?)
(Děti stojí na skále na Sheonu a hledí na rudá slunce vy kvétající na obzoru. Obloha je zakalená dýmem. Zemí otřásá hrom.)
(V síních Dsonanu zmateně pobíhají lidé a nevědí, kam by utekli.)
Slunce víří kolem oken a lidí jako obrovský hmyz, který se zmocnil vlády. Letadlo visí na obloze a čas se zastavil. Válka pokračuje v okamžiku zamrzlém až navěky, válka a čas splynuly v jedno.
Sagot sedí v opuštěné síni. Venku burácí hrom. Sedí na jednom konci síně, křehká a důstojná, čeká před prázdnými

lavicemi.
Raketa letí stále na jednom místě a vesmír se kolem ní prožene a smete svět z jejího dosahu.
Bylo tam nejrozmanitější zařízení. Muselo být: tělesné potřeby nešlo potlačit a Thorn o sebe zatvrzele pečoval, jakmile mu Duun jednou ukázal, jak všechno funguje. Dostal snídani a během ní zjistil, že bolest v rukou už částečně polevila.
Ze svých kabin připluli členové posádky hnáni podobnými potřebami a opět se vraceli k práci. Pořád ještě působili dojmem neskutečna - tím plavným vznášením se, těmi lenivými pohyby, pomalostí připomínající sen.
"Kam míříme, Duune?"
"Na Gatog."
"To je stanice?" Thorn v životě to jméno neslyšel.
"Jedna z nich," odpověděl Duun.
(Což jich je víc?) Sagotino učení začínalo dostávat trhliny, pukalo pod náporem pochyb. (Což vskutku neexistuje čistá pravda?)
"Dostali jsme zprávu," prozradil Duun. "Ghotové
poslali k Tanganovi posla s nabídkou vyjednávat. Cech kosanů nejprve odmítl, ale zřejmě nakonec vyhoví."
"Je to součást tvého řešení?" zeptal se Thorn. Mozek mu opět pracoval na plné obrátky. Duun se na něho zadíval pátravým hatani-pohledem, jímž oplácel stejný Thornův pohled.
"Tím je rovnováha," odvětil Duun. "Nikdy jsem neměl v úmyslu zničit ghoty."
"Nazývají tě sey Duun."
"Dnes už to je pouze projev zdvořilosti."
"Tys velel kosanům?"
"Kdysi."
Že by teď už ne? Ale Duun si přece od nikoho poroučet nedá.
Další spánek, jídlo a cizí těla. Gel na dlaních se mu začal odlupovat. Postupně se Thorn seznamoval se členy posádky: Ghlndi, Spart, Mogannen, Weig. Polovičky jmen. Přezdívky. Ale stačilo to. Duun je znal všechny a tiše si s nimi povídával. Občas hovořil i s hlasy v rádiu, které se ozývaly jak z místa jejich odletu, tak i z místa jejich cíle.
Nic z toho se však netýkalo Thorna. A přitom se ho týkalo všechno. Ve smrtelném děsu natahoval uši, ale nezaslechl nic než jména pozemských měst a poté název stanice Gatog a nesrozumitelné nářečí.
Přerušené spojení, zaslechl Thorn jednou a srdce se mu na okamžik zastavilo. Pohlédl směrem k Duunovi a nepřestával na něho upírat oči, ani když Duun konečně přestal hovořit.
"Rybičko," oslovil ho Duun a připlouval směrem k Thornovi. Kývnutím mu naznačil, ať ho následuje.
Duun zaplul dolů do kabiny, v níž přespávali, a ladně zastavil. Thorn se zakotvil chodidly a zpola zahojenou rukou - zvládl to s téměř stejnou elegancí. "Jsou tady ghotové? " zeptal se.
"Možná ano," připustil Duun. "Naším úkolem však není bojovat proti nim."
"Je to snad hra?" zeptal se Thorn pohněvaně. "Čeká se ode mne, že dočista sám přijdu na to, co se děje? Kde vlastně jsem? Neskončí to už, Duune?"
Duun se na něho zahleděl podivnýma a vzdálenýma očima. "Je to jen začátek. Nepoložils tu správnou otázku, Harasi-hatani. Ani jedna z tvých otázek není správná."
Thorn se v duchu přiměl k maximálnímu klidu.
"Promysli si to," vyzval ho Duun, "a dej mi vědět, až na to přijdeš."
Nekonečno, jež mu svištělo v patách i kolem něho, se scvrklo do jediného důvěrně známého rozměru.
("Znovu," vyzval ho Duun stojící nad ním v písku. "Znovu.")
Thorn vtáhl dech do plic a sledoval, jak se Duun odráží a proplouvá osvětleným průlezem jako mrštná šedá ryba v lidské velikosti.
(Čekal na mě. Kde jsem byl? Kde byla moje mysl? Cítí se mnou soucit.)
(On sem patří. Tohle je jeho pravý živel, podobně jako Sheon. Ty městské věže a cechovní Síň mu odjakživa byly cizí.)
Thorn se odrazil a namířil tělo stejným směrem jako Duun, se stejnou plavností, jíž si byl vědom. Vynořil se v osvětlené kabině posádky, jediným jistým
pohybem nalezl úchyt a odplul k místu, odkud viděl na Duuna i ostatní členy posádky.
Opět přijímali a vysílali zprávy. Duun naslouchal a znovu odpovídal v řeči, která Thornovi moc smysl nedávala. "To je jen obyčej," optal se Thorn během jedné přestávky, "používat tento jazyk, nebo tam nahoře poslouchá i nepřítel?"
"Je tohle ta tvá otázka?" zajímal se Duun.
"Upozorním tě, až ti ji položím." Thorn se přidržoval pultu a vnímal citlivou kůži svých popálenin. "Pokud je tohle oceán, tahle rybička by se v něm radši měla naučit plavat. Mohla se to naučit už před kolika dny."
Duun se na něho podíval a sklopil uši šikmo dozadu, což u něho Thorn zažil už tisíckrát. "Ano, jsou tu nepřátelé. Ti sami, s nimiž jsme se setkali už na zemi. Společnosti, které ovládají továrny a doly tady nahoře, používají ghoty jako strážce. A některé mají i vesmírné lodě. Jiné než náš raketoplán. Ten totiž není konstruovaný k účelu, k němuž ho právě používáme. Spálili jsme všechno palivo při startu ze země. Nebyl to plánovaný odlet a my použili rezervní raketoplán. Jeden bývá vždy připraven k mimořádnému odletu: společnosti si potrpí na to, že jejich letový řád se dodržuje. A nechat načerpat palivo bez toho, aby Shbit a ghotové nevyčmuchali, že ten příkaz vyšel ode mne -to by byl nadlidský úkol,"
(Takže tys to věděl všechno předem. Proklatě, Duune -)
Duun se možná i usmíval: zničená polovina jeho tváře bývala dvojznačná a klamná. Možná to však byl jen úšklebek.
"Právě teď," vysvětloval Duun, "držíme kurz ke stanici Gatog. Je to k ní ještě slušná dálka.
Pochopitelně nejsme schopni přistání. To ovšem není žádný velký problém. Už před pár týdny odstartovala nákladní

raketa, aby se s předstihem dostala na naši dráhu, půjde tedy o běžnou záchrannou akci. Pokud do toho ovšem nezasáhne nic rušivého. Pohybujeme se velmi pomalu. Naši nepřátelé nás dohánějí desetinásobnou rychlostí. Nemáme zbraně, jejich rakety však ano. Naštěstí jsou naši přátelé ozbrojeni. Jde o velice ošemetnou záležitost, rybičko, a zhoršuje se hodinu od hodiny. Naše raketa má spotřebu paliva stejnou jako ty nepřátelské lodě. Jejich přibližováním se průběžně mění bod i čas střetu a tím i celý plán. My v tomhle představujeme jedinou neměnnou veličinu, protože sami manévrovat nemůžeme, jsme na tom stejně jako náš svět či měsíc. Prostě plujeme. A každou další hodinu ty lodě spálí další část paliva, provedou manévr, aby zjistily, jak si počíná nepřítel, načež se rozhodnou pro další manévr a zase spálí další dávku paliva. A jde to pořád rychleji a rychleji. Teď záleží především na tom, jak ochotné jsou posádky obětovat vlastní život a v jakém okamžiku by to obětování provedly. Pro naše nejbližší přátele se vzdálenost Země rovná dosažitelností nekonečnu: jejich loď nebyla pro přistání zkonstruována, a pokud spálí příliš mnoho paliva, nebudou schopni uskutečnit vektorové změny nezbytné k návratu zpět. Tou zrádnou skluzavkou je zemská přitažlivost a loď, která vyčerpá své zásoby, může zjistit, že je stahována přímo dolů. Pro naše nepřátele je nekonečnem skutečně jen nekonečno -případně planeta vzdálená stovky let. A mezitím by jim někdo stačil pomoct k návratu. Nemusí se tedy chovat tak statečně ani obezřetně jako ti naši."
"A co naši přátelé plánují?"
"Někteří z nich jsou hatani."
"V tom případě udělají, co budou muset udělat." Cechovní síň. Smích už nadále nezněl krutě, ale nevinně a odvážně. (Netušili, že jsou v tak bezprostředním nebezpečí. Dokonce ani jako hatani to nepřečetli. Viděli ghotů a pochopili, že potíže se blíží, ale nedokázali odhadnout jejich rozsah.) "Jsou ozbrojeni?"
"Ano, to jsou."
Thorn se rozhlédl po posádce, která pracovala tak neúnavně, která tak pokojně rozmlouvala rádiem a tu a tam po sobě dokonce házela vtípky či prováděla nezbednosti, jako je odpinknutí sousta potravy ke kolegovi, který ho musel zachytit. "Jsou nesmírně stateční," ocenil Thorn, jako by stál na úpatí velehory. Z toho prohlášení zněl náznak úcty, který Thornovi přinášel vnitřní uspokojení. Vzpomněl si na Manana a jeho druhého pilota, na letadlo řítící se kupředu ve vzdušném víru, jejž za sebou zanechal raketoplán. Vzpomněl si na ženu u průlezu do raketoplánu, která za nimi zavřela poklop a sama zůstala v tom tříštícím se světě.
Na Sagot, když ho líbala na rozloučenou.
Na Tangana, který se smířil se zradou svého bývalého žáka a projevil laskavost vůči dalšímu nováčkovi.
Oči se mu zalily slzami. Honem si je otřel a zjistil, že Duun ho pozorně sleduje. "Omlouvám se, Duune. Sám nevím, co mě to popadlo."
"Což tys ještě nepochopil, že já nemůžu?" zeptal se ho Duun.
Thorn na něho zůstal zírat. Na tváři mu osychaly mokré stezičky.
"Duune," zavolal Weig. A Duun šel zjistit, co od něho Weig potřebuje.
"Za dvacet hodin jsme dole," ohlásil mu Weig.
Následoval dril ve skafandrech. "Pokud bychom havarovali, zbyla by nám aspoň nějaká naděje," vysvětlil Duun a otevřel dlouhou skříň lemující můstek, kde vedle sebe ležely řady skafandrů vyrovnaných jako embrya v lůně. Duun jeden vytáhl a podal ho Thornovi. Všechny uzávěry byly rozepjaté. "Vyzkoušej si to."
Thorn na sebe oblek navlékl - nejprve do něho vklouzl chodidly, potom zápasil se zbytkem. Duun mu jednou ukázal, jak se zapínají uzávěry, načež ho nutil cvičit zapínání pořád dokola, dokud ho z toho nebolely ruce. Nakonec Duun předvedl, jak se zádový batoh připevňuje k opěradlu sedadla a jak automatika v opěradle mu spustí přilbu na hlavu a po stisku tlačítka ji zase zvedne. "To abys nemusel sedět v tom proklatém obleku uzamčený celé hodiny," vysvětlil Duun a předvedl mu vzduchovou přípojku k nouzové zásobě kyslíku v raketoplánu, i jak se od ní odpojit a používat malou nádržku v batohu. "Nejprve se nasadí přilba, pak se odpojíš a ve skafandru ti zbude dost vzduchu na to, abys doběhl k zavazadlu a napojil se na vlastní zdroj." A Duun ho nutil k dalšímu nekonečnému procvičování tak dlouho, až Thorn padal vyčerpáním.
"Teď se chvíli prospi," poradil mu Duun. "Budeš to potřebovat."
Thorn se nestačil divit, že Duun dokáže usnout téměř ihned po tom, co se připoutal k lůžku v kabině,
a to navzdory všemu ruchu a zářivým světlům na můstku. Ghindi a Spart se připoutali v rohu u skříní a bleskově upadli do tvrdého spánku, zatímco Weig a Mogannen nepřestávali vypočítávat změny kurzu. Thorn se upoutal vedle Duuna a snažil se aspoň odpočívat, ale do polosnění se mu neustále pletlo letadlo, realita jejich letu a Betan.
Po nějaké době se s Duunem odpoutali a odpluli nahoru na můstek. Zjistili, že tentokrát pracují Ghindi a Spart a spí zase druhá dvojice. Počítač potichu tikal. Thorn se dychtivě přiblížil ke stropu a vzhůru nohama zůstal viset nad sedadlem Ghindi, aby viděl na monitor.
Ghindi se i s židlí otočila a vzhlédla k němu. Ve tváři jí seděl stejný výraz, jaký se u lidí objevoval pokaždé, kdykoli se s ním střetli tváří v tvář. Po chvilce jej vystřídal další výraz, který už nebyl tak čitelný. Vyčerpání. Smutek. Byla to snad láska? To by nedávalo smysl. Thorn se zakymácel kupředu a narovnal se pohybem ruky, který mu současně umožnil spustit nohy dolů. Třeba mu monitor nabídne srozumitelnější obraz, když ho nebude pozorovat hlavou dolů.
"Omlouvám se," pravil Thorn - měl na mysli to, že ji vytrhuje od práce. Toužil sestoupit a ukrýt se dole dřív, než ho zahlédne Duun.
Zmateně na něho civěla dál. Oba byli unavení a maličko vyvedení z míry. Navzájem si nerozuměli. "Dopravíme tě tam, " řekla.
(Na Gatog?) Thorn to nechápal. Prozradil to na sebe jako malé dítě. Jakékoli zatajování by se mu vůči Ghindi zdálo nečestné. "Jsi kosan?" zeptal se. Vzpomněl si totiž na piloty.
"Tanun," odpověděla Ghindi. "Tanun, Cech mořeplavců." To podle něho odpovídalo.

"Ghindi," oslovil ji Spart od svého počítače. "Dohořela další dávka paliva."
Ghindi se obrátila, jako by Thorn z jejího světa beze stopy zmizel. "To znamená, že už definitivně dochází, je to tak?"
"Ano, dochází. Soudím, že bychom měli probudit Weiga a Mogannen."
Thorn se začal převracet, našel si oporu pro chodidlo a odrazil se k plavné šipce dolů průlezem, proplul kalným světlem a snažil se dorazit až ke stěně a zastavit. "Duune! Probouzejí celou posádku! Podle všeho nám moc času už nezbývá!"
Duun pohnul lehce se vznášejícím připoutaným tělem a pohlédl na Thorna. "Kolik?"
"To netuším. Nevím, jak to vysvětlit, ale prostě se nám ta lhůta prudce zkrátila, dávka normálně vystačila na čtyřicet minut, ale to další palivo vyhořelo mnohem rychleji."
Duun se chodidly dotkl podlahy a vystřelil ke světlu jako potápěč ode dna ke hladině. Thorn se odrazil a následoval těsně za ním.
Mogannen a Weig se právě soukali do skafandrů. V jednom rohu stála připravena tři prázdná křesla, která se dala katapultovat a uzavřít krytem. Duun zapojil ta dvě, jež jim určili už předtím na můstku. "Kdyby věci dospěly až takhle daleko," prohlásil přitom. "Zvykej si radši už teď."
Všechno probíhalo nesmírně klidně. Na můstku pokračovala rutinní činnost - s výjimkou oblékání skafandrů. Pak přišel na řadu Spart a Ghindi, kteří
se vrátili do svých sedadel. Duun se jim vznášel nad hlavami, sice ve skafandru, ale bez přilby. Čekání se únavně vleklo. Thornovo srdce se rozbušilo v panice, kterou nedokázal potlačit. Postupně však panika ustoupila mučivé trýzni. Toužil po doušku vody. Ovšem nesměl na to myslet, nemuselo by se mu to vyplatit. Ty nedůstojné drobné starosti by celou situaci jenom zhoršovaly. Touha poškrábat se na nedostupných místech. Ve skafandru se nastřádal a ne-vypařoval lepkavý pot. Thorn visel ve vzduchu, sledoval průzor a při tom pomalém ubíhání času a pípání přijímaných zpráv, které jim metodicky hlásily všechny údaje o šílených a vražedných akcích ghotů, zoufale prahl po jakémkoli rozptýlení. Lodě se blížily vlastnímu zániku. Nevzrušené hlasy komentovaly situaci a charakterizovaly ji termíny jako nulový zpětný chod či odchylka od středu.
(Stejně je zvláštní, že ze země člověk moc hvězd nevídá. Když ovšem hledí z čelní části raketoplánu ... je to nádhera.)
Zatímco se Thorn díval, rozzářila se hvězda, její jas sílil a sílil a jemu se srdce rozbušilo ve zběsilých úderech. "Duune! Weigu!" Začínala dostávat tvar koule.
"Honem k sedadlu!" zaječel Duun a sám tím směrem doslova vystřelil. Thorn se vrhl směrem dolů, zastavil se o opěradlo, stáhl se dolů díky postranní opěrce, popadl stočené bezpečnostní pásy a začal je upevňovat. Vzhlédl dopředu, kde mezitím ta zářivá hvězda zmizela. "Kam se poděla?" Přece se neotočili, nemohli se otočit, raketoplánu už nezbylo žádné palivo.
"Přilbu!" nakázal Duun. Thorn stiskl tlačítko na postranní opěrce sedadla, vytáhl vzduchovou hadici a komunikační přípojku, a zatímco se mu přilba snášela na hlavu, stačil je zapojit. Uzamkl přilbu a zvolil si třetí komunikační kanál. První byl pro všechny společný, druhý byl určen výhradně pro potřeby členů posádky a třetí pro pasažéry. Pro něho a Duuna. Slyšel svůj vlastní dech, slyšel i Duunův, ale ten zněl mnohem pravidelně]i než jeho.
(Ach bozi, jak si na to lidi dokážou navyknout?)
Objevila se další hvězda. Všude vládlo ticho. Jen zvuky dechu a vzdálený — všudypřítomný, ale nyní přilbou utlumený - hukot přístrojů raketoplánu.
Přepnul na další kanály, zaslechl hovor posádky a přijímané zprávy. Na těle mu narůstala vrstva potu. Věděl, že pokud okamžitě nepohne paží, znecitliví mu. ("Ty proklaté skafandry nikdy nepadnou dobře," stěžoval si předtím Duun.) Byly však pohodlnější než letecká kombinéza. Volnější.
(Další hvězda. Jsou to řízené raketové střely nebo snad vesmírné lodě? A znamená to, že ty lodě zanikají?)
Hovor mezi členy posádky mu nedával žádný smysl, skládal se ze spousty kódů. Zapojil tedy třetí kanál. "Duune, co se vlastně děje?"
"Jsou od sebe navzájem na dostřel. A od nás taky, ovšem s mnohem menší přesností. Hatani je přelstili, nasměrovali je záměrně opačně, aby se žádný raketoplán nedokázal protáhnout kolem nich. Kdyby jim to nevyšlo, druhou podobnou příležitost nedostanou a my útok neodvrátíme."
Záblesky pohasly. Thorn zavřel oči a opět je otevřel. Litoval, že nemá dost odvahy sundat si přilbu. Vzduch byl chladný, štípal v krku, v nose i v očích.
"To je Ganngein," ozval se na třetím kanálu Weigův hlas. "Dostali je všechny. A v přímce dráhy máme trosky. Končím."
"Jak je na tom Ganngein?" zeptal se Duun.
Pauza. "Nulová schopnost obratu. Stejně tak Non-nent. Ganngein nám přeje všechno nejlepší a slibuje, že zůstane ve spojení. Momentálně se pokoušejí odhadnout své souřadnice: byli vychýleni z dráhy."
"Nemůže nám stanice vyslat něco naproti?" zajímal se Thorn. "Vždyť jinak bychom nemohli přistát."
"Stanice je v rukou ghotů," prozradil Duun. "Naneštěstí. Bylo tam příliš málo hatani. Ale na stanici teď není jediná loď - hatani je naštěstí zachránili, protože ghotové by nás jinak napadli zezadu. Předběhly nás průzkumné lodě ghotů. Na stanici zůstal jediný raketoplán, země jich má jen pár. Ale žádný raketoplán Ganngein nezastaví. Neexistuje žádná možnost, jak to obrovské těleso zpomalit, prostě to není v našich možnostech. Stejně tak je nemohou navést k přistávacímu manévru. Tu rychlost nedokážou zpomalit ani natolik, aby posádka stačila z lodi vystoupit."
(Hlas Sphittiho: "Tady je zadání. Kdybys plul ve vzduchoprázdnu - žádné tření a žádná přitažlivost.")
("To nejde.")
("Předpokládejme, že by to šlo.")
(Úhly a čáry na školním monitoru -)
Posádka a lodě odsouzené k zániku spolu dlouze komunikovaly - a výhradně k věci.

"Takhle to vypadá," zaslechl Thorn jeden hlas. "Dopadneme do atmosféry - nejspíš tak za tři dny. Mohlo by to být horší - třeba za čtyři."
"Slyšíme vás," odpověděl Weig. Z hlasu mu čišela lítost. Thorn se zaposlouchal a přitom se díval na světelné body. Paži a stehno měl celé zmrtvělé. Ke svlékání skafandru se však nikdo neměl. Trosky v dráze, připomněl si. Obě lodě spolu ještě chvíli hovořily, ale žádná lepší zpráva nepřišla.
(Je to děsivější než zánik letadla. To ticho. Ta nevyhnutelnost urazit vzdálenosti, jež mohou zabrat spoustu dnů. Betan to aspoň měla rychlé. Ovšem tito muži a ženy budou mít čas povídat si, jíst, spát a třikrát se probudit, než konečně narazí do hlíny. Než proletí atmosférou, která je polapí a vsaje.)
"... doufáme," říkal Nonnent, "doufáme, že třeba přece jen jsme v úhlu, který nám umožní přeletět. Prozatím těžko říct."
"V tom případě budeme postrádat vaši společnost," odpověděl Ganngein.
Dlouhé ticho. "Ano, slyšíme," potvrdil pak chvatně Nonnent.
"Nemusíte se za to stydět. Tohle není výlet, o jaký bychom stáli."
Hatani. Či Cech tanunů.
Následovalo dlouhé ticho. Náhle se v prostoru objevila díra, zpočátku malá, ale postupně narůstala a požírala okolní hvězdy. "Něco tam je, Duune. Nezdá se ti?"
"Prach," odpověděl Duun. "Částice hmoty. Neposvítíme si však na to, protože si zbytek energie šetříme. Vyhnout bychom se nemohli tak jako tak."
(Jak dlouho se k tomu budeme přibližovat? Co když nám v cestě stojí téměř celý trup vesmírné lodi?)
(To je ale hloupá otázka, Thorne.)
Čekat a čekat a čekat. Všechny hvězdy vymizely. Lodě si mezi sebou chvílemi vyměňovaly zprávy. Týkaly se prachového oblaku.
Ozval se praskot statické elektřiny. Spojení se přerušilo. Do přilby pronikal hluk jako vzdálené údery kladivem. A další. Zvuky se zrychlovaly až k nepřetržitému bubnování. Nakonec ustaly.
"Ještě pořád jsme v tom," poznamenal Weig. "Tohle bude - uhh!"
Celým tělesem otřásl úder, který se přelil až na můstek. Thorn zaťal ruce položené v rukavicích na opěrkách sedadla a naráz zapomněl na bolest. Ticho.
"Uražené levé křídlo," ohlásila Mogannen. "Začínáme se nepatrně stáčet. Ne —"
Další úder. Rána za ranou. Potom ticho. Příležitostné údery, ale žádný mimořádný.
(Kusy těl ghotů. Nebo někoho z našich lidí. Prolétáme mrtvou lodí. Mrtvá loď. Těla. Nebo aspoň jejich části. Krev tam venku mrzne jako sníh.)
Hvězdy se vrátily. "Hej!" křikl Weig. "Jsme skrz!"
(Kvůli mně. Kvůli mně a Duunovi, mrtví dole na zemi. Ganngein a Nonnent. Lodě ghotů a hatani.)
"Venku je loď," hlásil Spart a v Thornovi se zastavilo srdce. "Je to Děva. Poslouží nám jako záchranná loď. Potrvá to tak devět hodin."
"Díky bohům," vydechla Mogannen.
"Musíme vystoupit," vysvětlil Duun. "Trup našeho raketoplánu se otáčí kolem své osy a z Děvy nás nemůžou vyzvednout. Líp to půjde, když budeme jen ve skafandrech."
Děva jim na to posvítila. Raketoplán se zvolna pře-
valoval, klínovitě tvarovaná okna se ve slunci leskla. Od konce jednoho křídla a ocasu povlávaly roztřepené trosky. Cosi se dotklo Thornovy nohy - to ho zachytil Duun, natočil ho a popadl za ruku. Poblíž nich vytvořila trojice členů posádky řetěz. Zbývající člen sice plul prozatím volně, ale nebezpečí mu nehrozilo. Světelný signál Děvy se rozzářil mezi hvězdami jako bělostné a oslňující slunce.
Děva neměla uvnitř tak přepychové zařízení jako raketoplán - všechno jen holý kov a umělá hmota, ale uvnitř byli Šonunové a čekalo tam přivítání.
"Duune-hatani!" pozdravil kapitán.
"To je příjemné setkání, Ivogi-tanune," odpověděl Duun.
Thorn v rukou svíral přilbu. Viděl pohledy ostatních, posádka stála v kruhu kolem něho a nepokrytě na něho civěla. Jako by si zvědavě prohlíželi neznámou rybu, která jim uvízla v síti.
"To je Haraš," představil ho Duun. "Z Cechu hata-ni."
"Slyšeli jsme," přikývl Ivogi-tanun.

XV

Ganngein se neozýval - už celé čtyři dny. Hlasy z Nonnentu překryl praskot statické elektřiny. Země s nimi hovořila jen kódované a Děva sama dekodér neměla. Gatog s nimi sice neustále komunikoval, rovněž kódované, ale ten kód byl určen speciálně pro Děvu. Překládaly jej počítače. Živý hlas se ozval jen zřídka, dokud se konečně v průzorech lodi nezatřpytil Gatog podobný hrsti diamantů.
(Dokud jsme Gatog nespatřili, připadal mi zlověstný- Vypadá jako ozdoba. K čemu ho vlastně vybudovali?)
"Duune, k čemu slouží tohle místo?"
Duun mlčel. Thorn sledoval stanici z můstku, kam je Ivogi-tanun zavolal, a přitom se celý chvěl, což ovšem byla hloupost. Možná za to mohly ty ostatní šoky. Ale jiný cíl na ně zřejmě nečekal. Země a Gatog se domlouvaly jakýmsi rituálním jazykem, který jim dovolil zachovávat tajemství. A Země zhltla Ganngein - "Bohové!" byla jejich poslední zpráva, aspoň tak nějak to znělo. Pak zapraskala statická elektřina ve vzkazu lodi Nonnent. "Dostali se na opačnou stranu zeměkoule," ohlásil Duun. Čekali, že opět navážou spojení, ale nepodařilo se jim to, ačkoli Děva o zprostředkování požádala Gatog. "Ztratili jsme je také,"

sdělil Gatog v jedné z mála nekódovaných zpráv, které byly odeslány z jeho záhadného nitra.
(Stojí tajnosti tak daleko od Země vůbec za to?)
Proti hvězdám vzplála světla, bílá a zlatá, celý hrozen, z něhož se odloupl další.
"Pět minut na brždění!" oznámil Ivogi. "Běž na záď," přikázal Duun Thornovi. Pro nových šest pasažérů Děva rezervní sedadla neměla. Během manévrování se museli zaklínit v úzkém prostoru, kde Děva obvykle skladovala potravinové rezervy. Nebyl tam jediný průzor a místo na sedadla se mohli usadit jen na palety. Thorn tam odešel s ostatními, ale Duun nikoli.
Po chvíli intenzivního brždění, kdy zásoby paliva doslova tály, pro něho Duun opět přišel. "Musíme se připravit na přestup," pravil.
Děva byla chladná a šedivá, páchla studivým kovem, statickou elektřinou a jejich vlastními těly a potravou. Ale přesto představovala důvěrně známé místo a Thorn se po ní rozhlížel, zatímco si spěšně zapínal skafandr. Zvládl to už bez cizí pomoci. Díval se po Děvě a vzpomínal na sheonské lesy a na hořící krb. Myšlenky mu přeskakovaly z jedné představy k druhé a od vzpomínek k okolním třpytivým světlům.
(Duune, bojím se. Chci zase náš svět, Duune, chci domů. Znám to tam, ale tady se zmateně motám a ty ses strašně moc změnil, Duune, vzdaluješ se mi, povídáš si s Weigem a s Ivogim, hovoříš jazykem, kterému nerozumím, a o mě ses dočista přestal zajímat. Ztratil jsem z tebe další kus.)
(Nekoukej na mě takhle. Nepromýšlej si plán, jak mě opustit. Já tě dokážu přečíst, Duune, a to mě děsí.)
"Na shledanou," popřál jim Ivogi a průlez Děvy je vyplivl stejně neosobně, jako je předtím vsrkl.
Thornovi ruka na manévrovací pušce v té nelítostné tmě doslova přimrzla. Plul a očima poplašeně přeskakoval od jednoho světelného bodu k druhému, k třetímu a vtom se u nich znenadání vynořil obrovský disk široký jak rozložitá budova - nebo se to zblízka tak jevilo: Thornovy oči odmítaly rozlišovat perspektivu. Ta kovová pavučina se vytahovala do dálky do neuvěřitelné tenkosti, posázená zářivými body. "Gatog," vysvětlil Duun hlasem, který v mikrofonu zněl nezvykle cize. "Ta mísa, to je vlastně maxi ucho. Naslouchá. Stejný úkol má i to druhé, na opačné straně sluneční soustavy. Na oběžné dráze Dothogn."
(A čemu naslouchá?) Ale Thorn nedokázal nahlas položit jedinou otázku. Duši měl otupělou, zmoženou příliš velkým množstvím otázek. Duun jím škubl, obrátil ho a nasměroval k dalšímu pádu tak prudce, že se Thornovi opět rozostřila perspektiva a jeho smysl pro rovnováhu ho proklál hlubokým úlekem.
Rozzívla se před nimi hluboká jáma ozářená zeleným světlem, spirálovitě se zavíjela do podoby šachty ústící kamsi k jádru. Thornovo trojrozměrné vidění ten obraz přirovnalo k náboji na obrovském otáčejícím se kole.
Ještě jedna otáčka a už tu byl i Weig s ostatními, zády k nim, obličeji natočení k tomu obrovitému pranýři věznícímu cosi záhadného, z čeho světla nedokázala zaplašit veškerou temnotu - zřejmě to je mnohem starší než třpytné nosníky, jež to objímají: kovový kužel, který časem ztratil lesk.
"To je loď," řekl Duun. "Ta loď."
Thorn mlčel. Visel v prostoru, ztracený, podepíraný pouze Duunovou rukou. Bylo mu jedno, zda se dostane dovnitř, ať už by ten vnitřek znamenal cokoli, či zda bude viset navždy tady v prostoru v oslepivé záři světel. (Je tohle skutečně jejich cíl? Za tohle tedy zaplatili tak vysokou daň? Budou putovat ještě dál, nebo to místo pro ně představuje konečnou zastávku? Duune, Duune, je tohle tvoje Řešení?)
Duun mu nepřestával svírat ruku a táhl ho prudce dolů (nebo nahoru), do šachty, jež zářila stejnou zelení jako listí na Sheonu. Zdi se kolem nich otáčely a vířily.
V srdci té studny ležel onen záhadný náboj a v něm průlez prokvétající zlatavým svitem. Vpluli dovnitř a hned za nimi i Weig a ostatní.
Pak se průlez uzavřel a oni se dostali do další komory s několika kovovými tyčemi a značkou napovídající, kde je dole. Duun zavěšený na Thornovi drapl po jedné tyči a totéž učinili Mogannen, Ghindi i Spart. Vzápětí následoval prudký náraz, který s nimi mrštil do strany a pak nahoru.
"Drž se!" křikl Duun, když se Thorn sám zachytil tyče. "Přijde to ještě jednou. Míříme k okraji!"
Trochu to připomínalo let lodi: dolů se začalo zdát hrůzostrašně posunuté do strany a kužel zdánlivě pozvolna měnil sklon, než se konečně s trhnutím zastavil a dveře se opět otevřely.
Čekali tam asistenti, muži i ženy v obyčejných suk-nicích, celých bílých. Duun si stáhl přilbu a Thorn s ostatními se řídili jeho příkladem.
(Jen se vynadívejte! No tak si mě prohlédněte!) Thorn před nimi uhýbal pohledem. Přilbu podal ženě, kterou si ani neprohlédl. "Sey Duune," pravil jeden muž. "Rádi by s tebou mluvili v kanceláři."
"Tak to budou muset přijít ke mně," odpověděl Duun. Sloupl ze sebe skafandr, posadil se a zul si boty. Jeden z asistentů se začal dotýkat uzávěrů zádového zavazadla, Thorn však postoupil kupředu a přišlápl popruh. Asistent toho okamžitě nechal. A Duun se pousmál pokřivenou stranou úst. Jednal správně. Po tak dlouhém tápání pochopil Thorn jednu věc, i když nebyla až tolik významná. Nikdo se nedotkne jeho ani Duuna a budou se držet stranou i od jejich zavazadel.
Weig se svou posádkou odešli. "Duune-hatani," řekl předtím Weig, nic víc. "Weigu-tanune," odvětil Duun. "Pokud nebude něco klapat, spoj se se mnou." A předvedl svůj pokroucený úsměv. "Ne všechna moje řešení jsou tak proklatě složitá."
"Budu si to pamatovat," odpověděl Weig a odváděl posádku pryč. Pouze Ghindi se jednou ohlédla zpět a Thorn se zarazil.
"Tak pojď," zvedl se Duun. Pro ně byly určeny další úzké dveře.
(Tunely. Víření. Tunely a lidé jako já -)
Žádní takoví lidé tam však nebyli. Thorn zvedl zavazadlo a následoval Duuna opuštěnou chodbou, která se stáčela

vzhůru a zavedla je do další místnosti.
Tam na ně čekali hatani, dokonce hned tři. Thorn spatřil šedé pláště a zaplavila ho hluboká úleva. "Ta-got, Desuuran, Egin," představil je Duun. "Haraš."
Následovaly běžné zdvořilosti. Thorn se uklonil a vzhlédl do obezřetných hatani-tváří, které své vnitřní pocity nepředváděly každému na potkání. Rukama, na nichž lpěla ještě poslední vlákna gelu, pevně svíral zavazadlo. Připadalo mu, že stojí v pustošivé bouři citů těch přítomných - v bouři obav - v bouři jejich přání - a nalezl v sobě náhlý klid.
"Odpočineme si," ohlásil Duun.
"Duune-hatani. Harasi." Tagot rukou naznačil směr a vedl je. Druzí dva Hatani je následovali. Tohle pořadí zaujali bez sebemenšího dohadování, takže bylo jasné, že Duun proti jejich přítomnosti v zádech nic nenamítá. Thorn si přehodil popruh zavazadla přes rameno a šel půl kroku za Duunem, celý pomuchlaný, s kolenem opět odřeným až do živého masa, s rudými jizvami popálenin na rukou, s vlasy rozevlátými a neustále spadlými do očí: ale jizvy má přece i Duun a stejně tak i Duunova stříbřitá srst byla na ramenou a na kříži temně potřísněná potem.
(Jsme už konečně na místě? Žijí tu hatani. Je to útočiště, odkud nás už nevyženou?)
Míjeli řady dveří, výtahem sjeli níž o dvě patra a opět kráčeli obloukovitě zahnutou chodbou, která připomínala městský věžák ve vydutém zrcadle.
Otevřely se před nimi dveře: v kratičké chodbičce tam stál hatani a už otvíral další dveře do prostorné místnosti s holou podlahou, na kterou museli vystoupit po jednom schodě, jako by to byl jeden velký podstavec, na němž teprve stojí menší stolní a sedací podstavce. Stěny tam byly holé a bílé. Uvnitř na ně čekal postarší hatani. "Vaše pokoje jsou bezpečné," oznámil jim a vyšel ven klidnými úspornými kroky, neboť dalších slov nebylo zapotřebí.
"Jídlo, koupel, spánek," vypočítával Duun. Thorn spustil zavazadlo na zem a Duun je otevřel a vytáhl ven svůj plášť. Uvnitř něho byl zabalen další. "Ten je
pro tebe," položil ho Duun na jeden z podstavců. "Až ho budeš potřebovat."
Thorn se podíval na plášť a poté na Duuna. Duun odešel z místnosti, aby si dopřál všechno, co právě vyjmenoval. Pokoje však nebyly bezpečné bez výhrad: to si Duun uvědomoval. Kdekoliv byli Šonunové, vždy existovaly způsoby, jak je zkorumpovat či je napadnout přímo. Ghotové se domnívali, že v případě stanice Gatog I je její nejzranitelnější částí právě raketoplán: boj na Gatogu II by se pravděpodobně odehrál blízko vlastní stanice, ale ghotové si to klidně můžou rozmyslet a obrátit svou pozornost sem. Společnost Dallen Company je už neplatila, ale vynořila se možnost, že by se mohli pokusit zmocnit se pozemské stanice a zahnat do slepé uličky Tangana, který tam spolu s kosanský-mi a tanunskými spojenci ovládal odpalovací rampu a ze země kontrolované řízení satelitní obrany. S tak malým počteni raketoplánů se moc lidí do vesmíru nedostane. Pro většinu pozemských obyvatel se tak vesmír stane nedostupným možná na celé dlouhé roky a pozemní stanice přijdou i o ty poslední lodě v případě, že ghotové pošlou do boje i tu hrstku lodí, jež prozatím zůstává mimo zónu válečného konfliktu.
Duun se přištrachal do tmavé ložnice a ani se nesnažil pohybovat se tiše. Thorn byl určitě natolik vyčerpaný, že stejně neusnul. "To jsem já," ohlásil se Duun. "Klidně spi dál. Musím něco zařídit. U každého vchodu tady stojí jeden hatani, kterého dobře znám. Pospi si ještě."
Thorn se zavrtěl v posteli, převrátil se na záda
a v příšeří zvedl k Duunovi hlavu. Voněl teď mýdlem. Byl vydrbaný a oholený. "Ale vrátíš se."
"To jistě." (Takže něco tuší.) "Pořádně se prospi, Thorne, můžeš si to dovolit. Hlídají venku. Odpočiň si."
Duun se vrátil a s ním přišli návštěvníci. "Co jsou zač? " vyptával se Thorn Duuna u snídaně. "Lidé, kteří tě chtějí vidět," odpověděl Duun a upíral na něho přes ten cizí stůl ostražitý a kritický pohled. "Dojez snídani a uprav se co nejpečlivěji, abych se za tebe nemusel stydět,"
Thorn si před zkřížené kotníky položil talíř a strčil do něj lžíci. "Ale ne, jen dojez," vyzval ho Duun. "Máš dost času. Jsi vyhublý."
"Tohle mi stejně nikdy nechutnalo." Byla to zelená sekaná, kterou doma míval na talíři dennodenně. Měla chuť jako rybí tuk, který dostával v dětství v kap-slích, jež se daly rozkousnout. "Žaludek už mám takhle jako na vodě."
"Děláš si starosti kvůli těm lidem?"
(Máš nějakou potřebu, rybičko?)
.Jejich tváře na mě přímo křičely," vysvětlil Thorn. Líp to vyjádřit nedokázal.
Duun se na něho podíval, obličej nehybný jako jezero v zimě. "Útočí toho na tebe příliš, nemám pravdu, rybičko?"
"Duune, jak to dopadá se Zemí? Víš o tom něco?"
(Nechtělo se mu do té otázky, vůbec se mu do ní nechtělo.)
"Sagot ti přeje hodně štěstí," odpověděl Duun.
(Lže, zaručeně lže, v tomhle se umí dokonale přetvařovat.) Ale přesto to bylo pravděpodobné. (Sagot ve svém pokoji. Sagot na mě čeká — ó bozi, chtěl bych se vrátit domů, Duune!)
"To jsem rád," řekl Thorn. "Vyřiď jí to."
"Dám to odvysílat. Dojez tu snídani."
Thorn se obrátil na podstavci a nohou málem shodil konvici s čajem.
"Thorne."
Thorn se zarazil - to byl reflex.
"Obleč si plášť," vyzval ho Duun.
Byli převážně staří, ti návštěvníci, dva dokonce velmi staří, s bledou maskou dlouhověkosti na obličeji: jeden z nich byl Hatani a druhý patřil k Cechu kosanů. Pak tam čekala hrstka šonunů ve středním věku, jeden s tmavou hřívou Bigonů, další ji měl na špičce stříbřitou jako ledový poloostrov Soghai: Thorn o takových lidech slyšel, ale dosud se s žádným

nesetkal. Byla to žena, hatani, a on tak krásnou ženu v životě neviděl. Duun ji oslovoval jménem Sogasi a Thorn si to jméno zapamatoval, stejně jako si do paměti ukládal jména ostáních, postupně a spolu s jejich hodností a Cechy, jež byly celkem tři - hatani, tanunský a ko-sanský. Tanun na Thorna civěl s toutéž upřímností, s níž se setkal u Ghindi a Weiga a dalších členů posádky. Kosan si ho prohlížel se směsicí hrůzy a touhy. Hatani podobné pocity utajovali a Thorn jim byl vděčný.
Návštěvníci s ním neztratili jediné slovo. Jen zřídkakdy mu pohlédli zpříma do očí, ovšem s výjimkou hatani. (Díky vám, vzkázal jim Thorn nepatrným uvolněním obličejových svalů, a dostal odpověď stejným způsobem, pouhým záškubem obočí.) "Promluví-
mé si později," pravil starý kosan Duunovi. "Řekni mu, že setkání s ním nás těší," dodal tanun a Thorn měl ještě větší radost ze svého hatani-pláště než předtím, protože mu skýtal aspoň částečnou ochranu, a v jejich očích mu přidával k jeho holému a jim cizímu a odlišnému vzhledu další, jim dobře známý rys. "Děkuji," odpověděl Thorn tiše, jakoby pro sebe, bez náznaku toho, že by se ho to dotklo. "Urazili jsme dlouhou cestu, Voegi-tanune. Škoda, že se sem nepoštěstilo dorazit i ostatním."
Zřejmě je tím šokoval: vmísil se do hovoru se zdvořilostí, kterou považoval za přiměřenou a každopádně upřímnou, a odmítal lámat si hlavu nad tím, jestli ho zatracují nebo mu děkují. Škoda že to neřekl už předtím Ghindi a Weigovi, té ženě u průlezu a oběma pilotům a Sagot. Voegi se nad jeho prohlášením očividně vyděsil. (Ten člověk nebyl hovorem se mnou pověřen a teď má strach, že jeho Cech bude mít námitky.) Tanunové prozrazovali své myšlenky téměř každičkým pohybem: trochu ucouvli a Voegi přikročil ke staršímu tanunovi s ušima ustaraně sklopenýma dozadu.
Druhý tanun předvedl několik rozpačitých poklon a dával najevo, že je připraven k odchodu. Kosani se v tom směru chovali ještě jednoznačněji. Nejstarší hatani se podíval na Duuna a dostal svolení odejít. Obrátil se tedy a vyvedl všechny ven.
"Co to mělo znamenat?" zeptal se Thorn.
"Pojď se projít," vyzval ho Duun.
Prošli spoustou chodeb do rozlehlé místnosti, kde s terminály na kolenou pracovala hrstka lidí v bílých oblecích upjatých až ke krku. Všude stála spousta
počítačů, řada za řadou na převážně neobsazených podstavcích. Těch pár zaměstnanců, kteří byli přítomni, se zvědavě otočilo a šokované na ně zůstalo zírat. Postupně se jeden po druhém začali zvedat. "Jen klidně seďte," mávl rukou Duun. Jeho tichý hlas se mezi prostornými stěnami rozlehl a všichni nehybně strnuli. Tišeji, na Thornovu adresu, pak dodal: "Tohle je řídící centrum. Pokud nic nepřistává nebo se nepřijímají zprávy zvenčí, soustřeďuje se jen na chod zdejší — řekněme domácnosti."
"Co tady vlastně dělají?" zeptal se Thorn, protože měl dojem, že taková otázka se od něho čeká.
"Monitorují chod vnitřního vybavení." Duun ho dovedl do nejbližšího rohu místnosti a pomocí magnetické karty otevřel dveře od výtahu: podobal se tomu, v němž předtím sjeli do středu náboje na kole. Thorn uchopil madlo. Dveře se zavřely a oba ucítili pohyb.
"Kam míříme?" vyzvídal Thorn. Duunova málomluvnost ho dohánělа k šílenství. (Ale co mi bude platné, i kdyby mi to všechno řekl. A stejně mi to říct nemůže. Smí mě pouze zahrnovat hádankami a nechat mě, ať si vedu, jak sám nejlíp umím.)
"Do budoucnosti," odpověděl Duun. (Pravda a nepravda.) Výtah se pohyboval a největší sílu zřejmě vyvíjely jejich ruce na úchytných tyčích, zatímco ty ostatní síly se měnily na vzájemně se rušící protiklady. "Poznals Zemi od nejjednoduššího k nejsložitějšímu. Její minulost, její přítomnost: teď jsi na Gatogu, nevidíš tu nějaký paradox?"
"Nevím si rady, Duune. Mám něco vidět?"
"Tvým světem je změna. Proudění a pohyb."
"Vrátíme se zase domů?"
"Je snad tohle ta tvá otázka?"
Výtah sebou opět trhl, zběsile se zazmítal a jako by změnil směr. Thorn svíral tyč. Podíval se na řídící panel a potom na Duuna. "Prošli jsme jádrem," řekl Duun. "Teď už se vynořujeme."
"Proč mě vytvořili, Duune?"
Duun se mu do očí podíval až po chvilce. Na tváři mu pohrával výraz pobavení, z něhož běhal mráz po zádech. Ústa se mu napjala těsně vedle zjizveného koutku. "Je snad tohle ta otázka? Odpovím ti na ni."
"Tady?" Thornovi se rozbušilo srdce. Zachvátilo ho zděšení. "Odtud tedy pocházím? Odtud?"
"Něco ti ukážu. Už tam skoro budem."
(Já to nechci vidět. Přestaň, Duune. Duune, pověz mi to, ale nic mi neukazuj!)
Výtah opět zpomalil a s třesknutím přistál. Dveře se otevřely do místnosti velice podobné té, z níž odstartovali, ale zdejší podstavce byly prázdné, zabudované monitory potemnělé. Thorn vyšel ven Duunovi v patách. Podlaha byla holá a studená jako všechny podlahy na stanici. Stejně jako v lodi. Stejně jako v laboratoři. Po krocích nezůstávaly stopy. Nebylo tu znát žádné míjení, běh času či změna. To ho udivilo. Byla taní okna. Duun stiskl vypínač ve zdi a průzory na protější stěně náhle zprůzračněly a ožily, ukazovaly jim světla, nosníky a prapodivné útvary, což všechno společně tvořilo Gatog.
"Nádherná vyhlídka, co?" zeptal se Duun. "Nenašels ale pár nesrovnalostí?" Přistoupil k řídicímu pultu a stiskl tlačítko. Ozvaly se zvuky plné praskotu statické elektřiny
a prskajícího skřípání. "... Stop ..." říkal hlas, byl to hlas. "... vy ... svět ..."
(Bohové! Bohové! Ty zvukové záznamy!)
Duun stiskl další tlačítko. (Jedno pípnutí. Slovo. Druhé. Slovo ...) Thorn přistoupil co nejblíž k panelu a Duunovi po boku se nad něj naklonil. Srdce mu mlátilo v hrudi jako cep. "Vychází to odtud."

Duun vypnul všechny zvuky. Ticho bylo nesnesitelné. Zamířil pak uličkou mezi podstavci k pomyslným oknům a Thorn ho následoval po podlaze bez otisků stop a zastavil se až na místě, odkud měl dobrý výhled na všechna okna. Duun zdvihl paži a ukázal. "Tam právě loví zvuky maxi ucho. Je obrácené k opačnému konci sluneční soustavy a naslouchá. A co nám sděluje?"
"Čísla." Thorn se rozhlédl a dočista ztratil ponětí, kde je nahoře a kde dole. Propadl se do vířících světel a tvarů Gatogu a tu a tam rozesetých zářivých hvězd a Duunova šedě oděného stínu na bezedné prázdnotě. "Hovoří o hvězdách, o prvcích - Přestaň s tou hrou, Duune! Odkud sem přichází tohle vysílání?"
"Od lidí." Duun se k němu obrátil. "Od lidí, jako jsi ty, rybičko."
Místnost nepřirozeně ztichla. Ten hlas tu nikdy nezazněl. Nikde a nikdy ten hlas nezazněl. Všechno je pouhá iluze - okna i celý svět.
"Ne, Duune."
"Máš snad důkaz proti?"
"Proklatě, Duune — nech toho!"
"Chtěls přece svou odpověď. Existuje však ještě jedna otázka. Chceš ji položit?"
"Co vlastně jsem?"
"Ach." Duun přistoupil k okennímu rámu, ztlumil trochu světlo. "Jsi genetický kód. To já jsem ostatně také, ale ten tvůj je odlišný."
"Nejsem tedy šonun?"
"Ach bozi, rybičko, to přece víš už celé roky!" Duun se k němu obrátil tváří, stín v šeru proti průzoru, šeď na pozadí nekonečna. "Jen jsi prostě netušil, co bys mohl být jiného. Svět ti nabízel všechny možnosti. Já jsem tě stvořil. Kód vložený do vajíčka. Ani zdaleka nešlo o první pokus. Předcházely jim tisíce, než lékaři objevili, jak to udělat správně. Museli kvůli tomu vyvinout speciální technologii. Většinu jsme jí sice ovládali, ale tys představoval specifický problém. Ale nakonec - se dostavil úspěch. Přinesli tě ke mně, i když se jim nechtělo. Příšerně se s tebou nadřeli. Věříš mi, rybičko? Říkám ti pravdu?"
"Já nevím, Duune." Thorn by se rád posadil. Nej-radši by odešel. Ale kam by po té holé podlaze a před těmi okny unikl?
"Je to pravda," prohlásil Duun. "Ucho chytá všechny ty zprávy. Možná v tom hrají roli nějaké spoje v mozku, možná je nutný pohled na tváře, jako je ta tvoje, možná za to můžou oba faktory dohromady, ale ty jediný opakuješ všechny zvuky na páscích naprosto perfektně. Žádný šonun by v životě nebyl schopen vyslovit ty shluky souhlásek - snad až na mne. Snad až - občas - s výjimkou Sagot. Tos mě naučil ty. Naučils mě svým reflexům a svým nejniternějším pocitům: a když jsme tě seznámili se slovní zásobou, jejíž významy jsme sami sotva odhadli - snad je to opravdu těmi mozkovými spoji, bozi vědí— začals ji zcela přirozeně používat. Právě kvůli tomu jsme tě stvořili."
"Abych žil tady? Abych pracoval s tímhle?"
"Tebe to neláká?"
"Duune - vezmi mě domů. Ach bozi, vezmi mě zas domů!"
"Harasi! Nesnaž se mě oblomit! Neurazils přece tak dlouhou cestu, abys žebral jak malé dítě."
Thorn přistoupil k oknu a obrátil se k němu zády. Zbavil se tím aspoň výhledu. Světlo padlo na Duunovu tvář a ukrylo tu jeho. "Nezkoušej na mě žádné triky, Duune. Nemůžu —" ("Nemůžu, rybičko?") Zavládlo ticho.
"Vysílání se ozývá v pravidelných intervalech," pravil Duun tiše a vyrovnaně. "A jeho text se většinou opakuje. Co to říkají?"
"Už jsem ti pověděl, co říkali."
"Dodáváš mi odvahu."
"K čemu?" Thorn vzhlédl k oknu. Tento úhel pohledu setřel iluzi a ukazoval jen světla a bezobsažnou temnotu. Uhnul před ní očima a otočil se zpět na Duuna. "Tak proto ze mě měli strach?"
"Vzal jsem k sobě vetřelce. Choval jsem ho, krmil, zahříval - byl maličký, ale měl vyrůst. Odvezl jsem ho do hor a žil tam s ním o samotě. Spal jsem s ním pod jednou střechou, uměl jsem ho rozzlobit, povzbudit, manipulovat jím, a celou tu dobu, rybičko, mě sužovaly zlé sny, bál jsem se, že vetřelec na mě zaútočí. Kolikrát jsem ho držel v náruči a přitom mi naskakovala husí kůže. Ale stejně jsem vytrval."
(Duune - ó bohové, Duune —) To přesáhlo všechny hranice bolesti.
"... Choval jsem se k němu víc než spravedlivě. Dal jsem mu všechno, co jsem mu dát měl. Vedl jsem ho krůček po krůčku. Udělal jsem z něho šonuna. Učil jsem ho. Hádal jsem se s ním. Objevil jsem jeho inteligenci a krok za krokem jsem mu dal všechno, co jsem uměl. Nevynechal jsem vůbec nic. Vyrůstal jsi jako šonun. Nikdo netušil, co od tebe může očekávat. Když jsem Elludovi oznámil, že z tebe udělám hatani, zhrozil se. Když se to dozvěděl svět - zavládla téměř panika. Nevadí, k tobě nikdy nedolehla. A když jsem Elludovi ohlásil, že tě uvedu do Cechu - nu, udělat z tebe hatani bylo zlé až dost: hatani-řešení mívá své meze. Ale uvést tě do Cechu - to se rovnalo zemětřesení. A tys zvítězil. Získal sis Tangana. Dokázals to, rybičko."
"Máš mě rád, Duune?"
(Zaútoč a uhni.) Duun zastříhal zjizveným uchem a usmál se. V tom úsměvu se ukázal smutek i spokojenost. "To je hatani-otázka."
"Však jsem se také školil u mistra."
(Druhý výpad.) Duunův zjizvený koutek úst se napjal. "Nech mě, ať ti povím příběh, rybičko."
"A je dobrý?"
"Je o tom, jak jsem přišel o prsty. Odjakživa sis nad tím lámal hlavu, nemám pravdu? - Však mně to bylo jasné. Nikdo svým známým a příbuzným neklade otázky, na které chce doopravdy slyšet odpověď -aspoň v dospělosti ne. A nikdo

nepřijde na správnou otázku dřív, než se z ní stane záležitost příliš osobní, takže ji není vhodné položit."
"Zavinil jsem to já?"
"Aha, už jsi odhodil svoji ostražitost."
"Pověz mi ten příběh, Duune."
"Byli jsme úplní zelenáči — Sagot ti o tom určitě
hodně prozradila: Cech tanunů nás vzal do vesmíru, i když nejdřív šlo jen o nesmělé krůčky. Cesta na měsíc. Vznikla tam stanice. Zapojily se do toho společnosti. Tu a tam se vytvářely vědecké základny. Zastoupeny byly Cechy hatani, ghota, tanun - a občas i kosan, ale ten pořídku. Spousta obyčejných lidí, kteří dělali přesně to, co dělají všichni obyčejní lidé — většinou vydělávali peníze nebo studovali a objevovali. Svět v těch dobách vůbec hodně cestoval. Pak se zčistajasna objevila ta loď." Duunova tvář nepatrně pokývla směrem k oknům, směrem ke světlům. "Loď odtamtud."
"Nepatřila tedy šonunům," dodal Thorn.
"Nepatřila. Když jsem ji prvně uviděl, byla pořádně potlučená. Není jasné, jak to vlastně začalo: misi na Dothogu však vyděsila k smrti a někdo spustil palbu, dodnes nemáme jistotu, která strana to má na svědomí. Pochopitelně to byli ghotové. Nebylo však dost důkazů, aby se to dalo ověřit a přiřknout jim to k tíži. Loď nemohla opustit naši sluneční soustavu - na to byla příliš těžce poškozená. Proletěla kolem nás neuvěřitelnou rychlostí — a ghotové a kosani ji pronásledovali, kam až to šlo - a všichni jsme si sdělovali, kam ta věc míří. Pronásledovali a ostřelovali jsme loď celé dva roky. Říkám my, Tangan totiž vyslal i mne. Původně jsem sice vůdcem té výpravy nebyl, ale přežil jsem nejdéle. Utočili jsme a přicházeli přitom o vlastní lodě. Vetřelci začali manévrovat pomaleji. Věděli jsme, že vysílají zprávy kamsi mimo sluneční soustavu, a nakonec jsme je přerušili. Tak dlouho jsme doráželi, až jsme tu cizí loď přinutili zpomalit na rychlost, s níž jsme se mohli měřit. Vstoupili jsme na její palu-
bu. Jeden z členů posádky ještě žil. Snažili jsme se ho zajmout. Byla to moje vina." Duun zvedl zmrzačenou pravici a obrátil ji dlaní vzhůru. "Dostal nás všechny. Jediným výstřelem. Jenom já jsem to přežil a dostal jsem se až k němu. Zabil jsem ho. Později jsme zjistili, že loď měla zařízení, kterým mohla sama sebe zničit, ale on je neodpálil. Ve vakuu jsme našli zmrazená další čtyři těla. A pak tam byl ten živý. Možná mezitím ztratil zdravý rozum. Možná doufal, že se mu podaří přežít. Možná se bál tu krajní možnost použít. Ale já se vrátil. Tu loď jsme odtáhli s veškerým jejím obsahem. Změnilo to celý náš svět, Thorne. Až do té doby jsme se domnívali, že jsme ve vesmíru sami. A tahle loď k nám vpadla jako noční můra. Dva roky! Dva roky jsme po ní stříleli vším, co jsme měli k dispozici, a nakonec v celé té lodi bylo jen pět lidí! Jenom pět! A zničili bezmála celý svět. Stálo to - Ach, bozi. Nic už nebylo jako předtím. A všude vládla panika. Vyhledali mě, myslím tím Radu. Byl jsem tehdy velice slavný. Bylo to těsně poté, co jsme tu vetřeleckou loď zastavili proklatě blízko Země. Proto jsme tak bojovali, proto jsme přinesli tolik obětí. Rada mě požádala, ať najdu řešení. Tangan je hledat odmítl. .Hatani-řešení?' zeptal jsem se. "Tak jste to mysleli?' ujišťoval jsem se. ‚O to se zajímáte?' .Poskytneme ti cokoli,' slibovali, ‚veškerou pomoc. Veškerou podporu.' Byla to situace zralá k zešílení. Všechny provincie jim bušily na dveře, aby se něco podniklo, byly tu společnosti, byly tu dva Cechy, které zastávaly zcela opačné názory, a navíc kosani a ghotové. "Tys přece byl u toho/ řekli mi: ‚najdi tedy řešení.' A tak jsem je tedy vzal za slovo."
Duun pokynul směrem k oknu. "Věděl jsem, že během našeho pronásledování loď vysílala zprávy. Napadlo mě, že třeba dostala odpovědi, které jsme my nedokázali zachytit. Povolal jsem vědce, přikázal jsem, ať vybudují Gatog. Nařídil jsem podrobné prozkoumání té lodi. Nařídil jsem, ať vytvoří její duplikát, tedy pokud to bude v našich silách. Objednal jsem i tebe -tvůj zrod. Tys on, Thorne, tys ten muž z vetřelecké lodi. Jsi zrozen z jeho krve, z jeho buněk. Ty jsi můj nepřítel. Dal jsem tě znovu stvořit. Jsi můj boj, jsi můj způsob, jak bojovat ve válce, již jsme neuměli vést. Jsi moje řešení. Věděl jsem, jak budeš vypadat - a vím, jaký budeš za deset let. Věděl jsem, co z tebe vyroste -tělesně. Ale nyní navíc vím, co jsem tehdy zabil. Co z něho mohlo být, kdyby byl mým synem."
Thorn zavřel oči. Byly v nich slzy. ("Copak jsi ještě nepochopil, že já nemůžu?") Když zamžikal, slzy stekly a rozmazaly Duunův obraz.
"Ty mnou manipuluješ."
"Jsem hatani. Nemůžeš čekat nic jiného. Dělal jsem to odjakživa, k tomu jsem se ti už přiznal."
"A jak jsi přesvědčil Tangana! Bozi - proč? Co vlastně sleduješ?"
"Jsi věčná noční můra našeho světa. Hrozný sen. Všechno na Zemi bylo využito na vybudování Gatogu, na stavbu té druhé lodi - Chápeš vůbec, co to znamená, udělat v průmyslu takový skok kupředu? Nové materiály, nové výrobní procesy, nové poznatky z fyziky - nové obavy z pokroku a spousta peněz a všechno, co s tím souvisí. Politika. Společnosti. Svět, který sotva vztáhl paže do vesmíru - a zčistajasna objevil, že vesmírem lze otřást. Energie, které - bozi nám
pomáhejte -jsme doposud plně nezvládli, technologie s potenciálem, jejž nejsme připraveni v plné míře zvládat stejně jako důsledky, které to znamená pro svět. Nevíme, jak dlouho po vyslání zprávy vetře-leckou lodí můžeme očekávat odpověď. Mezitím jsme zjistili, že loď přilétla z hvězdy vzdálené devět světelných let. Tehdy dorazila první zpráva - devět let poté, co loď poprvé vysílala. Netušíme, jakou rychlostí loď letěla, ale začínáme to tušit. Byla to veliká rychlost, obrovská rychlost. Nadsvětelná. Zpočátku jsem uvažoval nesmírně naivně. Představoval jsem si, že máme roky - polovinu století — abychom dospěli k cíli. Postavíme dvojče vetřelecké lodi a dáme jim lekci. Pošleme tam kosany, ať se s nimi vypořádají, a Hatani, aby znovu nastolili pořádek. Dnes ale víme mnohem víc - jaká je cena takové lodi, když musíš nově vyvinout každičkou součástku a spoj pomocí nové technologie: mám na mysli společenskou cenu těch změn. Díky tomu jsme zbohatli. Umožnilo nám to dosáhnout nepředstavitelné životní úrovně. Ty zvukové záznamy, rybičko, ty záznamy - jsme zachránili z lodi. I ten přístroj, který je poháněl, i drogu, jež k nim byla přiložena. Celou novou kategorii drog: novou neřest. Bozi, jak já s tebou musel být opatrný! Každá látka, každá rostlina, které ses dotkl, dohánělа lékaře k šílenství. Livhl jsi snášel, i sjuunu a maní. Dsuikin však ne —"

("Okus tohle, rybičko, nejprve jen špičkou jazyka, nesmíš to hned polknout -")
"Většinu těch látek jsi snášel dobře a my jsme zas snášeli většinu těch vašich. Díky bohům za to, jinak bys žil v absolutní izolaci."
(Sheon, listí vlnící se v letním větru, zelené a křehké -)
(Štiplavý zápach květin lugh na dlouhé cestě z domova do vyhnanství -)
"Jsem tedy jediný, není nás víc, Duune?"
"Není. Kvůli tomu propukla hádka. Spousta sporů. Nedokázali vidět nic než záznamy, čtení záznamů: co kdyby nepřežil, kdyby se mu přihodilo neštěstí... Jenže i já jsem na světě jen jeden, rybičko, a musel jsem tě učit po svém a učit se od tebe také po svém. Kdybys musel jít do izolace, šel bych s tebou i já. Byli jsme spolu svázaní. Za to, jaký jsi, vděčíš mně a těm zvukovým záznamům, rybičko. Některé z nich, bozi vědí, sloužily jen pro zábavu posádce - jen jeden byl klíčový. Existovalo však množství dalších. Ty záznamy, cos slyšel — ty pocházely z Gatogu. Zprávy přicházejí pravidelně. Víš, co podle mých představ sdělují? "Tady jsme. Zabili jste našeho posla.' Co ale říkají potom, to nemám tušení. Nevím ani, jak dlouho budou čekat. Vědí, že jsme dobyli jejich loď. Vědí všechno, co jim pilot stačil říct.„Zabíjejí mě. Nemohu odejít. Jsou to ubozí primitivové, za moc nestojí. Ale přesto si na ně dávejte pozor.'"
"Domníváš se tedy, že zaútočí?"
"Počítal jsem, že budeme schopni se k nim dostat -ať už chystají cokoli. Ale když nevíme, jak loď pracuje - jistě to má něco společného s logikou jejich myšlení... Co když ale uděláme něco špatně, co když ztratíme Gatog? Mohli bychom přijít o všechno. Ironie je v tom, rybičko, že můžeme Gatog, tu repliku lodi vetřelců, odsunout z jejich dosahu a pokusit se o její řízení - ale dělali bychom to bez sebemenší znalosti,
jak na to. I kdyby fungovala. A ty motory je nebezpečné nastartovat tak blízko Země. Navíc jsem se dozvěděl, že z klidové polohy to stejně nejde. Ta nejhorší pravda je prostě v tom, že vlastně nevíme skoro nic. Netušíme, jak tu loď ovládat. Kdybychom to uměli, mohli jsme zachránit Ganngein a Nonnent. Tak by dovedla být rychlá - dokonce i uvnitř sluneční soustavy. Mimo ni - bozi nám pomozte, vždyť to se vymyká našim představám!"
"A co chcete, abych já s tím podnikl?" Thorn se otřásl, krátké křečovité zachvění. "Proč představuju pro ghoty nebezpečí?"
"Zjistil jsem, že existují tři druhy lidí: ti, kteří věří, že vesmír je dobrý, dále ti, podle kterých je zkažený, a nakonec ti, kteří o něm odmítají přemýšlet, natož mu pomáhat. Já osobně dávám přednost prvním dvěma typům. Ten poslední si totiž může najmout kdokoli. Dallen Company tě chtěla zničit, protože má z tebe strach, stejně jako ostatní společnosti. Ghotové jsou příšerně vystrašení, že tys hatani a oni ne, a navíc se bojí informací soustřeďovaných do Cechu hatani, do toho jejich však ne. Vymírají a jsou si toho vědomi. Svět si je už dál nemůže dovolit. Nemůže si dovolit ignorantství. Pro Cech tanunů a kosanů představuješ naději."
"Že udělám co? Že budu řídit tu loď?"
"Nevím. Snad ano. Někdy. Co uděláš?"
"Ach bozi!"
"Teďtedy víš, k čemus byl stvořen."
"Nechtěj to po mně! Duune -!"
"Harasi-hatani, co uděláš?"
Thorn přešel po podlaze, přitiskl si dlaně k hlavě
a zase je spustil. Neměl v ní žádné myšlenky. Nic než změť představ. (Balvany na písku, na každém z nich usazený hatani. Tanganova věkovitá maska a Sagoti-na rozmazaná tvář. Mananův neosobní hlas: "Náš zásah, jejich ztráta. Zřítil se." Hlas z Ganngeinu: "Tohle není výlet, na který bychom si přáli společnost.")
Ohlédl se po Duunovi. Po tichém stínu přes širokou kulisu okna.
"Takže?" zeptal se Duun.
"Vždyť mi není ještě ani osmnáct!"
"Netvrdím přece, že všechna zodpovědnost padá jen na tebe. Za ghoty nezodpovídáš. Nezavinil jsi ani pošetilost našeho světa, ale ten svět hoří, Harasi-ha-tani. A světu možná nezbývá ani těch osmnáct let. Co uděláš, abys tomu zabránil?"
(Vrátím se zpět na Zemi? Jak bych tomu mohl zabránit? Kdo by mě poslouchal? Hatani. Cech tanu-nů. Cech kosanů by zase poslechl Duuna.)
(Pokoj s postelí, koupelnou, krbem a skrytými hlavolamy. Kde je můj pokoj? Tady. V tomto světě. Čím jiným mohu vyhrabat oheň než holýma rukama? Copak jsem se úplně zbláznil?)
(Teďkonečně víš, proč jsi byl stvořen.)
Thorn se kolem sebe rozhlédl, po oknech, po třpytivém tělese Gatogu, po počítačích. (Ghotové mají z něčeho strach. Z vetřelecké lodi Gatog. Že bude fungovat.)
(Záznamy. Hlasy.)
"Chápu," přikývl Thorn. "Ty už víš, co ode mne očekáváš. Myslíš si, že to víš. Rád bys věděl, co si myslím já. Spojení? Mám pravdu?"
"Možná mám naději na něco lepšího. Pověz mi svoje řešení."
"Loď vysílala. Putovaly ty zprávy nadsvětelnou rychlostí?"
"Ne. Rychlostí světla."
"V tom případě muselo být pilotovi jasné, že se sem jeho druzi nedostanou včas. Nežádal je tedy o záchranu."
"Ne. Na tu neexistoval stínek naděje. Co tedy vlastně chtěl, hatani?"
"Jak to můžu vědět? Učils mě ty!"
"Možná to skutečně vědět nemůžeš. Je v tobě značný podíl šonuna."

"Ale ty zprávy se ozvaly o devět let později. A sdělovaly nám: Haló! Jsme tady! A nepřestávaly to opakovat. A pilot jim vzkázal: Umírám! Zabíjejí mě a mají směšně malé lodě. Oni tedy vědí, že k nim nemůžeme přiletět. Je to tak?"
"Vědí to minimálně od chvíle, kdy k nim ta zpráva dorazila - sedm devět let po pilotově smrti. A devět let po útoku na jejich loď se k nám začaly dostávat jejich první vzkazy. A nepřestávají se ozývat."
"Jak dlouho je už slyšíte? Pět let?"
"Téměř sedm."
Thorn na okamžik zavřel oči. Pak je otevřel. "Lidem se tehdy nejspíš ulevilo."
"Někteří se skutečně bát přestali. Někteří to jednoduše pustili z hlavy. Jiní tvrdí, že loď ve skutečnosti neletěla nadsvětelnou rychlostí, že to je vyloučeno, že ta zpráva byla lest a že byla načasovaná, abychom přestali být ostražití. Ze ty lodě dorazí podsvětelnou rychlostí. A to brzy. Najali si ghoty, kteří v té příleži-
tosti vidí jen peníze a šanci sebrat cechu hatani vítězství ve válce, s jejímž vznikem najisto počítali a kterou už vlastně rozpoutali."
"Válka o to, kdo se těm lodím postaví." "Ano, o to."
"Takhle že by to bylo jednoduché? Naše loď přece může vysílat!"
"Je to ještě jednodušší. Vysílat může i Gatog." "Nezaslechli by mě však ještě celých devět let!" "Ale na Zemi se přece bude vědět, že tu zprávu už nelze nijak zastavit! Jakmile jednou zprávu vyšleš, žádným způsobem ji nevrátíš! A tady na Gatogu se dokážeme udržet nekonečně dlouho. Ghoty si s přehledem udržíme od těla, a jakmile nás ty lodě na druhé straně sluneční soustavy zaslechnou, cesta sem jim nemůže trvat o mnoho víc než devět let. Aspoň tohle tvrdí někteří z nás. Mohli tu nejspíš být už před lety -při té rychlosti, kterou jejich lodě dokážou vyvinout. Mohou sem dorazit už zítra. Třeba jen čekají na odpovědi na své otázky. Nenašli jsme žádný způsob, jak je rozluštit - až do nynějška. Až sem doletí - ať už s jakýmkoli úmyslem - budeš tady ty. V bezpečí. Hlas podobný jejich hlasům. Možná si při pohledu na tebe vzpomenou na svého pilota. Možná je to překvapí, možná se zamyslí a zaváhají, ať už mají v plánu cokoli. Bozi vědí, že třeba za deset let se naučíme tu naši loď ovládat."
"A celou tu dobu musí Země krvácet?"
"Možná. Taky není vyloučeno, že až se Země dozví,
jaké je tvoje řešení, spousta lidí se zamyslí a situace
se změní. Vzpomenou si, žes hatani. Že patříš do
Cechu. To má na Zemi svůj význam. A je to i součást
mého vlastního řešení. Až panika opadne, Šonunové se rozpomenou, že Cech tě přijal. Pochopí, že jde o správné řešení."
"Nikdo nemá rád hatani pod vlastní střechou. Říkala mi to Sagot."
"Ano, a tys byl pod jejich střechou téměř osmnáct let. Je to pravda. Lidi začínají hledat vinu u sebe. Představují si to řešení jako odplatu za své hříchy. Vědí, že je dokážeš přečíst. Poznají ti to na tváři. Platí to dokonce i pro mě, rybičko. Kdysi jsem tě zabil, nezapomeň. Svědomí je příšerný společník."
"Duune." Thorn k němu pomalu přešel po podlaze, na níž nezůstávaly žádné stopy. Vztáhl ruku, pomaloučku, pozvolna, a dotkl se Duunovy tváře, její zjizve-né poloviny. "Takže tys věděl, že to zvládnu," řekl Thorn a ruku zase odtáhl.
V místnosti bylo ticho. Kolem stěn stáli technici -hatani, tanunové a kosanové. "Posaď se vedle mě," vyzval Thorn Duuna a ten se usadil na sousední sedadlo. Thorn nad klávesami chvíli zaváhal, vyzkoušel to a ono. Pak tiše a vyrovnaně promluvil do mikrofonu a jeho slova odstartovala, vydala se na dlouhou cestu, na kterou se nyní budou vzkazy vydávat dennodenně. Pár minut k Zemi, hodiny ke Gatogu II a Dothogu, devět let k další hvězdě. Duuna zamrazilo po těle. Ten hlas přece už slyšel, slyšel ten jazyk plné dva roky předtím, než jej tehdy umlčel. Ostatní nepochybně reagovali stejně. Vyvolá to novou paniku na Zemi i na stanici. Možná ty zprávy na své osamělé pouti zaslechne i posádka lodi Nonnent, pokud se toho ovšem dočkala, a pochopí z toho,, že vyhráli.
Byl to připravený překlad. Thorn jej přečetl - platil pouze pro jejich sluneční soustavu. ("Musím pokračovat s náslechem záznamů," poznamenal Thorn, protože na Gatogu byly jejich originály i psané dokumenty. Těch tu měli celou rozsáhlou knihovnu a k tomu další nahrávky. Thorn se toho děsil: Duun věděl, jak hrozně moc. Thorn zaslechl ten hlas - dvojče svého vlastního - jenž se hněval i trpěl. Ale počítačové programy pronikaly do stále složitějších jazykových struktur. U některých slov už měli jistotu, pokud šlo o význam. Rozluštili abecedu. Studovali fonetiku a získávali stále širší a košatější poznatky v podivném příběhu o podivných lidech, kterým se hatani naučili rozumět.)
"Zpráva zní takto," řekl Thorn: "Tady Haraš. Jedna. Dvě. Tři. Tady Haraš. Hvězda typu G. Kyslík. Uhlík. Tady Haraš. Slyším vás. Svět je Země. Hvězda je Slunce. Jsem člověk. Zdravím vás."